

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Hauch, Johannes Carsten.; af C. Hauch.

Slottet ved Rhinen, eller De forskellige

Standpunkter : en Roman

København : C. A. Reitzel, 1845

1-2 i 1 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

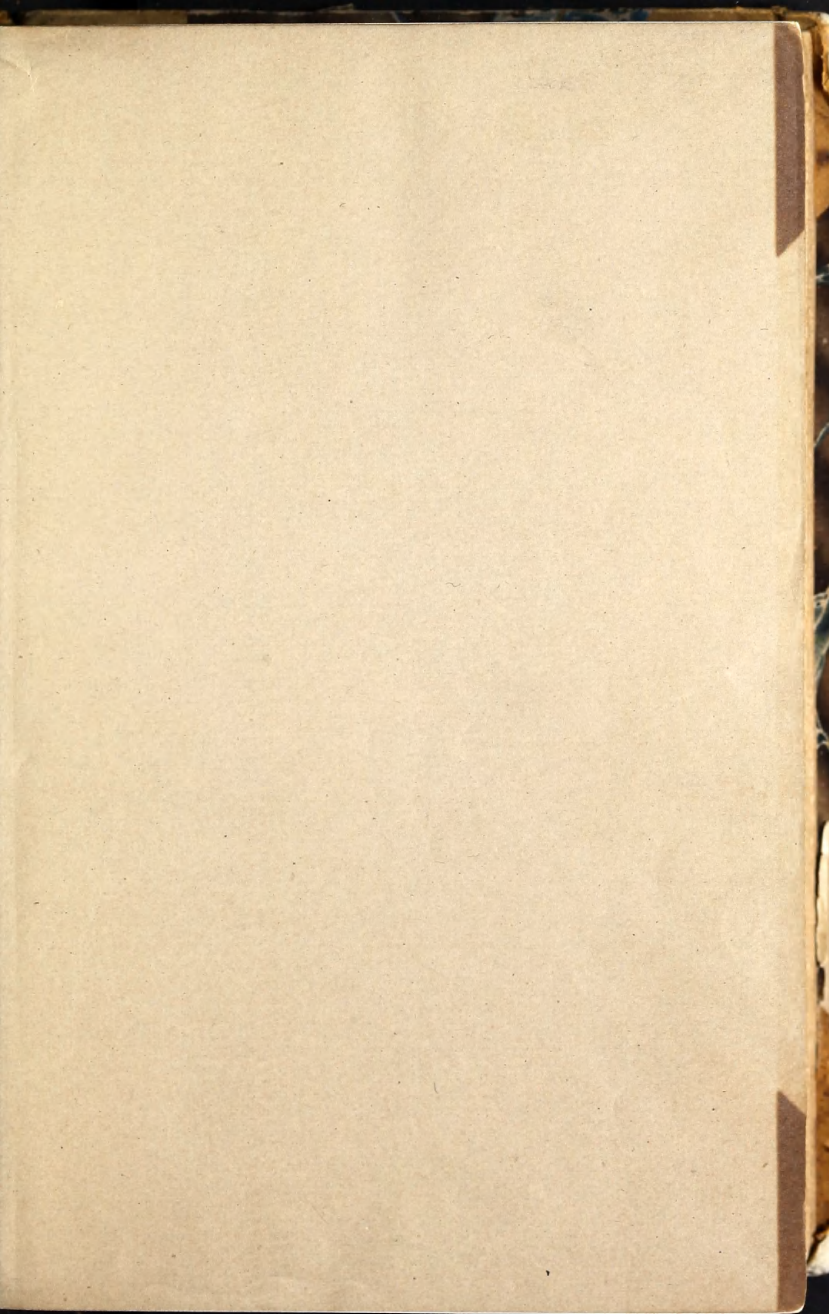
57.-161

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020735954

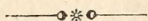

Slottet ved Rhinen,

eller

De forskiellige Standpunkter.

En Roman

af

C. Hauch.

Første Deel.

Wir suchen viele Künste
Und kommen weiter von dem Ziel.
Claudius.

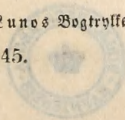

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1845.

Fortale.

Endskiøndt denne Bogs Plan ikke blot tillader, men ogsaa fordrer en stor Mangfoldighed af Charakterer, saa var det dog min Hovedhensigt her at fremstille Kampen mellem den uudviklede Natursylde og en stævt udviklet Aandelighed, der har vendt sig bort fra Naturen. For at disse Modsatninger kunde finde deres Plads i tilsvarende Elementer, lod jeg den første hvile i den katholske Tro, medens den anden bevæger sig i en misforstaaet Protestantismus, hvori den vil tilintetgjøre den mystiske Dybde selv i de religiøse Dogmer og forvandle dem til et Legetøj for Abstractionen.

At den uudviklede Natursylde finder sin Repræsentant i et qvindeligt Væsen, kan man vel ikke have saa meget imod; desto besynderligere vil det maaskee synes, at jeg ogsaa har ladet en Kvinde fremstille den stævt udviklede og fra Naturen bortvendte Tænkning. Dette gjorde jeg imidlertid med velberaad Hu; thi da den qvindelige Natur endnu vanskeligere end den mandlige ganske kan fornegte sig selv, saa maatte det indre Brud, den store Modsatning mellem Begierligheden i Hjertet og Ordet

paa Læberne her end stærkere komme til Synne og saaledes afgive et bedre Underlag for den poetiske Fremstilling.

Endnu yderligere udvikle de omtalte Modsatninger sig i Herr v. Rehsfeld og i Baron Berville; i hiin ønskede jeg at fremstille den i sig selv fortabte, sig selv tilbedende Subjectivitet, i denne den aldeles raa Natur og den reflexionsløse Lidenstabs. Cirkelens Ende maatte imidlertid bøie sig tilbage til dens Begyndelse, og begge de omtalte Charakterer maatte virke totalt forstyrrende, hiin i den aandelige, denne i den ydre og legemlige Verden.

Imidlertid søgte jeg vel, at Maleriet vilde blive ufuldstændigt, hvis ikke ved Siden af den vildfarende Tænkning ogsaa den udsvævende Phantasie fandt sin Plads. Istedenfor den aandelige Hovmod træder her Forsængelighed; men ogsaa denne fører til Selvtilbedelse, og i det den naaer sin høieste Udvikling, maa den tabe sig i Vanvid, paa hvis Grændser egentlig enhver vidtdreven Eensidighed streifer.

I Episoden varieres atter Bogens Hovedtanke under andre Forhold; thi ogsaa her (i Fru v. Mandeslohs Historie) er det Basen og Form, en dybere tilbagetrængt Natur og en eensidig Udvikling, en overfladisk Glimmer, der kæmpe mod hinanden. I en højere Verdensorden maa vel den dybere Natur seire, men paa denne Jord, i Phœnomenernes Kreds, ligger den under og gaaer til Grunde.

For Resten tilstaaer jeg gierne, at ogsaa de forskellige Egenstaber hos de to kæmpende Nationer her have svævet mig for Næse; en intrigant, kæk og klogtig Personlighed strider ligeledes her mod en dybere, men tillige drømmende, ubehjælpelig og dertil isoleret staaende Aand, og da hiin med Rasthed griber

III

og benytter alle Fordele, saa kan det ydre Resultat af Kampen ikke blive tvivlsomt.

Ogsaa den ædlere franske Natur og dens Frihedsbegeistring, i Modsætning til den germaniske conservative Alvor, den religiøse Aand i Modsætning til det eensidige Sektvæsen, og endelig den ved Erfaring modnede og af ethvert System uafhængige, men tillige af Endeligheden hilsede Forstand, maatte i Følge Bogens Plan afgive Grundelementer i forskellige Charakterer, hvilke, hver efter sin Natur, gribe befordrende eller hindrende ind i Handlingens Gang.

At jeg har givet Bogen Navn af de forskellige Standpunkter, kan jeg vel, efter hvad der ovenfor er udviklet, forsvare, saameget mere da hiin Titel, efterdi den syntes mig noget for abstract, her kun indtager den secundaire Plads. Langt flere Indvendinger kan der maaskee gøres imod den første Titel: "Slottet ved Rhinen," der snarere synes at passe for Episoden end for Hovedbegivenheden.

Imidlertid er denne Episode, saavel fra Idéens, som fra Handlingens Side, paa det nøieste forbunden med Hovedfortællingen; den er ligesom den dybe, underjordiske Svælving, over hvilken den øvrige Bygning er opført, og paa hvilken den støtter sig; især slutter Katastrophen sig ganske til den; det er fra den, at Giengjældens Aand synes at opstige, og overhovedet var det min Hensigt, at det gamle Slot ved Rhinen skulde kaste sin lange Skygge giennem den hele Fortælling.

Ligesom den gamle Borg repræsenterer den hensevnde Verden, hvoraf det Nærværende har udviklet sig, saa burde ogsaa giennem det nu Bestaaende den tilkommende Tid kunne skimtes. Da denne imidlertid maatte vise sig i ubestemte Omrids, saa troede jeg det rigtigst til Repræsentant derfor at vælge

et Barn (Wilfred), i hvem en bedre, lyffeligere Fremtid mere fulde antydes og anes end fremsilles, og i hvem Natur og Reflexion, Phantasie og Handlekraft, det conservative og demokratiste Element, maaskee tilsidst kunde sammensmelte til et harmonist Heelt.

Det følger af sig selv, at jeg under Digtningen ikke har tænkt mig det ovenfor Udviklede i den abstracte Form, hvori det paa dette Sted er fremsillet. Af Abstractionen fødes der vanskeligt noget Digterværk; Poesien opstaaer nærmest paa den concrete Vej; i det Digteren udfolder sit Omne, saa opdager han lidt efter lidt de enkelte Stikfælses, stifter Bekendtskab med dem og seer deres Stiebne udvikle sig af deres eget Væsen, og saavel det Heles, som det Enkeltes Betydning bliver ham først ret forstaaelig under Udarbejdelsen, hvorved da kun den almindelige Tankes Lys kan tiene som en fierntglimtende Ledestjerne.

Jeg forudseer den Indvending, som jeg alt oftere ved andre Leiligheder har hørt, at jeg i mine poetiske Fremstillinger ikke er national nok, og jeg vil her, engang for alle, forsvare mig derimod. Hvis vi kun kalde den Digter national, der næsten udelukkende henlægger Stuepladsen for sine Fremstillinger i det Land, hvori han fødtes, da kan jeg rigtignok ikke gjøre store Fordringer paa dette Navn, men saa aldeles materielt bør vel neppe Sagen opfattes. Optage vi derimod ogsaa dem blandt vore nationale Forfattere, i hvis Skrifter den nordiske Aand, den nordiske Alvor og de nordiske Interessers kiendelig spores, da troer jeg vel, at ogsaa jeg, og det især i denne Roman, tør kalde mig national. Saaledes mener jeg f. Ex., at de politiske Forhold, jeg her har berørt, ikke ere os ganske fremmede, ja at det egentlig er vor egen Kamp og Stræben, der her igien paa en udenlandsk Jordbund udfolder sig for os; thi den samme

uheldige Forvikling, der fandt Sted mellem Belgien og Holland, finder og, som man allerede før har bemærket, Sted indenfor Elbens Grændser; den samme Giæring, den samme Adspjættelse, den samme Lidenstabelighed, den samme indbyrdes Misgiendelse, der før herskede i hine Lande, herske nu ogsaa tildeels hos os.

Heller ikke kunne de philosophiske Udsævelser betragtes som noget, der er os ganske fremmed, og uagtet jeg langt fra misgiender de Bestræbelser, hvormed udmærkede Mænd, som Heiberg, Martensen o. fl., have søgt at vække Opmærksomheden for en af de mægtigste Aanders philosophiske Virksomhed, saa have dog heller ikke hos os alle holdt sig til Kiærnen, mangfoldige have ogsaa grebet efter Systemets Staller, og hverken den tomme Leeg med den philosophiske Terminologie, eller den ligesaa tomme philosophiske Hovmod har hos os savnet Forbilleder.

I øvrigt vil man under Læsningen af denne Bog snart see, at det aldrig har været min Hensigt at angribe noget af en virkelig Tænker giennemført System, men kun den udbortes Opfattelse og falske Anvendelse deraf, hvorved underordnede Naturer, der ikke formaae at stielne mellem Aanden og dens Klædebon, forvandle dybsindige Tanker til maniererede og stereotype Talemaader.

I denne og i flere Henseender mener jeg netop, at jeg er gaaet vor Tid og vore Forhold saa nær, som det i Poesien er tilladt, ja som det er muligt, naar ikke Partiernes Vredesstrig skulle forstyrre den Stilhed og Ro, hvormed Poesiens Aand bør svæve over Lidenstabelernes oprørte Bunde.

Endelig maa jeg endnu bemærke, at jeg ikke blot, hvor der er Tale om Partianskuelser, har søgt at giengive deres blandede Natur, i hvilken Sandheden selv er forvansket ved Overdrivelse, men at der heller ikke i den hele Bog vil findes nogen Cha-

VI

raakter, hvis Meninger jeg selv ubetinget og uden Undtagelse tør vedkiende mig. Overhovedet har jeg søgt at fordele Ret og Uret saaledes, som de almindeligviis ere fordeelte i Livet selv, hvor der ikke kan være Tale om noget fuldkomment Mørke, og hvori heller ingen Skikkelse bestandig bestraaes af Solen, men hvori Skyggen og Lyset i mangfoldige Skatteringer gaae over i hinanden.

Den Gang jeg udgav den polske Familie, erklærede jeg for Resten, at jeg neppe saa hurtig vilde udarbejde en Roman igien. Imidlertid fandt jeg det Emne, der ligger til Grund for nærværende Digt, saa tillokkende, at jeg ikke kunde modstaae den Lyst, der drev mig til at behandle det.

Sorø den 10de October 1844.

E. Hauch.

Slottet ved Rhinen.

Første Deel.

Første Capitel.

Det var en Foraarsmorgen i Mai 1827. Biseren paa det store mellemste Taarn i Mainzes Domkirke pegede næsten paa Ser. Den saakaldte Bandediligence eller Jagtskibet, der endnu paa den Tid ikke var ganske fortrængt af Dampfartøierne, laae ubevægelig ved den store Skibsbro, der forener Kassel med Mainz. De sidste Pakker og Kofferter vare bragte om Bord, Støien og Varmen ved Indskibningen havde allerede tabt sig. De fleste Passagerer stode samlede nær Skibets Agterende og stirrede betænkeligt mod Himlen, der var indhyllet i Skyer, saa Solen neppe kunde skimtes, medens den høire Rhinbred med sine lange Aaleer, sine Frugthaver, sine fornrige Dale og sine tryllende Udsigter laae skjult bag hvide Taager, ligesom et Theater bag sit Forhæng, før Stykket er begyndt.

„Der er endnu en, som vil være med,“ sagde Skipperen, og i samme Dieblis nærmede et ungt Men-

neske sig med iilsomme Skridt til Flodbredde og gav med et Vink til Kiende, at han vilde optages paa Jagtskibet.

„Kom De kun! der er endnu Plads,“ blev Skipperen ved, i det han med Venlighed betragtede den unge Mand, der ikke blot havde et usædvanlig smukt Udvortes, men der tillige besad et af disse Physiognomier, der sikkrere end nogen Anbefalingskrivelse aabne os Indgangen til Menneskenes Velbillie. Arthur Helmuth, saaledes hed den Fremmede, steg nu om Bord, efterat han først havde afgivet en lille Pakke, som han selv bar, i Skipperens Hænder. Kort efter slog Klokken paa det nærmeste Taarn sine sex Slag, og næsten i samme Dieblid svømmede Jagten afsted, baaren af de svulmende Rhinbølger.

„Faae vi godt Veir?“ spurgte en af Passagererne. — Uden ligefrem at svare derpaa, betragtede Skipperen et Dieblid de drivende Taageskyer, der syntes at komme over Høiderne ved Hochheim. „Det vil vi snart see,“ sagde han endelig, „Vinden har dreiet sig mod Nordøst.“ Paa Skipperens Vink hævede nu det store Seil sig langsomt i Veiret. Noget efter splittedes Taagerne, og de adspredte Løvninger deraf rullede sig sammen og flygtede langs med Taunusbjergene, hvis fjerne Toppe nu først bleve synlige, og neppe havde Jagtskibet naaet Biberich, som er det Sted, hvor Rhinen fuldbringer sin

første Væining nedensfor Mainz, før den klare Morgensol skinnede paa Floden, der krummede sig, ligesom en guldsplettet Slange, og ved hvis Bredder Byer og Landssteder bleve synlige, hvilke omkrandsedes af Wiinbierge og Frugthaver og speilede deres blaae Tage i Bolgerne.

Hvad der end mere forbyiede det Heles Indtryk, var de gamle Borge og Ruiner, der lidt efter lidt kunde sees, og hvorfra den alborsfulde Fortid ligesom kastede et Blik ind i det nærværende Liv. Disse Borge tilligemed de skovklædte Biergtoppe i Baggrunden meddelte det tryllende Landskab den mørkere Folie, som ingen jordist Skienhed ganske kan undvære uden at tabe sin Betydning.

Selskabet paa Rhindiligenceen bestod som sædvanligt især af Godseiere eller Forpagtere fra Omegnen, af Riismænd og Handelsbetiente. Hertil kom endnu nogle Haandværkere, nogle Udlændinge og andre Rejsende, hvis Stand var vanskelig at bestemme, og endelig flere qvindelege Passagerer, hvoraf Størstedelen efter en kort Seilads forlod Dilligenceen igien, for at begive sig til en eller anden nærliggende Flække eller Landsby. De Yngere blandt disse vare næsten alle veldannede og udmærkede sig ved et blomstrende Udseende.

Alf hele dette Selskab var der kun een, foruden Arthur, der med Interesse betragtede den omgivende Natur. Det var en Mand, der endnu syntes temmelig

ung; han var lille af Bert, hans Haar var blondt, ja næsten hvidt, hans Ansigtstræk vare ikke regelmæssige, dog vilde de sikkert have frembragt et behageligt Indtryk, hvis der ikke havde været en Spænding og en Uro deri, hvorved det hele Masyh undertiden fik Liighed med en Caricatur.

Da han første Gang valte Arthurs Opmærksomhed, vare hans Dine næsten uafsladelig beftede paa de Landskaber, der lidt efter lidt bleve synlige, eftersom Skibet gled frem; af og til greb han dog ogsaa en Bog, der laae ved hans Side og bladede noget deri; men snart lagde han den hen igien, stirrede atter paa Flodbredderne og forespurgte sig om Navnene paa hvert Sted, han opdagede, og alt, hvad han saaledes erfarede, skrev han omhyggelig op i en stor Tegnebog.

Kort efter bemærkede Arthur endnu en anden Person, hvis Physiognomie var af den Art, at man ikke let glemmer det igien, naar man engang har seet det. Denne Mand's Ansigt syntes egentlig hæsligt og mindede temmelig stærkt om det Silenmæssige, man er vant til at tænke sig i et Socrateshoved; desuden laae der en saa stor Klogskab og Skarpsind i hans Dine og i hans tykke sarcastiske Læber, at man ogsaa i denne Henseende blev erindret om hiin Philosoph. Overhovedet vare hans Træk meget karakteristiske, saa Arthur aldeles ikke undrede sig, da han senere erfarede, at en talentfuld

Maler, der forgiebes havde bedet ham om at sidde for sig, i flere Dage sneg sig efter ham, for hemmelig at tilliste sig det Portrait, han ikke paa anden Maade kunde faae.

„Hvad hedder dog denne Mand?“ spurgte Arthur en af Passagererne. „Det er en Læge fra Bonn“, var Svaret, „ved Navn Wagner.“

Den levende Berden kunde imidlertid i dette Die-blik ikke ret længe fængsle Arthurs Opmærksomhed; han besad overhovedet, naar han ikke selv ved eensidige Betragtninger undertrykte den, megen Natursands; derfor glemte han snart det Selskab, hvori han befandt sig, i det han stirrede ned ad Rhinen, ved hvis Bred det prægtige Johannesberg med sit hvide Slot og sine terradseformig opstigende Blaabierge netop nu syntes at svæve Skibet forbi.

Noget efter nærmede den unge Mand med det blonde Haar sig til ham. „Er Deres Navn ikke Arthur Helmuth?“ spurgte han. „Jo,“ svarede Arthur. „Jeg veed ikke, om jeg har den Ære at være kiendt af Dem, jeg er Digteren Eginhard S.“ Her udtalte han et Navn, der dengang aldeles ikke var ubekiendt i Literaturen, og som tidt i de offentlige Blade nævnedes med en Ros, der, om den end undertiden syntes overdreven, dog sjelden forekom Arthur ganske usortient. „Det er mig særdeles kært at see en Mand med et saa usædvanligt Talent,“

sagde Arthur. — „Ogsaa jeg har ønsket at see Dem,“ sagde Eginhard. — „Hvorledes kan en saalidet bekendt Person som jeg have fristet Dem dertil?“ — „Vi have en fælles Ven i Mainz, af ham har jeg erfaret, at mine Digte have den Lykke at behage Dem,“ sagde Eginhard.

„Skulde De ikke kiende nogle Sagn om Rhinegnene?“, spurgte Eginhard kort efter, „om alle disse Borge og Ruiner? Der gives sikkert en stor Mængde slige Sagn, skiondt jeg endnu neppe kiender flere, end dem, der staae i min Beibiser.“ — Arthur svarede, at han selv var en Fremmed i disse Egne, og derfor vanskelig kunde give ham de Oplysninger, han ønskede. — „Hvor er De da født?“ spurgte Eginhard. — „Jeg er født i Brüssel, hvor vort Huus har sit Sæde; men da begge mine Forældre ere komne fra Tydskland, blev det besluttet, at jeg skulde studere nogle Aar ved Universitetet i Bonn, for derefter at ansættes i Preussen.“ — „Saa er dette maaskee Deres første Rhinreise?“ — „Ganske rigtig; og jeg valgte netop denne Befordring, fordi den er mindre hurtig end Dampskibet; thi saaledes kan jeg bedre see mig om.“ — „Det samme er Tilfældet med mig,“ sagde Eginhard.

Imidlertid bleve nogle af de reisende Haandværkere, der hidtil havde været temmelig ordknappe, paa eengang særdeles høirostede. De kom nemlig i Strid med hver-

andre om det Haandværk, der af alle burde indtage den øverste Rang, ved hvilken Leilighed hver enkelt med Grunde, der tidt vare forunderlige nok, søgte at skaffe sin Profession Seieren. Neppe mærkede Eginhard dette, før han pludselig afbrød Samtalen med Arthur og nærmede sig til den stridende Haandværkergruppe.

„En brav Skrædder,“ sagde en, „der forstaaer at føre sin Naal og sin Sax, og boer i en ordentlig Gade, og holder sine Svende til Arbeide, er dog vel en Mand, der tør løfte sit Hoved ligesaa høit som nogen anden.“

„Tager I den Anseelse fra Folk, som Skræddernaalen giver dem,“ sagde en anden, der ønskede at gielde for et lystigt Hoved, „da ville de fleste i vor Tid ikke beholde stort tilbage.“

„En Skrædder kommer dog aldrig saa høit som vi,“ sagde en reisende Barbersvend, „thi vi holde Kongers og Keiseres Hoveder i vore Hænder og tage dem alle ved Næsen, med Respect at sige, og med et lille Snit af vor Kniv kunde vi, hvis vi vilde, forandre den hele Verdens Skiebne.“

„Hvad siger I da til vor Profession?“ bemærkede en undersættig Smed. „Var ikke den, da vilde hverken Barberen have nogen Kniv, eller Skrædderen nogen Sax; vi kunne hverken undværes i Krig eller Fred, vi smedde baade Møljern og Sværdklinger; og desuden har jeg ladet mig fortælle af lærde Folk, at vort Haand-

værk er det ældste i Verden; thi det skal allerede have været drevet for Syndflodens Tid."

"Skulle vi tale derom," sagde en herrnhutist Snedker fra Grefeld, „saa troer jeg, hvis jeg ellers maa tale Daarskab og rose mig i Kirket, som Apostelen siger, at den Kunst, vi Snedkere drive, ikke staaer tilbage for nogen anden. Saaledes læser man i den hellige Skrift, at den gudfrygtige Kong Salomon holdt over tusinde Snedkere i sit Pallads, og om det velsignede Jerusalems Tempel staaer der jo skrevet, at alt indvendig var af Cedertre med dreiede Knuder og Blomster og indlagte Zirkler i Mængde, og at ingen Stene deri kunde sees; og end ydermere er det mig fortalt, at hverken Fugtighed eller Solens Hede kunde skade disse Arbejder, saaledes som det skeer med vor Tids skrøbelige Værker. Derfor mener jeg, at Snedkerprofessionen i hine Dage var stegen til en saadan Høide, at den vel kunde kaldes en hellig Kunst."

"Jeg er ikke saa lærd-som I, Mester Simon!" svarede Skrædderen; „men det mener jeg dog, at hverken Kong Salomon eller Kong David, eller nogen af de hellige Præster og Propheter kunde undvære vor Hielp, thi nøgne kunde de dog ikke gaae; og skal vi for Alvor tale om en Professions Ælde, da kan vel ingen deri overgaae Skrædderkunsten; thi allerede før Eva blev ud-

dreven af Paradiset, læse vi, at hun gjorde sig Klæder af Figenblade."

"Ganske rigtig," bemærkede det lystige Hoved, "saaledes bleve Synden og Skrædderprofessionen fødte til Verden paa en Dag, og fra den Tid af have Skrædderne bestandig raft de syndefulde Lyster Haanden."

Disse Ord bleve modtagne med høit Bifald, og Striden endte sig med Latter og Spøg, hvori dog Mester Simon aldeles ikke deeltog.

Saalænge hiin Mangstrid varede, skrev Eginhard flittig i sin Tegnebog. "Hvad mon han da skriver?" sagde Arthur uvilkaarlig med lydeligere Røst, end han selv anede. "Han bemægtiger sig kun til sit eget fremtidige Brug, hvad Haandværkerne sige," svarede Dr. Wagner. — "Lader han da Hændelsen raade for Indholdet af hvad han digter?" spurgte Arthur. — "Nu sllige Ingredienser kunne vel ogsaa finde deres Plads i et ordentligt Værk, naar kun Organismen er stærk nok til at uddrage Næringsfasten af det, som Hændelsen giver, og til med Strengbed at bortskyde det, som ikke duer," bemærkede Dr. Wagner.

Imidlertid nærmede Eginhard sig til den Haandværker, der spillede det vittige Hoveds Rolle. "Jeg har med Fornøielse hørt Deres Bemærkninger," sagde han, "kun Skade, at ikke flere vare tilstede, der kunde tale hver for sin Haandtering? Hvad kunde ikke saaledes

Haarskærerne og Parykmagerne have sagt! De komme dog endnu heiere i Veiret end hiin Barbeer, der var saa stolt af sin Profession." — "Herre!" svarede Haandværkeren, „de rette Parykmagere findes ikke mere; de døde allesammen af Sorg, den Gang Parykkerne gik af Mode." — Uden at svare et Ord, ilede nu Eginhard hurtig bort, og strax efter saae Arthur ham igjen nedskrive nogle Linier i sin Tegnebog.

Lidt efter nærmede en ung Dame sig til Eginhard. Hendes Ansigt var egentlig smukt, dog manglede det ganske den blomstrende Colorit og den Sundhedsfylde, hvorved Rhinkænderinderne for det meste udmærke sig. Om Livet syntes hun ogsaa noget for smal og indsnørt, og til Trods for hendes fine Træk, var der noget i hendes Udseende, der i første Dieblik mishagede Arthur, som hun for Næsten, medens hun talte med Eginhard, flere Gange med et usædvanlig skarpt Blik betragtede.

Eginhard lyttede med stor Erbødighed til hendes Ord, og neppe havde hun fiernet sig, før han igjen ilede hen til Arthur og sagde: „Veed De Navnet paa det unge Fruentimmer, jeg nylig talte med?" — „Nei," svarede Arthur. — „Det er Frøken Emilie Precht, en Dame af usædvanlige Gavesgaver; hun kommer fra Berlin og reiser til en Veninde, som besidder et Gods nærved Moselfloden, og med hvem hun siden skal besøge Badet i Ems. Hun er et overordentlig

philosophisk Hoved, og da jeg nu har erfaret, at ogsaa De med Iver lægger Dem efter Philosophien, og da det synes, som De allerede har vaakt hendes Opmærksomhed, saa tillader De vel, at jeg forestiller Dem for hende."

Før Arthur kunde svare herpaa, stod allerede den unge Dame ved hans Side. Eginhard forestillede ham da strax med de Ord, at det var en ung Mand med usædvanlig poetisk Sands og store Anlæg til Philosophien, der ønskede at giøre hendes Bekendtskab. Den unge Dame neiede næsten umærkelig og betragtede ham med sine store vandblaae Øine, ligesom om hun ventede, at han skulde indlede en Samtale. Da hun imidlertid havde ventet en Stund forgieves, spurgte hun endelig: „Har De aldrig været i Berlin?" — „Nei," svarede Arthur. — „Da vilde det neppe fortryde Dem, om De reisste derhen." — „De mange udmærkede Mænd, der findes i dette Culturens Midtpunkt, knnde vel friste mig dertil, kun Skade, at den fattige Natur omkring denne Stad danner en saa stærk Modsatning til det rigt- udfoldede Menneskeliv." — „Staaer De endnu paa det Standpunkt, at De sætter særdeles Priis paa den saakaldte skønne Natur?" — „Det kan jeg ikke negte, især naar den er saa henrivende, som vi see den her." — „Mig forekommer Naturen som noget Underordnet, som en lavere Magt, et antiqueret Moment, som Dan-

nelsen allerede har bragt os langt ud over," gjensvarede Frøken Precht.

Her afbrødes Samtalen, da Jagtskibet landede ved Bingen.

Paa dette Sted blive Klippernes Former mere steile og dristige, Volgegangen bliver stærkere, og Brændingerne bruse vildt om Hattos Taarn, der kneiser midt i Floden, medens Wiinbjergene ved Rüdeshelm hæve sig paa den høire Side, Bingen selv derimod ligger til Benstre, omgivet af dunkle Bierge.

Her steg de Reisende i Land. Eginhard vilde, som han sagde, benytte det korte Ophold, for at see nogle Ruiner og om muligt forskaffe sig en Oversigt over Egnen. Frøken Emilie vilde besøge en Bekjendt, ogsaa Dr. Wagner forlod Selskabet, Arthur og nogle af de andre ilede derimod til Bærtshuset, hvor Middagsbordet ventede dem.

Andet Capitel.

Kort efterat de Reisende havde sat sig til Bords, traadte en Mand ind, der var høi og mager, og i hvis Ansigt voldsomme Lidensklaber med stærke Træk syntes indgravede. I Haanden havde han en Avis, som han med et kien=deligt Udtryk af Forbittrelse kastede hen i et Vindue, hvorefter han satte sig paa en ledig Plads ved Bord=enden. Senere erfarede Arthur, at det var en Herre fra Belgien, altsaa en Landsmand af ham selv.

Under Maaltidet talte den Fremmede høit og heftigt om politiske Materier, og ivrede blandt andet i saa fornærmelige Udtryk mod den hollandske Regiering, at Arthur, hvis Blod ogsaa let kom i Bevægelse, meget alvorlig tog til Gienmæle imod ham. Dette syntes slet ikke at behage den Fremmede, hvis Ansigtsfarve alt i Forveien var temmelig stærk, men nu blev ganske dunkelrød. Ja tilsidst, da endnu flere Stemmer hævede sig imod ham, greb han sin Kniv, slog med Skæftet deraf paa Bordet og raabte, at man skulde være stille, naar han talte.

Bed disse Ord opstod der virkelig en sieblig Tausched, der dog snart fulgtes af en forbittret Mumlen fra alle Sider. Dette forbløffede dog aldeles ikke den opbragte Belgier, der tvertimod endnu ivrigere end før slog med sin Kniv i Bordet, medens han med høi Røst gientog, at man skulde være stille.

Da hørvede en Mand, der sad ligeoverfor Arthur, og hvis Udseende stærkt vidnede om, at der flød fransk Blod i hans Arer, pludselig sin Røst og sagde: "Bordet er for os alle, der har vi alle lige Ret til at tale."

Neppe hørte den forbittede Belgier dette, før han igien greb sin Kniv, reiste sig og nærmede sig den Plads, hvor den Fremmede sad. Denne stod ligeledes op, ventede rolig sin Modstander og greb ham rask i Armen, før han var i Stand til at bruge sit Vaaben. I samme Dieblig ilede Arthur og flere af Gæsterne til, Fredsforstyrrelsen blev kastet om paa Gulvet, berøvet sin Kniv og slæbt ud af Bærelset, hvorefter han, med Vertens og et Par Opvarteres Hielp, blev indspærret i et affides Kammer, hvorfra man forsikrede, at han ikke skulde slippe løs, før han lovede at føre sig ordentligere op i Fremtiden.

Arthur henvendte sig nu til den Herre, der havde talt det fornærmede Selskabs Sag, og takkede ham for hans Mod og hans Landsnærverelse. "Deres Modstander havde fuldkommen Ret," svarede den Ubekjendte,

„det var ikke høfligt saaledes at begynde Larm ved Bordet“ — „En sliq Opførsel er sikkert meer end et blot Brud paa Høflighed,“ bemærkede Arthur, „og den røber i mine Tanker en saa forvildet Charakter, at ikke blot den selskabelige, men hele den borgelige Orden vilde rystes i sine Grundstøtter der, hvor en sliq Udfærd blev almindelig.“

„Hvis De virkelig troer, at jeg har viist Selskabet en lille Tjeneste,“ sagde den Fremmede, „saa beder jeg Dem ret meget om at glemme dette Optrin. Jeg har selv været Militair,“ vedblev han med større Varme, „og jeg troer ikke, jeg mangler Delicatesse i Gressager; men jeg kan forsikre Dem om, at Deres Modstander, som jeg temmelig nøie kender, i Dag var i en saadan Sindstemning, at han aldeles ikke kunde fornærme.“ Efter disse Ord bukkede den Fremmede og gik sin Vej.

Senere hørte Arthur, at hiin Belgier, som han i Følge hans Opførsel neppe troede at kunne henregne til den dannede Kreds i Selskabet, ikke desmindre var en Mand af Indflydelse, der havde Titel af Baron og besad betydelige Eiendomme i en nærliggende Provinds af Belgien.

Kort efter blev der givet Tegn til Jagtskibets Afreise, hvorpaa det spredte Selskab samledes fra alle
 Slottet ved Rhinen. I.

Kanter. Blandt dem, der igien indskibede sig, var ogsaa Frøken Emilie. Noget sildigere kom ligeledes Dr. Wagner, der ledsagedes af en ung Dame, som holdt en lille Dreng ved Haanden; Digteren Eginhard derimod havde endnu ikke indfunden sig, og det var kun fordi nogle Varer i sidste Dieblis skulde indskibes, at Jagten ikke rejste bort uden ham.

Snart saae man imidlertid en Fiskerbaad fra den modsatte Flodbred, der hurtig giennemskar Vandfladen. Kort efter lagde Baaden til ved Jagtskibet, og Eginhard steg om Bord tilligemed en anden Passageer, der fulgte ham.

„Jeg er saa lykkelig,“ sagde Eginhard, „jeg har været paa den høire Rhinbred, og alt er der saa deiligt. Viinranker springe frem imellem Stenene, og Skipperne hænge ud over Vandet, og man bliver ganske svimmel ved at see derpaa, og dog saae jeg Viingaardsmænd, der ganske rolig hældede sig ud over de farligste Steder. Jeg var gierne klattret op til Ruinerne af Ehrenfels, hvis jeg blot havde haft Tid dertil, og det ikke havde været saa farligt. Der skal være deilige Udsigter deroppe, man skal kunne skimte Bogeserne, og nedenunder ligger Hattos gamle Taarn. See hist henne kommer det frem, ligesom et truende Spøgelse, midt i Rhinen; det maa være forunderligt at seile der forbi ved Nattetid.“ — „Dertil vilde De neppe have Mod,“ bemærkede Eginhardes Ledsager, „De skreg jo allerede høit, da vi

roede det forbi ved den lyse Dag." — "Nu ja," svarede Eginhard, "Baaden var saa lille, og Bølgerne gif saa vildt; man siger, at disse Baade ere meget udsatte for at kantre."

Froken Emilie havde ogsaa lyttet til Eginhards ovenanførte Fremstilling, men hun syntes ikke synderlig opbygget deraf. "Hvis De har den Hensigt paa Tryk at udgive Deres Rhinreise," sagde hun, "saa raader jeg Dem til ikke at blande den med for mange Naturbeskrivelser; thi slikt gjør ingen Virkning meer, det er noget, som vor Tid er ude over." — "De mener maaskee, at man snarere bør behandle Naturen med Ironie," sagde Eginhard. — "Det vilde sikkert bedre egne sig baade for vor Tids Digtere og for Naturen," svarede hun.

"Mågtet jeg allerede har forsøgt mig i saa mange Retninger," sagde Eginhard til Dr. Wagner, som han paa denne Rejse oftere henvendte sig til, "saa ere mine Venner dog endnu ikke ganske enige med Hensyn til den Art af Poesie, hvortil jeg især er kaldet; saaledes talte jeg i Gaar med en Dame, der paastod, at jeg havde mest Talent til Naturskildringer, og nu siger Froken Emilie lige det Modsatte; andre raade mig til at skrive Comedier; andre mene, at Tragedien og den høiere Pathos er mit egentlige Kald; hvilken af alle disse Veie skal jeg nu vælge?" — "Enhver bør vælge den vei, hvortil hans inderste og bedste Natur driver ham," svarede

rede Dr. Wagner, „uden at agte stort paa den forvirrede
 Arm, der klinger omkring ham.“ — „Ja det er let
 sagt,“ svarede Eginhard, i det han betragtede Dr. Wagner
 med et usikkert Blik. — „For at blive en stor Mand,
 maa man dog i det mindste først være en Mand,“ ved-
 blev Dr. Wagner, hvorefter han vendte sig om og for-
 lod ham.

Det syntes vel, som om disse Ord gjorde et Slags
 Indtryk paa Eginhard, og han blev meget alvorlig der-
 ved; men snart gienvandt han dog sin forrige Munterhed
 og fortalte blandt andet, at han, da han gik forbi et
 Huus ved Flodbredden, i et aabent Vindue havde seet
 en Bog, som han selv havde skrevet. „Jeg var gierne
 gaaet indensfor og havde gjort Eiermandens Bekjendtskab,“
 lagde han til, „men Tiden tillod det aldeles ikke.“ —
 „Og dog var De gaaet ind og havde glemt baade Tid
 og Afreise, hvis ikke jeg næsten med Magt havde holdt
 Dem tilbage,“ sagde igien hans ledsager.

Blandt alle de Reisende var der ingen, der vakte
 saa stor Opmærksomhed, som den unge Pige, der fulgte
 med Dr. Wagner. „Du veed jeg først, hvad det vil
 sige, at have en Skabning og et Par Dine som Ga-
 zellens,“ udbrod Eginhard, efterat han længe havde be-
 tragtet hende. — „Hun seer ud som en Italienerinde,“
 sagde en anden. „Hun seer snarere ud, som hun var
 nedstegen fra en af de gamle Midderbørge ved Rhinen,“

sagde en tredje. — „I det mindste seer hun ud, som hun ikke ret havde levet sig ind i vort Aarhundredes Kultur,“ bemærkede Emilie.

Den unge Pige, om hvem der var Tale, havde ogsaa gjort et usædvanligt Indtryk paa Arthur. Hendes Træk vare næsten deilige, og hendes Ansigtssfarve overordentlig frisk, dog syntes den lidt dunklere end sædvanlig. Hun var klædt i en sort Silkefiole, der i rige Folder omgav hendes ranke Figur, og der tilligemed den sneehvide, noget gammeldags Halskrave virkelig mindede om en forbigangen Tid. Den lille Dreng, der fulgte hende, og der vel omtrent kunde være fem til sex Aar gammel, lignede hende meget; han var i det mindste ligesaa deilig som hun og mindede aabenbar om de Tider, da et nyere Samliv med Naturen og en mindre ængstelig Flid endnu tillod Menneskenes Børn at udfolde sig i en højere Friskhed og Fylde, end det pleier at være Tilfældet nuomstunder.

Det varede ikke længe, før Eginhard henvendte sig til Dr. Wagner og spurgte ham, hvo den deilige Fremmede var. Wagner syntes imidlertid ikke meget oplagt til at tilfredsstille hans Nysgierrighed, og han kunde ikke erfare stort andet, end at hun boede i Bonn og havde været i Besøg hos nogle Venner nærved Bingen.

Jagten, der længere end sædvanlig var bleven opholdt ved Bingen, satte sig endelig igjen i Bevægelse og

nærmede sig til den høire Rhinbred, hvor Flodens Bænder trængte sig sammen og strømme ligesom igiennem en Tragt, hvorfra man først efter en halv Times Seilads saaer en friere Udsigt imod Nord. Dog vedblive Klipperne endnu at trængte sig sammen om Floden, Ruinernes Antal tiltager paa Biergtoppene, Blaabjergene vise sig derimod sparsommere, og det hele Landskab antager et dunklere, mindre smilende, men tillige et mere storartet Udseende.

„Bed hver af disse Ruiner bærer der et gammelt Sagn, ligesom en Mand, der er fasttryllet til en Grabhvælving, „bemærkede Eginhard,“ maatte jeg blot være saa lykkelig at bryde Fortryllesen og fremmane disse Mander igien af deres Grave!“ — „Der gives magiske Ordsojninger,“ sagde Arthur, „naar de udtales, da staaer Manden pludselig for os og rækker os den Skat, den i Aarhundreder har bevogtet; det er slige Ord, hvorved Digterne vorde Herrer i Grindringens Verden“ — „Ja, svarede Eginhard, hvis Phantasie, ligesom Bedbenden, let rænkede sig i Veiret, naar den blev hjulpen af sin Omgivelse, „det er Digterne, der skulle bære disse Forgangenhedens Skatte, som Mander bevogte, og som undertiden sees ved Midnat og glimte ved Stjernelys for Folkets Øine.“ — „At skue Glimt af Skatten er ikke saa vanskeligt,“ sagde Arthur; „men at hæve den af Dybet for bestandig, at fastholde den med Kraft, saa selv Middagsfolen kan skimte derpaa, uden at den forsvinder,

det er derom det gielder.“ „Og mener De, at jeg er Manden, der kan hæve og fastholde den? spurgte Eginhard.“ „De maa forsøge det,“ sagde Dr. Wagner, der ogsaa havde hørt denne Samtale, „og gaaer det galt, saa maa De trøste Dem, ligesom den mandhaftige Ridder Don Quirote ved lignende Leiligheder.“ — „Og hvormed trøstede han sig?“ — „Med den Overbeviisning, at Eventyret var bestemt for en anden Ridder, og at han ikke var kaldet til at bestaae det,“ svarede Dr. Wagner.

Da Bolgegangen igien blev mindre heftig, saae man en letbygget Fiskerbaad, hvori en Mand med et solbrændt Ansigt roede af alle Kræfter og søgte at nærme sig til Jagtskibet. Da han endelig havde naaet det, lagde han om paa Siden deraf og spurgte, om ikke Frøken Franziska Waldstädten befandt sig der om Bord. „Her er jeg,“ svarede den unge Pige i den sorte Dragt. Da holdt Manden i Baaden en glindsende Gienstand høit i Veiret, og man saae tydelig, at det var et Guldsmykke. „Åh, det er min tabte Halskæde! raabte Franziska, hvor har De fundet den, Martin?“ — „Paa Stien nærved Nochnscapellet,“ svarede han, „da De i Gaar fortalte mig, at De havde mistet den, saa søgte jeg overalt, hvor De havde været.“ Dermed rakte han hende Halskæden, hvorpaa han slap Jagtskibet, og kort efter var allerede hans Baad langt borte.

„Det tænkte jeg vel, at jeg fik den igien,“ sagde

Franziska. — „Har De da saa stort et Held i slikt?“ spurgte Fruen Emilie. — „Ja det kan jeg bevidne,“ svarede Wagner, „der maa være nogle Dæmoner her i Eggen, der endnu have fristet Livet i denne vantro Tid, og der have taget hende under deres særdeles Beskyttelse; det gaaer hende som Polykrates, kaster hun en Ring i Vandet, saa ville Fiskene bringe den tilbage igien.“ —

„Et saadant Held ønsker jeg mig aldeles ikke,“ sagde Fruen Emilie. „Og hvorfor ikke?“ spurgte Eginhard. — „Fordi et saadant Held kun følger os paa det instinktive Standpunkt, naar vi komme videre, maa det nødvendig forsvinde.“ — „Det kan vel være, at den Navlestræng, der forener hende med Naturen, endnu ikke er saa ganske overskaaren,“ sagde Wagner. Herpaa svarede Emilie intet, men rejste sig og gik, medens Franziska betragtede hende med Forundring og Mistillid; thi allerede i dette Dieblig følte hun den stærke Modfærmning, der i deres Allerinderste adskilte dem fra hinanden.

Lidt efter blev man en Bygning var med hvide Taarne, der ligesom ved et Trylleri syntes fængslet midt i Floden. „Seer De,“ sagde Dr. Wagner, „det er Pfalz. Der var det, hvor Marskalk Blücher gik over Rhinen; jeg fulgte den Gang som Chirurg med den preussiske Armee, og mange af vore Navne ville vel endnu findes paa Murene i de forladte Bærelser.“

Imidlertid havde Eginhard nærmet sig til den smukke

Dreng, der ledsagede Franziska Waldstädten. „Seer du der,“ sagde han og pegede henad mod Pfalz, „den store Borg med de mange Taarne, der svømmer, som en sneehvid Svane, midt i Rhinen? Det var engang et prægtigt Slot, og indenfor ere der mangfoldige Kammere med hvælvede Loftter ligesom i Kirkerne, og paa Væggene seer man den hvide Kalk uden noget Slags Betræk; kun i et Par Bærelser findes der endnu Tapeter, hvori forunderlige Billeder ere indbævede. Men nu er alt forfaldent derinde, og der er mørkt og koldt, og Billederne paa Væggene ere blevne saa blege, at man næsten ikke mere seer, hvad de skulle betyde, og der boe heller ingen Folk i Bærelserne. Men i gamle Dage var det et prægtigt Slot, der hørte Pfalzgreverne til, og Riddersvende med blanke Hjelme og lange Spyd stode paa alle Borgtinder, og hver Gang, naar man meente, at en ung Pfalzgreve, skulde komme til Verden, førte man Pfalzgrevinden derover, for at hendes Søn strax i Fødselen kunde omsuses af Rhinens Bølger; thi ellers blev han ikke nogen ret Pfalzgreve. Og nu maatte hun ligge der i et hvidt og snevert Bærelse, og høre hvorledes Vindfanerne dreiede sig paa Taarnene, medens Rhinens Bølge brusede udenfor og kastede det hvide Skum op paa Muren, og seer du, den gjør saaledes endnu i dette Dieblis. Men den unge Pfalzgreves Bugge stod ved hendes Seng, og naar Matten kom, hvori hun skulde føde, da kom der ogsaa en Flod-

jomfru svømmende, som ellers boer noget længere nede i Strømmen og kaldes Lore-Ley, og hun sang en underlig Sang udenfor Pfalzgrevindens Vinduer, medens alle Rhinbølgerne tonedede dertil, ligesom det havde været Strænge i en stor Harpe, der accompanerede Sangen. Og ingen af de andre, som hørte denne Sang, kunde ret forstaae den; men Moderen forstod den vel; og saa meget vidste alle, at naar Flodjomfruen sang mildt og stille, da skulde den unge Pfalzgreves Liv flyde ligesaa mildt og stille hen som Sangen; vare Tonerne derimod vilde og skrærende, da blev ogsaa Pfalzgrevens Liv vildt og stormfuldt, og som oftest kom han da ulykkelig af Dage."

"Kan du flere slige Eventyr?" spurgte Drengen, i det han betragtede Eginhard med sine store Dine.

"Ja jeg kan," svarede Eginhard. "Seer du derhenne bag Biergene, hvor Rhinen klemmes ind, ligesom en Bæk, der skal styrte sig ned over et Møllehiul, der ligger en steil Klippe, og yderst paa Klippen stod der engang en Borg med et Taarn, der ragede ud over Floden, og hvoraf du kan see Ruinerne endnu den Dag i Dag. Paa denne Borg levede der for mange Aarhundreder siden en Midderfrosen, og hun var saa deilig, at alle de, der saae hende, undredes derover. Hun havde lange gule Haar, der, naar hun slog dem ud, hang hende ned over Knæerne, og et Par Dine havde hun, som

vare ligesaa store og smukke, som dine egne, eller som din Søsters der, thi hun er da vel din Søster, kan jeg troe. Da denne Frøken var bleven atten Aar gammel, vilde hendes Fader gifte hende med en rig Greve, men hun selv vilde nødig ægte ham; thi hun havde givet en fattig Midder sin Tro. Dog Faderen var en streng Mand, der ingen Indbendinger taalte, og han lod strax giøre Anstalter til Bryllup. Da nu Bryllupsdagen kom, og alle Giesterne vare samlede, og Klokkerne klang, og Præsten stod for Alteret og ventede Brudeparret: da knælede den deilige Frøken for sin Fader og bad om, at hun endnu engang maatte stige op i det høie Taarn, hvorpaa der var en Altan, der ragede langt ud over Rhinen. Hun vilde blot derop, som hun sagde, for at tage Afsked med den Egn, hvori hun var født; thi naar hun var gift, skulde hun reise langt bort med den fremmede Greve, og hun kunde da aldrig mere faae Rhinen at see. Faderen gav ogsaa efter for hendes Bøn, og hun steg da op i Taarnet ganske alene og gik ud paa Altanen, hvor hun mangen Aften havde staaet og vinket med sit hvide Tørklæde til sin Elskede, naar han seilede forbi. Men da hun denne Gang kom derop, var hun bleg som et Liig, og hun saae sig om til alle Sider, og saasnart hun endnu engang havde forfikkret sig om, at ingen fulgte hende, styrtede hun sig pludselig over Rælværket ned i de brusende Rhinbølger og begravede sig i

Floden, der her er dybere end paa de fleste andre Steder. Men hvor dyb en Grav hun og havde valgt sig, saa fik hun dog ingen rigtig Ro deri; og det kom deraf, at hun tænkte mere paa sin Kiærlighed end paa sin Gud. Derfor kan man endnu undertiden see hende, især naar Fuldmaanen skinner; thi Fuldmaanen forstaaer bedre end nogen Her eller Troldmand at mane de sovende Mander frem af Dybet. Hun svæver da hen paa Rhinen i sin Brudedragt med en Rosenkrands paa Hovedet, hvori alle de røde Roser ere blevene hvide som Snee, og der ere dem, som sige, at Lore-Ley da følger hende, andre ville endog paaataae, at det er hende selv, der er forvandlet til Lore-Ley."

Saaledes vedblev Eginhard i længere Tid og fortalte de gamle Sagn om Biskop Hatto, om de fiendtlige Bredre, om de syv Søstre, om Hildegunde og Roland. Flere af disse Sagn vilde han endog forbinde med hverandre, men dette mislykkedes som oftest, da han vilkaarlig og efter Lune sammenknyttede Grentyr, der i sig selv ingen Forbindelse taalte, og der netop vare stienne i deres Begrændsning.

Eginhard havde taget Plads saa nær ved Franziska, at hun uden Vanskelighed kunde høre hans Fortællinger. Saa snart disse vare forbi, begyndte han en Samtale med hende, hvori han søgte at erfare alt, hvad han kunde om hendes Familieforhold; hun svarede ham

ogsaa venligt, men siden, da flere blandede sig i denne Samtale, gik hun bort og valgte sig en eensom Plads, hvorfra hun tankesfuld stirrede nedad Rhinen.

Sagde hun ikke, at hun hedder Franziska Waldstädten?" spurgte Arthur. — „Jo, det er hendes Navn". Svarede Eginhard, „og den lille Dreng er hendes Broder og hedder Wilfred, og hun har hjemme i Bonn." — „Er hun da født i disse nordlige Egne? Hun seer dog snarere ud, som om hun havde Hjem i Syden." — „Dog er hun født her, hendes mødrene Slægt har fra gammel Tid boet ved Rhinen; men hendes Faders Familie er fra Tyrol, som den i Religionsurolighederne maatte forlade, alt dette har hun selv fortalt mig." — „Er ikke hendes Fader protestantisk Geistlig i Bonn?" — „Det er hendes Onkel; begge hendes Forældre ere døde, og hun opholder sig nu tilligemed sin Broder i sin Onkels Huus; kender De ham for Næsten?" — „Nei, men jeg har en Anbefalingskrivelse til ham, som jeg endnu ikke har afgivet, og som jeg næsten havde glemt."

„Hvad tænker De paa, Franziska?" spurgte Dr. Wagner, der længe, uden at hun mærkede det, havde staaet ved hendes Side. — „Alt, det vilde dog være deiligt," sagde hun, „at eie et Slot her ved Rhinen med høie Taarne, Vindeltrapper og Altaner, hvorfra man kunde see Floden og Skibene glide forbi og høre

Klokketlangen, der flinger fra Byerne og de fjerne Gæpeller."

"Ja naar jeg boede saaledes," udbød Eginhard, "da kunde jeg fristes til at sige, ligesom hiin gamle nordiske Konge: ,,,Lad kun Gud beholde sit Paradiis, naar jeg maa beholde denne jordiske Plet, som jeg her har valgt mig!""

"Var det ikke saa ugudeligt, saa vilde jeg næsten sige det samme," svarede Franziska smilende.

"Lidt ovenfor talte jeg ikke mindre end fiorten Borgruiner," vedblev Eginhard, "og Kirkeklokkerne klinge fra Flodbredderne, og alt er saa vildt, saa romantisk og streng katolsk, at man troer sig hensat i en længstforgangen Tid."

"Jeg ynder hverken det Wilde, det Romantiske eller det streng Katholske," bemærkede Frøken Emilie, "derfor er jeg glad ved nu snart at see Enden paa denne Rejse."

Noget efter dreiede Skibet om Lurleiklippen og bøjede ind mod Sanct Goar, hvor Frøken Emilie vilde gaae i Land.

"Kiender I nogen Egn, hvor Musen er stærkere end Ratten?" sagde den lystige Haandværker til Mester Simon fra Grefeld. "Paa sliig Spøg forstaaer jeg mig ikke," svarede Mester Simon. "Seer I?" blev hiin ved og pegede paa Biergene ligeoverfor Sanct Goar, "der ligger en Ridderborg, som kaldes Ratten, og der længere

nede ligger en anden, som kaldes Musen, og den skal dog have været den stærkeste af de to." — "Det gaaer vel ofte saa," svarede Mester Simon, „at den, der fører det store Ord og hovmoder sig og bilder sig ind at staae over andre, dog tilsidst kommer til kort imod dem, han stærkest forfølger og ringeagter."

„Hush," sagde Fruen Emilie i det hun tog Afsked med Eginhard, „hvad den gamle Digter siger, og tag Dem vare for den farlige Lotus, der fortryller Hjærterne! Vagt Dem for at dvæle hos den vegeerende Slægt! thi De vil da tilsidst aldrig kunne løsrive Dem derfra, De vil forglemme Deres Stræben og Deres Fremtid og afsværge Deres rette Fædreland, og De vil spise Lotus til evig Tid."

„Hvad mener De dermed? Fruen Emilie?"

„Jeg mener, at De skal vogte Dem for den romantiske Rhinegn og især for den drømmende Skienhed, der traadte frem af Skyggerne ved Bingen," svarede hun og kastede ved samme Leilighed et seljont Blik paa Arthur, saa det forekom denne, at det egentlig var til ham disse Ord bleve henbendte. Derpaa steg hun i Land, hvor der allerede holdt en Vogn, som skulde bringe hende til hendes Veninde.

Neppe var Fruen Emilie borte, før et Par Reisende, der gjorde Fordring paa en høiere Dannelsel, yttrede deres Beundring over hendes usædvanlige Forstand;

ogfaa Eginhard roste hende meget og fortalte, hvorledes de berømteste Mænd havde optaget hende i deres nærmeste Kredse. „Det troer jeg gierne,“ svarede Dr. Wagner; „thi det Hof, der omgiver de aandelige Potentater, er undertiden ikke bedre sammensat end ethvert andet.“

Arthur, der noget efter Afreisen fra Bingen havde en lang Samtale med Emilie, var ligeledes høist forbauset over hendes formeentlige Mandsudvikling.

Credie Capitel.

Endelig ankom Jagtskibet til Byen Koblenz, der med sine blaa Skifertage og ranke Taarne hævede sig paa den venstre Rhinbred i Aftenstumringen. Eginhard og Arthur toge imidlertid Logis paa den høire Side af Floden i den saakaldte Thal-Ehrenbreitenstein. Den første vilde blive i nogen Tid i Koblenz, den sidste agtede derimod Dagen efter at reise videre med Postjagten til Bonn.

Arthur havde et Bærelse med Udsigt til Rhinen. Han stod just næste Morgen og lod sit Die svæve hen over den mægtige Strøm, hvori mangfoldige Møller bevægede deres Hjul, da det bankede paa hans Dør, og Eginhard traadte ind.

„God Morgen!“ sagde Eginhard. „Jeg har skrevet et Digt, som jeg, hvis De intet har derimod, vil læse for Dem.“ — „Naar det blot ikke bliver for sildigt; thi Rhindiligencen vil snart afgaae.“ — „Nei, jeg har forespurgt mig hos Opvarteren, der er endnu næsten en Time, til den rejser.“ — „Ja, men Veien derhen tager dog nogen

Tid." — „Mit Digt er slet ikke langt," sagde Eginhard,
derpaa tog han et Papiir frem og læste følgende Linier:

Jeg eier en mægtig Veninde,
Hun gav mig en Talisman;
Der lever ei Mand eller Qvinde,
Der den fravinde mig kan.

Jeg ikke for Keiserens Rige
Den sælger og ikke for Guld,
Og ei om den deiligste Pige
Paa Jorden vil vorde mig huld.

Thi seer du i selsomme Rækker
De Tegn om Klenodiets Rand?
Bed dem jeg Aanderne vækker
I Luft og i salten Vand.

Bed dem erhverver jeg Skatte,
Og vorder som Salomon klog;
Bed dem jeg mægter at fatte
Naturens og Hierternes Sprog.

Bed dem kan jeg Stene bortvælde,
Befreyne med Gravens Skrift,
Og mane de sovende Helte
Af Dybet til ny Bedrift.

Og Moer, der længst monne hvile
Med blegnede Loffer paa Baar,
Dem lærer ved dem jeg at smile,
Saa frisk som den unge Baar.

Og Roser, der alt vare gultne,
Da rødme paa ny over Muld,
Og Pine, der alt vare brustne,
Da funkle med Lysets Guld.

Derfor om en Engel mig bragte
 Fra Himlen den deiligste Krands,
 De Gaver, min Musa mig rakte
 Jeg bytted ei for dens Glænds.

Dette Digt vandt Arthurs Bifald, hvilket han ogsaa gav til Kiende for Eginhard. „Men hvis jeg ikke tager feil,” sagde han, „saa har vor Samtale i Gaar givet Dem Ideen dertil.“ — „Hvilken Samtale?” spurgte Eginhard. „Vi talte om, hvorledes Digterne ved et Slags magiske Ordsejninger vorde Herrer over skjulte Skatte.“ — „Ik, har De nu mærket det?” sagde Eginhard, „for Næsten glæder det mig, at De er tilfreds med Digtet.“

„Da De interesserer Dem for hvad jeg skriver,” vedblev han, „saa maa jeg dog vise Dem en Bedømmelse af mit sidste større Arbejde, hvilken maaskee vil glæde Dem.“ — Derpaa trak han en Journal frem og læste en Artikel deraf, i hvilken hans Bog blev sat over de største Mesteres Bærker.

Neppe var denne Forelæsning til Ende, før Arthur saae til sit Uhr; thi han frygtede stærkt for, at han skulde komme for sildig. — „O! det har ingen Hast endnu,” sagde Eginhard, „og — hør, jeg faaer et Indfald! Den skionne Rhinlænderinde reiser med Dem til Bonn, det veed jeg vist; maa jeg da ikke give Dem en Afsskrift til hende af mit Digt? Den skal snart være fær-

dig.“ Dermed satte han sig ned ved et Bord i Arthurs Værelse og skrev med stor Iver.

Imidlertid havde han neppe skrevet fire Linier, da en Dyrarter traadte ind med Arthurs Negning. — „Hvor længe er der endnu til Jagten seiler bort?“ spurgte Arthur. — „Den seiler om tyve Minutter,“ svarede Dyrarteren, „og saa megen Tid behøver De næsten, for at naae det Sted, hvor den ligger.“ — „De seer da selv, at jeg maa bort,“ sagde Arthur, i det han tog sin Reiseskræppe paa. — „Vent dog endnu lidt!“ raabte Eginhard og skrev ibrig videre. Arthur ventede da en kort Tid, endelig sagde han: „Nu tør jeg ikke blive længere.“ — „O! jeg har allerede skrevet fire Vers, vent dog endnu et Par Dieblit!“ — „Jeg vover det sandelig ikke.“ — „Godt, saa gaa! Jeg skal nok hente Dem ind,“ sagde Eginhard, i det han vedblev at skrive.

Arthur begav sig nu virkelig paa Veien, men før han havde naaet Skibsbroen, saae han igien Eginhard, der vinkede i det Fjerne og med hurtige Skridt ilede efter ham. Han standsede da, og snart stod Eginhard ved hans Side med Afskriften i Haanden. „Der er den,“ sagde han, „jeg havde gierne overrakt den selv, men jeg skal hen til en Mand, hos hvem jeg har ladet mig melde, og for hvem jeg ønsker at læse mit Digt. Farvel! jeg tænker snart at see Dem i Bonn.“ Derpaa ilede han bort, medens Arthur stirrede efter ham med stor Forun-

dring; thi han, der var vant til at betragte Livet fra den ideale Side, havde aldrig troet, at Talent og Forsængelighed paa denne Maade kunde forenes.

Da Arthur endelig naaede Skibsbroen, var det for sildigt, og Jagten svømmede allerede midt i Rhinen. En Fisker tilbød ham imidlertid sin Hielp, og i en af hine smaa Baade, der ere indrettede til med Hurtighed at giennemkrydse Floden i alle Retninger, lykkedes det ogsaa Fiskeren at bringe ham om Bord paa Dilligencen.

Her saae Arthur, at Eginhard havde været vel underrettet; thi Franziska, ledsaget af den lille smukke Dreng og af Dr. Wagner, befandt sig virkelig igjen iblandt Passagererne. Arthur nærmede sig da til hende, overrakte hende Sangen og udrettede sit Grinde for Eginhard. Hun rødmede ved Arthurs Tiltale og syntes overrasket ved Eginhards Artighed. „Jeg beder Dem ret meget at takke Deres Ven,“ sagde hun noget efter, da hun havde giennemlæst Digtet. — „Jeg tør aldeles ikke kalde mig Herr Eginhards Ven,“ svarede Arthur; „thi jeg har aldrig seet ham før i Gaar, imidlertid finder jeg dog maaskee snart Leilighed til at bringe ham Deres Tak.“

Kort efter gav Franziska Digtet til Dr. Wagner og bad ham læse det. Dette gjorde han ogsaa, men leverede det snart tilbage, uden at sige et Ord derom. — „Nu, hvorledes er De tilfreds dermed?“ spurgte Arthur. — „Jeg kan ikke negte ham Talent,“ svarede Wagner. —

„Det mener jeg ogsaa,“ sagde Arthur. -- „Men en virkelig Digter er han ikke, dertil bekymrer han sig forliden om den høiere Verden og formeget om sig selv.“ — „I Lyriken har man imidlertid Lov til at giengive sin personlige Stemning.“ — „Ogsaa her maa dog Menneskehedens Sorg og Glæde, Menneskers almindelige Lod, have været Digterens Hierte, ogsaa her taler han, hvis han er, hvad han bør være, i Menneskehedens Navn.“ — „Imidlertid har Eginhard dog allerede erhvervet sig stor Berømmelse.“ — „Af Berømmelse gives der to Slags,“ svarede Wagner; „naar Berømmelsen grunder sig paa de Bedstes og Forstandigstes Dom, da er den Jordens højeste Løn for hvad Nanden virker; men der gives ogsaa en Skinkerømmelse, der kan erhverves ved Trykværk og ved smaalige Kunster, en saadan giver just intet Brev og ingen Bestalling paa Evigheden.“

„De er meget uslaansom,“ sagde Franziska.

„Ganske rigtig! Derfor ere vi Læger der; vi skulle ikke slaane det fordærvede Kjød, men skære til med skarpe Knive, for at Skaden ikke skal æde om sig og naae Livets inderste Helligdom.“

Talen faldt nu ogsaa paa Froken Emilie Precht, for hvis Forstand og fine Bemærkninger Arthur yttrede stor Beundring. „Alt hun er, hvad man nutildags kalder et godt Hoved, mener jeg ogsaa,“ sagde Wagner, „ikke desmindre tror jeg, at det aandelige Lys, hun udbreder, forsaavidt

der kan være Tale derom, kun er et Gienſſkin af en fremmed Sol." — "Og jeg synes netop, at hun er i høj Grad original," sagde Arthur. — "Al, tro De mig, hun har heller ikke endnu funden de Viſes Steen, hvor meget hun end giver sig Mine deraf!" svarede Wagner.

Franziſka syntes kun lidet at have lagt Mærke til hvad der blev ſagt om Froken Emilie; dog efter nogen Tid, da Dr. Wagner og Arthur allerede taledes om andre Gienſtande, ſagde hun pludſelig: "Bemærkede De, at hun har to falſke Tænder i Munden." — "De tager ſikkert fejl," ſvarede Arthur, "hendes Tænder ere netop ſærdeles ſkionne, hvis jeg huſker ret." — "Franziſka tager ikke fejl," gienmælede Dr. Wagner; "for Neſten ere de ſaa godt indſatte, at ſelv jeg, uagtet jeg er Læge, nær var bleven ſluffet deraf." — "Jeg ſaae dem ſtrax, da hun lukkede Munden op," ſagde Franziſka.

Fjerde Capitel.

Neppe var Arthur kommen til Bonn, før han strax opførte det omtalte Anbefalingsbrev til Waldstädten.

Dette Brev var skrevet af hans Moder; thi hans Fader, der for Resten havde kiendt Waldstädten bedst og været hans Ungdomsven, var allerede for flere Aar siden død.

Da Arthur forespurgte sig om hvor Waldstädten boede, erfarede han, at denne var flyttet ud paa et lille Landsted nærved Flækken Beuel paa den høire Rhinbred, hvor han pleiede at tilbringe Sommeren. Paa en smuk Formiddag begav Arthur sig derhen; imidlertid kostede det ham nogen Møie at finde Huset, der laae temmelig affides, og hvoraf kun en lille Deel kunde skimtes fra Weien.

Da Arthur traadte ind i Gaarden, hvor et Par store Balnøddetræer udbredte Kølighed selv i Middagsheden, bemærkede han strax den lille Wilfred, der vaskede en stor glatthaaret Jagthund, hvis hvide Farve var

blandet med flere brune Pletter og Stænk. Han var meget ivrig sysselsat hermed og vadede hvert Dieblif sit Lommeterklæde og indgned den paa ny, medens Hunden, der just ikke syntes at elske dette Arbeide, lod sin Hale synke og ofte forandrede sin Stilling under Baskningen.

„Hvad gjør du der, min Dreng?“ spurgte Arthur.

— „Jeg vasker Pletterne af Hector, for at han kan blive hvid,“ svarede Drengen. — „Er din Onkel og din Søster hjemme?“ — „Nei, Søster Franziska er ude, men Onkel læser i sit Studerekammer.“

Kort efter kom en Dienstepige, der førte Arthur op i et Værelse i anden Etage, der, skiondt det var meget simpelt meubleret, dog behagede ham overordentlig. Det var af Middelsstørrelse og betrukket med et broget Papir, hvori dog den grønne Farve beherskede alle de øvrige. Fra et af Vinduerne var der en vid Udsigt; udenfor de andre skyggede derimod Træerne. Men netop herved fremkom et dæmrende Lys, der virkede husvalende paa Diet, ligesom ogsaa den Orden og Smag, hvormed alt var indrettet, gavte en stille Tilfredshed i Siælen, som om venlige Mander paa dette Sted havde beredet et Fædels Hiem for Mennesket.

Efter nogle Diebliffe traadte Baldstädten ind. Det var en Mand noget over Middelhøide med et venligt og mildt Udseende, og skiondt hans Haar allerede syntes

stærkt indsprængte med Graat, saa vare dog hans Dine endnu fulde af Ild.

Arthur nævnede da sit Navn og rakte Waldstädten sit Brev, som denne strax læste. Hans Træf bleve endnu venligere end før under Læsningen, og dog syntes det Arthur, som om en stille Bæmød blandede sig i hans Venlighed.

„Deres Moder har jeg kunielden seet,“ sagde Waldstädten, „men med Deres Fader har jeg i flere Aar deelt Ungdommens Glæder og Sorger; dog det er længe siden, og hvert Pendulslag af Tiden sætter jo et sagte, men bestandig gienkommende Nei imod Jordens Fryd og Smerte.“

„Jeg begriber, at Livet maa give os denne Lære,“ sagde Arthur.

„Og dog er der en Egn i vort Allerinderste, hvor disse Pendulslag ikke høres,“ vedblev Waldstädten, „hvor Tiden taber sin Ret, og hvor Grindringens Billeder ere opstillede i deres Uforkrænkelse.“

Efter disse Ord var det ligesom hans Tanker vendte tilbage igjen fra en fremmed Verden, og han begyndte nu at tale om de politiske og religiøse Forhold i Nederlandene. „Belgien kiender jeg ikke,“ sagde han blandt andet, „men Holland har jeg besøgt, og jeg fandt da Leilighed nok til at beundre den Udholdenhed og faste Villie, hvormed det kraftige Folk ikke blot har kæmpet

mod Havet, men hvormed det ogsaa har bygget et Værk imod den ødelæggende Magt, der vilde sætte Menneskepaafund istedenfor Livets og Sandhedens Ord.“

„Det er Skade, De ikke har været i Belgien,“ sagde Arthur; „thi De vilde da sikkert ogsaa der have fundet mange Virkninger af den Mand, De i de nordlige Provindser beundrer.“

„Jeg har al Afgjættelse for den Nation, i hvis Midte De er født,“ svarede Waldstädten, „men dog mener jeg, at de letsindige Naboer imod Syd have haft mere Indflydelse paa den, end man kunde ønske.“

Kort efter traadte Franziska ind i Bærelset. Hendes Mafyn omsluggedes af en bred, nedslagen, italiensk Straahat, der klædte hende særdeles godt, og under hvilken hendes Dine funkede med en overordentlig Glæde. Hun standsede et Øieblik, da hun saae Arthur, og det forekom ham, som om en stærkere Rødme paa samme Tid fløi over hendes Kinder, imidlertid fattede hun sig snart og besvarede med Venlighed hans Hilsen. — „Herr Arthur Helmuth,“ sagde Waldstädten, „hvis Fader var min Ungdomsven.“ — „Jeg har alt for hørt den Fornoielse at see Frøken Waldstädten,“ bemærkede Arthur. „Ja vi have seet hinanden paa Reisen fra Vingen hertil,“ sagde Franziska, hvorpaa hun gik hen til sit Sybord og satte sig ved sit Arbeide.

Kort efter faldt atter Talen paa Nederlandenes po-

litiske Forhold. „Jeg haaber, De holder mig det til Gode,“ sagde Waldstädten tilsidst, „om De og skulde finde mig noget partisk for det Bestaaende. Naar vi ældes, twinges vi til at blive conservative; thi det Bedste, hvad vi have seet, virket og levet for, er det jo vor Pligt at værne om, og det tilhører da for det meste en forbigangen Tid.“

„Ogsaa jeg mener, at Friheden bør have sin Med i en forbigangen Tid,“ svarede Arthur, „og jeg hader den oprørske Aand og de katholske Mænkler, hvis Virkninger undertiden blive synlige hos os; desuden elsker jeg det oraniske Huus, der fra gammel Tid af har saa stort Krav paa Nederlandenes Taknemmelighed.“

„Det er mig kjær at høre,“ svarede Waldstädten; „thi ogsaa jeg er en fødte Undersaat af Huset Nassau Oranien; min Fader var nemlig bosat ved Lahnsfloden i Staden Diez, der dengang tilhørte Arvestatholderen af Holland.“

Lidt efter blev Waldstädten kaldt ud, og Arthur var nu alene med Franziska. Da han ikke ret vidste, hvorledes han skulde indlede en Samtale, kastede han sit Die paa en Journal, der laae paa Bordet og spurgte, om ogsaa hun læste politiske Skrifter. — „Al nei!“ svarede Franziska, „der er ingen her uden min Onkel, der læser slikt.“ — „Troer De da ikke, at det i vore Dage hører med til den qvindelige Dannelse nogenledes at for-

staae den bevægede Tid?" spurgte Arthur. — „Maaskee," svarede hun, „men jeg maa bekiende, at alt saadant kun lidet interesserer mig."

Hu fortalte Arthur, hvorledes han havde fundet Wilfred i Færd med at vaske den store Hund. — „Hvor ensfoldig han end undertiden kan synes, saa forsikkrer jeg Dem dog om, at han veed og har læst meer end de fleste Børn paa hans Alder," sagde Franziska.

Strax derpaa kom Waldstädten tilbage, hvorefter Arthur vilde tage Afsked, men Waldstädten indbød ham med saa megen Hiertelighed til at blive, at han ikke kunde afslaae Indbydelsen.

„Jeg skal et Dieblif bort," sagde Waldstädten efter Bordet, „vil du ikke i den Tid vise Herr Helmuth om i Haven, Franziska?" — „Jo gierne," svarede hun, hvorefter hun førte ham ud i en temmelig anseelig Have, hvori Anlæggene vare meget smukke, og hvori der var en stor Rigdom af skionne Blomster.

Tilfældt kom de op paa en Høi, der laae ved Havens Ende, og hvorfra de kunde skimte Rhinstrømmen imellem Træerne. Da Arthur yttrede sin Beundring herover, sagde Franziska: „Vil De følge med mig, skal jeg vise Dem en Udsigt, der endnu er større og smukkere."

Efter disse Ord ilede hun hen og aabnede Havedøren, og snart naaede de en Allé, hvorfra en Sti, der

frummede sig i forskellige Retninger, tilsidst førte dem ud paa Marken.

Da Arthur gik ved Franziskas Side giennem Græsset, kunde han ikke undlade at betragte hende med et inderligt Velbehag; især forekom hendes Gang ham usigelig yndig, og hver af hendes Bevægelser syntes ham at ligne et Naadys, der forsigtig og behændig finder sig til Rette overalt.

„Det er forunderligt, hvorledes det gaaer mig med enkelte Mennesker,“ sagde Arthur; „det forekommer mig, som jeg havde kiendt dem i mange Aar og levet med dem fra min tidligste Barndom, uagtet vort Bekiendtskab kan være ganske nyt.“ — „Mig gaaer det undertiden ligesaa,“ svarede Franziska.

Lidt efter kom de til Steder, hvor man havde et friere Blik over Landskabet, og endelig naaede de en større Høi, hvorpaa Franziska førte ham op, og hvor han saae en af de rigeste Udsigter, som denne Egn har at opvise.

„Kan De see de store Bierge mod Syd?“ spurgte Franziska. — „Et Par af dem kan jeg see, men læn- gere borte svæver alt i en usikker Taage.“ — „Jeg seer langt flere, især kan jeg tydelig skielne Drachensfels, der stiger steil i Veiret ligeved Floden, og jeg skimter ogsaa Ruinerne paa Spidsen deraf.“ — „De maa da have gode Dine,“ sagde Arthur. — „Det har jeg ogsaa,“ svarede hun.

Efterat Arthur længe havde fordybet sig i Udsigterne

mod Syden, bemærkede han, at Franziska ikke længere betragtede dem, men at hendes Blik vare vendte mod Nord, hvor ingen Bierge meer kunde sees, men hvor derimod de blomstrende Enge, de rige Kornmarker, de mangfoldige Frugthaver dannede et stort Udsnit af et Rundmaleri, hvis Ende tabte sig i den omgivende Horizont.

Kort efter saae han, at Franziskas Dine vare hestede paa et eneste bestemt Punkt. Da han stirrede i samme Retning, opdagede han et Taarn, hvis øverste Deel var synligt, medens Foden deraf skjultes bag Høie og Træer. Det laae paa den venstre Side af Rhinen, omtrent ligeover for det Sted, hvor den rivende Siegfloed udgyder sine vilde Biergvande deri.

„Hvad er det for et Slot, der ligger der paa den venstre Rhinbred?“ spurgte Arthur. — „Det tilhørte engang Familien Mandesloh,“ svarede Franziska, „med hvilken jeg selv er temmelig nær beslægtet.“ — „Hvem tilhører det da nu?“ — „Den nærværende Eier kalder sig Maurice, han er en Svigersøn af den afdøde Herr v. Mandesloh.“ — „Hører der betydelige Godser dertil?“ — „Det er en af de skønneste Eiendomme i den hele Omegn; dog min Onkel veed ikke, hvor vi er henne, det er Tid, at vi vende hjem.“

Omtrent hundrede Skridt fra den ovenomtalte Høi stod der et stort, grovtudarbejdet Crucifix. Allerede paa

Udveien bemærkede Arthur, at Franziska paa katolsk Wiis boiede sig derfor. Herover forundrede han sig høilig; thi det syntes ham aldeles ikke tænkeligt, at Franziska skulde afvige fra den Tro, hvortil hendes Onkel bekiendte sig. Da de nu paa Tilbageveien atter kom Krucifiret forbi, og hun igien efter den katolske Skik viste sin Erbødighed derfor, kunde Arthur ikke undlade at spørge, om hun ikke bekiendte sig til den samme Lære, som hendes Onkel. — „Nei,“ svarede Franziska, „jeg deler den katolske Kirkes Tro.“ — Denne Tilstaaelse gjorde et høist ubehageligt Indtryk paa Arthur, der netop fordi han var opdraget af protestantiske Forældre i et katolsk Land, var bleven vant til med stor Strengthed at holde fast paa sine Fædres religiøse Meninger.

Da Franziska og Arthur igien vare komne derhen, hvor Alleen begyndte, saae de pludselig den lille Wilfred, der red i fuldt Trav paa en stor sort Hest. Franziska forstrækkedes heftig derved, og hun blev ikke rolig, for Arthur havde standset Hesten og løftet ham ned. Kort efter kom der en Bondekarl langsomt gaaende, der sagde, at Hesten var hans, og at han, da Drengen bad ham saameget derom, havde laant ham den. Franziska og Arthur fortsatte nu deres Vej hiemad, ledsagede af Wilfred, der havde grebet Franziskas Haand, og, der, uden at sige et Ord, hørte paa hendes Bebrejdelser.

Om Aftenen maatte Franziska paa sin Onkels Op-

fordering sætte sig til Pianofortet. Hun foredrog da med en reen og følelsesfuld Stemme flere Sange, som hun ledsagede med saa Accorder. Blandt andet foredrog hun ogsaa den Sang, som Eginhard havde sendt hende, og som hun havde læmpet til en Melodie, hvortil den meget vel passede.

Endelig sang hun ogsaa nogle Stropher, der mindede lidt om de gamle Folkeviser, og som vi her ville meddele:

Der stander en Borg over Høie,
 Ved Borgen stander en Lind,
 Der bygger en Svale sin Rede
 Saa trygt under Borgens Lind.

Der bygger en Svale sin Rede,
 Der fløiter den lystige Stær;
 Ved Linden sidder den Jomfru,
 Som jeg har i Hjertet kjær.

Ved Linden sidder den Jomfru
 Med Haanden under sin Kind;
 I Dalen synger en Rattergal,
 Det klinger saa høit over Rhin.

I Dalen synger en Rattergal,
 Den sidder den Rose saa nær;
 Saa svævende rank som min Elste
 Er ingen af Skovens Trær.

Saa svævende rank som min Elste
 Er hverken Piiil eller Gran.
 De Dnsker sig sprede for Vinden,
 Som Bølger, der rinde mod Strand.

De Dnffer sig sprede for Vinden
 Og veires i Luften hen;
 Christ giue, jeg sad under Vinden
 Hos min allerkiæreste Ven!

I al den Tid Franziska spillede, sad Wilfred i en Krog og syntes ganske hensunken i Læsningen af nogle Eventyr. „Naar man seer ham sidde saaledes,“ bemærkede Arthur, „da skulde man ikke troe, det var den samme vilde Dreng, vi nylig mødte til Hest i Alleen.“ — „Saadan er han,“ svarede Franziska, „enten en saa stor Bovehals, at man bliver angst og bange derover, eller ogsaa ganske taus og drømmende, som De der seer ham.“

Da Franziska siden gik bort, fandt Arthur Leilighed til at spørge Waldstädten om, hvorvidt han var i Slægt med Familien Mandeslob. — „Jeg selv er ikke i Slægt med den,“ svarede Waldstädten, „men Wilfred og Franziska ere det.“ Derefter fortalte han, at hans yngre Broder havde giftet sig med en katholsk og adelig Dame, ved Navn Gabriele v. Mandeslob. „Men han betalte dette Giftermaal dyrt,“ blev han ved, „thi han lod sig ikke blot optage i Adelsstanden, for at naae sit Ønske, men han opoffrede desuden mere derfor, end det er tilladt at offere for noget Menneske.“

„Og Franziska er jo opdragen i den katholske Tro?“ sagde Arthur.

„Baade hun og hendes Broder,“ svarede Waldstädten.

„Men hvad er da Grunden hertil?“

„Begge deres Forældre vare jo katolske; og dog var deres Fader opdragen i den protestantiske Lære; men han offrede sin Gud for sin Kiærlighed og affvor den Tro, for hvilken hans Forfædre havde tilfidesat alle jordiske Gensyn, for hvilken de havde forladt Land og Gien- dom og vare vandrede fattige fra deres Bierge ud i den fremmede Verden.“

Hvor gierne end Arthur havde hørt mere om disse Forhold, saa sagde dog hans Følelse ham, at han som Fremmed neppe, uden at synes paatrængende, kunde til- lade sig at forske videre i denne Genseende.

Endelig tog Arthur Afsked og blev da med stor Hiertelighed indbudet af Waldstädten til ret tidt at vende tilbage.

Femte Capitel.

Arthur var et af de Menneſter, hvis forſte Følelſer almindelig ere ſikre og rigtige, men der, ved at gruble derover, undertiden forville ſig fra deres egen bedre Natur; derfor hendte det ſig ikke ſaa ſielden, at den ene Dag hos ham var viet til ſværmende Begeiſtring, den anden til Ubviſhed og Trivl.

Denne Ubviſhed opſtod for en ſtor Deel af et miſforſtaaet Studium. Den uomtviftelige Sandhed, ſom ſkarpsindige Hoveder nu ſaa mangefidig have udviklet, at den umiddelbare og inſtinktive Verden tildeels er det Underordnede, og at alt tilſidſt, ſaavidt muligt, ſkal flues i Tankens Lys, havde han, ſom ſaa mange andre, ganſke eenſidig opfattet, og han tænkte ikke paa, at Sætningen baade fordrer og forudſætter en anden Betragtningſmaaade; at dette inſtinktive Liv tillige er al Udviklings uundværlige Grund, der ikke kan roffes, uden at den hele Bygning ſtrykter ſammen. Derfor ſattede han tidt Miſtro til

sin egen oprindelige Følelse og søgte at bringe den Stemme til Tausshed, der talte i hans eget Bryst.

Naar vi udsige denne Dom om Arthur, saa mene vi ikke dermed, at han bestandig havde været, end mindre, at han bestandig vilde vedblive at være saaledes; til hans Undskyldning maae vi bemærke, at han netop i hiin Tid giennemgik den Giæringsperiode, hvori Manden befrugtende svæver over Vandene, uden at nogen fast Skikkelse endnu har faaet Tid til at danne sig. I denne Periode synes det undertiden at afhænge af den Bog, man læser, den Docent, man hører, det System, der da gjør sig gieldende, hvilken Retning Livet skal tage; vi sige blot, at det synes saa; thi vi tør og ville paa ingen Maade benegte, at heri tidt hersker en høiere Styrelse, end den, vort i Yderligheder hildede Blik er i Stand til at opdage.

Saa vel Waldstädten som Franziska havde efterladt et yderst gunstigt Indtryk i Arthurs Siæl. Den første talte rigtignok strax aabenhjertig med ham om Familieanliggender, som man ellers kun efter længere Bekjendtskab pleier at meddele; og Franziska havde, ganske mod unge Pigers Sædvane, endskiøndt han endnu var hende fremmed, ledsaget ham paa en eenlig Vandring gennem Mark og Eng. Wien denne Aabenhjertighed og uskyldige Tiltro bevægede netop hans inderste Siæl; han følte sig usigelig vel i disse Mennesters Selskab, og det forekom ham, som

en Duft fra Barndommens Egne og fra uskyldige henseendne Tider omsvævede deres affides Bolig.

Og dog vakte denne Følelse, da han den næste Morgen tænkte derover, en selsom Frygt i hans Inderte; uvilkaarlig maatte han huske paa Frøken Emilies Ord, at han skulde vogte sig for den farlige Lotus, der fortryller Sielen og fængsler den i en lavere Sphære, hvor den glemmer sin Frihed og taber sit høieste Maal af Sigte.

Til andre Tider forekom igien denne Frygt ham ugrundet; ja uagtet den af og til vendte tilbage, saa hindrede den ham dog ikke fra ret ofte at besøge Waldstädten, i hvis Huus han snart blev saa hjemme, at han sænkedes, naar han i nogle Dage ikke havde været der.

Naar da Arthur, som ikke fielden var Tilfældet, traf Franziska alene, saa lærte han almindelig for hende i Byer, hvilke hun selv havde valgt. Til andre Tider gik de lange Spadseregange sammen, paa hvilke hun viste ham Bei; thi hver Steen og hver Bæk var hende velbekendt, ja hvert usædvanlig bygget Træ og hver lysere og dunklere Plet i Skoven. Undertiden førte hun ham ogsaa til Steder, der, uagtet de laae midt inde mellem beboede Egne, dog syntes saa ganske overladte til den fri Naturs Naadighed, at man, naar man befandt sig der, kunde fristes til at troe, man var hundrede Mile

borte fra de Eiendomme, over hvilke Culturen udstrækker sit Scepter.

Især var der et skjult og eensomt Sted, der vakte hans Beundring. Det laae midt i en Skov, hvor en dunkel Elv flød ned imellem to uhyre Klippeblokke, der heldede sig mod hinanden med deres øverste Deel, saa at der her opstod en Art af naturlig Bro, medens Vandet banede sig Vej dybt nede ligesom igiennem en underjordisk Kanal. Paa Toppen af den ene Klippe stod en Slaaentjørn, paa den anden et Par vilde Rosentræer; desuden fandtes der flere Slags Bær og Alpeplanter, der ellers ikke vilde trives paa noget andet Sted i Omegnen. En heel Verden af Mosarter snoede sig opad Klippewæggene, hvorpaa tillige enkelte Himbærbuske havde fundet Plads. Nedenunder hørtes Vandets Susen, og rundtomkring tone nede selsomme Fuglestemmer, som man ellers i disse Gyne sielden faaer at høre.

„Jeg har seet mange skønnere Steder,“ sagde Arthur, „men et saa eiendommeligt Præg og Udtryk har jeg aldrig funden nogensteds; mig synes, at den, der een Gang har været her, aldrig maa kunne glemme det i sit Liv.“ — „Her har jeg tidt siddet, naar Menneskenes Selskab ængstede mig,“ sagde Franziska, „heller ikke troer jeg, at ret mange kiende denne Plads.“

„Men hvorledes har De dog selv kunnet opdage disse skjulte Afkroge?“ spurgte Arthur.

„Alt fra min tidligste Ungdom af fordybede jeg mig i Skove og Lunde. Det forekom mig da, ligesom ventlige Alfes viste mig Veie, og jeg lod mig ogsaa lede af Kilderne, der syntes mig liig Børn, i hvis Minespil og Dine man vel kan see, at de forstaae mere, end deres uovrede Tunge er i Stand til at fremstamme; og det maa jeg ogsaa bekiende: Kilderne have sielden bedraget mig; tvertimod have de ofte ført mig til Egne, som jeg ellers neppe vilde have fundet.“

Arthur svarede intet herpaa; men det forekom ham, som om han aldrig i sit Liv havde været saa vel til Mode, og som om Luften og Bladene tilligemed det nedenunder susende Vand meddeelte ham Efterretninger om en Trylleverden, som han ikke før havde kiendt, og hvori Franziska var den herskende Dronning.

Hvad der ogsaa syntes Arthur meget selsomt, var, at han paa de eetsomste Steder opdagede Helgenbilleder og Kors, der efter hans Mening mindede om en ganske anden Verden end den, man her ventede at finde. Dette bragte ham atter til at tænke paa Franziskas afvigende Tro, der, uagtet den kun sielden gjorde sig giældende i hans Nærværelse, dog laae ham tungt paa Hierte og syntes ham at danne en stærk Skillevæg imellem dem.

En Dag da de gik forbi et saadant Billede, kunde han ikke undlade at spørge hende, hvorledes hun, der dog egentlig tilbød Naturaanderne, paa samme Tid kunde boie

sig for disse Helgene. — „Jeg mener, at de Helliges Skikkelser ligesaavel høre hiemme her som i Kirken,“ svarede hun, „og det vilde sikkert synes, som om noget af det Vigtigste manglede, dersom man tog dem bort.“ — „Men dog er Naturens brogede Verden meget forskiellig fra det rene Lys, hvortil, efter Katholikernes Mening, disse Helgene stræbte,“ sagde Arthur.

Franziska blev da et Dieblig taus. „Maaskee jeg her taler om Ting, som jeg ikke forstaaer,“ sagde hun tilsidst, „og dog synes mig, at jeg kunde sige noget til mit Forsvar.“ — „Hold dog endelig ikke Deres Mening tilbage!“ — „De Helliges Verden er jo den, hvori al Usikkerhed og Ufred forsvinder, hvori det Bedste i os bliver saa mægtigt, at det selv forvandles til et Instinkt, til en ufeilbar paradisisk Natur; og en Duft af denne paradisiske Natur svæver endnu i Baaren om den faldne Jord, ligesom den svævede derom i Patriarkerne's Dage; det er den, der udaandes af Mosens Bæger, og det er ogsaa den, der lyser af de Helliges Dine, kun at den her er vorden indvortes og kommer fra Sjaelens dybeste Grund.“

Arthur forstod ikke ret, hvorledes slige Tanker kunde forbindes med Franziskas øvrige Væsen; snart blev han imidlertid Vidne til et Optrin, der noget bedre lærte ham at indsee, hvorledes Natur og Religion undertiden sammensmelte i Katholikernes Forestillinger.

Han var nemlig tilstede ved et Marked i Omegnen,

hvor flere Huusdyr bleve solgte. Blandt disse befandt sig ogsaa et Æsel, hvis Udvortes var saa uanseeligt, at det vakte de Forbigaaendes Spot. Deraf tog en Munk, der havde samlet en Hob Menneſker om sig, Anledning til at holde følgende korte Tale.

„Betragter,“ sagde han, i det han pegede paa Æselet, „dette uanseelige Dyr, et af de meest foragtede blandt alle Kreaturer, et af dem, der oftest bespottes, forhaanes og belees! Og dog er denne ringe Skabning bleven anseet værdig til en Ære, som selv den stolte, modige Hest, der bærer Stovets Fyrster, agtedes alt for ringe til; thi det var paa en Æsenindes Føl, at Himlens og Jordens Herre red ind i Staden, den Gang Folket udbredte Klæder paa hans Vej og viftede med Palmegrene; det var paa det, han drog ind i Jerusalem, for, efter en kort Hyldest af den ustadige Mængde, at hengive sig selv til Lidelse og Død. En Æsenindes Føl har da baaret den, der selv har Jordens tungeste Byrde. Derfor blev det indviet til Syngsel og Plage, til at forhaanes af dem, som det tiener i Ydmyghed og Taalmod, til at nære sig af de hvasse Tiørne, hvoraf de hvasseste kronede Frelserens Hoved. Men seer, mine Børn!“ Her pegede han paa de to sorte Striber, der krydse hinanden paa Æselets Ryg, „fra denne Dag af bærer det ogsaa et Mærke, hvortil heller ikke den stolte Hest blev funden værdig; det bærer Korsets hellige Billede synligt paa sin Ryg og sine

Lænder. Og dette skal være Eder et Tegn, I, som savne Støvets Glimmer, I, som ere de forhaandede Stedbørn af den jordiske Lykke, I, som sukke under Livets sværeste Byrder og bære dets tungeste Kors, at netop I ere de, som Frelseren har udvalgt, og der engang nærmest skulle skue hans Herlighed!"

Da Arthur berettede Franziska Indholdet af denne Tale, svarede hun: "Ja det er vist, at Korsets Tegn tidt gienfindes der, hvor vi allermindst tænke derpaa." Derefter boiede hun sig til Jorden og plukkede en lille Blomst. "See," sagde hun, i det hun pegede paa Bladene og Støvtraadene Stilling, "denne Blomst er ogsaa dannet efter Korsets Billede! Og i denne her," dermed plukkede hun en anden, "findes det samme Tegn flere Gange fordoblet. Ogsaa i Insektets og Fuglens Lege-mer, naar de med udstrakte Vinger svæve igiennem Luften, og selv i Menneskets Dannelse gienkommer dette Tegn; og alt fra min tidligste Barndom har man lært mig at opdage det paa mange Steder, hvor hverken De eller min Onkel vilde søge det."

Arthur taug og betragtede hende med stille Eftertanke; thi han anede nu, hvorledes hun var bleven til den, hun var, og at hun selv maatte betragtes som en skion og fiedlen Blomst, der havde fæstet Rod mellem Ruinerne paa disse Steder, og i hvis Jnderste den ka-

tholste Religion havde præget sin barnlige, men dog betydningsfulde Billedskrift.

Dr. Wagner, der næsten hver Dag besøgte Waldstædtens Huus, var en af dem, som satte meest Priis paa Franziska. „Med hende er enhver Methode forfeilet, der vil lægge noget Fremmed ind i hendes Væsen,“ sagde han en Gang, da Arthur beklagede sig over hendes Mangel paa videnskabelige Interesser. „Men selv for det, der i Begyndelsen ikke tiltaler os, maa dog Deeltagelse kunne vækkes,“ svarede Arthur. — „Franziska er en saa bestemt Organisme, at et slikt Forsøg aldrig vilde lykkes,“ giennælede Wagner, „tvertimod hun vilde ved en indre Antipathie strax støde det fremmede Princip fra sig.“

At dette virkelig forholdt sig saa, erfarede Arthur hver Gang han forsøgte paa at bringe hende i Berøring med et fremmed Element. Saaledes kunde han aldeles ikke formaae hende til at indlade sig i noget Slags Samtale om abstracte Genstande; det Farveløse, Afblegede var hende i den inderste Siæl imod; den samme Natursfylde, der giennemtrængte hendes hele Væsen, fordrede hun af alt, hvad der skulde interesse hende, og stiondt hun for Næsten langtfra manglede Dømmekraft og Overlæg, saa var dog Philosophernes Begrebsverden hende en lukket Bog, som hun baade manglede Lyst og Evne til at aabne. Derfor vilde hun aldrig læse noget Skrift af dette Slags eller blot høre en eneste Sætning deraf.

„Jeg læser det ikke, jeg forstaaer det ikke,“ disse saa Ord dannede en uoverstigelig Muur, paa hvilken alle Arthurs Bestræbelser i denne Henseende strandede.

Dette hendes Had til Abstractionens Verden var saa stort, at hun heller aldrig i sin Barndom vilde lære de grammatikalske Regler. Og dog bevægede hun sig med Sikkerhed og Vished i forskellige Sprog, som hun ikke blot læste, men endog skrev og talte temmelig flydende, og desuden med det brøieligste og blødeste Organ, saa at alle de, der forstode sig derpaa, glædede sig ved at høre hende. „Hvorledes har De dog lært dette, uden at følge nogen streng Methode?“ spurgte Arthurs. — „Det er kommet af sig selv,“ svarede hun; „mit Dre har sagt mig det, og jeg forstod det allerede, før jeg selv vidste ret deraf.“

Uagtet Franziska, som vi have seet, var en troende Katholik, saa var hun dog tillige et sandt Jordens Barn. Derfor hørte hun det mindre gierne, naar Arthurs Phantasie svævede bort fra det Nærværende og dnælede ved de Muligheder, der efter Døden kunde indtræffe. Alle sllige Forestillinger vilde ikke antage bestemte Skikkelser for Franziskas Die, saa hun ret kunde anskue dem. „Jeg troer paa den himmelske Salighed,“ gientog hun tidt ved sllige Leiligheder, „men jeg forstaaer og fatter den ikke, og alle de Sorger og Glæder, jeg kan begribe, ligge for mig endnu paa denne Side Graven.“

Allt det Nærværende, det Nærmeste udsørte Fran-

ziska overordentlig godt; alle de Færdigheder og smaa Talenter, hvorved en qvindelig Haand kan virke for Dieblikkets Krav og fremkalde en stille Tilfredshed omkring sig, besad hun i høi Grad; hvor hun var, vidste hun med flart Blik at overskue og med hurtig og sikker Følelse at ordne sin Omgivelse, saa det lod, ligesom usynlige Magter hialp hende og byggede et Arnested ved hendes Side, fra hvilket Varme og Velbehag udbredte sig til hendes hele Kreds.

Og dog kunde hun til andre Tider igien glemme denne Kreds og aldeles fortabe sig i sine Drømme. Imidlertid vare disse Drømme ikke hentede fra fjerne Lande, tværtimod, det var Barndomsindringer, gamle Sagn og Fortællinger om Middelalderen, om Borgene ved Rhinen og om de Steder, hun meest elskede, hvilke da, ligesom Synner, svævede forbi hendes Siæl.

Arthur sølte vel mere end nogen anden al Franziskas Elskværdighed, og dog vaagnede der undertiden i hans Jnderste en Trivlens Aand, der truede med at ud-drive ham af hans Paradiis; ja ofte, naar en lille Fest var til Ende, eller efter en Tour paa Bandet, eller naar hun havde sunget en af disse lette Sange for ham, hvori Tonerne lege med Dieblikkets Følelse, sagde han til sig selv: „Alt dette er dog kun Endelighed, det er bygget paa Tilfældighed, og til Endelighedens Verden hører jo ogsaa dette fortryllende Væsen selv.“

„Alf,“ sagde Arthur engang i en fortrolig Time til Wagner, „hun er ligesom Solen, Maanen og Stierneerne, der hæve sig og dale og fuldbringe deres glindsende Baner med Sikkerhed og forlyste Menneſkets Dø; og Solen fremloffer Jordens Spirer, og Stierneerne fylde den med Længſter og Drømme, og alle diſſe Lys ere deilige at ſee til, gyldne Lokker omgive deres Tindinger; men dog høre de Endeligheden til, og de have Hiem i Nødvendighedens, ikke i Frihedens Verden. Derfor udvikle de ſig aldrig til noget Fuldkomnere; derfor beſkrive de beſtandig det ſamme Kredsløb op og ned og frem og tilbage, og hvad de have fremſøkt ved Barmen, det ødelægges ſnart igien ved Kulde, og ſaaledes ſom Adam ſaae dem i Paradiset, ſaaledes ſom de glimtede over Patriarkerneſ Telte og Græſterneſ Lunde, ſaaledes ville de endnu glimte for de ſildigſte Slægter, og hvad de ere, det ere de ikke ved egen Kraft, men ved en guddommelig Gabe, og de vide ikke ſelv deraf; derfor ville de ogſaa engang udſlukkes, trods deres magiſke Lys, og Himlens Port vil være lukket for dem, ligesom for Nattergalen og for alle de andre Naturens Børn.“

„De ſeiler,“ ſvarede Wagner; „thi ogſaa Himmellegemeerne udvikle ſig tilligemed al deres uendelige Fylde, hvortil vel at mærke vi ogſaa ſelv høre.“ — „Vi høre kun dertil med vor dødelige Deel,“ ſvarede Arthur. — „Denne deres Udvikling ſkeer rigtignok langſomt,“ vedblev

Wagner; „men til Giengield have de heller ikke endnu tabt deres Indhold og Rikerne under Udviklingen, og løbe derfor ikke Fare for at forvandles til en Abstraction, eller svinde hen i en uendelig Taage.“ — „Hvorledes anvender De det paa Franziska?“ — „Ogsaa hun udvikler sig,“ svarede Wagner, „men langsomt, ligesom den, der har en Berden i sit Bryst, som han under Udviklingen aldrig kan tabe eller opgive.“ — „Og dog er det ingen sand Udvikling; thi hun hører endnu ikke Frihedens Rige til,“ sagde Arthur.

Men uagtet alle hans Indvendinger fandt han dog Trost i Wagners Ord; og jo mere han i dette Samliv, hvori endnu ingen egentlig forstyrrende Modsatning var indtraadt, lærte Franziska at kende, desmere forsvandt hans Tvivl; ja det forekom ham tilsidst, som om hendes sikkre Natur vel paa en fredeligere Wei kunde føre hende til den Udvikling, som andre kun under voldsomme Kampe og stor Selvsfornegtelse ere i Stand til at erhverve.

Siette Capitel.

S Almindelighed blev Franziska betragtet som en Aristokrat, og Arthur selv ansaae ikke denne Beskyldning for ugrundet; ikke destomindre havde hun en afgjort Forkærlighed for Folk af de lavere Klasser, og i denne Henseende syntes Arthur selv meer aristokratisk end hun.

„Hvordan kan De dog holde ud at høre saa længe paa disse Folks kedsommelige Snak?“ sagde han engang, efterat hun længe havde talt med en Pige, som hun mødte paa Veien.

„Al De forstaaer det ikke, Arthur; disse Folk udtrykke sig tidt meget fornuftigere, end De troer.“

„Nu særdeles dybe Ideer kunne de vanskelig udvikle for Dem.“

„Hvad der meest bevæger mig, er netop dette ukunstlede Sprog, der ligner Hverdagstale, og hvorigiennem dog den sandeste Følelse tidt træder frem. Saaledes sad jeg i Gaar udenfor vor Port ved Solens Nedgang. Da kom en ung Kone forbi, der nylig har mistet sin Mand.

Hendes Ansigt var blegt og sørgmodigt. Hun hilsede mig venligt, og jeg kunde ikke lade være at spørge, hvorledes det nu gik hende. „„Åh, jeg tænker bestandig paa ham, der er borte,““ svarede hun. „„Ja, jeg veed det nok, han var en god Mand imod dig,““ sagde jeg. — „„Han hørte den drak eller spillede,““ svarede hun igjen, „„og han har aldrig lagt mig noget i Veien.““ — Det var kun saa Ord, Arthur; men hendes Dine stode fulde af Taarer derved, og der laae mere Smerte og Natur deri, end i alle vore pyntede Talemaader.“

Et Par Dage senere, da Arthur traadte ind i Waldstædtens Huus, mødte han den Mand, der roede efter Franziska ved Bingen og bragte hendes tabte Halskiæde tilbage.

„Det var jo Skipper Martin,“ sagde Arthur, „han saae meget bedrøbet ud.“ — „Ja, han er igjen et Beviis paa, hvor dybt disse Mennesker kunne føle Smerten,“ svarede Franziska. — „Hvad er der da gaaet ham imod?“ — „Det samme spurgte ogsaa jeg ham om, men han svarede intet og lagde kun nogle Pakker paa Bordet; thi det er ham, der besørger vore Commisjoner i de nærliggende Byer. „„Hvad er der da i Veien?““ spurgte jeg igjen. — „„Åh, der er meget i Veien!““ svarede han, „„i disse Dage er det reent galt.““ — „„Er Martins Kone ikke vel?““ spurgte jeg; thi De maa vide, hun lider af Sindssvaghed. — „„Nei,““ sagde

han, „i denne Tid er det meget slem, og naar jeg saa igien tænker paa de første Aar, vi vare sammen, da levede vi, som Børn i Himmerig. Men hun veed ikke hvad hun gjør, den Stakkel! Og der kan ogsaa gaae hele Aar hen, hvori hun er ganske stille; men nu har hun skreget saa høit, at alle Naboerne ere løbne sammen, og da sagde hun, hvad hun ikke skulde. Og Frøkenen kan troe, det er haardt for mig, og der ere mange, der benytte dem deraf, naar de see, jeg er bedrøvet; saaledes blev jeg forgangen Dag skilt ved over halvhundrede Rigsdaler, fordi Hovedet ikke sad rigtig paa mig.“ — Derpaa stod han et Dieblis ganske hensunken i sine egne Tanker. „Der ere ogsaa dem, der sige, jeg skal tage hende med det Onde,“ vedblev han endelig, og hans Dine fyldtes med Taarer; „men det kan og skal jeg aldrig gjøre, saalænge jeg husker paa de første Aar, vi levede sammen.“

For denne Skipper Martin havde Franziska en stor Godhed; han giengieldte den ogsaa, og naar hun, som hun undertiden gjorde, foretog smaa Seiletoure med Wilfred og Arthur, pleiede han at styre deres Baad. For Resten var han en velhavende Mand, der selv eiede Skibe paa Rhinen.

Ogsaa Børn og Dyr vare Franziska hengivne, derimod stod hun ikke saa vel anstreven i de høiere selskabelige Kredse og især hos den qvindelige Deel deraf.

Saaledes hørte Arthur tidt, naar hun paa slige Steder blev omtalt, skarpe Anmærkninger over hendes Egenheder og forunderlige Væsen, og det hjalp da kun lidt, om han ogsaa tog hendes Forsvar; ja man lod ham endog temmelig stærkt mærke, at hendes hyppige Spadseretourer med ham selv, ikke vare undgaaede den strenge Censur, som kritiske Tunger ved slige Leiligheder pleie at udøve. Overhovedet vakte Franziska mange Mennesters Misshag, netop fordi hun ikke var støbt i den samme Form, som de selv. De, der bedømte hende skaansomt, kaldte hende dog en Original, og forsaavidt havde de ogsaa Ret, at hun var en af disse Skabninger, der ere sig selv uden Efterligning, og der stemple alle deres Foretagender med et eget Mærke, fordi de, uden at vide det eller tænke derpaa, lade deres uforvanskede og eiendommelige Natur komme frem deri.

Ikke desmindre havde dog Franziskas Væsen tiltalt flere unge Viger, der endog kom hende i Møde med et Slags Forelskelse. Men da de Forbindelser, der herved opstode, ikke grundede sig paa nogen sand Overeensstemmelse i Sjælens Indre, saa havde Franziska, der snart mærkede dette og følte Trykket deraf, tilsidst brudt alle disse Baand og derved næsten uden Undtagelse forvandlet sine forrige Veninder til sine Uvenner. Det er langt fra, at vi fuldkommen billige denne hendes Fremfærd, imidlertid hang den dog sammen med hendes op-

rigtige Charakter, der foretrak et aabent Brud for ethvert halvt eller usandt Forhold.

I øvrigt savnede Franziska ikke ganske Veninder, der bestandig bleve hende troe, og blandt disse var der især een, som vi ikke bør forbigaae med Taushed.

En Eftermiddag, da Arthur kom op af Haven med Franziska, fandt han Waldstädten i Samtale med en ældre Dame, hvis Mafsyn forekom ham ualmindelig betydningsfuldt, og i hvis Træk der, trods de enkelte hvide Lokker, som ikke ganske vare skjulte bag Manden af hendes Kappe, endnu saaes Spor af Skønhed.

„God Dag,“ sagde hun, saasnart hun blev Franziska var, „jeg kunde sandelig ikke undvære at see dig længere; jeg har siddet her og kiglet for din Onkel, bare fordi han dog hører dig noget til; men du er et Skarn, der streifer om alle vegne og gjør lange Reiser paa Rhinen og lader mig, gamle Kone, sidde og længes efter dig, saameget jeg lyfter.“ Med disse Ord reiste hun sig op og trykkede et Kys paa Franziskas Læber.

„Det er Fru Sarnen, min tro Moder,“ sagde Franziska, „hun har tildeels opdraget mig, og jeg har hos hende henbragt en meget lykkelig Tid af mit Liv.“ — „Opdraget dig, har jeg ikke, mit Barn!“ svarede Fru Sarnen, „Mennesker af dit Slags opdrager man ikke; thi de opdrage sig selv. Men hvordan fører du dig op, min Pige! og hvad troer du Folk siger til,

at du saaledes løber omkring med en ung Herre, som du ovenifigebet, efter alt, hvad jeg kan regne mig til, ikke ret længe har kiendt?"

Franziska blev noget eftertænkksom ved disse Ord. „*Å!*“ sagde hun endelig, „jeg kan vanskeligt rette mig efter Folks Dom; thi jeg veed som oftest slet ikke, hvad man vil, at jeg skal gjøre.“ — „Gaa du kun din Veiligefrem,“ svarede Fru Sarnen; „det har ingen Nød med dig, mit Barn! Du kommer vanskeligt paa nogen Afvei, dertil er du ikke skabt.“

„De skal ikke troe, hvad Fru Sarnen siger,“ udbrød Franziska; „thi naar hun taler om sine Venner, er hun altid partisk.“ — „Er jeg det, Frøken Næsvis? Hør eengang, hvorledes hun behandler sin gamle Pleiemoder! Men jeg kan dog ikke blive vred paa hende.“

I det Fru Sarnen sagde dette, klappede hun Franziskas Kind, derpaa tog hun hendes Haand i begge sine: „Ja, de unge Herrer have vel Marsag til at være skinsyge paa mig,“ vedblev hun; „thi jeg er dødelig forelsket i hende, det kan ikke negtes!“

Nu satte hun sig hen i en Krog og talte sagte med Franziska. Kort efter saae Arthur til sin Forundring, at hun greb hendes Haand og trykkede et Kys derpaa. Franziska trak den forskrækket tilbage. „Du maa tilgive mig, mit Barn!“ sagde Fru Sarnen høit, „men din Haand er saa ædeldannet, og

desuden ligner den saaledes din afdøde Tantes, at jeg sandelig ikke kunde lade være at kysse den."

Arthur fordybede sig nu i Betragtningen af Franziskas Haand, og det forekom ham, som han aldrig havde seet en skønnere Haand i sit Liv.

Kort efter forlangte Fru Sarnen, at Franziska skulde sætte sig ved Pianofortet. „Åh, lad mig nu tale med Dem!" sagde Franziska, „det vil jeg langt hellere." — „Ja, ja, der kender jeg dig igjen," svarede Fru Sarnen, „saa god du for Næsten er, saa egenfindig og lunefuld er du ogsaa." — „Du saa faaer jeg da vel sige Dem," sagde Franziska, hvorefter hun satte sig hen og spillede.

„Det er deiligt, min Pige;" bemærkede af og til Fru Sarnen; dog lod det, som hun ikke agtede meget paa hvad der blev spillet, thi hun var aldeles fordybet i en Samtale med Waldstädten, og da Franziska kort efter forlod Klaveret, mærkede hun det aldeles ikke.

„Lad De Franziska følge sin egen Følelse, min ædle Ven!" sagde Fru Sarnen tilsidst saa høit, at Arthur kunde høre det; „tving ikke hendes Tilbøielighed og hush, hvor ulykkelig en slig Tvang gjorde hendes stakkels Tante!"

„Store Gud, der kommer Wilfred paa en Vogn ganske alene!" raabte kort efter Franziska. „Alle skyndte sig hen til Vinduet, og de saae da den lille Dreng, der stod meget færd paa en Arbeidsvogn, som blev trukken af

to velnærede Heste; i den ene Haand holdt han Tømmen, i den anden en stor Pidsk, med hvilken han drev Hestene, der hvert Dieblig bleve vildere og vildere, frem paa Veien. Franziska var ganske bleg af Skræk, og alle skyndte sig ned for at redde ham. Men før de endnu havde naaet Vognen, var den allerede bleven standsat af en vandrende Haandværkssvend, der netop mødte den i det Dieblig, Hestene vilde styrte hen mod en Grøft. Drengen stod nu af, og man erfarede derefter, at Slagterne havde været fraspændte fra Vognen, og at Drengen selv, medens Kudsken var borte, havde spændt dem for igien, hvorpaa han var stegen op og havde grebet Pidsk og Tømme, for saaledes at fiøre Vognen paa egen Haand.

Waldstädten irettesatte Wilfred meget strengt, men først da Franziska erklærede, at hun var vred paa ham, syntes han for Alvor at blive bedrøvet, og han brast da i Graad og lovede Forbedring. — „Frygt ikke for ham!“ sagde Fru Sarnen til Waldstädten, „paa ham vogter en Engel i Himlen; naar man har slike Børn at leve for, da er Livet ingen ringe Gave, min værdige Ven!“

Nu vilde Fru Sarnen tage Alfsted, men Waldstädten, Franziska og Arthur ledsagede hende et Stykke paa Veien. Arthur og Franziska havde gierne fulgt hende længere, men derom vilde hun intet høre. „Nei,“ sagde hun, „De skal ikke følge mig, jeg er gaaet saa

mangen Gang alene selv i det tykkeste Mørke, og der er aldrig tilstødt mig noget." I det hun sagde dette, stod hun for dem med saa klæk en Holdning, at det, uagtet hendes graa Haar, forekom Arthur, som han aldrig havde seet en mere junonisk Skikkelse. Derpaa tog hun Afsked og forsvandt snart imellem Træerne.

"Man maa lade hende sin Villie; thi det nytter ikke at kæmpe derimod," sagde Franziska. "Hun seer ud som en Lovinde," bemærkede Arthur. — "Hun har ogsaa Lovindens Mod, naar det gjelder om at forsvare sine Venner," sagde Franziska.

Senere erfarede Arthur, at Fru Carnen vel var født i Rhinlandene, men at hun under Revolutionskrigene havde levet i Sveig. Først efter sin Mands Død var hun flyttet tilbage til Tydskland og boede nu i Huset hos sin Søn, der var ugift og havde et lille Embede i Bonn.

Ligeledes hørte han, at Fru Carnen havde været en Veninde af Franziskas Moder, der i flere Sommer, medens hun for sin Sundheds Skyld opholdt sig ved et nærliggende Bad, betroede sin Datter til hendes Varetægt.

Efter Fru Carnens Besøg undlod Franziska for en Tid de lange Spadseregange og blev almindelig hjemme, naar Arthur var tilstede. Men selv heri fandt han en stor Nydelse; og han kunde tidt være en taus

Tilskuer i hele Timer, naar hun sysselsatte sig med et eller andet qvindeligt Arbeide; ja undertiden hørte han ikke engang de Ord, hun sagde, blot for at betragte hendes Armes og Hænders Bevægelse.

Syvende Capitel.

En Eftermiddag, da Arthur befandt sig paa Veien til Waldstädtens Bolig, bemærkede han, at det trak op til et Tordenveir. Et Lag af tykke Skyer havde leiret sig over Biergene mod Syd og udsendte idelige Lyn; dog var endnu ingen Torden at høre. Men lidt efter lidt kom de krusede Luftbilleder nærmere, afrevne, sorte Taager fløi hurtig frem under den større, blegere Skymasse, og enkelte Regndraaber begyndte at falde. Endelig, netop i det Dieblis Arthur traadte ind i Waldstädtens Gaard, hørte han en svag Torden, der rullede langt borte.

Han fandt sine Venner samlede i den omtalte Dagligstue. Waldstädten læste høit i en Reisebeskrivelse for Franziska, der hørte derpaa med adspredt Mine. Den lille Wilfred stod i Vinduet og betragtede med spændt Opmærksomhed de drivende Skyer. Ved Franziskas Fod laae den store plettede Jagthund, der ellers var Wilfreds trofaste Legekammerat.

Waldstädten lukkede sin Bog ved Arthurs Ankomst

og rakte ham venlig Haanden. Imidlertid nærmede Uveiret sig, og Tordenslagene bleve hvert Dieblig stærkere. Jagthunden laae ganske stille; men dog viste det ængstelige Blik, som den heftede paa Franziska, at det dyriske Instinkt vel anede, hvad der forestod. Og saa en hvidgraa Kat syntes at ville søge Beskyttelse hos Franziska, og det lod enten som de to Dyr i denne fredelige Familie havde forglemmt deres medfødte Antipathie, eller som om Frygten for det truende Naturoptrin tilintetgjorde deres giensidige Had.

Pludselig blinkede et meget stærkt Lyn, der efter nogen Tid fulgtes af et mægtigt Tordenkrald og af en pladskende Regn. „Uveiret er endnu over en halv Mil borte,“ sagde Waldstädten. — Kort efter fulgte flere Lyn og Tordenbrag hurtig ovenpaa hinanden, og Regnen strømmede endnu stærkere. — „Nu staaer det lige over vore Hoveder,“ sagde Franziska. — „Det vil snart være forbi,“ raabte Arthur, „Skyerne trække mod Norden.“ Næppe havde han udtalt disse Ord, før der pludselig glimtede et Lyn, som var endnu stærkere end de foregaaende, og som, dog først efter flere Secunder, fulgtes af et bedøvende Skrald. — „Det har sikkert slaaet ned,“ sagde Waldstädten. — „Jeg saae et stort Ildtræ i Lufsten,“ raabte Wilfred. — „Sandelig,“ vedblev Waldstädten, „man begriber vel, at Hedningerne, der troede paa den blinde Skiebne, frygtede slige Naturoptrin; men

for os er Skiebnen ikke længere blind, tvertimod den har forvandlet sig til et levende Forsyn med klare, venlige Dine Vi have derfor heller intet at berygte af de blinde Kræfter; thi vi vide, at de røre sig i den Seendes Haand.“ — „Nu er dog sikkert det Børste forbi,“ sagde igien Arthur, og denne Gang havde han virkelig Ret; thi lidt efter lidt trak Uveiret sig i det Fierne, og efter en halv Time mærkede man ikke mere hverken til Lyn eller Torden, kun Regnen vedblev at skylle ned, men endelig standsede ogsaa den.

Noget senere, da den blaa Himmel alt var bleven synlig, og da et Glimt af den dalende Sol viste sig i Vesten, bankede det paa Døren, og Dr. Wagner traadte ind, ledsaget af en Fremmed, i hvem Arthur og Franziska strax gienkiendte den reisende Digter Eginhard S.

„Her bringer jeg Dem en Poet,“ sagde Wagner, som er paa en ridderlig Vandring, ligesom Don Quixote i fordums Tid, for at opjage Eventyr; dog begierer han ikke selv at bestaae dem, han vil kun beskrive og besynge dem.“ — „I Sandhed,“ udbød Eginhard, før han endnu havde hilst paa Selskabet, „De vilde vise mig en stor Tjeneste, hvis —.“ „Tillad,“ afbrød Dr. Wagner ham, „før vi begynde paa nogen fierntliggende Undersøgelse, maa vi være beroligede med Hensyn paa hvad der er nærmest; hvorledes staaer det sig med Deres Hovedpine, Franziska? Thi at De har den, kan jeg see.“ — „Er

De syg?" spurgte Arthur, „derom har De jo ikke sagt et Ord.“ — „Det nytter ikke at tale derom,“ svarede hun, „jeg lider almindelig af et stærkt Ildbefindende i Tordenveir; men nu er det næsten forbi.“

„Og Deres Sygdom,“ spurgte Wagner, i det han henvendte sig til Eginhard, „hvorledes gaaer det med den?“ — „Hvilken Sygdom?“ — „Nu, Frygt er jo dog ogsaa et Slags Sygdom, og De veed jo, at De under Uveiret juist ikke lagde noget stort Heltemod for Dagen.“ — „Dermed skammer jeg mig aldeles ikke,“ svarede Eginhard, „Alcæus og Horaz vare heller ikke frie for Frygt.“

„Ogsaa de stakkels Dyr ere nu forløste fra deres Angst,“ bemærkede Waldstädten, der gierne, da han saa de satiriske Træk om Wagners Mund, vilde give Samtalen en anden Retning.“ — „Saalænge Uveiret varede, vendte den store Hund der ikke Blikket fra Dem,“ sagde Arthur til Franziska. — „De høiere Dyr see bestandig op til Mennesket, som til deres frelsende Guddom“, bemærkede Waldstädten, „Menneskedyrkelsen er deres Religion, og Deres i Legemverdenen fangne Siæl kan ikke begribe noget Fuldkomnere.“ — „Kun Skade, at det mishandlede Dyr, hvis det ret var i Stand til at tænke derover, saatiidt maatte spørge sig selv, om den Gud, det tilbeder, ogsaa er en god Gud, et Væsen, der vil dets Vel,“ sagde Wagner.

„Kiender De nogle sikker Mærker, hvoraf man kan see, naar et Uveir er i Vente?“ spurgte Eginhard. — „Nu, svarede Wagner, „jeg kan vel give Dem nogle Prognostika; dog vil jeg raade Dem til at omgaaes sparsomt dermed, og ikke, som en Odeland, at bruge dem alle op paa eengang.“ — „Vær da saa god at underrette mig derom,“ sagde Eginhard, i det han tog sin Tegnebog frem.“

„Man kan efter vore bedste Jagttageres Mening vente stærkt Uveir, naar Vandsuglene ved Flodbredden idelig med Nebbet stryge deres Fiædre, naar Huusdyrene blive urolige, naar Staldene pludselig fyldes med Fluier, naar Rattene pudse sig, naar Ravnene skriger, naar Skrubtudserne komme frem af Jorden, naar Muldvarpene grave med Jorighed, naar Bierne sværme nærved Kuberne, naar Maanen er bleg og omgivet med Ringe, naar Taaerne sænke sig paa de syv Bierge mod Syden, naar Regnen slaar ned af vore Skerstene, naar“ —.

„O, jeg beder Dem, vent et Dieblif!“ raabte Eginhard, i det han hurtig skrev alle de Tegn op, som Wagner havde angivet. — „De kan vel ogsaa hjælpe Dem dermed for det første,“ sagde Wagner; „naar De har brugt dem op, skal jeg see at skaffe Dem flere.“

„Jeg er egentlig kommen,“ vedblev Eginhard, „deels for at hilse paa Froken Waldstädten, som jeg havde den Lykke at ledsage paa en Rhinreise, deels for at forespørge

mig, om jeg ikke her kan faae noiere Oplysning med Hensyn til en Sag, som jeg gierne vil vide Bessked om."

"Hvad ønsker De at vide?" spurgte Waldstädten.

"Det er nu omtrent fiorten Dage siden, jeg forlod Badet i Ems, hvorefter jeg gjorde nogle Fodreiser til Borgene ved Rhinen. Paa disse Vandringer erfarede jeg adskillige Sagn og Begivenheder, der endnu ikke ere Publikum bekendte. Blandt andet fortalte min Veiviser mig en Historie fra de seneste Tider, hvilken forekom mig saa mærkelig, at jeg strax skrev den op. Den er meget kort, og hvis De tillader det, skal jeg læse den for Dem."

Efter disse Ord trak Eginhard et Blad Papir op af Lommen og læste Følgende:

"Omtrent for ti Aar siden i November Maaned Klokken sex om Aftenen tog Mathias Moh, Graver i Rheindorf nærved Bonn, sin Lygte i Haanden og gik hen til Kirkegaarden, for at fuldende en Grav, han om Formiddagen havde begyndt. Da han næsten var færdig med sit Arbeide, stødte han paa noget Haardt, som han snart mærkede var en Liigkiste, hvilken han, efterdi der ikke var begravet noget Liig der, meente var skudt derhen ved en Sænkning i Jorden. Senere opdagede han, at Kistens Laag var i Stykker, at den var fuld af Gruus og Stene, og at der rimeligviis aldrig havde været noget Liig deri. Ved en noiere Betragtning af Stedet, fik han endelig den Tro, at Kisten var skudt ned fra en indhegnet Grav, der

tilhører en anseelig Familie i Omegnen. Han vilde nu have angivet det Hele, men han mærkede snart, at mægtige Folk ikke ønskede, der skulde røres derved. Af den Grund taug han stille; dog havde han i Begyndelsen talt derom til en af sine Venner, Jakob Ortwiler, der boede i Rheindorf og drev Hjalmandsprofessionen; denne betroede det under Tausheds Løfte til flere, og saaledes fik ogsaa min Veiviser det at vide."

"Dette var den Beretning, jeg ønskede at meddele Dem," blev Eginhard ved; "rigtignok siger Dr. Wagner, at der ikke er et sandt Ord i det Hele; men da imidlertid den omtalte Familie, som jeg hører, er i Slægt til Frøken Waldstädten, saa ønskede jeg dog at erfare hendes og Deres Mening om denne Sag."

"Jeg veed meget vel, at hiint Rygte var i Omloeb," svarede Waldstädten, "jeg veed ogsaa, at Lyft til det Forunderlige bragte mange til at fæste Lid dertil, dog troede jeg, det længst var forglemt." — "Men er da dette Rygte virkelig saa aldeles ugrundet?" spurgte Eginhard. — "Naar De nøiere betænker den hele Fortælling, saa vil De allerede deraf see det," svarede Waldstädten; "thi hvorledes kunde en Liigliste saaledes glide ned fra den ene Grav i den anden? Saameget mere da Vedkommende, hvis de havde en ond Samvittighed, sikkert vilde have ladet Kisten nedsænke saa dybt som muligt." — "Ja derpaa tænkte jeg ikke," svarede Eginhard. —

„Jeg har desuden selv talt med Mathias Moh, der endnu den Dag i Dag er Graver i Rheindorf, men han benægter alt paa det bestemteste; heller ikke vil Jakob Ortweiler vide noget om den Sag, og det Hele er efter alt, hvad jeg kunde erfare, intet andet end tom Folkesnak.“ — „Men hvorledes kunde dog et saadant Nygte opstaae?“ — „Ja hvorledes opstaae Nygter? De ere ligesom Vinden, der oversees i sin Fødsel og først ret mærkes og føles, naar den fremskrider i sin Kraft. Nismeligviis har den Tro, at den ældre Fru von Mandesloh — thi om hendes Liig er Taler — ikke levede lykkelig med sin Mand, og den Omstændighed, at ingen Uvedkommende fik hendes affaaledede Levninger at see, vakt enkeltes Mistanke og fremlokket Ytringer, som Nygtet har grebet; thi det behøver som oftest kun et Ord, for derpaa at opføre de dristigste Bygninger.“

„Det er et Sagn her i Eggen,“ bemærkede Dr. Wagner, „at man undertiden har seet en qvindelig Skikkelse paa Taarnet ved Herr v. Mandeslohs Slot; mere behøves der ikke, for at begribe, hvorpaa Nygtet er bygget.“ — „Og hvad siger man da for Næsten om hiin Skikkelse?“ spurgte Eginhard. — „Med saadanne nebulsse Personer bringer min Praxis mig meget lidt i Berøring,“ svarede Wagner, „derom maa De hellere henvende Dem til Frøken Franziska; thi hun er en stor Elskerinde af det Forunderlige.“

„Jeg veed ikke mere derom end De,“ sagde Franziska; „kun tre eller fire Gange har jeg været ved min Tantes Grav.“ — „Hvorledes seer den ud?“ — „Der ligger en stor Marmorsteen derover, og den er omgivet med et Jerngitter.“ — „Jeg vil see den, jeg vil ogsaa besøge Eieren af Slottet; hvad er hans Navn?“ — „Han hedder Maurice v. Mandesloh,“ svarede Waldstädten, „det sidste Navn har han antaget efter sin Svigerfader, og han opholder sig nu ved Badet i Spaa.“ — „Kan jeg da heller ikke faae Taarnet at see?“ — „Det mener jeg vel, at De kan,“ svarede Waldstädten.

„Der har De jo Elementerne til en Roman, der blive Dem overrakte ligesom paa en Præsenteerbakke,“ sagde Wagner. — „Derfor kan jeg dog neppe takke Dem,“ svarede Eginhard, der følte sig noget stødt over den Mangel af Anerkiendelse, han meente at finde i Wagners Udsærd.

Kort efter kom Wilfred ind. Neppe saa Eginhard ham, før han ilede hen og spurgte ham, om han kunde huske den Mand, der havde fortalt ham Eventyr paa Rhinen. „Ja,“ svarede Wilfred, „ham husker jeg godt, det var dig selv.“ — „Jeg skal fortælle dig flere endnu,“ sagde Eginhard, „og naar du saa bliver stor, skal du fortælle dem til dine Børn igien og paa samme Tid lære dem at kiende den Digter, i hvis Phantasie de ere udsprungne.“

Franziska takkede nu Eginhard for den Sang, han havde sendt hende, og da Arthur fortalte, at hun havde funden en Melodie dertil, lod Eginhard hende ingen Fred, før hun sang den for ham. Han syntes henrykt derover og sagde, at han aldrig i sit Liv vilde forglemme den Nydelse, hun derved havde forskaffet ham.

Siden gav ogsaa Eginhard sig til at spille og synge, derefter declamerede han flere Poesier, der vare Frembringelser af hans egen Musa.

Paa Hiemveien fortalte Eginhard meget om sine Reiser og om de berømte Mænd, han havde besøgt. „Jeg har seet Göthe og Tieck,“ sagde han, „jeg har ligeledes været hos Jean Paul, ogsaa Lord Byron har jeg seet et Glimt af, og jeg tænker snart at foretage en Reise til Norden, for at see den berømte Dehlenschläger, og jeg vil ogsaa til England, for at see Walter Scott.“

„Og bliver De da selv en Somme større, fordi De har talt et Par Minuter med en stor og udmærket Mand?“ spurgte Wagner.

Da Wagner kort efter havde begivet sig bort, og Eginhard blev alene med Arthur, talte han endnu meget om den Melodie, Franziska havde spillet. — „Naar mit Digt bliver trykt,“ sagde han, „da skal denne Melodie trykkes med, og Frøken Waldstädtens Navn skal da

ogsaa blive nævnet.“ — „Det er imidlertid et stort Spørgsmaal, om hun ønsker at nævnes,“ svarede Arthur.

Tilslidst fortalte Eginhard, at han strax ved sin Ankomst havde udforsket, hvor Arthur boede, og var ileet hen til ham. „Men eftersom De ikke var hjemme,“ blev han ved, „saa opsogte jeg da denne besynderlige Dr. Wagner, der paa min Anmodning, saasnart Uveiret var forbi, førte mig ud til Waldstädten.“

Ottende Capitel.

Den næste Formiddag hørte Arthur af sin Bertinde, at det stærke Tordenveir havde anrettet stor Skade i Egnen, flere Huse vare brændte, og blandt andet fortalte hun og, at Lynet var slaaet ned i Herr Maurices Slot, dog uden at tænde.

Nogle Timer sildigere afslagde Eginhard et Besøg hos Arthur.

„Jeg har oplevet adskilligt, siden vi saaes i Coblenz, som det vist vil glæde Dem at høre,“ sagde Eginhard. „Jeg har modtaget et egenhændigt Brev fra James Cooper i Amerika, til hvem jeg havde sendt mine samlede Værker; han har ladet flere af mine Digte oversætte for sig og roser dem særdeles meget. Jeg har ogsaa faaet mit Portrait tilsendt fra Berlin, hvor det nylig er stukket i Kobber. Vil De see det?“ Hermed tog han et lille Billede frem af sin Tegnebog, hvilket lignede ham temmelig meget; dog frembragte Billedet et heldigere Indtryk end han selv, fordi dets Træk vare fuldkommen rolige; desuden

var der et Udtryk af Melankolie udbredt derover, som flædte ham overordentlig godt, men som, uagtet den virkelig laae i hans Ansigt, dog kun lidet mærkedes, naar han befandt sig i sin sædvanlige forsængelige Spænding.

„Det Portrait ligner paa en meget smuk Maade,“ sagde Arthur. — „Jeg haaber snart at kunne vise Dem et, der er langt smukkere,“ svarede Eginhard, „det er malet af en ung, særdeles talentfuld Kunstner, for hvem jeg oftere har siddet, og som derved haaber at sikkre sig et Navn i Publikum. Desuden skal jeg ogsaa snart stilles i Kobber i Dresden, hvor man ønsker mit Portrait i en Nytaarsgave, der udkommer næste Aar. Endelig har jeg Haab om, at den berømte M. i Berlin vil modellere min Büste, i det mindste har han sikkert lovet mig det.“

„I Sandhed jeg glæder mig ret til at see den,“ sagde Arthur, der under en almindelig Høflighedsformel stræbte at skiule det Misbag, som Eginhards uafsladelige Selvbefkuelse i Forsængelighedens Speil vakte hos ham.

Eginhard mærkede imidlertid ikke noget til dette Misbag; tvertimod havde han nu paa sin Viis et lykkeligt Dieblis, og han befandt sig netop i den Stemning, hvori Samtalen let gaaer over til en Monolog, fordi den Talende ikke mere begierer nogen Udveksling af Tanker, men kun en stum og beundrende Tilhører.

„Jeg har havt megen Fornøielse af mit Ophold i

Emis," blev han ved, „jeg fandt mange Indere af min Musa der; man flokkedes om mig, naar jeg viste mig paa Promenenaden. Især fandt jeg en meget smigrende Modtagelse hos en Dame af den allerhøieste Stand, en Prindsesse af T., der endog er i Slægt med det øster-rigiske Keiserhuus."

„De er meget lykkelig," svarede Arthur.

Da forandredes pludselig Trækkene i Eginhards Ansigt, og han betragtede Arthur med en melankolsk Mine, der mindede om Udtrykket i det nyligomtalte Portrait. „Nei," sagde han, „oprigtig talt, lykkelig er jeg dog ikke." — „Hvad mangler Dem da?" — „Der er noget i Deres Physiognomie, der i høi Grad vækker min Fors-trolighed," blev Eginhard ved, „og jeg vil sige Dem, hvad jeg ikke saa let vilde meddele til nogen anden: Trods al den Ros og Hæder, jeg har bunden, er der endnu en Tvivl i mit Allerinderste. Den vaagner især, naar jeg har læst en eller anden haard og ukærlig Dom over mig; det forekommer mig da, som om jeg levede i en ulukkelig Tid, som om jeg maatte misunde de Mennesker, der vare fødte i de længstbensvundne Dage; thi for dem var endnu Naturen frisk og ubrugt; hvad der nu synes afbleget og forslidt, havde den Gang Nyhedens og For-underlighedens Glæde; den Gang behøvede man ikke at søge Guldet og Diamanterne i Biergets Dyb; thi der laae endnu en Mængde deraf synlig paa Jordens Over-

flade. Nu derimod er det meget vanskeligere at virke paa Menneskene; ja selv om man med sin hele Siæls Anstrengelse nu finder et nyt Billede, en ny Tanke, saa staae de andre den strax, og snart bliver det Fælslesgods, hvad der dog fra først af var min Eiendom.“

„Om jeg turde give Dem et Raad,“ svarede Arthur, „saa vilde jeg sige: Tænk ikke saameget paa, hvorledes de andre behandle Dem, men søg at giengive, hvad der i Deres bedste Dieblikke fylder Deres Bryst, med al den Eiendommelighed, der bestandig ledsager det, som virkelig tilhører os selv!“

„Ja der gives Timer,“ vedblev Eginhard med bevæget Næst, og uden, som det lod, at høre hvad Arthur sagde, „hvori jeg tvivler paa mit Digterkald, hvori det synes mig, som om de andre allerede i Martusinder før min Fødsel havde opbrugt alle de bedste Tanker, og som om jeg kun havde et Slags Talent til at variere, hvad foregaaende Digtere paa en ensfoldigere og friskere Maade have udtalt. Det er slige Modløshedens Dieblikke, som Frøken Emilie kalder den mod Poesien reagerende Prosas og den slette Virkeligheds usande Momenter.“

„Og dem kalder jeg derimod Deres lucida intervalla,“ sagde pludselig en dyb Basstemme, og de bemærkede nu med Forbauselse Dr. Wagner, der allerede stod ved Siden af dem. „Jeg bankede to Gange paa Døren,“

sagde han, „men De vare saa fordybede i Deres Samtale, at De slet ikke hørte mig. Her er et Brev til Hr. Eginhard S., hvilket blev afgivet under min Adresse.“

„Al det er fra Frøken Emilie!“ raabte Eginhard. — „Da jeg ikke kiendte Deres Bolig, vedblev Wagner, „og da jeg, ved at gaae her forbi, saa Dem i det aabne Vindue, var jeg saa dristig at komme herop. „Efter disse Ord tog igien Wagner Afsted.

„Det er dog en forunderlig Person den Dr. Wagner,“ sagde Eginhard. „Han er en meget fortræffelig Læge og nyder en stor Anseelse her i Egnen,“ svarede Arthur. „Hvor stor en Anseelse han nyder, saa maa han dog være en Stokprosaiker.“ — „Han skal ikke desmindre i sin Ungdom have givet sig meget af med Poesien,“ bemærkede Arthur.

Da Eginhard havde giennemsøgt en Deel af Frøken Emilies Brev, sagde han: „Hun er ikke tilfreds i sin nærværende Stilling; hun ønsker at skilles fra den Dame, med hvilken hun lever; hun tænker endog paa at komme her til Bonn. Hun sender ogsaa Dem en Hilsen.“ — Da han endnu havde læst noget videre, opklaredes pludselig hans Ansigt, og hans Træk fik et ganske forandret Udtryk. „Hun fortæller,“ sagde han, „at der nylig kom en Familie til Badet i Gms, blot fordi den i Aviserne havde læst, at jeg var der, og fordi den gjerne ønskede at see mig.“

Denne Efterretning satte Eginhard igien i det allerbedste Lune, og han blev nu ligesaa snaksom og meddelende som før. „Jeg vilde gierne vende tilbage til Ems, for at gjøre denne Families Bekiendtskab,“ vedblev han, „men, efter Frøken Emilies Brev, har den desværre allerede forladt Badet.“

„Jeg var saa heldig under mit Ophold i Ems,“ fortalte han kort efter, „at træffe sammen med et Par Forfattere fra Sydtyskland, og jeg har sluttet et Slags Handel med dem, der kan være mig til stor Fordeel. De have nemlig lovet at meddele mig karakteristiske Bemærkninger over Personer, som de, formedelst Familiez og Venskabsforbindelser, ikke tør bruge, jeg derimod skal til Giengjæld sende dem Beskrivelser over Personer, som jeg kiender, men som jeg ligeledes af en eller anden Grund ikke vover at fremstille.“

„Maa en Digter da ikke selv i sit Jnderste, i sine helligste Dieblikke, opleve hvad han skal fremstille?“ spurgte Arthur, „og kan han saaledes faae det udenfra, ja endog tilsendt med Posten og lade Hændelsen raade derfor?“

„Hændelsen raader bestandig derfor, og alt, hvad vi fremstille, er i Grunden kun Leilighedsdigte.“ — „Leiligheden kan dog vel aldrig give mere, end det uforarbejdede Stof,“ svarede Arthur.

„Af alt, hvad Hændelsen i den senere Tid har tilføjet mig,“ vedblev Eginhard, „er dog Beretningen om

Fru von Mandeslohs Liigliste det Mærkeligste." — "Veed De at Lynet i Gaar slog ned i Maurices Slot?" spurgte Arthur. — "Ja, og hvad der er det Forunderligste, Lynstraalen har netop truffet det omtalte Taarn; den er ogsaa løbet igiennem flere Bærelser, hvor den anrettede betydelig Skade." — "Hvoraf veed De det?" — "Jeg var selv paa Slottet i Morges og talte med flere af Tjenerne; der er sendt en Stafet til Maurice, for at melde ham, hvad der er skeet." — "Har De seet Taarnet?" — "Nei, det lader just ikke til, at man gjerne viser det; jeg kunde ikke komme derop uden Maurices Tilladelse, sagde Tjenerne, men vender han ikke snart tilbage, saa skriver jeg ham til; thi jeg maa nødvendigvis erfare noget meer om denne Fru von Mandesloh, hvad det saa skal koste." — "De troer dog vel ikke længere paa hiint Nygte?" — "Nei, men jeg vilde dog gjerne vide Grunden dertil; jeg har derfor ogsaa i Formiddags været i Rheindorf og talt med Mathias Moh. Det er en undersættig Mand med et skummelt Ansigt, og det er klart, at han ikke gjerne indlader sig paa denne Sag, for Hesten negter han rigtignok alt. Ortweiler spurgte jeg ogsaa efter, men han er allerede for flere Aar siden flyttet bort fra Landsbyen." — "Saa svarer han just ikke til sit Navn," sagde Arthur, som al denne Vidtøftighed kun lidet interesserede. "Desuden erfarede jeg," vedblev Eginhard, "at der i Rheindorf Kirke endnu

læses Siælemesser over Fru v. Mandesløb. Disse betales dog ikke af Familien selv, men af en gammel Tiener; hvor denne Tiener boer, vidste Graveren imidlertid ikke, og hans Navn havde han glemt." — "Ingen Criminalinquirent kunde med større Iver søge efter Lys i denne Sag end De," sagde Arthur. — "I Sandhed, den har ogsaa sat mig i en overordentlig Spænding, thi jeg haaber sikkert at kunne bruge den."

Da Eginhard havde taget Afsked, og Arthur nøiere tænkte over hans Yttringer, var det langt fra, at han følte sig betagen af den Beundring, som et usædvanligt Talent og et literairt Navn ellers pleie at vække. Ja det forekom ham endog, som om Eginhard befandt sig i en meget usalig Tilstand, hvori han ikke søgte Fred og Lykke i sin inderste Helligdom, men i ydre Tilfældigheder af ringe Betydning, og hvori hans Siæl ikke nærredes af Livets og Sandhedens Bæld, men af den luftige og for-gængelige Viraktsky, der opstiger fra Døgnsmagens Alter. Derfor maatte han tilsidst fortvivle, meente Arthur, naar denne Viraktsky bortbivledes fra ham, og naar Mængden, denne Afgud med de tusinde Hoveder, som han ene tilbad, forandrede sit Lune og betragtede ham med ligegyldige Blik.

Niende Capitel.

Et Par Dage sildigere blev det bestemt, at Arthur, Eginhard og Franziska samlede skulde besøge det omtalte Saarn, hvortil man, paa Grund af Waldstädtens Bekendtskab til Maurice og Franziskas Slægtskab med Familien Mandesloh, ikke troede det vanskeligt at faae Udgang; men før denne Plan endnu blev udført, kom Maurice selv pludselig hjem.

Nogle Timer efter Maurices Hjemkomst traadte Eginhard ind i Arthurs Værelse. — „Nu har jeg seet Maurice,“ sagde han, „det er en særdeles elskværdig og dannet Mand, der modtog mig med stor Forekommenhed, og der har læst alle mine Skrifter. Om den ældre Fru v. Mandesloh fik jeg rigtignok kun lidt at vide; thi sandt at sige var der noget i hans Væsen, der hindrede mig fra altfor stærkt at udfritte ham. Men saa meget erfarede jeg dog, at hun allerede er død for to og tredive Aar siden, da Maurice endnu selv var et Barn og ikke kjendte noget til Familien Mandesloh. For Næsten kunne

vi vel om nogle Dage, naar alt igien er i Stand, komme op i Taarnet; ja til den Tid haabede endog Maurice at see os alle hos sig, og uden Tvivl bliver ogsaa De indbudene." — "Det er neppe rimeligt," svarede Arthur, "thi han kiender mig aldeles ikke." — "Efter hvad han sagde til mig, kan De dog ikke være ham saa ganske ubekiendt," sagde Eginhard.

Birkelig modtog Arthur nogle Dage derefter en lille Seddel, hvori han blev indbudet til Maurice v. Mandesløh; han aftalte derfor med Waldstädten, at de skulde tage derhen sammen.

Da Arthur paa den fastsatte Tid mødte hos Waldstädten, traf han ogsaa Dr. Wagner, der var en gammel Ven af Maurice; kort efter kom ligeledes Eginhard. — "Maurice tilbød at jende Bogn efter os," sagde Waldstädten, "men jeg foretrak at bestille en Baad paa Rhinen; thi derfra tager Omegnen sig bedst ud. Den sidste Halvdeel af Veien maae vi da rigtignok tilbagelægge til Fods; men det tænker jeg, at ingen af os har noget imod."

Kort efter begave vore Venner sig til Flodbredde, hvorhen Wilfred og Franziska alt vare gaaede i Forveien, og det lille Selskab tog nu Plads i den bestemte Baad.

"Saaledes ønskede jeg at reise hver Dag," sagde Eginhard, da Baaden bevægede sig nedad den store Strøm,

ved hvis Bred Piletræerne hældede sig saa nær ud over Vandet, at deres Grene syntes at berøre Belgerne.

„De har vel allerede reist meget i Deres Liv?“ sagde Waldstädten.“

„Af, hvad kan det hjælpe, jeg har dog aldrig No selv i de fierneste Lande; thi min Siæl higer bestandig videre. Den Plet, hvorpaa jeg staaer, forekommer mig som oftest gold og farveløs, kun over den, hvorhen jeg iler, svæber Poesiens Regnbue; ja paa hvert Sted, hvorhen Vognen ruller, haaber jeg at opdage fældne Skatte og at opleve poetiske Eventyr, som jeg kan bruge; men naar jeg først er ankommen, mærker jeg kun altfor lidt, at min Phantasie har bedraget mig.“

„De hører altsaa til dem,“ sagde Dr. Wagner, „der haabe at overraske Muserne i et Vertshuus, eller at møde dem, indhyllede i Støvklapper, paa en Landevei; men tro mig, man lærer som oftest at skue dybere ind i Siælens Jnderste ved at leve med eet Menneske i mange Aar, end ved øiebliklig at see og tale med tusinde, der i den korte Tid neppe kunne vise meer end Overfladen af deres Væsen.“

„De ønsker at komme saavidt omkring,“ sagde Franziska, „jeg derimod ønsker kun at foretage en eneste Reise.“

„Hvilken?“ spurgte Eginhard.

„Jeg vilde kun følge Rhinens Bredder til de store

Bierge mod Syd og see de Kilder, hvorfra den udspringer, men langt vilde jeg aldrig fjerne mig fra den; den skulde være mig en Ariadnes Traad, der sikrede mig fra Forvildelse, og der, saasnart jeg ønskede det, kunde føre mig hjem igien.“

„Dog er det engang bleven Franziska spaaet, at hun inden sit fjerde og tyvende Aar skal foretage en lang Rejse,“ bemærkede Waldstädten.

„Ogsaa mig er der bleven spaaet forunderlige Ting,“ sagde Eginhard, „hvoraf jeg ligeledes maa slutte, at jeg snart igien skal gjøre en stor Rejse; dog er det vel ikke værd at tale derom nu,“ lagde han til, i det han betragtede Dr. Wagner.

I samme Dieblit saae man flere Baade, der ganske langsomt roede over fra den høire til den venstre Rhinbred, tillige hørte man Psalmetoner, der klang fra Baadene. — „Det er en Procession!“ udraabte Arthur. — „Det er et Liigfølge,“ sagde Franziska, „jeg seer tydelig den sorte Kiste.“ — Eginhard foer kiendelig sammen ved disse Ord. — „Det er ikke usædvanligt,“ bemærkede Waldstädten, „at man saaledes fører Eigene over Floden, for at begrave dem ved en eller anden Kirke paa den modsatte Rhinbred.“

Imidlertid var Waldstädtens Baad kommen forbi det Sted, hvor Siegfloden falder ud i Rhinen. Kort efter landede den ligeoverfor Siegflodens ældre Munding.

Fra Landingspladsen gik en Vei, der giennem store Skovpartier, som veksede med Agre og Vinbierge, førte til Maurices Slot.

Slottet selv havde et temmelig gammelt Udseende. Over Porten stod en latinsk Indskrift, hvoraaf man saa, at det var bygget i Midten af det firtende Aarhundrede. Hovedbygningen bestod af tre Floie. Det Taarn, vi saa tidt have omtalt, stod yderst paa den sydlige Floi, og det endte sig ikke i et Spiir, men i en Flade. For Resten var det meget høit og syntes ældre end den øvrige Bygning.

Nærved dette Taarn fandtes nogle Ruiner af en Borgmuur, der nu var affondret fra Taarnet, men der rimeligviis i ældre Tider havde været forbunden dermed. Øverst mellem Midterne af de gamle Stene havde et ungt Piletræ fundet Jord nok, for der at fæste sine Rodder, medens den grønne Vedbend slyngede sig opad Murens Sider.

„Vedbenden er et eget Slags Spindelvær, hvormed Tidens Edderkop omspænder sit Bytte,“ sagde Eginhard, og paa samme Tid bevægede hans Hænder sig uvilkaarlig, ligesom for at skrive det Billede op, der var undsluppet hans Læber.

Foruden det flade Taarn var der endnu et andet over Bygningens midterste Floi. Dette Taarn var lavere

og havde et mindre forældet Udseende, og der hang en temmelig stor Klokke deri.

I Slotsgaarden bleve vore Venner modtagne af Maurice selv. Det var en Mand paa noget over fyrgetyve Aar. Han bar Grevslegionens Kors paa sit Bryst, og man saa strax af hans Holdning, at han havde været Militair; men hvad der meest forbausede Arthur var, at han øiebliklig i ham gienkiendte den Herre, der i Bingen havde taget hans Parti mod den belgiske Baron. Ogsaa Maurice gienkiendte Arthur, dog syntes han aldeles ikke overrasket ved hans Nærværelse. „Jeg tvivlede ikke derpaa, da jeg hørte Deres Navn,“ sagde han, „at jeg havde havt den Gæst at see Dem før. I øvrigt vil De ogsaa her gienfinde Deres belgiske Modstander; dog haaber jeg, at han ikke meer skal give Dem Anledning til Misforstaaelse.“

Derpaa førte Maurice sine Gæster opad Trappen ind i et stort Forsamlingsværelse, hvori de ingen andre Fremmede fandt end hiin belgiske Baron. Neppe saa Wagner ham, før han med et betydningsfuldt Blik nærmede sig til Maurice. „Jeg forstaaer Dem vel,“ sagde Maurice med sagte Røst, „men jeg er aldeles uden Skyld. De veed, at Baron Verville og jeg ere Baabensbrødre, og da vi boede sammen i Spa, kunde jeg vanskelig afflaae hans Begiering at ledsage mig hid. Imidlertid valgte jeg netop denne Dag til at see min Ven

Waldstädten, fordi Berville havde bestemt den til et Besøg i Omegnen; men nu har han dog betænkt sig og pludselig erklæret, at han vilde blive hjemme."

Ved at kaste et Blik ind i et Par Sidebærrelser, bemærkede Arthur flere Kobberstykker, der forestillede Døtrin af Keiser Napoleons Liv; han saa ogsaa forskellige Brystbilleder af denne Keiser baade i Gips og i Marmor. Dette var ham imidlertid ikke paafaldende; thi i Rhinegnene, især paa den Tid, da Forbindelsen med Frankrig huskedes som noget, de fleste havde oplevet, var det ganske almindeligt at drive et Slags Afguderi med den døde Keisers Skygge; hans Bedrifter vare i alles Munde, og hans Billede med den trefantede Hat sandtes i mangfoldige Huse. Heller ikke erindrede man det franske Herredømme med Misforføjelse; tværtimod hørte Arthur tidt, hvorledes selv Folk af de laveste Stænder klagede over, at deres Børn nu ikke længere udmærkede sig ved en saa fri Holdning, ved et saa afflebet Væsen og en saa stor Færdighed i det fremmede Sprog, som i hine Dage, før Baandet brast imellem Frankrig og Rhinprovincerne.

Paa nærmere Forespørgsel erfarede Arthur, at Maurice v. Mandesloh i tidligere Aar med Hæder havde tjent i den franske Armee, og at han endog paa Balpladsen var bleven begavet med en Orden af Keiseren selv, hvorfor han heller aldrig kunde glemme ham.

Noget før Selskabet gik til Bords, kom der to

småa Piger ind, som Maurice forestillede for Eginhard og Arthur som sine Døttre. Den ene var omtrent tolv, den anden ni Aar gammel. De syntes begge svagt byggede, og deres Ansigtstræk vare overordentlig blege.

„Hvad feiler dog disse Børn?“ spurgte Arthur kort efter, da han stod i et affides Vindue tilligemed Wagner. — „Hvad der feiler dem?“ svarede Wagner, „der feiler dem det, som ingen Medicin paa Jorden kan skienke. Det er den naturlige Straf, fordi man, naar der sluttes Egteskaber, tænker paa alt andet, kun ikke paa hvad der behøves for at faae en kraftig og blomstrende Efterfølg. Naar nogen vil lægge sig en Hest til, da sørger han for en feilfri Hæse, et usfordærvet Blod; men naar det gielder tilkommende Mennekers Sundhed og Liv, da spørger man aldrig om slige Bagateller.“

„For Mennekeses Fremtid raader vel ogsaa en anden Lov,“ bemærkede Arthur; „Hændes Gaver komme ovenfra og slaae ned, som Funke af en høiere Verden, og Blodets dunkle Magt er her tilbagetrængt.“

„Og dog kunne vi ikke rive os løs fra den Jordbund, paa hvilken vi staae,“ svarede Dr. Wagner, „Blodet har dog sin naturlige Ret og sin uomtvistelige Indflydelse; det er ingen ringe Sag at være født med et saadant Legeme, som den lille Wilfred der; i det mindste er jeg vis paa, at han ikke skal lide stort hverken af

Nerveshygdomme, eller slet Fordgielse, eller af de mangfoldige Under, der følge hermed. Og hvad vilde den for Næsten brave og uegennyttige Maurice sige, han, der dog var født til at efterlade sig en kraftig Slægt, hvis disse stakkels Børn fik det Indfald at spørge ham, om Guld og prægtige Slotte kunne opveie en slig trang Brystkasse, et sligt fordærvet Lymphesystem, saadanne smalle Arme og tynde Been, som de fik i Arv efter deres svage, trangbrystede Moder.“

„Det er en ganske egen Betragtningssmaaede,“ sagde Arthur.

„See de ikke ud, som om de deres hele Liv igiennem havde siddet under et Glasflask, hvori Solen aldrig fik Lov at skinne? Og det falder dobbelt i Dinene, naar de staae ved Siden af denne kiække, fortoiede Wilfred. Hvilken Kiærne er der ikke i den Dreng! Kom der en slig Mennekeslægt paa Jorden, da var det forbi med vor hele Praxis; men svært maa det have været for hans stakkels Moder at sætte den bredskuldrede Dreng ind i Verden, og hun betalte det da ogsaa med sit Liv.“

Arthur rystede paa Hovedet ved denne Tale, men svarede dog intet derpaa, thi han havde kun altfor ofte erfaret, hvor lidet det nyttede at kæmpe mod Wagners materialistiske Betragtningssmaaede, som han kaldte den.

For Næsten syntes ogsaa Maurice at finde særdeles Behag i Wilfred, og han gav sig meget af med ham;

ja Wilfred betroede endog med stor Glæde Franziska, at han af Maurice, naar han blev noget ældre, fik en Hest, som han kunde ride paa saa tidt han vilde.

Kort efter førte Maurice Franziska til Middagsbordet, hvorhen det øvrige Selskab fulgte. De Kobberstykker og Billeder, man paa alle Sider saae, ledede uvilkaarlig Talen hen paa Frankrigs berømte Helt, og Maurice fortalte flere Optrin af den afdøde Keisers Liv, ved hvilke han selv havde været tilstede. Han dvælede ogsaa længe ved den Kiærlighed og Begeistring, hvormed den franske Hær endnu bestandig mindedes ham, og endte endelig med de Ord, at ingen Dødelig i Martusinder havde efterladt sig et saa stort og forbausende Navn som han.

Bed disse Ord drog Eginhard et dybt Suk; men Arthur bemærkede, at den corsikanske Heros dog kunde være bleven endnu større, hvis han havde haft en dybere Sands for Nationernes historiske Udvikling og Ret.

„Alf hvad!“ udbrod pludselig Baron Berville, „han følte vel, at han selv var Mand for at skabe en ny Historie, naar det skulde gielde; den, der kan opbygge en ny Verden, han har vel ogsaa Lov til at bortrydde Gruset og Ruinerne af den gamle.“

„Ja De har Ret,“ svarede Maurice, „thi hvor han var, der var ogsaa Historiens Mand; og hvis det er sandt,“ blev han ved, i det han henvendte Talen til Eginhard, „at Nationerne ikke nære sig af det legemlige

Brød alene, men af hver stor Gierning, der skeer, og af hver stor Tanke, der fødes indenfor deres Kreds, og hvis derfor allerede et herligt Digt er i Stand til at vække Begejstringen og den slumrende Livskraft, hvorledes kunde da et saa storartet Heltedrama, som det, Keiser Napoleon nylig opførte for vore Dine, blive uden Frugt for de kommende Slægter?"

"Det maa nu staa ved sit Værd," gienmælede Wagner, "vi ville lade de Døde hvile, de Levende kunne alligevel give os nok at bestille."

"Nei, han er ikke død!" udraabte Maurice, "hans Virken er ikke tabt! Og mangen Gang skulle endnu hans Bedrifter tvinge Tiden til at afryste det Støv, som et hundredeaarigt Spidsborgerliv har nedrystet paa dens Isse; ja endnu efter Secler skulle de opflamme Hierterne paa Kampens Dag og, som en mægtigere, høitklingende Marseillermarsch, henrive tusinde og atter tusinde i Døden og lære dem med Jubel at offere Livet for Nationens Hæder."

Berville, der hidtil nogenlunde havde tvungen sin naturlige Hefstighed, kunde nu, da han hørte Maurices Ord, ikke mere holde den tilbage, men sprang op og raabte med høj Røst: "Den Mand erklærer jeg for en Forræder og en Trællesjæl, der ikke tømmer sit Glas til Grindring om den store Keiser."

Bed disse Ord kastede Dr. Wagner et uroligt Blik

paa Waldstädten; men denne svarede med fuldkommen Fatning: „Jeg giver gierne enhver betydelig Natur sin Ret og har derfor intet imod at tomme Bægeret til den afdøde Keisers Gæ; skiondt jeg ikke kan negte, at Europas Stater have betalt hans Gæ dyrt.“

„Alt hvad!“ raabte igien Berville, „Europas Stater ere ikke stort bedre end hine Middelalderens Levninger, hvori nu kun Flaggermuus, Ugler og Slinger bygge deres Neder, og hvori intet Menneske mere kan boe. Derfor bort med alt det faldefærdige Kram jo før jo heller, saa der kan komme nye og ordentlige Boliger i Stedet!“

„Den, der ikke var tilfreds i den gamle Bolig, bliver det heller ikke i den ny,“ svarede Waldstädten, „vor Troskab og vort Arbeide, det er Hovedsagen; men Arbeidet befordres kun lidt, og Troskaben endnu mindre, ved at trampe paa vore Fædres Grave, og ved at nedrive de Bygninger, de have opført. Det vilde desuden heller ikke blive saa let; thi de ere langt fastere, end vore radicale Skrigere nu synes at troe; og skal noget forandres eller ombygges deri, saa kan jo dette skee, ikke ved fræk Bandalisme — thi den er en daarlig Bygmester — men i Mindelighed og efter fælles Overeenskomst, med sammelig Erbødighed for de Kæmpeværker, hvis Kraft alt have trodset Mærhundreder.“

Uden Tvivl vilde Berville med Hefstighed have taget

til Gienmæle, hvis ikke et Vink af Maurice havde forhindret det, og der blev nu et Dieblifs Tausked.

„Der var intet at indvende derimod,“ sagde Maurice, „hvis kun Fyrsterne vilde finde sig i en saadan fælles Overeenskomst, og hvis de vilde lytte til Folkets billige Fordringer. Men jo alvorligere Tiden fordrer sin Ret, og jo mere en hurtig Afgjærelse og en kraftig Bedning vorder nødvendig, desmere ligegyldige blive vore Herrer, desto fastere tilstoppe de deres Øren, desto ufravigeligere lægges alt til Side til den følgende Dag, og desto tryggere synes de at indslumre paa deres nedarvede Fyrstestole; og naar da endelig Stormen bruser omkring dem, og de tvinges til at vaagne, da fare de op og holde et ormstueket Pergament imod Tidens vilde Belger og troe, at de med en skreven Trylleformel kunne standse deres Gang. Men det var blot i gamle Dage, at man mægtede slikt; i vor Tid forstaaer man sig ikke mere paa saadanne Kunster, det ville Fyrsterne vel tilsidst erfare.“

„I Sandhed vor Tid er en forunderlig Tid,“ bemærkede Dr. Wagner, „det meste deri har egentlig kun Navneværdi; saaledes have vi Middere nok, men at kæmpe ridderlig for de Svages Ret, bryde kun faa sig om; vi have mange Slags Maader, men det rette Maad mod Tidens Onder veed ingen at angive; man uddeler gyldne Nøgler nok, men Nøglen til det Kammer, hvor den rette

Hersker sidder, fra hvem Frelsens Ord skal udgaae, er der ingen, der veed noget om."

"Hører De da ogsaa til mine Modstandere, Wagner?" sagde Waldstädten.

"Den Tid er længst forbi, da jeg kunde regnes til de Radicale," svarede Wagner, "jeg veed just heller ikke, om Verden blev meget lykkeligere, naar Folkene gave sig af med Statsfager, men at de have Ret dertil, synes mig soleklart; enhver har dog Ret til at tale med i sine egne Anliggender."

"Det gielder dog neppe om de Umyndige; man har ingen Ret at tale med om det, som man ikke forstaaer."

"Saa lad da Folket opdrages til at vorde myndigt!" raabte Berville, "og lad det ikke blive holdt i en bestandig Umyndigheds-Tilstand!"

"Desuden træffer Indbendingen kun naar man spørger om Statens detaillerede Bestyrelse," bemærkede Maurice; "med Hensyn til de almindelige Nationalanliggender derimod dommer Folkets naturlige Følelse og dens Organ, den offentlige Stemme, med en beundringsværdig Sikkerhed."

"Vox populi, vox dei!" raabte Berville, "ville Fyrsterne ikke tilfredsstille vore Fordringer, saa lad Folket følge sit Instinkt! Lad os faae en Folkeregiering og see, hvorledes det vil gaae!"

"Lyddighed er ogsaa nødvendig, hvor Folket hersker,"

svarede Baldstäden, „ja her fordres den netop aller-
strengest; thi her er intet menneskeligt, følende Byst over
Lovens Bogstav. Til ingen Tid finder man derfor saa
flaaende Exempler paa ubetinget Hengivenhed under Loven,
som i Roms og Spartas bedste Dage; men da Ulydig-
hedens og Opsætsighedens Mander først fik Magten, da
maaite ogsaa hine Folkeregieringer gaae til Grunde.“

„En Despot og en Kietter er dog ingen forpligtet
til at adlyde!“ raabte Verville.

„Det sommer sig hverken for Dem at tale saa, eller
for mig at høre derpaa,“ gien svarede Baldstäden; „det
er ikke naar Haaret begynder at vorde graat og Mafynet
at rynkes, hvilket er Tilfældet hos os to, at man pleier
at glemme den Trost, man i Ungdommen lærte.“

Disse Ord, der bleve udtalte med megen Ro, be-
virkede igien en almindelig Tausked og syntes at bringe
endog Verville tilbage indenfor Sømmelighedens Grændser.

Maurice, der vel følte, at Verville gik for vidt i
sin Iver, greb denne Leilighed for at forandre Samtalens
Retning. — „Det er Digterne,“ sagde han, „der først
skulle give baade Fortid og Nutid deres Ret og saaledes
forberede Philosophernes og Statsmændenes Arbejder.“

„Ulykken er,“ svarede Dr. Wagner, „at de store
Digtere kun lidet besatte sig med Eders Politik, og at
de Digtere, der besatte sig dermed, ikke ere store.“

„De store Digtere, der ville forstaae at afvinde

Politiken en poetisk Side, maae nødvendig komme," sagde Maurice; „ja jeg venter i denne Henseende meget af den talentfulde unge Mand, der i Dag bærer mit Huus med sin Nærværelse, og som det herved maa være mig tilladt at ønske velkommen iblandt os." Dermed reiste han sig op og flinkede med Eginhard, og det øvrige Selskab fulgte hans Exempel.

„Den Gudhed, De viser mig, gjør mig i Sandhed meget lykkelig," sagde Eginhard, „jeg har overhovedet i den senere Tid modtaget saa mange Prøver paa den of-
fentlige Velvillie, at jeg maatte være yderst utaknemmelig, hvis jeg ikke skionnede derpaa. Saaledes var jeg endnu for to Aar siden kun lidet kiendt udenfor Preussen, nu derimod har mit Navn ogsaa trængt sig frem giennem Baiern, Schwaben og Østerrig; ja endog i franske og italienske Journaler omtales jeg tidt med Hæder, saa jeg vel tør sige, at min Berømmelse nu er i Opkomst baade i indenlandske og i udenlandske Blade."

Tiende Capitel.

Neppe var man staaet fra Bordet, før Baron Derville forlod Selskabet, for, som han sagde, at fuldende et Brev; ligeledes gif de to smaa Piger deres Bei.

Kort derpaa nærmede Eginhard sig til Maurice og mindede ham om det Løfte at vise ham Slottet og det omtalte Taarn. „I Sandhed der er ikke stort at see,” svarede Maurice, „men eftersom De ønsker det, skal min Tiener Henri ledsage Dem, jeg selv vil, dersom De tillader det, blive her tilbage hos min Ven Waldstädten.

Wagner, Eginhard og Arthur begave sig da paa Bei, ledsagede af Tieneren, der bar et stort Nøglesnippe; ogsaa Franziska fulgte tilligemed den lille Wilfred.

De gif igiennem en Række af Værelser, hvis Meubler vare kostbare, men havde et forældet Udseende. I de fleste af disse Værelser fandtes Kaminer, der indtog en betydelig Plads; Bordpladerne vare næsten alle af Marmor, og Bordene hvilede paa forgyldte Fodder; dog

saae man tydelig, at lange Rækker af Mar vare henrundne, siden denne Forgyldning straaede i sin Ungdomsglands.

I nogle Kammere fandt de Arbejdsfolk, der skulde udslette de Spor, Lynet havde efterladt. Odelæggelsen var imidlertid ikke saa stor, som man skulde troe; thi Lynstraalen var løbet langs ad Bæggene, hvor den havde fundet Metalløkkestrænge, som den fulgte, saaledes blev den ledet igiennem flere Værelser; kun paa enkelte Steder, hvor Ledningen var afbrudt, havde Murene taget nogen Skade.

I den saakaldte Ridderfal fandtes der et betydeligt Antal Familieportraiter, hvoraf de fleste saa temmelig stive ud. Dette kom tildeels af den forældede Frisur og de gammeldags Dragter, hvori de vare fremstillede; flere af de mandlige Figurer vare Allongeparykker, enkelte vare endog malede i Harnisk. Det bedste Portrait i Samlingen var det, der forestillede Maurices Svigerfader, med hvem Familiens mandlige Stamme uddøde. Hans Træk syntes regelmæssige og smukke, men meget skarpe; Coloriten var ogsaa kraftig, men temmelig mørk; og især faldt der en bred Slagskygge over den øvre Deel af Ansigtet; to usædvanlig dybe Rynker, der snoede sig fra Pandens Midte ned imellem de buskede Dienbryn, gave Ansigtet et stærkt Udtryk af Strengbed og Lidenskab. Dette Portrait hang nederst ved Udgangen af Værelset, og der syntes neppe at være Plads til flere, hvilket maa-

flce var Grunden til, at man ikke saa noget qvindeligt Billede ved hans Side, uagtet han to Gange havde været gift.

Den, der meest interesserede sig for disse Billeder, var Franziska, og for hendes Skyld dvælede ogsaa de øvrige længere i den store Sal, end de ellers havde villet. Franziska blev især længe staaende foran det sidst omtalte Billede. „Behager dette Maleri Dem?“ spurgte Eginhard. — „Nei,“ svarede hun. — „Behager heller ikke denne Sal Dem?“ spurgte Arthur. — „Jo, meget,“ svarede hun, „i slike Haller skulde vi egentlig alle boe.“

Fra Riddersalen traadte man ind i et mindre Kabinet, der dannede Giennemgangen til Bygningens sydlige Fløi. De Værelser, der fandtes her, syntes meget forfaldne; Edderkopper havde været deres Net i Krogene, og Murene vare særdeles fugtige, ja paa flere Steder stærkt beskadigede, hvilket dog neppe var en Følge af Lynstraalen; thi denne vilde, som Wagner ganske rigtig bemærkede, allerede langs de fugtige Mure have fundet tilstrækkelig Afledning, men det maatte hidrøre fra en ældre Tidsalder. Dette bekræftedes ogsaa af Tjeneren, der forsikrede, at disse Værelser allerede i den forrige Herres Levetid bestandig havde været aflukkede og anseete for ubeboelige.

Lige ved Indgangen til Taarnet laae et lille Capel. Dette havde et bedre Udseende end de tilstødende Væ-

reller, og uagtet Murene ogsaa her syntes temmelig forfaldne, saa vare dog Gulvets Fliser seiede og rene; Alteret dækkedes af et Floielsklæde, der ikke kunde være meget gammelt, og den hellige Jomfrus Billede, hvilket stod i en Sidenishe, syntes ganske vel vedligeholdt; midt i Capellet hang en tændt Lampe. Ved nøiere Forspørgsel hørte man, at den brændte til Grindring om en afdød Slægtning, og at Maurice — hvilket med Hensyn til hans øvrige Tænkemaade syntes besynderligt nok — strengt sørgede for, at den Dag og Nat holdtes vedlige. Denne Slægtning var, som Eginhard siden erfoer, ingen anden end Maurices Svigermøder, den samme Fru v. Mandesloh, om hvem et saa selsomt Rygte havde været udspreedt.

Nu aabnedes den Dør, der adskilte Capellet fra Taarnet, hvilket, som vi ovenfor antydede, egentlig var en Levning af en ældre Bygning. Murene i dette Taarn syntes langt mægtigere og tykkere, end de, der fandtes i det øvrige Slot; Taarnvinduerne derimod vare smaa og sadde saa langt fra hverandre, at Lyset blev meget ulige fordeelt i Taarnets Indre. Nedenfra gik der en Sneglegang, hvilken dreiede sig om en tyk Pille; denne Sneglegang var saa bred, at den udfyldte det hele Rum imellem Vinduerne og Pillen. Den strakte sig ogsaa temmelig høit i Veiret, men tilsidst endte

den sig foran en Jernport, som affskar Taarnets øvre Trediedeel fra den nedenunder liggende Spiralgang.

Foran Jernporten laae en stor Steenløve med opspærret Gab. Ved nærmere Betragtning viste det sig, at den ingen Tunge havde i Munden. „En Løve med opspærret Gab og uden Tunge skal have været den Nidders Elioldmærke, der først byggede Taarnet,“ sagde Tjeneren. — „Dog kan dette Billede ogsaa betyde, at de forbigangne Tiders Røst er forstummet, men at deres Kraft endnu er synlig,“ bemærkede Arthur. — „Den Tanke burde ikke gaae tabt,“ sagde Eginhard.

Imidlertid vendte Tjeneren sig om, stillede sig nærv ved Muren og hævdede derpaa høit sin Røst. Der hørtes da en forvirret Gienlyd, hvilken syntes at løbe langs med Væggene, ligesom om mangfoldige Stemmer hvislede imellem hverandre. „Fortidens Bygninger ere dog ikke ganske stumme,“ bemærkede Eginhard, „ogsaa indenfor disse Mure slumre Stemmer, der kunne vækkes.“

Efterat Jernøren var aabnet, traadte Selskabet ind i en Gang, hvor der faldt et meget sparsomt Lys, saa man maatte føle sig frem, naar man vilde videre. Da man imidlertid, efter Tjenerens Sigende, ovenfra havde en Udsigt, der strakte sig langt ud i Landet, ja ligetil den store Stad Köln, saa begave Wagner, Eginhard og Arthur sig opad den Trappe, der førte til Taarnets Tag; Franziska derimod, der frygtede Wilfreds Forbovenhed,

erklærede, at hun og hendes Broder vilde blive tilbage. Eginhard gik heller ikke ganske derop, men standsede paa det næstøverste Trin, hvorfra han, som han forsikrede, kunde see ligesaa vidt, som de andre, der stode ovenfor.

Udsigten fra Taarnet var virkelig meget overraskende. Mod Norden og Vesten aabnede den uendelige Slette sig, der var fyldt med Landsbyer, og hvorpaa man neppe kunde tælle de Taarne og mangfoldige Spiir, som man der kunde see; mod Øst saae man igien den mægtige Strøm, der omsnoede flere Øer med sine Ræmpearme; mod Syden skimtede man de Klipper, der omgive Rhindalens Ende, og det syntes, som om Landskabet endnu engang til Afscied stræbte at udfolde sin romantiske Glæde, før det tabte sig i den store Slette mod Norden og antog en nederlandsk Charakter.

Taarnets Rand var omgivet af Tinder og Fremragninger, mellem hvilke fandtes aabne Mellemrum, hvortil det var farligt at nærme sig; imidlertid gik Arthur dog derhen, og han bemærkede da, at Slotsgraven paa to Sider snoede sig ganske nær op til Taarnets Fod, paa den tredie Side stod derimod den omtalte Muur.

Da vore Venner kom tilbage til den Plads, hvor Franziska befandt sig, viste hun dem en lille Sidedør, som de tidligere ikke havde seet. „Jeg opdagede den først, da mine Dine bleve vant til det Halvmørke, der omgiver os,” sagde hun.

Eginhard spurgte strax Tjeneren, hvorhen denne Dør førte, og da han erfoer, at den dannede Indgangen til et Par Taarnkammere, forlangte han at komme derind. „Naar De befaler, skal det skee,“ svarede Tjeneren, „for Næsten er det ene Kammer halv ødelagt af Lynet; ja vi meente endog at see en klar Lue indenfor et af Vinduerne, men da vi kom herop, mærkede vi, at vi havde taget feil.“

Efter disse Ord gik Tjeneren hen paa et Sted, der var mindre mørkt, og udsøgte en Nøgle, hvormed han lukkede Døren op. Selskabet traadte nu ind i et middelmaadigt Værelse med hvælvet Loft og med savntykkede Mure. De smaa Vinduer sadde saa høit, at ingen Udsigt giennem dem var mulig. Paa den Side af Vindueskarmene, der vendte indad, saae man stærke Jernstænger. I øvrigt fandt de i Værelset nogle Stole, et Bord og adskillige andre Meubler, der tydede paa, at Værelset i ældre Tider havde været beboet.

Med næiere Eftersyn opdagede Eginhard følgende latinske Indskrifter, som han med lydelig Røst oplæste:

„Anno incarnationis Domini CIOCLIII. a. d. VI Cal. Iun. Meinhardus de Mandesloh, domo jam constructa, hanc turrim restaurare incepit, eodemqve anno prid. Id. Oct. restauratam perfecit. Anno Domini CIOCLXIV. a. d. VII. Id. Nov., quatuor

diebus ante festum beati Martini, Episcopi, XI. annos post ædes exstructas, diem supremum obiit*).

Nedenunder stod der skreven: „Domini sumus, sive vivimus, sive morimur“ **); og paa den ligeoverfor liggende Væg stod: „Defunctis requiem, vivis pietatem precare!“ ***).

Disse Stemmer fra de Døde i det fremmede Sprog, og i dette Kammer, der laae adskilt fra de Levendes Bøliger, frembragte et saa selfomt Indtryk, at der opstod en gieblikkelig Tausshed derved.

Bed Siden af dette Taarnkammer var der endnu et andet, som syntes noget mindre, og hvor der ligeledes fandtes Jernstænger foran Vinduerne. Her laae imidlertid det halve Gulv overstrøet med Steen og Kalk, hvilket var en Virkning af Lynet, som havde slaaet ned i dette Kammer. Der fandtes ingen Meubler, men paa Væggen hang et stort Krucifix af Jern, hvilket viste tydelige Spor af, at det var rammet af Lynstraalen,

*) 3 Aaret 1553 efter Herrens Undfangelse i Kiødet, d. 27 Mai, begyndte Meinhard v. Mandesloh at istandsætte dette Taarn, efterat han alt havde bygget Slottet, og den 14 October samme Aar fuldendte han Istandsættelsen. Han døde i Aaret 1564 den 7 November, fire Dage før den salige Biskop Martini Fæst, elleve Aar efter Bygningens Fuldførelse.

**) Vi høre Herren til saavel i Livet, som i Døden.

***) Bed om Hvile for de Døde, om Fromhed for de Levende;

thi det syntes ganske sort og ligesom forbrændt deraf. I et af Vinduerne var et Par Muder knuust; rimeligviis havde Lynet først løbet ned ad den udbvendige vaade Muur, derpaa havde det deelt sig i to Grene, den ene var trængt ind i Slottet, den anden var sprungen over til Metalstængerne i Taarnvinduet og derfra til Crucifiret, hvad Bei den siden havde taget, syntes ikke let at opdage.

„Indenfor disse Mure kunde en Fange sidde mangt et Aar,“ sagde Franziska, „uden at man vilde høre hans Røst eller ane, at nogen Levende var inde sluttet her.“ — „Ja, slige Tanter faaer man let paa saadanne Steder,“ bemærkede Wagner, „derfor er det vel og, at eventyrlige Sagn saa gierne knytte sig dertil.“

Imidlertid havde Wilfred funden Levningerne af et lille Dyr, som han viste Selskabet. „Henri troer, at det er en Rotte,“ sagde han. — „Det er et Egern,“ bemærkede Wagner. — „Hvorledes er det da kommen herop?“ spurgte Eginhard. — „Ja hvad det har søgt heroppe, er vanskeligt at sige; mange Nodder har det vel ikke kunnet plukke her, og store Spring har det heller ikke kunnet giøre. Hvor har Du fundet det, min Dreng?“ — „Det laae der,“ sagde Wilfred, i det han pegede paa et lille Skab i Væggen, til hvilket Døren var knuust. I dette Skab opdagede man nu ogsaa et Jernbuur, der rimeligviis havde tient Egernet til Bolig. For at naae hen til Jernet, havde Lynstraalen knuust Skabets Dør,

som, efter Tjenerens Sigende, saalænge den var heelt og tilluuet, ikke faldt meget i Dinene.

Men hvorledes er da dette Dyr kommen herop?" spurgte Eginhard igien. — "Det maa være kommen herop i den gamle Herres Tid," sagde Tjeneren; "han havde ofte sin Gang i dette Taarn, uden at nogen vidste, hvad han foretog sig der."

Lidt efter steg Selskabet ned. Da det stod i Begreb med atter at gaae ind i Capellet, bemærkede Eginhard, der med stor Nysgierrighed udforskede alt, at Spiralgangen gik endnu dybere. Paa Spørgsmaal om, hvor dybt den gik, erfarede han, at den endte sig under Jorden, hvor den dannede et Slags Kielder, over hvilken Taarnet var bygget. Men eftersom han tillige hørte, at man undertiden mødte Skrubtudser og giftige Slangeredene, saa begierede han ikke at undersøge den noiere.

Da man berettede Maurice, at der var bleven funden et dødt Egern i Taarnet, syntes han at forundre sig derover og erklærede, at han aldeles ikke vidste, hvorledes det var kommet derop. — "Men hvorfor hænger der et stort Crucifix i et af Taarnkammerne?" spurgte Arthur, "der kommer dog vel sjelden nogen, der kan knæle derfor." — "Kors og Helgene finder man overalt i denne Egn, enten de behøves eller ikke," svarede Maurice; "De og min Ven Waldstaden ere fornuftigere end vi

andre, thi De bøie ikke Deres Hoveder for slige Afguds-
billeder."

Kort derpaa kvorte Baldst dten bort tilligemed Wil-
fred og Franziska; Wagner, Eginhard og Arthur derimod
kunde ikke afflaae Maurices venlige Indbydelse at til-
bringe Aftenen hos ham.

Noget efter kom igjen de to blege Piger ned. "Jeg
veed ikke, hvad der feiler de Børn," sagde Maurice suk-
kende til Wagner; "thi uagtet jeg søger at omgive dem
med alle Livets Goder og at fjerne ethvert Savn fra
dem, saa ville de dog ikke ret trives." — "Man maa
vente endeel af Tiden," svarede Wagner, "for Nesten er
der dog et Gode, som De endnu ikke har skienket dem, De
har endnu ikke prøvet, hvad en Moders Pleie formaaer."
— "De kiender mit Onske i denne Henseende," svarede
Maurice.

Elleve Capitel.

Først efterat man havde sat sig til Aftenbordet indfandt igjen Baron Berville sig og tog Plads ved Siden af Maurice, ligeoverfor sad Eginhard, og ved hans Side Arthur.

Skjendt Maurice i Begyndelsen, til Trods for sin egen Tilbøielighed, søgte at lede Selskabets Tanker bort fra de politiske Forhold, saa lykkedes det ham dog ikke ret længe. Ja han gav endog selv Anledning til, at Samtalen tog en politisk Retning, da han sagde Eginhard et Par Artigheder med Hensyn til nogle af hans Digte.

„Det glæder mig, at disse Digte have behaget Dem,“ svarede Eginhard, „det er mig en sand Trøst efter alle de Krænkelser, jeg med Hensyn til dem har giennemgaaet.“ — „Hvilke Krænkelser?“ spurgte Maurice. — „Mågtet jeg ikke kan fragaae, at de bleve optagne med overordentligt Bifald i mange dannede Kredse, hvor jeg læste dem, saa kan dog Conversationsbladet i F. ikke lide dem; der er ogsaa et Par andre Blade, der have

behandlet mig særdeles ufiærligt med Hensyn til dem.“ — „Det er de Mishandlinger, for hvilke Talentet bestandig er udsat,“ bemærkede Maurice.

„Hvorfor skriver De dog paa Tydsk?“ raabte Baron Berville, „hvorfor skriver De ikke i det franske Sprog, der læses af et stort og dannet Folk, som ganske anderledes er i Stand til at henrives og opflammes af det Skienne, end Deres saakaldte Nation.“ — „Vi ere jo dog Tydskere, Herr Baron!“ svarede Wagner, „og maae da holde paa vort Sprog og paa vort Lands Ret.“

„Maaskee gaaer Baron Berville for vidt i sine Fordringer,“ sagde Maurice; „men De maae vel erindre, at han lever i et Land, hvor det franske Sprog er bleven Nationens Helligdom, og hvor man ikke desmindre vil fortrænge og udrydde det, for at sætte en uudviklet Folke-dialect i Stedet.“

„Det hollandske Sprog er ingen blot Folkedialect,“ svarede Arthur, „det besidder tvertimod en rig og blomstrende Literatur; vi maae desuden heller ikke forglemme, at Folkesproget baade i Nord- og Sydbrabant, baade i Ost- og Vestflandern ikke er oprindelig fransk, men hollandsk.“

„Og jeg siger Dem,“ raabte Berville, „at den franske Mænd er bestemt til at indtage Verden. I Savoyen, i det vestlige Sveiz, i Piemont og i Genua hersker den allerede, det samme er Tilfældet hos

os i Belgien; og den vil heller ikke standse der, men trænge frem til Oceanets Der og omspænde Suider-sven; ja det vil neppe vare hundrede Aar, før den ogsaa har indtaget disse Steder, og før der ikke vil være Spor meer af Eders Sprog og Literatur i Rhinegnene; seer derfor til, I Herrer, at faae Eders Skrifter oversatte jo før jo heller! Thi ellers finde I tilsidst ingen Læsere."

"Det kunde dog være, at det ikke blev saa let at fravriste os vor bedste Eiendom," svarede Wagner; "thi De maa vide, at vi langt hellere sætte vor timelige Vel-færd, ja vort Liv paa Spil, end vi nogensinde for nogen Priis opoffre vor Nationalitet og vort Sprog tilligemed de uendelige Nigdomme, der ere nedlagte deri, og for hvilke De, Herr Baron, og Deres Lige aldeles ikke have nogen Sands, og hvorum De, paa Deres Standpunkt, heller aldrig vil faae noget Begreb."

Med disse Ord dirrede Bervilles Læber, og hans Lidenskab havde sikkert paa en voldsom Maade skaffet sig Lust, hvis Maurice, der, til Trods for hans Ustyrlighed, dog endnu udøvede et Slags Herredømme over ham, ikke havde lagt sin Haand paa hans Skulder og tilhviiset ham et Par Ord, der igjen syntes at bringe ham til Besindelse.

Samtalen blev nu for en Tid roligere, men ophørte dog ikke at dreie sig om politiske Spørgsmaal. Til sidst

kom Maurice, der ikke sparede paa Wiin hverken for sig eller sine Gæster, i en munter Stemning og sang, efter Bervilles Opfordring, et Par Sange, der, uagtet de den Gang yndedes af et stort Parti, dog ved deres Ubillighed og Eensidighed have beredet sig selv den Glemsel, hvori de nu ere nedsunkne.

Som en Prøve maa det være tilladt at meddele en af dem:

Mit elskte Land, hvor er det Seiersmykke,
Som du har haaret i en sunden Old?
Hvi taler hvert et Døgnblad om din Lykke,
Endstjøndt din Aand er vorden svag og kold?

Hvad er den Frihed, som man dig vil skienke?
Kun den at feire Kongers Fødselsdag;
Kun den at klirre med Journalers Lænte,
Hvor for en Styver sælges Landets Sag.

Hvor man loyalt paa Trykpapir sig fryder,
Naar feige Slaver slikke Fyrstens Spyt,
Hvor kiøbt Begeistring sværmer for hans Dyder,
Saa Lognens Fader selv maa sige: Lyt!

Hvad nytter Modet i din Krigers Døie?
Ei Generalen spørger om hans Mod,
Naar han kun taus forstaaer sin Ryg at bøie,
Dg naar Gamaschen slutter om hans Fod.

Hvad nytter det, at skionne Kræfter spildes,
At end dit Hierte slaaer ved Skjaldens Røst,
Naar Phantasien fra sin Tid forvildes
Dg drømmer kun om andre Tiders Lyst?

Dg naar din bedste Sang kun er en Klage,
 Et Efterstær af gamle Seclers Glæds,
 Naar al din Stoltthed er de svundne Dage,
 Dg al din Fryd en visen Laurbærfrands.

Hvad nytter Videnskab, naar den forstummer,
 Hver Gang den tale skal et dristigt Ord?
 Hvad nytter Kunsten selv, naar halv i Slummer
 For Magtens Blik den bøier sig til Jord?

Dg hvad kan Kongers Gunst og Smil dig baade,
 Naar du skal dyrke Mennesket som Gud?
 Dg naar hvert Andepust kun er en Naade,
 Der kan dig røves paa din Herres Bud.

Hvad nytter Naaden dig? Kan den vel have
 De lave Tanker i en slavisk Aand?
 Hvad skienker Naaden dig? Kun Ret at bære,
 At gaae som Barn i gyldne Ledebaand.

Forlang ei Naade meer, men bryd den Stranke
 Der fængsler Driftigheden i dit Bryst,
 Dg lær paa ny, at Tale, Tro og Tanke
 Er frie, som Bølgen ved din blege Ryst!

„I Sandhed det er godt at Waldstädten er borte,“
 sagde Wagner, da denne Sang var til Ende. —
 „De kan vel vide, at jeg ikke havde sunget den, hvis vor
 værdige Ven havde været tilstede,“ svarede Maurice.

„Sangen er ikke fuldstændig,“ raabte Baron Ver-
 ville; „der er et Vers endnu.“ Derefter sang han med
 skingrende Røst:

Hvi praler du med dine Fædres Aner,
 Og bruger dem som Børn for Tyrannie,
 Og flygter feig fra Heltens store Fæner,
 Der nylig førte dig paa Seirens Sti.

„Det er sikkert en apokryphisk Tilfætning,“ bemærkede Dr. Wagner, „i det mindste passer den kun slet til det øvrige Digt.“ — „Passer den ikke til Digtet, saa passer den dog til Tidens Fordringer,“ svarede Berville. — „Det er ikke Fædrelandskærlighed, der aander igien- nem disse Linier,“ vedblev Wagner, „det er kun den for- vilkede Stemning, der hersker i en enkelt Provinds.“ — „Vor Tid er netop den, hvori Provindsernes Stemninger skulle gjøre sig gjældende og komme til deres Ret,“ gjem- mælede Berville, „og hvad der ikke vil blive sammen, lad det splittes ad jo før jo heller!“ — „Ligesom denne Sang overskrider alle Grændser paa den ene Side,“ sagde atter Wagner, „saaledes kan det med samme Skin af Ret skee paa den anden; derved kunne alle Partier faae den Poesie, de begiere. Den der imidlertid lider meest herved, er Digterens Aand selv; thi om endog denne undertiden kan nedstige fra sin høiere Sphære i Partiernes Dunst- frede, saa svæver den dog aldrig ret sikkert deri, men henrives og forvildes hvert Dieblis af de skarpe Vinde, der udgaae derfra.“

Jeg besidder et Digt i den conservative Retning,“ sagde Eginhard til Maurice, „der danner et Slags Mod-

sætning til Deres Sang; det er for Næsten af satisfik-
 rist Indhold." — "Man bør ogsaa høre sine Modstan-
 deres Meninger," svarede Maurice, "har De dette Digt
 hos Dem?" — "Ja," sagde Eginhard, hvorefter han
 tog et Papir frem og oplæste følgende Linier:

Hvad forduun gav i Døden Trøst,
 Det har man længst opgivet;
 Nu lever Verden for sin Lyst
 Og kiedes dog ved Livet.

Man lader haant om Ridderdyd
 Og vil dog Ordner bære,
 Man finder i sin Skændsel Fryd
 Og beiler dog til Ere.

Man tager en Maitresse hjem,
 For Huuslighed at kiende,
 Og hvis man kan betale dem,
 Saa tager man sig tvende.

Videre var Eginhard ikke kommen, da han pludselig
 blev afbrudt af Baron Berville, der med stor Hefstighed
 udraabte: "Hvis denne Sang skal sigte til mig, da er-
 klærer jeg den for en nederdrægtig Pasquil." Paa samme
 Tid rejste han sig op, stødte Maurice heftig bort og ilede
 hen paa den anden Side af Bordet, hvor Eginhard sad.
 Her blev han imidlertid standset af Arthur, i hvis Indre
 den belgiske Hefstighed ogsaa gjærede, og der var bleven
 ganske bleg af Forbittrelse.

"De er et afskyeligt Menneske," raabte Arthur, "og

for skal jeg givle Dem imellem mine Hænder, for De skal krumme et Haar paa Eginhards Hoved."

"Det er altsaa den anden Gang vi mødes," sagde Verville, i det han med Harmes betragtede Arthurs. — "Hvis de ønsker Fyldestignelse, Herr Baron, saa maa De søge den hos mig alene!" raabte Maurice, "mine Gæster skulle i det mindste være sikke, saalænge de ere under mit Tag."

Eginhard, der var ileet hen mod et Vindue, erklærede nu, at han aldeles ikke havde anet, at han kunde fornærme med sit Digt, som han ikke engang selv havde skrevet.

Endelig lykkedes det Maurice at berolige Verville, der efter nogen Betænkning vendte sig om, uden at sige et Ord, og gik ud af Bærelset.

"Tilgiv dette ubehagelige Optrin!" sagde Maurice, "Baron Verville er, som næsten alle hans Landsmænd, særdeles opfarende i første Dieblis; han staaer ogsaa virkelig i et Par af de Forbindelser, hvorom Digtet taler. Dernæst maae De vide, at han engang har haft den Svagthed at søge om en Ridderorden, der blev ham afflaaet; dette Afslag kan han aldrig glemme, og alt, hvad der minder ham herom, vækker en Bredde hos ham, der grændser til Vanvid." — "Min Gud, derom vidste jeg aldeles intet!" raabte Eginhard.

"Denne hans Hefstighed var ogsaa Grunden til hiint

Optrin i Bingen," sagde Maurice til Arthur, "han var den Gang indviklet i en Journalsfeide og havde nylig læst et Angreb, hvori man efter hans Mening drev Spot med den omtalte Svaghed."

"Da nu alle Hindringer ere bortryddede, saa haaber jeg, De fuldender Forelæsningen af Deres Digt," sagde Dr. Wagner til Eginhard. — "Er jeg da sikker for, at Baronen ikke kommer tilbage?" spurgte Eginhard. — "Vær De kun rolig! han trænger nu selv til Hvile," svarede Maurice.

Eginhard tog da igien sit Papir frem, men efter at have stirret nogle Secunder derpaa, sagde han: "De maa undskylde mig, mit Blod er endnu saa uroligt, at Skriften løber i et for mit Die." — "Lad De mig læse det," sagde Wagner, "jeg er dog nysgierrig efter at see Enden derpaa." Dermed tog han Papiret og læste Følgende:

Hvad før i Døden skienked Trøst,
Det har man længst opgivet;
Nu lever hver kun for sin Lyst
Og kiedes dog ved Livet.

Man tager en Maitresse hjem,
For Huuslighed at kiende,
Og hvis man kan betale dem,
Saa tager man sig tvende.

Man finder i sin Stændsel Fryd
Og beiler dog til Ure,
Og lader haant om Ridderdyd
Og vil dog Ordner bære.

At elske Fædreland og Drot
 Kun vilde Modet løve;
 Man taaler nu sin Konge blot,
 For sin Kritik at øve.

Man favner allervenligst den,
 Som man i Støv gad træde;
 Dog spotter aldrig man sin Ven,
 For han ei er tilstede.

Samvittighed er kun en Lyd,
 En Fordom mellem flere,
 Og Troskab er en Hundedyd,
 Der kun os kan blamere.

Man Gud og Christendom beleer,
 Man spotter Skrift og Bibel,
 Og Vrefrygt har ingen meer,
 Der stave kan sin Fibel.

Og Diablen negter man paa Prent
 Og dømmer ham fra Livet;
 Men har dog selv med stort Talent
 Hans Rolle stundom givet.

Dog var det meest en svunden Aet,
 Der ei for saadant skielved;
 Nu er til Himlen mån for flet,
 For søvnig fast til Selved.

„Men siig mig dog, hvor i al Verden har De op-
 sporet den Sang?“ spurgte Wagner. — „Magnet den ikke
 stemmer synderlig med mine Anskuelser,“ bemærkede Mau-
 rice, „saa misliender jeg dog ikke det Talent, De lægger

for Dagen deri." — "Men jeg har jo slet ikke vedgaaet, at jeg har digtet den," svarede Eginhard. — "Og dog tvivler jeg intet Dieblisk derpaa," sagde Maurice; "dersom De imidlertid vilde bruge Deres Talent til vor Fordeel, istedenfor at vende det imod os, da forsikkrer jeg Dem om, at Deres Berømmelse derved vilde erhverve en stor Silvært."

"Den Sang ligner aldeles ikke Eginhards øvrige Arbejder," sagde Arthur hemmelig til Dr. Wagner. — "Han har heller ikke digtet den," svarede Dr. Wagner. — "Hvorfor vil han da tilegne sig den? Det behøver han dog ikke, han har digtet flere Sange, der ere bedre end den." — "Han tilegner sig den heller ikke, han har kun ikke fralagt sig den; for Næsten kan Forsængelighed og Svaghed lede Menneskene paa mange Slags Afveje."

Kort efter tog Dr. Wagner, Eginhard og Arthur Afsted fra Maurice og kjørte til Bonn. Paa Heimveien var Eginhard taus og indsluttet i sig selv; Wagner derimod var meget oprømt og bad blandt andet Eginhard undskylde, at han havde tilladt sig et Par Forandringer og Omsætninger i hans Digt.

Siden faldt Samtalen paa Maurice, som Wagner omtalte med en Barm, hvilken han ellers sielden viste. — "Jeg havde stor Lyst at høre Deres egentlige Mening med Hensyn til de politiske Stridigheder, der forefaldt," sagde Arthur; "thi oprigtig talt, det syntes mig,

9"

som De opponerede i begge Retninger.“ — „Nu hvis De troer, at jeg er ganske paa det Rene med mine politiske Anskuelser, saa tager De feil, jeg kan desværre kun see, at der findes Mangler paa begge Sider.“

Da vore Venner havde naaet Bonn, bad Eginhard Arthur om Tilladelse til at følge ham paa hans Værelse. Neppe var han kommen derop, før han kastede sig i en Lænestol, hvor han sad taus en Tid lang. „Jeg har aldrig seet saa vildt et Menneſke, som denne Baron Derville,“ sagde han endelig, „jeg er til Mode, som om jeg var bleven forfulgt af en Tiger, og hans Diefast vil sikkert i lang Tid forfærde mig i mine Dømme.“

„Mit Blod er i en sliq Bevægelse,“ sagde han kort efter, „at jeg frygter for at være alene; af hver Krog vilde jeg see ham træde mig i Mode, og jeg veed vist, at jeg vilde ængstes af de gyseligste Phantasier, tillad derfor, at jeg i Nat bliver her.“

Dette skede ogsaa, og først den følgende Morgen havde Eginhard fattet sig saameget, at han kunde vende tilbage til sit Logis.

Colote Capitel.

Noget sildigere samme Dag aflagde Arthur et Besøg hos Eginhard, som han endnu fandt temmelig nedslagen, og som forsikrede, at han ikke befandt sig vel.

„Hvad feiler Dem da?“ spurgte Arthur. — „Jeg kan ikke glemme Baron Bervilles Uartighed,“ svarede han, „alt slikt virker endnu længe efter paa mit Nervesystem.“ — „Alt hvad vil De dog bryde Dem derom?“ sagde Arthur.

„Alt saadant forstemmer mig for lang Tid, siger jeg Dem; alle de Fornærmelser og Krænkelser, jeg i mit Liv har giennemgaaet, stille sig da paa ny for mit Die, og det er ligesom jeg atter oplevede dem, saa jeg græder bittre Taarer derover; jeg føler da en inderlig Medlidenhed med mig selv, og det synes mig, som jeg var det Ulykkeligste, det meest Forfulgte af alle Mennesker.“

„De maa ikke saaledes give efter for Deres Stemning,“ sagde Arthur.

„Dette vexler igien med en Overspænding, der led-

sages af en stærk Hiertebanken," vedblev Eginhard, "naar jeg befinder mig i denne Tilstand, da forekommer det mig tidt, som om jeg strax maatte og skulde foretage mig noget Overordentligt, hvorved den hele Verdens Dine kunde heftes paa mig, og jeg føler mig da meget ulykkelig, naar det ikke skeer."

"De maa spørge en Læge til Raads," sagde igjen Arthur.

"Lægerne vide selv ikke, hvori min Sygdom bestaaer; de give mig kølende Pulvere, men det hjælper ikke, eller de raade mig til at slaae alle Phantasier i Glemmebogen, men det kan jeg ikke."

"De maa tale med Dr. Wagner, han er berømt for sin Kunst i den hele Omegn."

"Allermindst med ham!" raabte Eginhard heftig. "Desuden ønsker jeg ikke engang ubetinget at cures; thi denne Nerveispænding ledsages til andre Tider af de skionnest Phantasier og af de saligste Fornemmelser. Jeg oplever da de forunderligste Eventyr, som jeg tillige selv digter, i det jeg giennemlever dem. Ofte seer jeg mig da som Helt, som Leder af mange tusinde, og alles Dine ere henvendte paa mig, og Seieren hester sig til mine Fied. Deilige Piger møde mig paa min Wei, og den deiligste finder sig hædret ved et Ord af min Mund. Konger og Keisere bøie sig for mig, Verdnens Skiebne afhænger af mine Wink. Til andre Tider bortsvinder igjen

Lyffens Smil; Forræderi og Utafnemmelighed hæve deres
 Hoveder; Oprør reiser sit Banner, og jeg omvanker for-
 fulgt og forladt, og dog endnu bestandig elsket, beundret
 og dobbelt stor i min Ulykke, som de ædlestes Digtere
 kappes om at besynge, og hvorved de vække Martusinders
 Medlidenhed. Til andre Tider er jeg, hvad der ligger
 mig nærmere, selv en Digter, hvis Navn klinger fra alles
 Læber, hvis Qvad ledsage Jomfruerne paa deres een-
 somme Kammere og lære Kiærligheden at finde Vej til
 deres Hjerter, hvis Sange følge Krigerne paa Balplad-
 sen, hvor de fængsle Seieren til deres Glavind. Ogsaa
 da mødes jeg af deilige Qvinder, hvoraf den deiligste
 skienkes mig til Brud; ogsaa da nærme Konger og Fyr-
 ster og Jordens Vise sig til min Bolig, over hvilken
 Digtingens Stjerne svæver, og de offere læselende Virak
 og Røgtelse paa min Dørtærskel, og det synes mig endog,
 som om en ny og høiere Religion fra mine Sange skal
 udgaae over Jorden. See! naar disse Phantasier henrive
 mig, da glemmer jeg aldeles, hvor jeg er, da iler jeg ud
 i det Fri, giennemstreifer Skov og Mark og raagner først
 op, naar Legemet tvinger mig dertil, naar min Fod støder
 haardt imod en eller anden Gienstand; og jeg finder mig
 saaledes undertiden i en Egn, som jeg aldrig før har seet,
 og hvorfra jeg kun med største Møie kan naae tilbage
 til mit Hiem. Men naar hine Dremme ere forbi, da føler
 jeg mig desværre kun udmattet derefter, og der er ingen

af de Syner, jeg har havt, eller af de Eventyr, jeg i mit Indre har oplevet, som jeg siden kan bruge i mine Digtninger."

"Tilgiv mig," sagde Arthur; "men det forekommer mig heller ikke saameget at være Digterphantasier, som en grændseløs Higen efter Beundring, der leder Dem vild, og det synes mig, som om Deres Siæl svimlede paa Indbildningens høieste Høider, for dersfra pludselig at styrte ned i den dybeste Afgrund."

"Ja jeg tilstaaer det," svarede Eginhard, "Nos og Beundring higer jeg efter; berømt, berømt maa jeg vorde, meer end de, hvis Navne nu klinge lydeligst over Jorden! Kun paa denne Bei ligger den Lykke, der er mig beslaaret; thi ellers har jeg kun faa og korte Glæder. Jeg betaler min Laurbærkrands dyrt, jeg staaer egentlig med al den Hæder, der vises mig, eensom og forladt; jeg har ingen Kone, ingen Elskerinde, ingen Børn, jeg har intet fast Opholdssted, ikke engang noget ret Fædreland; thi jeg er født i et lille Fyrstendømme, som jeg allerede forlod som Dreng, og hvor ingen bryder sig om mig. "Ja," blev han ved, "jeg føler mig ofte til Mode, som et Gienfærd, der ikke staaer fast paa Jorden, men kun glider hen derover i den mørke Midnat. Mit Forbigangne, min Erindring er et opskrevet Billede, min Fremtid, mit Haab er ogsaa et flygtende Billede, en Regnbue, der kun udspænder sig der, hvor jeg endnu ei er kommen; mit Nærværende er heller ikke noget ret Nær-

værende; thi jeg lever ikke ret deri, men staaer kun ved Siden deraf, og det viser mig atter kun et Billede udenfor mig, hvilket jeg skal nedskrive. Derfor er Troen paa mit Navn, paa den Plads, jeg skal optage i kommende Slægters Erindring, det eneste, jeg har tilbage; skulde denne Grundhold svigte mig, da maatte min Siel for-
gaae og uigienkaldelig tabe sig i Afstandighedens Afgrunde.”
— Her betragtede han Arthur med et saa selsomt Blik, at denne virkelig troede at spore en begyndende Afstand deri.

„Hvad var det for en Spaadom, De omtalte paa Henreisen til Maurices Slot?” spurgte Arthur, for herved at give Eginhards Tanker en anden Retning. — „Al! De erindrer mig om en Sag, som jeg alt tidligere vilde meddele Dem,” svarede Eginhard, „det er bleven mig spaaet, at jeg skulde besøge Konger og Keisere, at de skulde sidde ved mine Fødder og lytte med Ærbødighed til min Røst, og at Folket i en stor By skulde spænde Hestene fra min Vogn og trække mig med Jubel igennem Gaderne.”

Bed den blotte Tanke om den Hæder, der var bleven ham lovet, syntes Eginhards mørke Phantasier aldeles at forsvinde, og kort efter foreslog han Arthur, at de samlede skulde aflægge et Besøg hos Baldstædten.

Før Eginhard gik, tog han et lille Digt frem, som han den forrige Morgen havde skrevet. „Vil De høre

det?" spurgte han, „det er kun et Par Vers til Frøken Franziska.“ — „Lad mig hellere vente, til De læser dem for hende selv,“ svarede Arthur.

Da de traadte ind i Waldstädtens Dagligstue, fandt de Franziska ved sit Cybord, ved hendes Side sad Wilfred og læste i en Bog. — „Hvad læser Du der, min Dreng?“ spurgte Arthur. — „Jeg læser om Achilles,“ — „Og hvo var Achilles?“ — „Han var den Tapreste og Skionneste af alle Grækerne ved Troia, men Agamemnon var den Mægtigste.“ — „Og hvem lider Du bedst af de to?“ — „Jeg kan ikke lide Agamemnon, fordi han dræbte Adrastus og ikke vilde tillade Menelaus at modtage de uendelige Løsepenge for ham,“ svarede Wilfred. — „Hvoraf veed han alt dette?“ spurgte Arthur. — „Han læser i alle de Mythologier, han kan faae fat paa, og var han ikke en saa forroven Dreng, naar han først kommer ud, saa vilde jeg næsten troe, at han læste formeget,“ sagde Franziska.

Kort efter aabnede Eginhard Pianofortet og sang følgende lille Sang, som han ledsagede med saa Accorder:

Jeg stued en Jomfru
 Ved Flodbølgen staae,
 Hvis Billed jeg vil mindes,
 Hvorhen jeg mon gaae.

Jeg mindes hendes Læber,
 Jeg mindes hendes Sang,
 Jeg mindes hendes ranke,
 Fortryllende Gang.

Saa deilig er ei Rosen
 Bag Stoven i Skjul,
 Saa deilig under Himlen ei
 Den sungende Fugl.

Hvor ubetydelig end denne Sang kan synes, saa vakte den dog en egen Uro i Arthurs Bryst, og det forekom ham, som om den Tilladelse, Muserne skienke, til halvt at skule, halvt at vise sit Indre bag Digtningens lette Slør, og til paa Almindelighedens Standpunkt at aabnebære, hvad der i den enkelstes Liv er en dyb Hemmelighed, var en i høi Grad misundelsesværdig Gave. Han kunde heller ikke negte, at Eginhard i dette Dieblif, hvori han næsten syntes at glemme sig selv i Følelsen af en fremmed Naturs Fortrin, viste sig fra en langt elskværdigere Side end ellers.

Het længe kunde dog Eginhard ikke undlade at efterforske den Virkning, hans Digt havde frembragt. „Hvoriledes troer De, at Froken Waldstädten har optaget denne Sang?“ spurgte han, da han blev alene med Arthur. — „Jeg formoder, at hun har optaget den meget vel,“ svarede Arthur. — „Den kommer mig ogsaa ret fra Hjertet,“ sagde Eginhard.

Kort efter traadte Waldstädten ind, og Talen faldt

da paa den forrige Dags Begivenheder og især paa Bervilles Opførsel. „Jeg begriber ikke,“ sagde Arthur, „hvoreledes Maurice kan finde Behag i at omgaaes med en saa raa og forvildet Charakter.“ — „Fru Politika var til alle Tider en behændig Koblerske,“ bemærkede Waldstädten, „det er ikke første Gang, hun har stiftet ulige Forbindelser.“

Hu fortalte ogsaa Eginhard om sit Besøg hos Mathias Moh i Rheindorf. „Jeg har tænkt paa,“ sagde han endelig, „at henvende mig til en af Kirkens Præster, for at erfare hvem den gamle Tiener er, som betaler de ugentlige Siælemesser for Fru v. Mandesloh.“ „Det behøver De ikke,“ svarede Waldstädten; „thi det kan jeg sige Dem, det er ikke nogen Tiener, det er ingen anden, end den stakkels Margrethe, Skipper Martins Kone, som er opdraget paa Maurices Slot, og som endnu fra sin Barn-dom af har en stor Kiærlighed til den afdøde Fru v. Mandesloh.“

Neppe hørte Eginhard dette, før han erklærede, at han nødvendig maatte have en Samtale med denne Margrethe. „Ved Franziskas Hielp kunde De vel faae hende at see,“ svarede Waldstädten, „men nogen egentlig Samtale med hende kan De neppe faae; thi Margrethe har i mange Aar været sindsvag; dog maa hun være saa syg, hun vil, saa sørger hun ikke desmindre for, at den ugentlige Siælemesse bliver læst.“

Saa snart Franziska kom ind igien, bad Eginhard hende om at føre ham til Margrethe; men dette afflog Franziska aldeles. „Jeg tør ikke bringe Dem derhen,“ sagde hun; „thi jeg kan ikke svare for det Indtryk, som Synet af en Ubekjendt kunde frembringe paa hende.“

Noget efter bad Eginhard Arthur om at vise ham et Par Steder i Omegnen, og endskiøndt Arthur hellere var bleven i Franziskas Nærhed, saa kunde han dog ikke uden Uhosflighed afflaae hans Begiering.

Neppes havde de forladt Waldstädtens Huus, før Eginhard tilstod, at det var hans Hensigt strax at besøge Margrethe, og han afled ikke med sine Overtalelser, før han endelig havde formaaet Arthur til at deeltage i dette Eventyr.

Da de vare nærved Margrethes Bolig og netop dreiede om et Havehjørne, stødte de pludselig paa Skipper Martin selv, der saae overordentlig bleg ud, og der i Begyndelsen vilde undvige dem. Da Arthur imidlertid kaldte paa ham, standsede han dog og stirrede stum til Jorden, i det han tog sin Hue af. — „Hvad feiler Dem?“ spurgte Arthur, „hvorfor er De saa nedslagen, Martin?“ Men Martin blev ved at stirre paa Jorden og svarede intet. Arthur gientog endnu engang sit Spørgsmaal, men fik intet Svar. — „Hvorledes staaer det sig med Margrethe?“ spurgte han endelig. — „Det veed jeg ikke,“ svarede

rede Martin, derpaa hilsede han igien, dreiede om Hjørnet og forsvandt.

Kort efter traadte de ind i et temmelig velbygget og smukt Huus; men Bærelserne deri saae øde ud, og der vorede heit Græs i Gaarden. Ingen kom dem i Møde, ja ikke engang nogen Hund lod sin Stemme høre, og selv i Staldene syntes alt ligesom uddødt.

Endelig kom de ind i det Bærelse, hvori Margrethe laae, et Par Qvinder sadde ved hendes Side; hun selv saae lang og bleg ud, som om hun allerede hvilede paa Liigbaaren; og uagtet hun endnu ikke var meget over fyrgetyve Aar, saa havde dog Sorgen saaledes suret hendes høie Pande, at der neppe fandtes nogen Plads meer, hvorpaa en ny Smerte kunde efterlade sit Indtryk.

„Vi maae finde noget op, der kan skaffe os Ret til at være her,“ hviskede Eginhard til Arthur. „Froken Waldstädten bad os, da hun hørte, vi gik forbi, at spørge, hvorledes det er med Margrethe,“ sagde han høit. — „Du er hun noget bedre,“ var Svaret. — „Hvorlænge har hun været i denne Tilstand?“ — „Det er nu femten Aar siden hun mistede sit Barn, fra den Tid af har hun aldrig været, hvad hun før var.“

Pludselig slog Margrethe et Par store Dine op, som hun tilforn havde holdt lukkede. „Nei, vi døe ikke af Sorg,“ sagde hun, „vi kunne blive gamle derved,

meget gamle. Hvorlænge er det nu, siden de begrove hende?"

"Du taler hun igien om sin afdøde Frue," bemærkede en af Qvinderne.

"Det er første Gang i sit Liv, han har lagt Haand paa mig," sagde Margrethe. — "Hvad vil det sige?" spurgte Eginhard. — "Al!" svarede den ene af Qvinderne, "der vare nu saa mange, der raadede Martin til at tage hende med det Onde, saa han i Dag, da Galskaben igien kom over hende, vilde forsøge det, men han havde selv værst deraf; thi aldrig saasnart havde han rørt hende, før hun reiste sig op og stirrede paa ham med et Par Dine, saa vi alle bleve angst og bange derved; men han svor paa, at det var Lore-Ley selv, der havde seet paa ham, og foer ud af Huset, og siden den Tid har han ikke sat sin Fod indenfor Dørtærskelen."

"Dette Huus er jo ligesom det var tomt og uddødt," sagde Eginhard. — "Hvad vil I her?" spurgte pludselig Margrethe og saae stift paa ham; "ja vel er det Huus tomt og øde, hvori der ingen Børn er," lagde hun til, "thi hvorfor skal der da samles i Kister og Skabe? Der er jo dog ingen, der kan have godt deraf, naar vor Tid er forbi. Gaa til Eders Bistader! giv Algt paa dem! Naar Engelen er dræbt, og Haabet om Fremtiden udslokt, da mattes Bierne og arbeide ikke mere." — "Hun taler jo aldeles ikke som en Alffindig," sagde Arthur. —

„Naar Anfaldet er forbi, da er hun ganske flog,“ svarede Qvinden.

„Nu tog endelig Eginhard Mod til sig og spurgte, om hun kunde erindre den gamle Fru v. Mandesloh, og om hun havde hørt Rygtet om den tomme Kiste, man vilde have funden i hendes Grav.“ — Da reiste Margrethe sig op, og hendes Masyn blev endnu blegere end før. „Tal ikke derom!“ sagde hun med et forvildet Blik, „jeg maa heller ikke tale derom; jeg bærer min Sorg, som et dødt Foster, hvorfra jeg ikke kan forløses; og det udbreder Pest og Forraadnelse i Livets inderste Kammer; og hvad jeg sørger over, er dødt og borte, og dog føler jeg det bestandig her.“ Med disse Ord lagde hun Haanden paa sit Hierte og drog et dybt Suf. — „Det kan hun aldrig glemme, at hun mistede sit Barn,“ sagde den ene af Qvinderne. — „Ja, ja,“ vedblev den Syge, „hun hviler dog nu under indviet Jord; men den Gang kunde jeg ikke hjælpe; thi jeg laae tung som Bly i Sengen. — Kom, min elskede Dreng! Her er Plads for dig.“ Med disse Ord flyttede hun sig over til den anden Side af Sengen, ligesom hun vilde give Plads for et Barn.

„J maa aldrig tale til hende om sligt,“ sagde den ene Kone alvorlig til Eginhard.

„J Nat skal han ikke reise,“ udbrød Margrethe kort efter, derpaa faldt hun tilbage ligesom i en dyb Slummer.

Efterdi Eginhard mærkede, at han ikke kunde faae

den Underretning, han havde haabet, besluttede han endelig at gaae. Da de kom udenfor Margrethes Huus saae de vilde Skyer drive forbi, der dog snarere syntes at antyde Blæst end Regn, og da de siden gik hjem, var det en fuldkommen Storm, og Bølgerne paa Rhinen hævede sig høit i Veiret, medens Fuldmaanen belyste deres vilde Kamp.

Trettende Capitel.

Et Par Dage sildigere fortalte Arthur til Franziska, hvorledes han havde truffet Baron Berville i Bingen, og hvorledes denne havde opført sig der.

„Baron Berville er et af de hæsligste Mennesker, jeg har seet,“ udbrod Franziska, „alle hans Ansigtstræk bære Præget af uædle Lidenstaber.“

„Men han er jo dog af fornem Herkomst,“ sagde Arthur smilende, „derfor kan De vel ikke saa ganske negte ham Deres Agtelse.“

„Jeg har ofte mærket det,“ svarede Franziska, der let blev heftig, naar hun angrebes med ironiske Vaaben, „De er ganske klog, saasnart der tales om en Sag i Almindelighed; men De forstaaer ikke det enkelte, det, der netop passer for Dieblisset, derfor veed De ofte slet intet; thi naar slige almindelige Sætninger ikke bestemmes nøiere, da kunne de dreies og vendes, saa de synes at passe overalt, men dog passe de egentlig ingensteds og svinde bort, som en Taage, naar man vil bruge dem.“

„Troer De da ikke, at Siælen adles, naar man boer i store Bærelser og befinder sig i betydelige udbortes Forhold, eller naar man vorder stemplet som en høiere Natur af Konger og Fyrster?“

Ved disse Ord betragtede Franziska ham med et forundret og næsten fremmed Blik. „Er det Deres Alvor?“ spurgte hun, „bliver jeg saaledes misforstaaet? Og maa jeg ovenikøbet høre disse Bebreidelser af Dem, Arthur! der netop saa tidt har dadlet min Forkiærlighed for de lavere Stænder.“

„Ja jeg veed selv ikke, hvorledes jeg skal forene disse Modsigelser i Deres Væsen, men jeg saa det jo dog tydelig paa Maurices Slot, hvorledes De glædede Dem ved de store Sale og de gamle Familieportraiter.“

„Alt jeg anseer det for en Lykke, naar en ædel Natur ogsaa befinder sig i frie ydre Forhold, vil jeg slet ikke negte; men dog er jeg i Sandhed ingen Aristokrat i den Betydning, hvori De tager Ordet.“

„Nu, saa forklar Dem da nøiere,“ sagde Arthur.

„Alt hvorledes skal jeg bære mig ad, for at De kan forstaae mig! De holder Dem alene til det Erhvervede, jeg holder mig mere til det Medfødt. Der er en indre Fylde, en Rigdom, en Frihed i Manden, en Fierskelse fra det Uædle, en høiere Gratie, som gives og ikke erhverves, og alt dette kan gaae i Arv fra Slægt til Slægt; derfor troer jeg paa en indvortes Overlevering,

paa indvortes ædle Slægter, der besidde et Adelspatent, som ingen Fyrste kan skienke, og som ikke kommer den ydre Adels i mindste Maade ved.

„Derom vil jeg aldeles ikke stride med Dem,“ sagde Arthur.

„Men dog synes mig, at De ikke giver det Medfødtets fulde Ret; De tager ikke nok Hensyn til den enkeltes Natur, De fordrer derfor omtrent det samme af alle; jeg derimod tvinges til at gjøre forskjellige Fordringer til forskjellige Mennesker. Jeg har hørt, at Østerlænderne, naar de see et deiligt Barn, kunne blive saaledes henrevne, at de følge dets Spor med Henrykkelse og udbryde: „Blessignet være din Fader og din Moder og de Søskende, der have leget med dig! Blessignet være den Amme, der har næret Dig ved sit Bryst! Blessignet være det Huus, hvori du har seet Dagens Lys, og den Stamme, hvoraf du er udsprungen!“ See, Arthur! disse Mennesker have Følelsen af det Medfødtets Herlighed.“

„Al dette er jo dog kun udbortes Fortrin, og De er og bliver en Aristokrat!“ raabte Arthur.

„Ikke i den almindelige Betydning,“ svarede Franziska. „De fleste ædle Naturer, til hvilke det Bedste er givet, har jeg netop fundet i Folkets Midte; dette er saaledes Tilfældet med Martin og med hans Kone Margrethe, der midt i sin Sindssvagthed dog har bevaret en høiere Værdighed, der vilde udmærke hende i enhver

Stand. Derimod kiender jeg andre, der selv med de redeligste Bestræbelser ikke kunne befrie sig fra den medfødte uheldige Natur; saaledes erindrer jeg fra mine tidligere Aar en Beninde, der, ved Siden af flere gode Egenskaber, besad en afgjort Hang til at opsnappe Nyheder og bringe dem omkring. Maaskee havde en mindre god Opdragelse bidraget en Deel hertil; men sikkert var der ogsaa noget Medfødt deri. Denne Pige blev siden gift og elskede virkelig sin Mand. Strax efter hendes Giftermaal blev imidlertid hendes Mand syg og plagedes af en Melankolie, hvori han var yderst vanskelig at omgaaes. Hun glemte da alt andet og tænkte kun paa ham; hun var stille de største Savn, fandt sig taalmodig i alle hans Luner og syntes at leve i en ganske anden Verden end før. Men efter nogle Aar blev igjen hendes Mand frisk og trængte ikke længere til hendes Hielp, hun behøvede ikke mere at fæste sit Blik paa ham alene og at opoffre sig for hans Pleie; da vaagnede igjen den gamle Tilbøielighed, og hun holdt igjen Udkig med alle de Folk, der gik forbi, og vidste, hvor mange Silkefioler hendes Beninder anskaffede sig, og hvad der blev spist til Middag eller Aften i hendes Nabolav. Saaledes kunde den høieste Opoffrelse og Selvfornegtelse i flere Aar ikke for bestandig tilbagetrænge den medfødte Natur."

„Det er endnu et Spørgsmaal, om alt dette udsprang fra Naturen, eller om det ikke snarere var

en Følge af ond Vane fra Barndommen af," indvendte Arthur.

"Desuden kunde man spørge," tilføiede Waldstädten, der under denne Samtale var kommen ind, "om ikke denne Kvinde ved sin redelige Stræben har nedlagt en Spire hos sig, der, uagtet den her synes at væles af Ufrugt, dog hisset kan udvikle sig og opvære."

"Harde det Bedre virkelig sættet Rod i hende, da kunde det vel heller ikke væles her," svarede Franziska.

"Det er ofte i flige Tilfælde faldet mig ind," sagde Waldstädten, "om ikke det, vi med redelig Iver og dog forgieves have kæmpet for, endelig tilsidst, ved Naadens Kraft, naar vi neddyppes i Dødens Bælte, skal stienkes os; og betragte vi den Fred, Taalmod og Sikkerlighed, der tidt komme til Syn i Livets sidste Nieblis, saa kunne vi vel fristes til at troe dette. Grindre vi tillige, hvorledes selv Sønnen, ligesom et himmelsk Bad, styrker vore Siæleerter; hvorledes det, som med Møie er opfanget af Gufommelsen, efterat Natten er forbi, naar den ny Morgen oprinder, vorder vor fri og inderlige Eiendom, hvorover vi med Lethed raade; betragte vi endvidere, som vi vel have Ret til, Døden som Sønnens endnu mægtigere Broder, som en Søn af høiere Orden, hvori de himmelske Kræfter i større Fylde ere tilstede, saa synes dette aldeles ikke urimeligt."

Kort efter blev Waldstädten taus og tankefuld, og,

uagtet han saae meget venlig ud, saa var der dog noget i hans Udseende, der bragte Arthur til at tage tidligere Afsked end ellers.

„Jeg har en Skrivelse til dig fra Maurice,“ sagde Waldstädten kort efter til Franziska, hvis Indhold jeg beder dig alvorlig at overveie.“ Dermed leverede han hende en forseglet Seddel, som hun med ængstelig Følelse brød og giennemlæste. — „O, min Gud,“ sagde hun endelig, „det kan aldrig skee!“ — „Maurice er en brav Mand,“ sagde Waldstädten, „og det er hans inderlige Ønske, efter hvad han har betroet mig, at dele den Eiendoms med dig, som har hørt dine Forfædre til.“ — „Nei, nei! det er umuligt, jeg elsker ham ikke.“ — „Du har jo dog ellers ønsket dig et Slot nær ved Rhinen, Franziska. Nu bliver det dig tilbudt af en retscaffen Mand, der baade besidder Ene og Willie til at gjøre dig lykkelig.“ — „Nei, det kan ikke skee!“ — „Nu, jeg vil ikke tvinge din Tilbøielighed, imidlertid beder jeg dig, som sagt, vel at betænke det, før du giver ham Afslag; et slikt Tilbud kommer ikke saa let igien, Franziska!“ — „O, min elskede Onkel, det behøver ikke at betænkes, det lader sig aldeles ikke gjøre!“ svarede hun.

Imidlertid var Arthur kommen tilbage til Bonn. Han befandt sig allerede temmelig nær ved sit Hiem, da han pludselig følte et let Slag paa sin Skulder, og Dr. Wagner stod ved hans Side. „Vil De maaskee den

samme Bei, som jeg?" spurgte Wagner, „jeg staaer i Begreb med at aflægge et lille Besøg hos Herr Eginhard. Ved at see sig om, opdagede Arthur virkelig, at han befandt sig lige ved Indgangen til den unge Digters Bolig. Da han nu tillige, i det han hørte sit Blik, bemærkede Eginhard selv, der stod i det aabne Vindue og vinkede ad ham: saa besvarede han Wagners Spørgsmaal med Ja og fulgte med ham op ad Trappen.

Eginhard modtog dem i den aabne Dør; han syntes denne Gang meget vel til Mode. „Jeg kan hilse Dem fra Maurice," sagde han; „han har siddet næsten en heel Time her og talt med mig om min tilkommende poetiske Virksomhed. Han fortalte desuden, at Baron Berville pludselig i Morges har forladt hans Slot; Grunden hertil er, at Berville, ved sine uforsigtige Yttringer, fra Politiets Side har paadraget sig en Opmærksomhed, der ikke behager ham. Efter Maurices Sigende kommer han neppe saa snart tilbage, og mig synes ordentlig, at jeg aander lettere, siden jeg hørte det."

„Det glæder mig for Dem," svarede Arthur.

„Efter hvad Maurice fortalte, er dog Baron Berville meest opbragt paa Dem!" sagde Eginhard; „thi da De er en Belgier af Fødsel og dog ikke deler hans Anskuelser, saa betragter han Dem som en Forræder mod Fædrelandets Sag."

„Veed De hvor Maurice gif hen, da han forlod Dem?“ spurgte Wagner.

„Nei,“ svarede Eginhard; „men han var yderst venlig imod mig, og han har tillige viist mig den Opmærksomhed at bede mig tilbringe dette Efteraar paa hans Slot; ja jeg har endog Lov til at boe der den hele Vinter og den næste Sommer med, og da nu Efteraaret tegner til at blive saa smukt, og Egnen er saa tiltrækkende, og da jeg herfra med ringe Bekostning kan besøge de deiligste Steder ved Rhinen: saa tænker jeg virkelig at benytte hans Tilbud. Han har i øvrigt sagt mig, at han ofte selv er fraværende; den Tid, hvori han er borte, vil jeg da anvende paa mine Poesier.“

„Da De nu altsaa bliver her i lang Tid,“ bemærkede Arthur, „saa skulde De spørge Dr. Wagner om Raad og bruge en ordentlig Cuur for Deres Hjertebanken.“ —

„Har De Hjertebanken?“ spurgte Wagner. — „Ik!“ svarede Eginhard, „den er allerede længst forbi, for Næsten negter jeg ikke, at jeg undertiden er stærkt plaget dermed.“ —

„En Mand bør ikke have Hjertebanken,“ sagde Wagner, „det bør han overlade til hysteriske Qvinder.“ —

„Har De da aldrig lidt af sligt?“ — „Jeg? Jeg har vel i min Ungdom undertiden været nødt til at kaste en uforflammet Knekt paa Døren, men naar jeg da følte paa min Puls, som jeg af lægevidenskabelig Nysgierrighed ved slige Leiligheder bestandig gjorde, saa slog den saa fuld-

kommen i sin gamle Taft, at jeg ingen Forskiel kunde mærke. Men jeg kommer ellers i mit sædvanlige Grinde, jeg er bleven Deres Brevdrager i denne Tid." — Med disse Ord overrakte han Eginhard et Brev, som denne strax brød og hurtig giennemløb.

"Det er fra Frøken Emilie," sagde Eginhard, "hun adresserer sine Breve til Dem, fordi De, som hun mener, lettest kan sende dem efter mig i det Tilfælde, jeg er fraværende. Vil De ellers høre hvad hun skriver?" Derefter læste han Følgende, uden at vente Svar:

Ems d. 28 Aug. 1827.

Jeg er nu fuldkommen mæt af det Liv, vi føre her, og tænker snart at reise bort. Jeg ynder overhovedet ikke Badecure; thi mig synes, at man røber stor Ufrihed i Nanden, naar man saaledes nedstiger fra Selvbestemmelsens Høider og underordner sig Naturen. Jeg siger dog ikke, at jeg foragter dem, der gjøre slikt, tvertimod finder jeg, at de som oftest handle med fuld Berettigelse, naar man betragter det Standpunkt, hvorpaa de staae. Men jeg tør ikke vente nogen Frelse fra den Kant; hverken Vand, kolende Pulvere eller Diæt kunne curere mig, naar jeg er syg; men jeg maa nedstige i mit eget Indre og vise den lavere Naturs Paatrængenhed tilbage ved Nandens Overmagt; jeg maa ville være frisk, saa bliver jeg det ogsaa. —

„Hun forstaaer da vel at curere sig ved en eller anden kunstig Syllogismus,“ sagde Dr. Wagner.

— Hvad der for Næsten endnu behager mig mindre end Badning og Diæt, er det Afguderi med Naturen, der ogsaa her forfølger mig. Damer og Herrer drage ud i Procession i den tidlige Morgenstund paa Heste og Æsler, for at beundre den opgaaende Sol; man sværmer i Stjernelys og henrykkes over den brusende Strøm og over Maanen, naar den speiler sig i Vandet; man gjør Jagt paa Astenreden og lytter til Fuglesang og overrasker Landskaberne, medens de endnu bade sig i Morgenduggen; og naar jeg saa forkynder, hvad der nu for den filosofiske Udviklede næsten er vorden en Trivialitet, at selv den flieveste Tanke, den flettefte Handling af et Menneske, som en Ytring af Friheden, er mere værdt, end baade Sol og Maane med alle Planeter, Cometer og Firstierner oveniføjet: saa viser man mig endog den Ære at kalde mig extravagant.

Hvad De skriver om Franziska Waldstädten og om hendes medfødt Elskværdighed, kan være meget interessant for dem, der beundre Naturens Magt; men hvad mig angaaer, saa kommer jeg bestandig meer og meer til den Overbeviisning, at det Medfødt kun er af meget underordnet Værdi; ja det er et stort Spørgsmaal, om ikke Troen paa det Medfødt tildeels grunder sig paa en

Illusion, og om ikke alle Mennesker i Grunden komme til Verden med de samme Evner. —

„Ganske rigtig,“ bemærkede Wagner, „saaledes kan man ogsaa paastaae, at alle Mennesker komme til Verden med de samme legemlige Qualiteter, og at Grunden, hvorfor de siden blive smaa eller store, svage eller stærke, hæslige eller smukke, blonde eller brune, ene og alene ligger i deres egen Villie.“

„Indbendingen træffer ikke,“ svarede Arthur; „thi Tilfældigheden kunde gierne herske i Legemverdenen, og dog kunde dens Magt brydes i Mandens Rige.“

„Læs kun videre!“ sagde Wagner.

— Frøken Waldstädtens Andre mener jeg saa temmelig at have giennemskuet; thi Ideen i et Menneske, og det Standpunkt, hvortil denne har udviklet sig, var det mig sielden vanskeligt at faae fat paa; ofte gaaer den allerede op for mig efter en halv Times Samtale, ja efter et Par Ord af Bedkommendes Mund. Med Franziska Waldstädt var netop det sidste Tilfældet, og min Mening om hende er den, at hun kunde blive en ganske artig Sommerfugl, hvis det blot engang lykkedes hende at bryde frem af sin Puppertilstand; men det vil hun vanskeligt formaae. Som Giennemgangspunkt vilde hendes Tilstand have en vis Gyldighed; men hun bliver staaende i Giennemgangspunktet, det er hendes bestandige Ulykke.

Hun er skien, skriver De, som den unge Baar, og

jeg maa tilstaae, det er et meget betegnende Udtryk; thi Vaaren er jo den forgængeligste af alle Aarsstider, og dens Forgængelighed ligger netop deri, at den vil fastholde et i sin Enkeltbed sat, altsaa usandt Moment; det til Frihed vaagnede Menneske derimod lever aldrig i Diebliffet, men i fuld Følelse af Diebliffets bestandige Uret imod det Uendelige.

Med Hensyn til mine Planer for Fremtiden —.

Her holdt Eginhard et Dieblif op at læse høit og gien- nemløb de følgende Linier sagte for sig selv.

— Hils Arthur Helmuth! vedblev han endelig. Det er en Ungling, i hvis Bryst noget rører sig, der er mere værdt end alt, hvad der er medfødt; det immanente Begrebs Selvbewægelse er hos ham virkelig tilstede. Hils ham endnu engang, og det ret meget fra

Deres hengivne

Emilie Prechtl.

„De fleste Mennesker ere Daarer, der kun synes fødte for at forvanske, hvad bedre Hoveder have tænkt,“ sagde Wagner, hvorefter han gik hen til det aabne Vindue og saae ud paa Gaden, uden at agte paa den efterfølgende Samtale.

„Dette Brev forbauser mig i høi Grad,“ sagde Arthur, „jeg har aldrig før fra en Qvindes Haand seet noget, der vidnede om en saa udviklet Intelligens.“

„De er ikke den første, som Frøken Emilie forbauser ved sin Udvikling,” svarede Eginhard.

„Men hvorledes er det dog muligt, at hun i saa kort Tid har kunnet giennemskue Franziskas Indre; thi hun har ganske Ret, Franziskas eneste Feil er, at hun endnu kun er et elskeligt Naturvæsen, der staaer aldeles bortvendt fra Nutidens Dannelse.”

„De maa vide, at Frøken Emilie har gjort det til sit Livs Opgave at studere Menneskecharacteren,” svarede Eginhard.

„Men hun har jo neppe talt med Franziska i fem Minutter.”

„Imidlertid har jeg, efter hendes Begiering, meddeelt hende adskillige af Frøken Baldstädts Ytringer, hvortil jeg ogsaa har knyttet flere Bemærkninger af Dem selv.”

„Jeg veed saa, hvis nærmere Bekendtskab mere vilde interessere mig,” bemærkede Arthur.

„Maaskee kan Deres Onske vende opfyldt, for De venter det; Frøken Emilie har i Omegnen af Bonn flere Bekendte, som hun gjerne vil besøge; og hvad mig angaaer, da skal jeg gjøre alt, hvad jeg kan, for at drage hende hertil.”

„Harde jeg en saadan Kone, da dreiede jeg Halsen om paa hende,” sagde Wagner, hvorefter han tog sin Hat og gik, ledsaget af Arthur.

Fiortende Capitel.

Da Dr. Wagner og Arthur vare komne udenfor Eginhards Bolig, begyndte denne igien med Beundring at omtale Frøken Emilies fældne Mandsudvikling.

„Derom vil jeg ikke tale med Dem nu, men om ti Aar,“ sagde Wagner; „men siig mig hellere, om De har været hos Waldstädten i Dag.“ — „Ja, men jeg gif snart igien; thi for første Gang i mit Liv troede jeg at ipore, at jeg ikke var saa ganske velkommen.“ — „Vendte man ikke Maurice der?“ — „Hvorfor spørger De derom?“ — „Da De virkelig er en Ven af Waldstädtens Huus, saa kan jeg vel uden Indiscretion betrore Dem, at Maurice beiler til Franziskas Haand.“ — „Og troer De, at hun modtager hans Tilbud?“ spurgte Arthur med en Stemme, der kun altfor tydelig røbede den Bevægelse, hvori denne Efterretning satte ham. — „Det haaber jeg ganske vist,“ svarede Wagner.

Arthur hørte til det Slags Menneſker, hvis Natur vanskeligt bliver dem selv klar, og der trænge til et Sted

udenfra, for at begribe, hvad der giærer i deres Bryst. Saaledes elskede han allerede længe Franziska, uden dog nogensinde at have tilstaaet sig selv sin Kiærlighed, ja uden, som det lod, i den senere Tid at være kommen hende et Skridt nærmere. Wagners Ord traf ham imidlertid, ligesom en Lynstraale, der knuser, i det den adspresder Mørket, og i det samme Dieblis, hvori Bevidstheden om hans Kiærlighed vaagnede, syntes ogsaa hans Haab aldeles at tilintetgøres.

I stor Forvirring tog han Afsked fra Dr. Wagner og ilede hjem. — „Stakkels Arthur!“ sagde Wagner, i det han stirrede efter ham; „jeg tænkte det nok, det er en smertefuld Krisis; men det har ingen Nød, thi Sygdommen har i vore Dage tabt sin dræbende Kraft.“

Uagtet Arthur i sit Hierte gjorde Franziska tusinde Behreidelser, fordi hun, som han meente, paa en grusom Maade havde leget med hans Rolighed, saa svævede dog hendes Billed ham bestandig for Dine; thi det gaaer tidt den Forelskede, der troer sig frænklet i sin Følelse, ligesom den, der lider af et chronisk Onde; naar de længe have grublet over og giennemforsket deres Tilstand og betragtet den fra alle Sider; naar de have gientaget for dem selv enhver lille Omstændighed, der kan foreøge deres Sidelæge: saa begynde de at gruble forfra igien og dreie sig saaledes bestandig i den samme Kreds.

Da Arthur en Tidlang havde overladt sig til sin

Smerte, fattede han endelig den Beslutning aldrig at see Franziska meer. Derfor vilde han ufortøvet forlade Bonn; ja han satte sig for strax at skrive til sin Moder derom. Men neppe havde han skrevet nogle Linier, før han igien kastede sin Pen bort; thi et saadant Brev fordrede, som han følte, en langt høiere Besindighed og større Overlæg, end han i dette Dødblik havde at raade over.

Det er imidlertid ikke vor Hensigt her at fordybe os i en forelsket Ynglings Planer og Drommebilleder, kun saameget maae vi bemærke, at Arthur, der i det mindste for en Tid vilde løsrive sig fra et Opholdssted, som nu var bleven ham utaaleligt, endelig greb til en egen Udvei og foretog en Fodvandring i de mod Syden liggende Biergegne.

Det var netop i Begyndelsen af September, Naturen havde paa ny efter flere stormfulde Dage gjenfunden den Ro, der saa tidt ledsager Efteraaret og forhøier dets Skønhed. Skyggerne ved Middagstid vare rigtignok blevene længere; men Solen skinnede endnu varmt over Dale og Blaabjerge, hvor Druerne funkede, ligesom magiske Krydstaller, der i deres gjennemsigtige Indre havde opfanget og fængslet en Deel af den henbundne Sommers Glæde.

Men Arthur var denne Gang ikke saaledes stemt, at han kunde glæde sig ved Billedet af den omgivende Natur; tværtimod, hvad der forhen vilde have henrykt ham, vær-

digede han nu neppe et Blik, og endelig vendte han efter ti Dages Vandring, under hvilken han vel havde trættet sit Legeme, men ikke vunden nogen Fred for sin Siæl, tilbage til Bonn igjen.

I Begyndelsen efterat han var kommen hjem, besøgte han ingen af sine Vendiende, men sværmede kun eensom og drømmende rundt paa affides Stier og i de omliggende Skove, hvor han, uagtet han fast havde besluttet at flye alt, hvad der mindede ham om Franziska, dog ikke kunde undlade netop at opsoge de Steder, hvor han saa tidt havde vandret ved hendes Side.

En Dag, da han allerede i flere Timer havde sværmet saaledes om, hørte han pludselig en Bæk risle, og efterat have fulgt dens Bred i længere Tid, pinede han endelig i nogen Fraastand de to Klippeblokke, som vi engang før have omtalt, og der heldede sig imod hinanden med deres Toppe, medens Bølgerne styrtede sig ned ved deres Fodder ligesom i et underjordisk Vandfald.

Dette Sted havde han vel undertiden besøgt tilligemed Franziska, men han havde aldrig været i Stand til paa egen Haand at finde det igjen. Heller ikke denne Gang fandt han den Sti, der gik dertil, men var nødt til at bane sig Vej giennem Slaaentjerne og Brombærbuske, og det var kun med stor Anstrengelse, at han naaede Toppen af det ene Klippestykke.

Neppe var han kommen derop, før han bemærkede

en qvindelig Skikkelse, der sad bortvendt fra ham, halv skjult bag Løvet af de vilde Rosenbuske paa Klippens Top, men der hurtig reiste sig, da hun mærkede hans Ankomst. Arthur blev staaende overrasket og ligesom fastmanet ved et Trylleri; thi selv før han kunde see hendes Ansigt, havde han allerede paa hendes Skabning og Bevægelse gienkiendt Franziska.

Ogsaa Franziska syntes overrasket ved at see ham. „Kommer De endelig?“ sagde hun, „hvor har De været i den lange Tid? Vi have hver Dag ventet Dem forgieves.“ — „Franziska!“ udraabte Arthur, „skulle vi atter gienfindes her, og er det paa dette Sted, hvortil Erindringerne saa fast knytter mig, at jeg skal bringe Dem min Lykønsning?“ — „Deres Lykønsning? Og hvortil?“ spurgte Franziska. — „Til Deres Forlovelse med Maurice.“ — „Med Maurice? De tager feil,“ sagde hun, medens en pludselig Rødme dækkede hendes Kinder. „Jeg veed det kun altfor vel,“ udbred Arthur, „De vil kun skuffe mig.“ — „Jeg vil ikke negte, at mine Venner have ønsket denne Forbindelse; men dog er jeg ikke forlovet med Maurice, og bliver det heller aldrig.“ — „De har da afflaaet hans Haand?“ raabte Arthur; „er det muligt?“ — „De mener vel, at jeg i Følge min aristokratiske Tænkemaade ikke kunde afflaae et saadant Tilbud?“ — „O, Franziska!“ raabte igien Arthur med sunklende Blik, „men De seer saa bleg ud, har det kostet Dem saameget

at sige ham Nei?" — "Det har virkelig kostet mig noget at frænke en Mand, som jeg agter, men dog er dette ikke Grunden til mit flette Udseende; jeg har lidt et stort Tab i disse Dage, Arthur, jeg har mistet en af mine troeste Venner." — "Hvem har De da mistet?" — "Den stakkels Martin er druknet; han drog ud paa Rhinen i en Storm, som hans urolige Sind bragte ham til at trodse. Det var netop den samme Aften, da De besøgte Margrethe; vi ventede ham med Angst tilbage, men han kom ikke, og endelig for otte Dage siden have vi erfaret, at hans Baad er kuldseilet."

"I Sandhed hans Skiebne gaaer mig til Hierte," sagde Arthur, "og dog kan jeg i dette Dieblik ikke ret sørge derover; thi De har væltet Sorgens Steen fra mit Hierte, Franziska!" — "Hvor har De været i den lange Tid, og hvorfor rejste De bort, uden at sige os et Ord derom, og uden at tage Afsked med os?" — "Ak! ogsaa mig drev mit urolige Sind; thi ved Rygtet om Deres Forlovelse blev Opholdet i Bonn mig utaaaleligt." — "Kom nu Arthur, lad os gaae!" — "I denne Ubished kan jeg ikke gaae; jeg har ret følt i disse Dage, hvor tomt mit Liv vilde blive, naar De vendte Dem fra mig; jeg har følt, at et venligt Blik af Dem, en Gang med Dem giennem Skove og Dale var mig mere værd, end alle Jordens øvrige Herligheder, ja end alle Videnskabens Skatte, og alt, hvad jeg for agtede høiest." —

„Tal med min Onkel, Arthur, og lad os nu gaae!“
 — „O, elskede Franziska!“ raabte Arthur og trykkede hende til sit Bryst, „er det muligt, at De giver mig et saadant Haab?“ — „Lad os nu gaae,“ sagde hun igien, i det hun rev sig løs af hans Favntag, „og hør! — Nei tal ikke til min Onkel derom, lad hellere mig sige det! Mig synes, det er bedre saaledes.“

Uagtet Franziska sikkert var meget lykkelig ved Arthurs Kierlighed, saa syntes dog den blotte Overbeviisning derom at være tilstrækkelig for hende, og hun søgte aabenbar paa Hiemveien at lede hans Opmærksomhed bort fra sig paa andre Gienstande. „See!“ sagde hun saaledes, da de gik forbi nogle Wiinbierge, „Druerne ville blive fuldere dette Aar; Lusten er varmere end sædvanlig, og alle Fugle synge skønnere, end de pleie; der er ogsaa en Yppighed af Løv, som jeg ikke før har seet.“

— „Franziska!“ svarede Arthur, „jeg føler, at du er en Midler imellem mig og Naturen, hvad abstracte Studier dog maaskee noget havde afbleget, har igien vundet en friskere Farve, ved at omgaaes med dig; ved dig er Jorden bleven mig rigere og fyldigere, og jeg har lært bedre at begribe den evige Herlighed, der ogsaa bryder frem igiennem den endelige Verden.“ — „Du forstaaer jeg dig, Arthur, og nu føler jeg ogsaa ret, at du elsker mig,“ sagde Franziska.

Kort efter stode de udenfor Margrethes Huus. „Jeg

kan ikke gaae her forbi i dette Dieblif, uden at besøge hende," sagde Franziska, "hun har bestandig været mig saa tro og hengiven."

De fandt Margrethe paaflædt, siddende i sit Bærelse; hun saa vel bedrøvet ud, men dog syntes Sorgens første Hefstighed overstaaet, og en stille Resignation var udbredt over hendes Ansyn. "Hvordan gaaer det dig, min stakkels Margrethe?" spurgte Franziska. — "Vi skulle ikke bedrøves over dem, der gaae bort," svarede hun, "men snarere over dem, der blive tilbage."

"Har du talt med de ærbørdige Fædre om ham?" spurgte igjen Franziska. — Ja, priset være den hellige Jomfru! der læses nu en Siælemesse over ham hveranden Uge." — "Min stakkels Margrethe, hvad skal jeg gjøre for dig?" — "Sorg ikke for mig! Min Forløsningstime vil ogsaa slaae." — "Det er mig kjær at see dig saa trøstet." — "Jeg maa nu søge Trøst hos mig selv; thi den er borte, der før trøstede mig, og til hvem jeg støttede mit Hoved. Men hvo er den unge Mand der ved Eders Side?" — Franziska taug da et Dieblif og blev staaende, ligesom hun betænkte sig, endelig svarede hun: "Til dig kan jeg vel sige det, Margrethe, denne unge Mand har jeg skienket min Tro, og hvis du virkelig elsker mig, saa maa du ogsaa have nogen Godhed for ham."

Ved disse Ord rystede Margrethe paa Hovedet med kiendelige Tegn paa Misfornøielse. "Det har I gjort

ilde i," sagde hun. "Maurice, det var en Mand for
 Eder, paa ham kunde I have bygget i Liv og i Død,
 og han vilde ogsaa have skienket Eder det igien, der med
 Rette tilhører Eder; men denne Mand er en Fremmed,
 der vanskelig vil forstaae og skatte Jer saaledes, som I
 fortjener det." — "Naar du bedre lærer ham at kiende,
 vil du demme anderledes." — "Nu, har I engang
 skienket ham Eders Tro, saa bør I ogsaa holde den, og
 saa velsigne Eder Gud og alle hans Helgene! Da gid I
 aldrig maa blive saa forladt, som den, hvis Billede I
 bærer i Eders Mafsyn, og hvis Arving I burde være paa
 Jorden."

"Hun taler meget bedre, end man efter hendes Stand
 kunde vente," sagde Arthur, da han igien blev alene med
 Franziska. — "Dette Dødsfald har snarere styrket, end
 svækket hendes Kraft," svarede Franziska.

Femtende Capitel.

Da Arthur og Franziska vare komne opad Trappen i Waldstädtens Huus, mærkede de, at Døren til Dagligstuen stod aaben, og bleve derved Vidner til en Samtale, der i høi Grad vakte begges Opmærksomhed.

„Jeg siger aldeles ikke, at det er min Tro,“ bemærkede en kvindegelig Stemme, „men dog var det tænkeligt, at en aandsfuld Mand kunde see Sagen fra dette Synspunkt, og at han kunde have opfattet Christendommen i sin Sandhed, uagtet han benegtede Christi historiske Facticitet.“

„Det er Frøken Emilie Precht,“ hviskede Franziska, og baade hun og Arthur bleve pludselig staaende, medens tillige en viebliklig Blegghed udbredte sig over Franziskas Kinder.

„Jeg indseer ikke, hvorledes der kan være Tale om nogen sand Christendom, naar man drager Jorden bort under Christi Fodder og opløser ham selv i en Luftskikkelse,“ svarede Waldstäden.

„De maa ikke forglemme, at det ei er min Mening, jeg her fremstiller; thi hvad mig angaaer, da troer jeg fast paa Christus, og selv om jeg maatte antage, at han var død den Død, hvorfra intet Menneske vender tilbage, og at Opstandelsen i Naturens Verden kun var en Drøm: saa vilde jeg ikke desmindre indsee, at han til Trods herfor kunde sprænge sin Grav og opstige forklaret i Tankens evige Rige.“

„Ja, jeg veed det vel, at det levende Ord, der var bleven til Riid, for Eder har tabt sit Liv og er bleven til Ord igien,“ svarede Waldstädten.

„Kom! vi tør ikke blive længere her,“ sagde Franziska, og baade hun og Arthur traadte nu ind i Salen, hvor de fandt Waldstädten og Frøken Emilie Precht tilligemed Eginhard, der dog hidtil ikke havde taget nogen Deel i Samtalen og syntes nedsunken i sine egne Betragtninger.

Medens Waldstädten bevidnede Arthur sin Glæde over at see ham igien, nærmede Eginhard sig til Franziska og sagde: „Jeg har tilladt mig at føre Frøken Emilie herhid, der ved Deres Bekendtskab ønsker at trøste sig over det Savn, hun føler ved at forlade en kjær Veninde.“

„De tager feil, jeg føler intet Savn,“ svarede Emilie, „min bestandige Bestræbelse er at opfatte Livet i sin Heelhed, aldrig i Momentet; derfor har ogsaa Mo-

mentet tabt sin Ret over mig, og ingen Skilsmisse i Tiden har saaledes for mig nogen virkelig Gyldighed."

"Froken Emilie er bestandig vant til at skue hver enkelt Handling i sit Liv i Forbindelse med det Høieste," sagde Eginhard.

"Det maa være en vanskelig Opgave," bemærkede Franziska.

"Er det Dem da bestandig nok at forstaae det Omgivende, det Allernærmeste?" spurgte Emilie, "og har De aldrig i Deres Liv følt Trang til at forstaae, hvad der ligger bag ved Deres Forstand, hvad der ligger til Grund for, at De forstaaer?"

"Aldrig," svarede Franziska.

"Det kan jeg begribe," sagde Froken Emilie.

Hu traadte Wilfred ind med blussende Kinder og ilde, uden at hilse eller see sig om, hen til Franziska, "Marie vil ikke troe," sagde han, "at Ridderne i gamle Dage vare saa stærke, og at de vare klædte i Jern og havde Sværde, der kunde hugge igennem Skjold og Hjelme af det blankeste Staal."

"Hils paa de Fremmede, Wilfred!" sagde Waldstädten.

Wilfred saa sig nu om og rakte Haanden til Eginhard og Arthur, men blev staaende langt borte fra Emilie og vilde aldeles ikke nærme sig til hende.

„Gaa nu din Vej, min Dreng!“ sagde Waldstädten, og bryd dig ikke om, hvad Marie siger!“

Wilfred gik strax, men Emilie kunde ikke tilbageholde den Bemærkning, at Børn, naar de ikke tidlig ere blevene vant til at reflectere over dem selv, bringe et raat og lidenskabeligt Element ind i de Børnes Kreds, og at de derfor, saa ofte det var muligt, burde bantyskes derfra.

„De maa vide,“ sagde Eginhard affides til Arthur, „at Frøken Emilie i mange Aar har gjort Opdragelsen til den fornemste Gienstand for sin Forskning, og, mellem os sagt, der er Haab om, at hun nu endog vil fæste Bolig i vor Nærhed, for praktisk at udøve denne Kunst.“ —

„Hvorledes det?“ spurgte Arthur. — „Det er næsten afgjort, at hun paatager sig at være Opdragerinde for Maurices Børn, og det er den egentlige Grund, hvorfor hun er kommen til Bonn.“ — „Er det muligt?“ — „Ths! det er næsten ganske vist, jeg har endog selv været Underhandler i denne Sag og smigrer mig med, at jeg for en stor Deel har bidraget til dens heldige Udfald, dog maa jeg erindre Dem om, at alt dette endnu er en Hemmelighed.“

Det var aabenbart, at Eginhard, trods sin Erbødighed for Emilie, dog ikke følte sig saa ganske vel i hendes Nærhed, uden Tvivl fordi hun, ved at bemægtige sig hele Samtalen, hindrede ham fra at hendrage Selskabets Opmærksomhed paa sig. Han var derfor

denne Gang mod Stædbane temmelig taus, og endelig erklærede han, at han vanskeligt kunde blive længere, fordi han var indbudet i en Familiekreds, hvori han skulde læse nogle af sine Digte. „Gaa De kun!“ sagde Frøken Emilie, „Herr Arthur Helmutz skal samme Bei som jeg, han er da vel saa god at ledsage mig hjem.“

„Du maa ikke gaae med hende, Arthur!“ sagde Franziska i et Dieblif, hvori de to Elskende havde vidst at finde hinanden alene i et Siderværrelse. „Men Franziska, hvorledes kan jeg lade det være?“ — „Du finder vist Behag i hendes Talemaader, Arthur!“ — „Elskede Franziska, vær dog fornuftig!“ — „Saa lov mig i det mindste ikke at tale stort med hende, og indlad dig især ikke paa hendes Philosophie, som hun kalder det!“ — „Men siig mig dog, hvorfor hun mishager dig saa stærkt.“ — „Det veed jeg ikke ret selv; jeg føler kun, at hun er mig i den inderste Siæl imod.“

Desuagtet kunde Arthur ikke undgaae paa Hiemveien at tale temmelig længe med Frøken Emilie, saameget mere, da hun gjorde Franziska selv til Gienstand for Samtalen, og da hun endog i Begyndelsen paa en Maade syntes at anerkende hendes Elskværdighed.

I øvrigt var hendes Sprog under denne Samtale meer naturligt end ellers, formodentlig fordi hun her under enhver Betingelse vilde forståaes og dog paa den anden Side ikke vidste, om Arthur var saa erfaren i den

philosophiske Terminologie, at han bestandig kunde følge hende, naar hun betiente sig deraf.

„Uagtet jeg er meget forskiellig fra Frøken Waldstädten,“ sagde hun, „og betragter Livet under ganske andre Forudsætninger, saa kan jeg dog ikke negte, at hun paa sit Standpunkt bevæger sig med megen Gratie, og at hun endnu har bevaret en Friskhed, som man udenfor den varnlige Alder sjelden finder.“

„Det glæder mig overordentlig,“ svarede Arthur, „at netop De, hvis Udvikling, som de selv bemærker, har taget en saa ganske anden Retning, viser hende en saa stor Billighed, og det uagtet —“

„Uagtet hun just ikke viser en saa stor Billighed imod mig, mener De; dette har jeg ogsaa meget vel mærket; imidlertid er det den Dannedes Pligt ved visse Leiligheder at være saa billig ingen Billighed at fordrø.“

„Hvis De nøiere kiendte hinanden, vilde De vist lære at skatte hinanden gjensidig,“ bemærkede Arthur.

„Det kunde dog være, at De deri tog feil; hvor meget jeg nemlig anerkjender Deres Venindes Elskværdighed, saa kan jeg dog ikke negte mig selv, at hun endnu ganske er fangen i Umiddelbarhedens og Naturens Verden, men der er en besværlig Vej derfra til det Stade, jeg har valgt mig; thi i Naturlivet er der endnu Fred og Hvile, Barndommens idylliske Glædses sværter endnu derover; Reflectionens Sphære derimod begynder med Strid og

Ufred, og Tanken vil i sin Fødsel ligesom adsplitte Væsenet fra sig selv."

"Jeg kan ikke troe andet, end at en saa herlig og rigt udstyret Natur som Franziska ogsaa tilsidst vil erkiende, hvad der mangler i hendes Udvikling, og at hun da vil anvende al sin Kraft, for ligeledes at erhverve dette."

"De har nu uden Tvivl i længere Tid været sysselsat med at høre den Antinomie, der adskiller hende fra Bevidsthedens Verden, siig mig da, var De heldig heri? Lykkedes det Dem at føre hende til det Standpunkt, hvor Tilfældighed og Lune tabe deres Ret, eller har hun ikke meget mere med Haardnakenhed tilbagerüst ethvert Forsøg paa at ribe hende ud af Umiddelbarhedens Sphære?"

"Al!" svarede Arthur, "De berører der netop det eneste stridige Punkt i vor Dmgang, og jeg kan desværre ikke rose mig af, at jeg i denne Henseende har haft nogen synderlig Indflydelse paa hende."

"Jeg haaber, at De ikke misforstaaer mig," blev Emilie ved, "der gives Mennesker, hvis Eiendommelighed vi i høi Grad anerkende, og som vi derfor gierne tilstaae deres Ret; men dette er netop deres Ret, og hvad de med Strengthed kunne fordre, at vi tillige skulle see dem i deres Indskrænkning, i deres begrændsede Kreds, udenfor hvilken de ikke kunne komme; thi derved lære vi

netop at behandle dem med Billighed og ikke at fordre af dem, hvad de ikke kunne give."

"Det indrømmer jeg gierne," svarede Arthur.

"Franziska erklærer jo endog, efter hvad Eginhard fortæller, Rhinstrømmen for den Ariadnes Traad, ved hvis Hielp hun vil erkiende sin Ve i Livet. Er dette saa, da maa jeg virkelig beklage hende; thi den Traad, der i Sandhed skal kunne lede Mennesket, maa dog udvilde sig af noget Hviere end af en blot Natursympathie; overhovedet er det en Traad, som Naturaanderne, hvor mægtige man saa troer dem, neppe nogensinde ville lære at spinde."

"Ogsaa dette tilstaaer jeg," svarede Arthur; "men hvad der trøster mig er, at den elleværdige Franziska virkelig kiender en saadan hviere Traad; thi, ved Siden af hendes Sympathie for den lavere Natur, undlader hun aldrig at hvie sig for den religiøse Magt, skiondt hun rigtignok ikke formaaer at hæve det Slør, hvori hendes Troeslære fremstiller den for hende."

Derefter udviklede Arthur temmelig vidtløftig hvad vi i et foregaaende Capitel have antydnet, nemlig den Natursymbolik, hvorved Franziska gienfandt Korsets hemmelighedsfulde Tegn ikke blot i Mennesket, men ogsaa paa mange Steder i den øvrige Verden.

"Dette er en mystisk Forestilling, som Franziska sikkert ikke har af sig selv," sagde Froken Emilie. "Hvis man for Næsten gienfinder en Antydning af Korsets Tegn i

Menneskets Skikkelse, saa er det ikke fordi denne fra Begyndelsen af var dannet efter dette Tegn, men omvendt fordi Korset, for at være brugeligt til sin Bestemmelse, maatte dannes efter Grundfiguren i Menneskets Legeme, og da nu tillige denne Menneskets Grundfigur, rigtignok kun fordreiet, gienkommer paa mange Punkter i den dyriske Verden, saa er det begribeligt, at hiint Tegn ogsaa kan eftervises her; men alle slige Forestillinger have — som De vist med Deres klare Blik selv vil indsee — ikke saa megen Grund i det virkelig religiøse Liv, som i en barnlig Phantasie, der leger med de religiøse Forestillinger.“

Med disse Ord, hvis Sandhed virkelig syntes indlysende, adspredte Fruen Emilie ganske den Nimbus, hvori Arthur hidtil havde seet den af Franziska opstillede Natursymbolik, og hvor varmt han end hang ved sin Elskede, saa troede han dog at maatte indrømme, at hun i Klarhed og Indsigt stod langt tilbage for Emilie, der med sit skarpere Blik strax havde gienemskuet den Forvirring, hvori Franziska endnu var hildet.

Hvad der imidlertid undgik Arthurs Opmærksomhed var, at Fruen Emilie her i visse Maader bekæmpede sine egne Grundsatninger; thi hendes hele System gik ud fra den Fordring, at Mennesket aldeles burde tilintetgjøre sin Forbindelse med Naturen, i det han med religiøs og filosofisk Hermod stillede sig høit over den paa Tankens

Isolereskammel; men naar hun nu paa den anden Side saaledes satte Mennesket i Række med de øvrige Skabninger, at eet betydningsfuldt Tegn allerede udbortes angav den dybe Forbindelse mellem dem: da syntes heller ikke den Natur, hvori en høiere Verden saaledes spillede sig, at kunne ignoreres eller bortvises med Foragt.

Hvad der i øvrigt, med Hensyn til Arthur, forøgede Bægten af Emilies Ord var, at hun egentlig blot udtalte, hvad han selv tidligere havde anet. Men uagtet alt dette jubledes dog hans Siæl ved den Tanke, at den yndige Franziska skulde tilhøre ham, og han var fuldelig overbevist om, at ikke det meest udviklede Væsen paa Jorden kunde skienke ham saa stor en Salighed, som den, han søgte ved hendes Side.

Sættende Capitel.

Saa snart Waldstädten blev alene med Franziska, sættede han sine Bine paa hende og spurgte med en blid, men tillige alvorlig Stemme, hvor hun havde fundet Arthur. Franziska fortalte da med nogen Forlegenhed, at Arthur nylig var kommen hjem fra en Vandreise langs ad Rhinens Bredder, og at hun havde mødt ham i Skoven nærved Siegfloeden.

„Jeg har maaskee tidligere altfor meget overladt dig til dig selv,“ bemærkede Waldstädten, „jeg var sikker paa, at du ikke vilde foretage dig noget falsk Skridt, og det er jeg endnu; men dog maa jeg, efter adskillige Bink, som man har givet mig, for dit eget Rygtes Skyld, anmode dig om at være forsigtigere i din Opførsel mod Arthur, end du hidtil har været.“

Dette Dieblik syntes Franziska ei at hun kunde lade gaae unyttet bort, og hun tilstod da oprigtig for sin Onkel, hvorledes hendes Forhold til Arthur nu havde forandret sig.

„Det er, siden du afflog Maurices Haand, ofte falden mig ind, at dette vilde skee,“ sagde Waldstädten, hvorefter han taus gik op og ned i Bærelset.

„Har du ret betænkt,“ vedblev han endelig, „hvad det vil sige, at forbinde dig med en Mand, der tilhører en anden Kirke end du?“ — „Derfor vil jeg sandelig ikke elske ham mindre,“ svarede Franziska, i det hun kastede sig om sin Onkels Hals. — „Og dog er det neppe godt,“ sagde Waldstädten, „at de, der ville slutte et saadant Forbund, adskilles ved Troen i deres inderste Dyb; imidlertid kan jeg ikke frikende mig selv, jeg har ikke vaaget nok over Eders Omgang, derfor maa jeg nu ogsaa bære med Eder, hvad der følger paa.“

Waldstädten indvilligede nu virkelig i de Elskendes Forbund, dog med den Indskrænkning, at Forbindelsen skulde holdes hemmelig, indtil Arthur havde fuldendt sine Studier ved Universitetet.

Ligeledes forlangte Waldstädten, at Arthur strax skulde skrive til sin Moder og bede om hendes Samtykke; thi da hun var en streng Protestant, kunde man maaskee fra hendes Side vente Indvendinger. Denne Waldstädtens Begiering blev ogsaa opfyldt.

Flere Dage derefter aflagde Franziska og Arthur et Besøg hos Fru Sarnen, som Waldstädten alt havde underrettet om, hvad der var foregaaet. Fru Sarnen modtog dem med stor Glæde. „Den, som Franziska

vælger, har tilvisse en høi Stierne hos mig," saaledes tiltalte hun Arthur; „thi han maa være en ædel Mand, det kan ikke være andet."

„Nu Gud være lovet, at det ikke blev Maurice," sagde hun kort efter til Franziska; „thi han var sandelig ikke nogen Mand for dig, om du saa kunde faae alle de Rigdomme med ham, som engang tilhørte din ulykkelige Tante; hun havde dog kun lidet godt deraf, Gud bevare min Datter for en saadan Skiebne! Lad ham kun beholde sine Eiendomme! Min Franziska behøver dem med Guds Hielp ikke."

„De kiender endnu ikke alle hendes Talenter," vedblev Fru Sarnen, i det hun igien henvendte sig til Arthur, „betragt engang denne Kiole! Den har hun selv tilstaaen, og see nu, hvor fortræffelig den sidder!" Dermed tog hun Franziska og dreiede hende rundt paa Gulvet, for at Arthur skulde see hende fra alle Sider.

„Ja jeg elsker, ærer og agter hende," sagde hun endelig, „det er ikke min Fortieneste, men hendes; thi hun er complet i alle Maader, og skøndt vi ikke her paa Jorden ganske kunne ignorere Syndesaldet, saa mener jeg dog virkelig, at hun næsten har sprungen det over."

„Saaledes vedblev Fru Sarnen, saa ofte Leilighed gaves, at rose sin Yndling, og uagtet al hendes Overdrivelse, ja uagtet den kiendelige Forlegenhed, hvori hun derved satte Franziska, saa klædte dog den Iver og

Overbeviisning, hvormed hun talte, hende saa godt, at Arthur hørte paa hende med stor Glæde.

Kort efter kom Fru Sarnens Søn ind. Medens han underholdt sig med Franziska, fortalte hans Moder Udskilligt om Franziskas Forældre og øvrige Slægt, med hvis Forhold hun syntes temmelig vel bekendt. Hvad Arthur ved denne og flere Leiligheder erfarede, skulle vi sildigere fremstille i Sammenhæng; her ville vi kun meddele, hvad der er nødvendigt for at forstaae de Betingelser, hvorunder Franziska levede i sin Onkels Huus.

Efterat Leopold Waldstädten, saaledes hed Franziskas og Wilfreds Fader, havde givet Afkald paa sin Religion, kom det til et fuldkomment Brud imellem ham og hans ældre Broder. Den yngre Waldstädten gjorde nu flere Reiser med sin unge Kone, hvilke kostede ham temmelig meget. Senere kjøbte han et anseeligt Gods paa den høire Rhinbred; men dette blev i de paafølgende Krigsaar aldeles ødelagt, og endelig blev det solgt, og han beholdt intet tilbage af den Formue, hans Kone havde medbragt. Tilfidsst mistede han ogsaa denne, der døde i Barselseng med Wilfred. Dette Tab tog han sig saa nær til Hierte, at han kort efter selv fulgte hende i Graven. Først paa Dødsengen blev han ved Fru Sarnens Mellemhandling forligt med sin Broder, der nu paatog sig at sørge for hans efterladte Børn og betale

hans Gield, hvortil dog ogsaa Maurice gav et temmelig betydeligt Bidrag.

„Men hvorfor sørgedes der da ikke for, at de stakkels Børn antog den protestantiske Lære?“ spurgte Arthur.

„Fordi Leopold Waldstädten havde lovet sin Husfru,“ svarede Fru Sarnen, „at hendes Børn skulde opdrages i hendes egen Tro. Hans Broder maatte derfor høitidelig forpligte sig til, at han aldrig vilde røkke den, hvilken Forpligtelse vor værdige Ven ogsaa, skiondt vistnok med et tungt Hierte, bestandig har holdt.“

„Veed du vel,“ sagde Fru Sarnen kort efter til Franziska, „at jeg for et Par Dage siden traf sammen med det forstandigste Fruentimmer, som jeg har mødt i mit Liv; hun talte saa klogt, at det var en Lyst at høre derpaa, og alle lyttede, naar hun blot lukkede Munden op. Det vilde være en Veninde for dig, mit Barn!“

„Ak, det var vist Frøken Emilie Precht!“ udraabte Franziska.

„Ganske rigtig, saaledes hed hun.“

„Det glæder mig, at ogsaa De lader hende vedvarens Net,“ sagde Arthur.

„Hvad har da Fru Sarnen egentlig imod Maurice?“ spurgte Arthur siden, da han fulgte sin Elskede hjem.

„Hendes Brede er uden Tvivl gaaet i Arv til ham fra hans Tante,“ svarede Franziska, „der var Herr v. Manz

deslohs anden Kone, og paa hvem Fru Sarnen er meget opbragt.“

Da de to Elskende kom nærved Waldstädtens Bolig, hørte de en Folkevise, der blev sunget i en af de om-
liggende Haver; Melodien passede saa ganske til Sangen
og klang, trods sin Eensformighed, saa smukt, at de
begge bleve staaende for at lytte dertil. Visen selv, som
Franziska kiendte, ville vi her nedskrive.

Det er alt længe siden, at jeg min Elfte saae,
Jeg hende saae i Aftes ved Husets Dør at staae.

Hun hvissed' sagte: „Kys mig!“ da jeg forbi vilde gaae,
„Ei Moder skal det vide.“ Dog Moderen det saae.

„Al har du alt en Veiler, min Datter var derpaa!
„Hvis du din Tro ham skienker, det vil dig ilde gaae.

„Thi naar de andre Piger i lange Rækker staae
„Med deres grønne Krands og frøe til Dandsen gaae.

„Da maa du unge Dvinde saa bleg i stillen Braa,
„Imens dit Hoved smerter, ved Buggen stedsse staae.

„Og synge tidt med Taarer, imens de Gænger gaae:
„„Sov ind, sov sødt og rolig og luk de Dine smaae!““

— Al Jlden kan man tæmme, hvor vidt og vilbt den gaar,
Dog Kiærlighed ei glemme, saalænge Hjertet slaaer.*)

„Slige Viser fatter man først ret, naar man hører
dem synge,“ bemærkede Arthur, „det er kun igiennem

*) Omarbejdet efter en Sang, der findes i des Knaben Wunderhorn 3die Deel.

Melodien, at de udsolde deres rette Betydning." —
 „Det er en Sang, der ganske hører Jorden til," sagde Franziska, „troer du, at Frøken Emilie vilde finde Smag i den?" — „Det veed jeg ikke." — „Men jeg veed vist, at hun vilde affkye den," sagde Franziska ivrig.

Kort efter fik Arthur et Brev fra sin Moder, hvilket han med nogen Engstelighed brød. Før vi meddele Indholdet af dette Brev, maae vi underrette Læseren om, at Fru Helmutz ikke var ganske fri for et Slags religiøs Sværmeri, og især var hun overbevist om, at Forsynet tidt giver sin Mening til Kiende ved hemmelige Vink og Henpegninger, for hvilke det er Menneskets Pligt bestandig at holde Diet aabent.

I det omtalte Brev meddeelte hun nu virkelig sit Samtykke til Arthurs Forlovelse; „thi," skrev hun, „min Høiagtelse for Waldstädten er, uagtet jeg personlig kun lidet kiender ham, meget stor, og jeg haaber visseelig, at den unge Pige, der opdrages under hans Tilsyn, vil blive en god Ægtefælle. Desuden har jeg, Dagen før jeg fik dit Brev, havt en Drom, hvoraf jeg maa troe, at du er bestemt til at lede Franziska Waldstädten bort fra de papistiske Beie, hvorpaa hun nu vandrer, og naar dette er Tilfældet, saa mener jeg, at det vilde være høist egenraadigt af mig at sætte mig imod, hvad der maaskee er besluttet i et høiere Raad."

Dette sidste Tillæg meddeelte Arthur hverken til

Franziska eller til hendes Onkel; men forelæste dem kun de Steder, hvori hans Moder ubetinget syntes at samtykke i Forbindelsen.

En lykkelig Tid frembrød nu for de Elskende, Vinteren svandt hen, som en skøn, flygtig Drøm, og Vaaren, der i dette Aar kom tidligere end sædvanligt, syntes endnu at ville forøge deres Lykke.

Neppe var Isen smeltet, og neppe begyndte Myggene deres lustige Dandse i det tidlige Foraar, før Franziska førte sin Elskede ud i Lunden, hvor de første Blomster spirede frem, og hvor Bierne sværmede i det gule Støv, der udgik fra den flæggede Skovpiil. Her lærte hun ham at kende Træfuglenes Stemmer og gjorde ham opmærksom paa de fine Svøb, hvorunder Sommerfuglene vente deres Udvikling, og viste ham, hvorledes den unge Planteverden stod skjult bag det visnede Løv. „Saaledes har den hemmelig været tilstede den hele Vinter,“ sagde hun engang. „Hvorfor bedækker du den saa omhyggelig igien med Løv?“ spurgte Arthur. — „Al man paaftaaer vel, at Naturen mangler Følelse,“ svarede Franziska, „men jeg troer det ikke; sikkert gaaer det den til Hierte, naar man forstyrre de selsomme Kunstværker, for hvilke den saaledes vaager og sørger.“

Siden da Løvet sprang ud, vandrede de, ligesom i Begyndelsen af deres Bekendtskab, lange Toure med hinanden, og det forekom da Arthur — thi slige Drømme

bedaaire jo tidt de Elskende — at Giøgen slog fuldere, og Støren fløitede stærkere, og at Nattergalen sang sine skønneste Sange, hver Gang Franziska gik igiennem Skoven.

Dog ikke blot naar Veiret var godt, vandrede de saaledes sammen, men ogsaa naar Regnen hang truende ned over deres Hoveder, og naar Vinden jagede Skyerne over Himlen. Arthur blev saaledes tidt Vidne til den forunderlige Leeg, som Lyset og Skyggerne drive med den øvrige Natur, og han maatte da vel sande, at den neppe kiender Naturen halvt, der kun betragter den paa klare, stille Solstiksdage.

Men naar Stormen kom i Altid, naar den ødelagde de unge Spirer og knækkede Løvet i dets Udspring, da blev Franziska hjemme; ja paa slige Dage befandt hun sig ikke engang vel. Det samme var Tilfældet i stærkt Tordenveir, som vi have seet, ligeledes i Løvfaldstiden, og det var aabenbart, at hun afgang mere af slige Naturforhold end de fleste andre.

Sæmmelig ofte foretog de Elskende Seiletoure paa Rhinen. Ved slige Leiligheder hengav Franziska sig almindelig til de selsomme Drømme, vi tidligere have omtalt. Naar hun saaledes sad nedsunken i sine Betragtninger og derefter pludselig slog de dunkle, trylleriske Billeder op, da maatte Arthur tænke paa hine vidunderlige Væsner, om hvilke man fordom meente, at de boede i frystallklare

Hvælvinger paa Flodbunden, hvorfra de af og til hævede sig, for i stille Nætter at hængsle over Vandene.

Franziska, der var en stor Elskerinde af ridderlige Øvelser, foretog ogsaa undertiden Toure til Hest med sin Forlovede. Naar hun da travede forbi i sin sorte Dragt, medens det lange hvide Slør viftede i Vinden, saa bleve mange staaende paa Weien og stirrede efter hende med Forundring; thi ogsaa nu havde hun Udseende af en Skikkelse fra en forsvunden Verden; dog lignede hun ikke mere nogen Flodnymph, men snarere en deilig Ridderfrøken, der drog ud paa Jagt fra en af de omliggende Borge.

Til de gamle Ruiner foretog hun ogsaa undertiden Balfarter. Hun lod sig da vise om overalt og betragtede de Indskrifter, der fandtes, hvilke hun, efterdi de som oftest vare skrevne paa Latin, lod Arthur oversætte. „Naar vi læse disse Indskrifter,“ sagde hun engang, „hvori Byggherren takker Gud for det Bærk, han har udført, og glæder sig ved at boe deri til sin Død, da mærk vi vel, hvilken Lykke der har blomstret indensfor disse Ringmure; derfor vilde jeg ønske, Arthur, at baade du og jeg havde levet her i et af de længst hængslede Aarhundreder.“

Noget forstyrredes dog de Elskendes Samliv ved Frøken Emilies Nærværelse. Franziskas Stemning i hine Dage vil man tildeels see af et Brev, som hun tilskrev sin Aiemoder. Ogsaa Fru Carnens foreløbige

Billet vil maaskee, som et Bidrag til hendes Charakteristik, læses med et Slags Interesse.

Til Franziska Waldstädten.

Den 7de Mai 1828.

Dine Linier fra i Forgaars har jeg rigtig modtaget, mit Barn! De glædede mig overordentlig; thi jeg saae deraf, hvor vel du befirder dig. Min Søn, for hvem jeg, i det Haab at du ikke tog det ilde op, læste dem, blev ganske glad derover. „Man seer dog ret, at hun holder af os,“ sagde han. Tænk engang, hvor storagtig den Knekt er! Men jeg, min Pige, er ikke saa lettroende; jeg maa have flere Beviser, naar jeg skal fæste Lid til slikt, og hvis du ikke kan komme selv, saa forlanger jeg i det mindste en Udsigt over alt, hvad du oplever; thi med blotte Venstabsforsikringer lader jeg mig tilforladelig ikke affpise. Gils Arthur og siig ham, at jeg beundrer den Smag, han har lagt for Dagen i sit Valg. Han er en fortræffelig ung Mand, der ganske fortjener min ridderlige, høihjertede Franziska, og for at du ikke skal bilde dig for meget ind af din Elionhed, min Jomfru! saa vil jeg siige dig, at han næsten er ligesaa smuk, som du, skiondt det rigtignok er overordentlig meget sagt.

Din til Døden tro Meiemoder
Elisabeth Sarnen.

Til Fru Sarnen.

Den 8de Mai 1828.

Jeg vilde ønske, at De var hos mig, min ædle Moder! og at De kunde læse i mit Blik, hvad jeg har at sige Dem, saa jeg ikke behøvede at tale meer derom.

Nei! mit Hierte har ikke fiernet sig fra Dem, og heller ikke fra min Onkel og fra min elskede lille Wilfred.

O, hvor er han mig ikke kjær, denne deilige Dreng, med Lokker, som den hviede Vinranke, og med Dine, hvori en uendelig Berden funkler! Og hvor er han ikke tro og god! Vi ere Søskende for Evigheden, det veed jeg vist.

Men Arthur — ja ham elsker jeg jo rigtignok anderledes.

„Du er et godt Barn, Franziska,“ sagde min Onkel til mig forleden Dag; „men den Trostløb, vi arbejdede efter vore Fædre, den har min Broder neddraget fra det himmelske Rige til den jordiske Brud, hans Forvildelse er gaaet i Arv til dig; derfor frygter jeg, hvor tro du end er, at hvad der er begyndt med jordisk Sind, ogsaa vil have Jordens Henvisnelighed i sig.“

Jeg vil ikke fragaae, at denne Tale ængstede mig noget, men dog er mit Haab stærkere end min Angst.

Al er det da saa stor en Synd at elske Jorden? Ja naar vi altfor tidlig vende os bort fra det jordiske Liv, ere vi da ikke, ligesom uartige Børn, der foragte det

Vegetri, de have i Hænderne og skrige for at faae noget, der endnu er bedre? Er ikke dette en Utafnemmelighed mod de hellige Magter, fra hvilke Livets Gave kommer? Og dog betragte de fleste Mennesker netop dette som Tegn paa stor Religiositet.

Arthur er hver Dag hos os, og jeg fører ham omkring paa alle mine Yndlingssteder; jeg veed sandelig ikke, hvorledes jeg skal holde det ud, naar han engang forlader os, selv om det ogsaa kun bliver paa kort Tid.

Dog at tale om ham og om mit Forhold til ham, synes mig næsten en Vanhelligelse, især siden jeg, ved at høre Froken Precht, har erfaret, hvor affskyeligt Ordet kan misbruges.

Vi have i den sidste Tid oftere haft Besøg af den omtalte Dame, i hvem ogsaa De er saa indtaget. Hvis De imidlertid kiendte hende saa godt som jeg, da vilde De vistnok forandre Deres Mening.

Arthur taler rigtignok tidt om hendes Klogskab; mig forekommer det imidlertid, som hun slet ikke er klog; thi hun seer næsten intet i sit rette Lys, men hun har kun visse pyntede Talemaader, som hun læser sig til, og hvormed hun bestandig hjælper sig. „Hun er en filosofisk Phrasedolog,“ siger Dr. Wagner.

Hun har ogsaa forsøgt at oplære mig i sin Visdom; ja forgangen Dag vilde hun endog, jeg skulde læse en Afhandling, der var skreven i hendes Stil, over Shak-

speare; men jeg betakkede mig og sagde, at jeg ingen Lyst havde til at blive spoleret.

Forleden førte hun Maurices to Børn hid. Jeg beklager dem, de stakkels blege Skabninger; thi de maae efter hendes Sigende arbeide fra Morgen til Aften. „Men hvorledes skal de holde det ud?“ spurgte jeg. „Bed Mandens Seier over Legemet,“ svarede hun, „deres naturlige Liv maa knækkes og gaae til Grunde, om de saa skulde tabe al Saft og Kraft derved.“ — „Kunde høendes,“ vovede jeg at svare.

Forestil Dem dog, de stakkels Børn maae læse Schleiermachers Oversættelse af Plato. Men dermed er hun dog ikke fornøiet; „thi Plato er altfor poetisk,“ siger hun, „og Poesien ere de alt ude over, de skulle nu kun lære at tænke, intet videre.“

„Ligesaaalidet som vi bestandig kunne leve i det klare Sollys,“ bemærkede da min Onkel, „ligesaaalidet kan Siælen bestandig færdes i den strenge Tankes Rige; thi ogsaa Matten og Sønnen fordre jo deres Ret.“ — „Jeg hader Sønnen,“ svarede Emilie. — „Og dog kan den ikke undværes,“ vedblev min Onkel, „Solstein maa verle med Stjernelys, og hver Nat maa Siælen bade sig i Silbærelsens skjulte Kilder; Kunstens Morgen- og Aftenrøde maa heller ikke mangle; thi uden den vilde Siælen ældes, og Tanken vilde kun fremstille et farveløst Omrids, en Form uden Fylde; thi denne Fylde kommer bestandig

fra de dunkle Bænde, hvorfra Livet udspringer." — O! hvor har han ikke Ret!

Men nu skulde man dog i det mindste troe, at de stakkels Børn havde lært at tænke nogenledes ordentlig, og dog forsikkrer jeg dem om, at dette aldeles ikke er Tilfældet. Andre Børn vide tusinde Ting, som de ikke ligesom have lært, man begriber tidt ikke, hvorfra det kommer, det er ligesom de indaande det med Luften; men disse vide intet uden deres Læctier, og dem kunne de blot ramse op.

Hun lader sig aldeles ikke lede af den naturlige Følelse, paaستاer hun selv, men kommer til alt ved Slutninger, og saaledes mener hun at begribe det, som hun slet ikke hverken udvortes eller indvortes har giennemlevet. O, min ædle Moder! Er ikke dette den allerstørste Hovmod, naar man saaledes bilder sig ind at kunne fælde Dom baade over hvad man kiender og ikke kiender, og naar man mener at være færdig, uden at være moden. "Før vare det slette Digtere," sagde Wagner, "der drev en Leeg med Klängen og de blotte Ord, men nu er Mæden ogsaa kommen til Philosopherne."

Arthur paaستاer, at hun har smukke Dine, mig forekomme de hæslige; de ere stærkt udstaende, og hun spiler dem ordentlig op, ligesom et Par Eg, for at de skulde see store ud; ja jeg vil vædde paa, at hun aldrig har slaaet dem ned sit hele Liv igiennem.

Med Arthur giver hun sig for Næsten meget af, mig kan hun derimod ikke fordrage, det har jeg nok mærket.

Ogsaa Herr Eginhard S. besøger os tit. De veed, han har tilbragt hele den forløbne Vinter paa Maurices Slot, og han tænker endnu at blive der i denne Sommer. Herr Eginhards virkelige Fortienester maae vi naturligviis alle erkiende; men ogsaa han lider desværre af den samme Sygdom, som Frøken Emilie, skiondt den ytrer sig paa en anden Maade; thi ogsaa han stræber efter en høiere Plads end den, der egentlig tilkommer ham. Men er da ikke Rang og Titelsyge ligesaa tilgivelige, som en saadan Skribentforfængelighed, og enten man bruger Kunster for at roses i de offentlige Blade, eller for at faae en Orden, kommer ikke det paa et ud, og er det ikke Skade, at et saa sieldent Talent skal forvilde sig paa slige Afveje?

Imidlertid kan jeg dog langt bedre lide ham end Frøken Emilie, og jeg vilde kun ønske, at Arthur saae hende med de samme Øine som jeg.

Lev vel, min elskede Moder! I Morgen kommer jeg maaskee til Dem, men dog vilde jeg ikke lade Dem saalænge vente paa Svar, derfor sender jeg Dem disse Linier.

Deres

Franziska Waldstädten.

Dette Brev og forskjellige sildigere Jagttagelser, som Franziska meddeelte Fru Sarnen, bevirkede lidt efter lidt, at denne ganske forandrede sin Dom om Froken Emilie og tabte den høie Mening, hun i Begyndelsen havde havt om hende.

Syttende Capitel.

Vi kunne nu vanskelig gaae videre, uden at berøre en vigtig Hemmelighed, som vi ikke før have omtalt, men som dog maaskee den skarpsindige Læser alt længe har anet.

Strax den første Gang Emilie saae Arthur, frembragte hans Skienhed og fordeelagtige Ydre et overordentligt Indtryk paa hende. Hendes hele Digtens og Tragten gik derfor lige fra det Diablik, hun skiltes fra ham, ud paa snart at samles med ham igien. Dette var den egentlige Grund, hvorfor hun forlod sin Veninde og paatog sig at være Gouvernante for Maurices Børn, hvilket hun vist, da hun aldeles ikke trængte dertil, i alle andre Tilfælde vilde have afflaaet.

Saaledes havde den forunderlige Ironie, der saa ofte udøver sin Magt i Livet, og giennem hvilken høiere Mander synes at lege med Menneſket, ogsaa grebet ind i hendes Tilværelse; thi uagtet hun ellers ved enhver Leilighed gav til Kiende og sikkert ogsaa meente, at hun hørte hjemme i den Sphære, hvori Naturen taber sin Magt,

og hvori Tankens klare Dagslys og den fri Selvbestemmelse hersker: saa syntes dog den dunkle Drift, som hun med Hensyn til sig selv ingen Berettigelse vilde tilstaae, og som hun ellers med philosophisk Haan saa ned paa, nu at have vunden en stor Seier over hende.

Om det for Næsten virkelig var en dyb Rikærlighed, hun følte, eller snarere et sandseligt Velbehag, over hvilket hun ikke kunde blive Herre, tør vi ikke ganske afgjøre; men hvad man saa vil antage, saa kan man ikke tvivle paa, at hun har vidst at besmykke sin Sag for sig selv; og da hun i øvrigt besad en meget ubøielig Villie, ja da det var hendes faste Grundsatning, at man aldrig burde opgive den Plan, som man engang havde fundet det værdt at kæmpe for, saa blev denne hendes Følelse for Arthur i flere Aar den hemmelige Drivekræfter til hendes Handlinger og det Midtpunkt, hvorfra disse alene kunne oversees og begribes i deres Sammenhæng.

Da hun ellers hverken manglede Enlidhed eller qvindeligt Blik, begreb hun snart, at Franziska Waldstädten kunde blive hende en farlig Medbeilerinde, og rimeligviis bidrog dette end mere til at forstærke den Utilbøielighed, hun alt fra første Dieblis følte for Franziska.

Dog var det langt fra, at dette hindrede hende fra at søge Franziskas Selskab; tværtimod neppe mærkede hun, at Waldstädtens Huus var det, hvori hun sikkert kunde finde Arthur, før hun, uden i mindste Maade at

generes af den Tilbageholdenhed, Franziska viste hende, meget hyppigt indfandt sig der og opførte sig, som om hun hørte til Husets fortroligste Venner.

Naar hun da her eller andensteds traf Arthur, saa indlod hun sig strax i Samtale med ham, og hun vidste ved slige Leiligheder at udvikle et saa stort Bekjendtskab med den æsthetiske og filosofiske Literatur, hun talte med saa stor Sikkerhed og tilsyneladende Overlegenhed om alt, hvad der vakte almindelig Interesse i Kunst eller Videnskab, at hun ogsaa hos Arthur bestandig vandt i Anseelse og meer og meer bestyrkede ham i den høie Mening, han alt forhen havde fattet om hende.

Hun laante ham ogsaa flere Bøger og Tidsskrifter, hvorved hun stræbte at stemme ham efter sine Planer, og som hun ved Maurices Godhed i stor Mængde vidste at skaffe sig. Ja der forgik neppe nogen Uge, hvori hun ikke sendte ham en eller anden literair Nyhed, en eller anden Journalartikel, hvori allerede det samme logiske Spil blev drevet med forskjellige Kunster og Videnskaber, som siden er worden saa almindeligt.

Alt dette var vel ikke ganske efter Franziskas Onske, men dog taug hun, da hun vidste sig sikker paa Arthurs Kiærlighed, i lang Tid stille dertil, og hun indlod sig overhovedet kun lidet med Emilie, i hvem hun anede en fiendtlig Natur, med hvilken ingen Forsoning var mulig eller tænkelig.

Heller ikke indlod Waldstädten sig stort med Emilie, med mindre hun fremkom med Paaftande, mod hvilke han i Følge Pligt og Samvittighed troede, han maatte tage til Gienmæle. En desto kraftigere og ivrigere Modstander fandt hun derimod i Dr. Wagner, der næsten aldrig lod nogen Leilighed gaae hen, naar hun yttrede en Mening, som han ikke kunde billige, uden at bryde en Landse med hende derom.

Naar Emilie med sine to Elever besøgte Waldstädens Huus, anstillede hun almindelig et Slags Examen med dem, hvorved det da viste sig, at de havde lært en heel Deel; men hvorved tillige de huultflingende og iisfælde Phrafer, der af og til gled frem over deres blege Læber, frembragte næsten det samme Indtryk, som et Pust af Wintervinden i en halvødelagt Baar.

„Læg dog Mærke til hendes Dragt!“ sagde Franziska til Arthur efter en sliq Examen, „betragt den mørkegrønne Kiøle med de brede Seladonsbaand og de store røde Sleifer foran! Hvordan synes du, den klæder hende?“ — „Ikke synderlig godt,“ svarede Arthur; „men hendes Ansigt er dog smukt, og hendes Tale vidner om den høieste Dannelse.“ — „Trods hendes Dannelse kunde det være, at hun løb med Liimstangen sit hele Liv,“ svarede Franziska.

Imidlertid havde Emilie sendt sine Elever hjem,

hvorimod hun selv besluttede at blive den hele Aften hos Waldstädten.

Noget senere traadte Dr. Wagner ind tilligemed Wilfred, der med stort Velbehag fortærede en Kage, som Wagner havde givet ham.

„Den største Feil hos Børn,“ bemærkede Emilie, „er den, at de saaielden komme til Negationen af deres sandkelige og empiriske Natur; de betragte almindelig en Frugt, en Kage, eller en betydningsløs Leeg som det Substantielle, som det, hvori Livet kommer til sin fulde Ret, og bryde sig aldeles ikke om noget Hviere. Hos Clara og Natalia derimod,“ (saaledes hed Maurices Børn), „er Manden allerede vaagnet, derfor sætte de kun liden Priis paa slige Nydelser.“

„Nu det kommer vel af, at de have daarlige Maber,“ sagde Wagner; „thi naar det er Tilfældet, bringes man let til at gjøre en Dyd af Nødvendighed.“

„Men hvorledes har De kunnet lære dem saa meget i saa kort en Tid?“ spurgte Arthur.

„Kun ved en alvorlig og vedholdende Anstrengelse,“ svarede Emilie; „thi det er altsammen en Virkning af Villien, det er slet ikke Natur, ikke i mindste Maade.“ Under disse Ord, som Emilie udtalte med usædvanlig Heflighed, vendte hun sig henimod den Side, paa hvilken Franziska sad.

„Og hvad har De da imod denne Natur, som De

ved alle Leiligheder saa haardt forfølger?" spurgte Wagner.

"Ved Natur forstaaer jeg her kun det Umiddelbare i Mennefskets Siæl," svarede hun, "det Givne, det Ubevidste, hvis Magt Friheden underkender, og der i vor Tid steds mere og mere trænges tilbage. Ja jeg mener endog, hvor forunderligt det end klinger, at have kiendt Børn, der i deres tidligste Aar allerede vare ude af Bevidstløshedens Nat, og paa hvis Bugger allerede Tankens klare Dagslys straaede."

"Det vil sige: De mener at have kiendt Børn, der bleve fødte med filosofiske Floskler paa Læberne," sagde Wagner.

"Jeg har ogsaa kiendt en Dreng paa syv Aar," bemærkede Franziska, "der paastod, at han ikke troede andet, end hvad han kunde begribe. Han maa da vel allerede dengang have staaet paa Philosophiens hvæste Hvider."

"De er en skeptisk Natur," sagde Emilie til Wagner, uden at agte paa Franziskas Ord, "og De er ikke i Stand til at tage deres Negation tilbage igien i en høiere Idee, derfor hader De vore Dages Philosophie."

"Ingenlunde," svarede Wagner, "jeg negter ikke, at der i vore Dage findes store, usædvanlige Genier og udmærkede Hoveder ogsaa i den filosofiske Videnskab; men jeg misbilliger det i høi Grad, naar Philosophien gives i de aandelig Umyndiges Hænder; thi deraf kommer

næsten al den forvirrede Tale nuomstunder, al den ufigelige Hovmod og hele denne Leeg med Videnskabens Terminologie, hvorved umodne Unglinger forføres til at skrive Recensioner over Bøger, de neppe have læst, til at fælde afgjørende Domme i Videnskaber, hvoraf de neppe kiende andet end Overfladen, og til at troe sig store Mænd, fordi de forstaae at flirre med Systemets Biælder. Dette Uvæsen kunde ødelægge Verden, hvis det virkelig tog Overhaand, og hvis ikke til Lykke ogsaa Tiden var der, som lidt efter lidt udjevner alt slikt; og saaledes ville vel de fleste af disse Philosopher snart tabe sig i den almindelige Mennekkemasse og maaskee endog ende som fuldkomne Philistere, hvorimod naturligviis ingen kan have det Mindste at indvende."

"Eiig hvad De vil, De hindrer dog ikke Verden fra at kæmpe sig ud af sin Umiddelbarhed."

"Der gives en rig Umiddelbarhed, der er mere værdt end en fattig Udvikling," sagde Wagner; „man behøver ikke altid ved det Umiddelbare at tænke sig noget Naat eller Dyrisk, men kun den Forbindelse med Naturen, at dens rige Strøm, uden at vi selv vide hvordan, finder Vej til vort Jnderste, og at vi føle dens Nær-værelse i det dunkle forhoiede Hierteslag. Denne Umiddelbarhed bør aldrig ophøre; thi det er fra den, at Digterkraft og selv det philosophiske Genie udgaae, og det er giennem den, at Skabelsesakten gientager sig i den

enkeltes Bryst, og hvis dette Væld udtørredes, hvorfra skulde da Livet faae Kraft til at vedvare?"

"Livet maa være saa rigt det vil, saa skal det dog udvikles."

"Ja, men vel at mærke uden at løsrive sig fra sit Udspring, uden at tabe den dunkle Naturgrund i sit Indre; thi ellers kunde jo Livet aldeles ikke bestaae, ligesaa lidt som et Træ, der affkæres fra sin Rod; og den, der mis-
kiender dette og bortvender Diet herfra under sin Udvik-
ling, han vil faae en Abstraction istedenfor Naturens rige
Fylde, og om han da ikke har tabt meer, end han
har vundet, derom vil jeg rolig lade enhver Upartist
dømme."

"Jeg hader denne mystiske Natur, ligesom enhver
anden Dunkelhed; Mystik og Dunkelhed ere Ord, der
egentlig burde udslettes af Sproget."

"Saalænge de findes i Livet, maae De vel ogsaa
taale dem i Sproget," svarede Wagner.

"Og dog skal og maae de forsvinde; thi dertil stræber
jo den hele Videnskab."

"Det vil dog neppe skee her paa Jorden, ingen har
endnu opløst Tilværelsens dunkle Gaade, de Formler,
hvorved man indbilder sig, at dette alt er skeet, skuffe
kun den, der ikke kan eller ikke vil skielne Form fra
Væsen; thi om ogsaa den Vise vilde sige sig at forstaae
det, saa skal han dog ikke finde det, siger Salomon."

„Paa Speculationens Hvider vorder Formen selv til Væsen,“ svarede Emilie, „der er Gaaden løst; thi der giennemtrænger Aanden ethvert Punkt i Tilværelsen.“

„Og derved kunde da ogsaa Naturen igien komme til Væge og Værdighed, men derved synes mig ogsaa, at De naabentbart modsiges Dem selv.“

„Om saa var, saa er jeg heller ikke saa afmægtig, at jeg ikke skulde kunne bære Modsigelsen i mig; thi det er netop det sande Livs Kiendetegn, at det optager og fastholder Negationen i sit eget Væsen.“

„Verden er allerede farveløs nok,“ svarede Wagner; „men skal dette af Abstractionen og kun for den strengere Videnskab dannede Sprog saaledes trænge sig ind i vor daglige Kreds, saa vil snart det sidste Spor af Friskhed og Sæmpelhed og af levende Anskuelse forsvinde.“

„Den, der taler i dette Sprog, hans Haar maa vist blive graat før Tiden,“ bemærkede Franziska.

Emilie svarede intet herpaa, men betragtede hende kun med et mistroisk og ængsteligt Blik; thi hun havde virkelig allerede blandt sine jævnlige Lokker opdaget enkelte slige Forløbere for Høsten, der hos hende vare komne tidligere end sædvanlig. Hun udryddede dem bestandig med stor Omhu, og dog frygtede hun nu for, at en eller anden saadan graa Forræder var bleven tilbage, der ikke havde kunnet undgaae hendes Medbeileerindes skarpe Blik.

„Ja bliver det saaledes ved,“ sagde Wagner, „da kommer snart den Tid, hvori ethvert naturligt Udtryk vil betragtes som en Naahed, og hvori hvert Spor af Farve vil bortspinde af de saakaldte Dannedes Tale. Naar det skeer, da ville ogsaa Hierterne afkøles med Sproget, og man vil da kun elske den abstracte Menneſkehed, medens Kiærligheden til det enkelte Menneſke, som Jean Paul ſiger, ikke vil findes i andre Hierter end i Hundenes.“

„Med Dem er det mig umuligt at disputere,“ ſvarede Emilie; „thi vi ſtaaer paa ſaa forſkiellige Udviklings-
trin, at De nødvendig maa misforſtaaer mig.“

„Hvis nu de gamle Komedieſkrivere kunde ſee op af deres Grave,“ vedblev Wagner, „da vilde de undre ſig over vore Fremſkridt; thi hos dem var det dog kun lærde Pedanter og ſkimlede Magiſtere, der anvendte de logiſke Kunſtudtryk til daglig Brug; men nu høre vi dem alt i Taler, der ere ſkrevne for Folket, ja ſelv ved Theebordet og i Damernes Kredſe.“

Emilie ſvarede intet herpaa, og Samtalen tog nu en anden Vending. Kort efter, da Tusmørket begyndte, ſatte Franziska ſig til Klaveret og spillede flere Smaaſtykker, tilſidſt endte hun med Goethes bekiendte Digt til Maanen, af hvilket vi her blot ville anføre det ſidſte Vers:

Was von Menschen nicht gewußt,
 Oder nicht bedacht,
 Durch das Labyrinth der Brust
 Wandelt in der Nacht.*)

„Alle slige Sange, hvori ingen klar Tanke, men kun halvdunkle Stemninger udtale sig, ere mig i den inderste Sæl imod,” sagde Emilie.

„Paa mig virker denne Sang, som en duftende Natviol i en Foraarsnat,” sagde Arthur, „Musiken finder jeg ogsaa meget skøn.“

„Baade Blomsterduft og Musik forekomme mig som noget Underordnet,” svarede Emilie, „der aldeles tilhører Livets mystiske Side, og hvori Tankens Lys vanskelig kan gjøre sig giældende.“

„Hvergang jeg seer denne Frøken Emilie,” sagde Franziska til sin Onkel, da Selskabet var borte, „saa ønsker jeg, at jeg kunde lægge et uhyre Hav imellem hende og mig, og at jeg kunde flygte til en fiern Ø, hvor slige Bæsnere ikke fandtes, eller at jeg var født i en forbigangen Tid, hvori Menneskene vare uskyldigere

*) Det, som Mennesket ei veed,
 Som han ei forstaaer,
 Giennem Brysters Labyrinth
 Dog i Natten gaaer.

og ensfoldigere, og hvori de endnu ikke kiendte al denne Forsængelighed og falske Glimmer."

"Det er ganske den urigtige Vej, Franziska," svarede Waldstädten, „fremad maae vi og ikke tilbage. Det kan vel synes herligt at henleve sit Liv paa de Saliges Dør eller under Patriarkerne's Telte, man kan ogsaa tidt fristes til at ønske sig den barnlige Uvidenhed og Uflygtighed igien; imidlertid er Porten dertil allerede lukket bag ved os og aabnes aldrig meer. Frem maae vi da, for at kæmpe os igiennem Livet, og for endelig ved Veiens Ende at gienfinde, hvad vi dog, ved at se tilbage, aldrig vilde naae. Menneskeslægten begynder i Paradiset, udjages deraf, giennemgaaer en lang og bitter Kamp og gienbinder endelig, efter at have opoffret den jordiske Lyst, ved Troen, ved Mandens Hielp og ved den himmelske Naade, et høiere Paradiis; saaledes forestilles det jo og i den hellige Skrift."

„Åh! nu taler du jo næsten ligesom Frøken Emilie, Onkel!"

„Nogen Forskiel er der dog vel imellem os, skøndt jeg ikke kan negte, at hun undertiden eftersnakker Mænd, der vel have tænkt dybere end hun. De Mennesker, til hvilke hun hører, have tidt ikke saa megen Uret i hvad de sige, som i den Form, hvorunder de sige det, og i den Overdrivelse, hvormed de gientage, hvad bedre Hoveder før dem have udtalt."

„Dg troer du da ikke, at hun har Uret?“ spurgte Franziska forundret.

„Hvor hendes Mestere alt i Forveien gif for vidt, der forvilder hun sig naturligviis ogsaa; end mere feiler hun i de Følger, hun paa egen Haand uddrager af deres Systemer, og allermæst, naar hun blot benytter deres Ord som et Glimmersmykke for sin egen Person; thi om nogen end kiendte Sandheden aabenbar og vilde misbruge den til Forfængelighed, saa vilde Ordet forvende sig i hans Mund og vorde en klingende Bælde, og han blev dog en falsk Prophet.“

„Hun er en Phariseer, der slaaer sig for sit Bryst og takler Gud, fordi hun ikke er som vi andre,“ sagde Franziska.

Attende Capitel.

En Dag begav Arthur sig ud til Maurices Slot, for at besøge Eginhard, der ikke befandt sig vel.

Maurice var som sædvanlig fraværende, Emilie var gaaet ud at spadserere med Børnene, og Arthur fandt saaledes Eginhard ganske alene, liggende paa en Sopha. Foran ham stod et Bord, hvorpaa der laae en Laurbærfronds, hvis Blade han idelig oversproittede med Vanddraaber. Da Arthur spurgte til hans Befindende, svarede han, at han nu var saa godt som ganske rask; men at han virkelig i flere Dage havde været temmelig angreben. Ved noiere at udforske ham, erfarede Arthur, at han for kort siden havde besøgt den sindssvage Margrethe, og at dette Besøg havde henkastet ham paa Sygeleiet.

„Jeg skriver i denne Tid paa en Fortælling,“ sagde Eginhard, „hvori jeg vil benytte det underlige Mygte om hiin Liigkiste, hvori intet Liig fandtes. Da jeg nu fuldt og fast troede, at Margrethe kunde give mig

adskillige Oplysninger i denne Henseende, saa havde jeg allerede for lang Tid siden besluttet igien at gaae til hende. Flere Gange begav jeg mig ogsaa paa Veien, men ligesaa ofte vendte jeg tilbage med usorrettet Sag; thi, oprigtig talt, jeg har et Slags Afsky for Vanvittige, og mit Mod forsvandt derfor, hver Gang jeg nærmede mig til hendes Dørtærskel. Endelig for nogle Dage siden overvandt jeg dog alle Betænkeligheder og traadte virkelig ind til hende. Jeg fandt hende oppe af Sengen, og, som det lod til, var hun ganske vel stemt. Men neppe havde jeg sagt et Ord om mit Vrende, før hendes Ansyn paa en egen Maade formærkedes. „Jeg veed meget godt, hvem I er,“ sagde hun, „thi jeg har seet Jer paa Maurices Slot, og han fortalte mig, at I var en Mand, der ved Skrifter havde gjort Gder bekendt for Verden.“ — „Det vil jeg ikke negte,“ svarede jeg. „Og I udgiver da vel paa Tryk alle de mærkværdige Historier, I hører?“ vedblev hun. — Jeg forsikrede hende nu om, at intet skulde blive fortalt, uden hvad hun selv tillod; dog hun agtede aldeles ikke paa mit Ord, men traadte mig nærmere og rettede sig op, saa hun næsten syntes et Par Tommer høiere end før; paa samme Tid fik Dinene i det blege Ansyn et saa usædvanligt Udtryk, at jeg blev staaende, ligesom jeg havde seet et Medusahoved.

„Skal da nu,“ udraabte hun, „min bittre Graad
 Slottet ved Rhinen. 1.

i de lange Nætter paa det søvnløse Leie udblæses i alle Vinde til Spot for de letsindige Mennesker? Har denne Dval nu i saa mange Aar ligget stum i min Siæl og udbredt Gift og Angst i mit Blod, saa mit Barn døde derved — o, mit stakkels Barn, det var en sørgelig Tid, da de lagde dig ned i den sorte Jord! — og er alt dette blot derfor skeet, og har hun, som er gaaet i Forveien, blot derfor dypet sit Brød i sine Taarer, for at I nu tilsidst skal lege med hendes bittere Dval og stille hende frem til et Skuespil for den kolde, ligegyldige Verden?""

Efter disse Ord betragtede hun mig igien med dette forstenende Blik, hvori Siælens Forvildelse tydelig stod skreven. Endelig traadte hun mig endnu nærmere end før og sagde med en dæmpet, halvhyviskende Røst: ""Men har du saa stor Begierlighed efter at høre noget om hende, saa stig op ved Midnatstid i Taarnet og vent, til Maanen kaster sine Straaler igien nem de smaa Vinduer, da kan du see ham selv, den gamle Søvnengænger; thi han har ikke No paa Gravens Pude, og hans Synder vare stærke nok for at bryde den tykke Marmorsteen, hvorunder han blev nedlagt. Spørg ham saa, om du har Mod, hvorfor han kommer, og hvad han søger, og hvad det er, han bærer under sin Arm, saa fortæller han dig maaskee selv den hele Historie.""

Da hun havde sagt dette, sank hun udmattet ned paa en Stol, og hendes Dines Glands udslukkedes, og

jeg ilede igien til Maurices Slot, hvor jeg har ligget syg lige til i Dag af den blotte Grindring; men endelig har en Begivenhed, der i Morges mødte mig, skienket min Siæl sin Kraft igien. For Resten veed jeg nu, at Margrethe, naar hun befinder sig bedre, ofte kommer hid, hvor hun efter Maurices Befaling bestandig bliver godt modtaget, og hvor hun tidt forretter sin Andagt i det lille Capel."

Kort efter begyndte Eginhard som sædvanlig at omtale sig selv og sine egne Anliggender. Han fortalte blandt andet, at han nylig havde udarbejdet et Par Romancer, som han strax, uden at Arthur bad ham derom, forelæste for ham.

"Troer De," sagde han derefter, "at der ere nok Billeder deri? Enkelte Steder synes mig selv noget magre, og jeg maa derfor sikkert skyde nogle Billeder ind hist og her." — "Gaaer det an?" spurgte Arthur, "og skulle ikke Billederne udspringe under Udarbejdelsen ligesom organisk af Digtet selv?" — "Det behøves aldeles ikke," svarede Eginhard, "hvad jeg paa denne Maade tilføjer, er det netop, der gjør meest Lykke. Derfor opskriver jeg daglig alle de Tanker og Billeder, der falde mig ind, saaledes har jeg allerede samlet mangfoldige Hefter deraf, som jeg da siden benytter. Den eneste Uleilighed, der følger dermed, er, at jeg, hver Gang jeg skriver noget, maa lede saamange Papirer igiennem, derved taber jeg rigtignok en betydelig Deel Tid."

Naar Eginhard først begyndte at omtale sin literaire Virksomhed, saa fattede han sig fielden i Korthed. Han blev derfor ogsaa denne Gang ved og fortalte blandt andet, at han nylig havde ladet hente sine egne Skrifter fra et Leiebibliothek, hvorved han da med Glæde bemærkede, at de befandt sig i en meget forslidt Tilstand; „thi det er jo dog et Beviis paa den Begierlighed, hvormed de blive læste,“ sagde han.

Kort efter aabnede han en Secretair, hvoraf han fremtog flere Pakker Breve, som han havde modtaget fra de forskielligste Personer, og hvori, efter hans Forsikkring, hans Skrifter med stor Varme blive omtalte. Adskillige af disse Breve læste han for Arthur, og de indeholdt alle en temmelig ubetinget Ros. Eginhard tilstod ogsaa meget oprigtig, at det var hans Bane at giemme de Breve, hvori han blev rost, alle de øvrige derimod kastede han bort.

Endelig fremtog han og en Bog i Qvart, som han viste Arthur; den var indbunden med stor Siirlighed i rødt Saffian og bestod deels af skrevne, deels af trykte Blade. I denne Bog havde Eginhard samlet alle de fordeelagtige Recensioner og Bedømmelser af hans Arbejder, som han kunde overkomme, og som ellers stode adspredte i mangfoldige Dagblade. Blandt disse Recensioner vare endog flere af de Anmeldelser optagne, hvori Boghandlerne pleie at anprise deres Forlagsartikler, og

intet Stykke var overhovedet af saa ringe Værdi, at det ikke her havde fundet sin Plads, naar det blot indeholdt den tilbørlige Ros.

Tilslidst pegede Eginhard paa den omtalte Laurbærkrands og spurgte Arthur, om han ikke fandt den smuk „Jo,“ svarede Arthur. „Men De spørger jo aldeles ikke, hvorfra jeg har faaet den.“ — „Nu, hvorfra da?“ — „Den er efter Tienerens Udsigende bragt af en tilsløret Dame, der ikke vilde sige sit Navn; hun bad alene om, at den maatte blive leveret til Digteren Eginhard S. som et Tegn paa hendes Erkiendelse af hans Værd. Emilie formoder af flere Grunde, at denne Dame har været Franziska Waldstädten, og mellem os, jeg veed ingen, fra hvis Haand jeg hellere vilde modtage en slig Gave.“ — „Franziska Waldstädten har det ikke været, derom kan De være overbevist,“ sagde Arthur, hvorefter han med kiendelig Forstemthed tog Afsked og gik.

Ved Slottets Udgang mødte han Frøken Emilie, der kom hjem med sine to Elever. „Det er mig kiært, at jeg træffer Dem,“ sagde hun, „jeg har lovet en Veninde at komme til Bonn i Dag, altsaa kunne vi følges ad.“

Efter disse Ord befalede hun, at en Vogn skulde forspændes, derpaa hviskede hun et Par Ord i Børnenes Øren, hvorefter de gjorde en ziirlig Compliment for Arthur og forsoiede sig bort.

„Det er kun efter Herr Maurices Onske og efter Vægens udtrykkelige Befaling,” sagde hun, „at jeg saaledes fører Børnene ud, thi mig selv er det egentlig imod; Børnene ere nu desuden vant til Luften i Værelserne, og Vinden og den varlende Temperatur udenfor gjøre dem, som mig synes, aabenbar Skade.“

„Men ellers betragter man jo dog Bevægelse i fri Luft som meget gavnlig,” svarede Arthur. — „Det er sikkert en Fordom; men sæt ogsaa, at man havde Ret, og at denne Bevægelse gavnede Legemet, hvo vilde da ønske sig det uncultiverede Menneskes Sundhed, der er fiøbt med Tidens Tab paa Mandens Beføstning?” — „Men nogen Adspredelse trænge vi dog alle til.“ — „Et velopdraget Barn finder sin Adspredelse i sit Arbeide, intet er mig piinligere, end at see et Barn henbringe den halve Dag i Lediggang, saaledes som den lille Wilfred.“

Kort efter kom Bognen, og Emilie tog tilligemed Arthur Plads deri. Underveis omtalte Arthur sit Besøg hos Eginhard. „Hans hele Væsen tyder paa, at han har udviklet sig til Kunstner,” sagde Emilie, „det er meget elastisk og retter sig hurtig op efter enhver Slappelse. Denne Gang er det Laurbærfrandsen, der har cureret ham.“ — „Han nærer den urimelige Tro, at den er kommen fra Franziska,” udbrod Arthur. — „Det er mig fiørt, at De bringer Talen paa hende,” sagde Emilie, i det hun noie betragtede ham; „hun er en af Hovedaar-

sagerne, hvorfor Eginhard bliver i denne Egn, han elsker hende med sand Lidenskab og tænker at tilbyde hende sin Haand.“ — „Er det muligt!“ udbrod Arthur, „kan han da elske andet, end sin egen forfængelige Person!“

„De gjør ham Uret,“ svarede Emilie, „hans Forfængelighed er ikke af det almindelige Slags; tvertimod, i det han udelukkende sætter det Uendelige i sin Subjectivitet, faaer han et betydeligt Moment af Manden i sig, og det er netop dette, der giver ham hans Styrke og hans Pathos. Han er dristig nok til at erklære sig selv for det egentlige og eneste Menneske, sin Berømmelse som det, alt andet skal dreie sig om, saaledes faaer han Princip tilfælles med Verdenserobrerne; thi den fri Subjectivitet, der føler sin Uendelighed, seirer tidt, netop fordi den i sit Jnderste fastholder et stort Moment af Sandheden.“

„Nei!“ raabte Arthur, „vær De vis derpaa,“ om saa tusinde Journaler udbasunede hans Ros, og om al Verdens ubekiendte Damer sendte ham Laurbærkrandse, saa vinder han dog aldrig Franziskas Kiærlighed!“

„Det skulde virkelig gjøre mig ondt,“ svarede Frøken Emilie; „thi Franziska trænger stærkt til at kiende den Berettigelse, som Subjectet har ligeoverfor den saakaldte Natur, og denne Kundskab mægtede Eginhard bedst af alle at give hende.“

„Tro mig, De misliender Franziska!“ sagde Arthur.

„Jeg misliender ingen,“ svarede Emilie, „og naar jeg blot seer en Bevægelse fremad, en fri Udvikling i Tanken, saa opgiver jeg heller ingen; ja selv det Minste, selv det stationaire Standpunkt giver jeg sin Ret, og jeg tilstaaer derfor gierne, at den viebliklige Fremtræden af en umiddelbar Natur ved første Diekast kan synes interessantere end de fleste andres, og at den kan glimre med en vis oprindelig Glans, ligesom den, der pryder Insektets Vinger, kun paastaaer jeg, at denne Glans har en meget underordnet Betydning.“

Hvormeget end dette stemmede med de Grundsætninger, hvortil Arthurs tidligere Studier havde ført ham, saa frembragte det dog i hiint Dieblis kun liden Virkning paa ham. „Det kan og skal aldrig skee!“ raabte han, „og jeg beder Dem anvende al Deres Indflydelse, for at bringe Eginhard paa andre Tanker.“

„De interesserer Dem jo særdeles levende for Frøken Waldstädten,“ bemærkede Emilie.

„Jeg negter det ikke,“ svarede Arthur, hvis Viden-
skab nu vanskeligt lod sig længere tvinge, „hun interesserer mig overordentlig; ja naar jeg seer hende, da er der Fred i mit Indre, og naar hun taler, da er det ligesom jeg vandrede i eensomme Skove og lyttede til Fuglesang.“

„Vogt Dem vel for at falde i de Dæmoners

Hænder, der med magiske Kunster forlokke Mennesket!" sagde Emilie med en Hefstighed, som hun dog snart igien vidste at betvinge. "Jeg begriber ikke ret Deres Mening," svarede Arthur.

"Franziska staaer jo paa den ubevidste Naturs Standpunkt," vedblev Emilie, "og hun ligner næsten de Naturaaender, hvormed man i gamle Dage befolkede Elementerne. Alle saadanne Aander vare jo Magiens Mestere og forstode den Kunst at fortrylle og bedaare Sindet, men alle havde de tillige, trods deres ydre Skønhed, i deres Væsen noget, der hindrede enhver Fremgang, noget Forstenet, ligesom de Bierge, hvori flere af dem troedes at boe. Derfor siges der ogsaa, at Sjælen, naar den var i deres Bold, slumrede som under Vægten af en Talisman; man vandrede da rundt i Biergene eller dybt under Havet ligesom i en bestandig Kreds, og Aarene løb forbi uden Indtryk, uden at man udviklede sig for et høiere Liv. Selv bevarede ogsaa disse Væsner en uforgængelig Ungdom, og Alferne vedbleve endog bestandig at være Børn, der gisgledede som Solens og Maanens Straaler; men netop denne gisglende Barndom var ogsaa den Forbandelse, der hvilede over dem; thi den var kun Udirykket for, at de aldrig kom videre frem, og at Porten til en høiere Fuldendelse i al Ewigheid var lukket for dem."

Arthur stirrede tankesuld paa hende. "Jeg tilstaaer

gierne," sagde han, „at jeg undertiden har næret en lignende Frygt, men jeg er kommen tilbage derfra igien, og jeg veed vist, at Franziska staaer langt høiere, end De troer; jeg veed ogsaa, at hun er et af de elstværdigste Væsner, og at hendes Siæl, om den end ikke er saa udviklet som Deres, dog har Fortrin nok, for at gjøre den Mand, hun skienker sit Hjerte, usigelig lykkelig.“

„Har De da ikke allerede følt hendes retarderende Magt?“ spurgte Emilie, „og er De fra den Tid af, hvori De gjorde hendes nærmere Bekendtskab, gaaet saaledes frem paa den videnskabelige Bane, som De selv havde haabet, og som man var berettiget til af Dem at vente?“

Arthur blev hende Svaret skyldig paa dette Spørgsmaal og syntes nedsunken i meget alvorlige Betragtninger, hvori Emilie en Tid lang ikke fandt sig fristet til at forstyrre ham.

„Og nu hendes Trost!“ vedblev endelig Emilie, „mener De saa sikkert at kunne stole paa den? Mener De, at et saadant Væsen, der aldrig bestemmes af ethiske Grunde, men ene følger sin Lyst og sin Ulyst og ledes af Sympathier og Stemninger, overhovedet kan vise nogen ret Bestandighed? I det mindste veed jeg, at Franziska er meget ubeständig i sit Venskab; hun har haft mange Veninder i tidligere Dage, som hun alle har forladt, og det blot af Lune og Bægelsind; thi som Drømmen

verler og Regnen og Vinden, saa verle ligeledes slige Naturvæsner."

"Nei, hun verler ei," udraabte Arthur; "hun er tro, som Bedbenden mod sin Stamme, som Trækfuglen mod det Land, hvori den byggede sin første Nede! Hvo kan vel tvivle derpaa, der kun engang har seet ind i Dybet af hendes deilige Dine?"

"Trækfuglen er kun tro, saalænge til Kulden kommer," svarede Emilie; "i alle Tilfælde — tillad mig at sige det ligefrem — passer Franziska aldeles ikke for Dem. De bør ikke binde Dem til et blot Naturvæsen, hvis Indre er lukket for Deres høieste Stræben; men De maa hellere vente, til De finder en qvindelig Skabning af høiere Orden, der mægter at bringe Dem selv videre, der ikke blot har overbundet det naturlige, men ogsaa det reflecterende Standpunkt, og hos hvem den høiere aandelige Bevidsthed i al sin Kraft har gjort sig gjeldende."

Under disse Ord holdt Bognen stille udenfor det Huus, hvori Emilie skulde stige af. "Forstaa mig vel!" sagde hun endnu til Afsked; "Franziska vil sikkert bestandig have Bærd og Berettigelse for Dem, som et i Deres Uddannelse tilbagelagt Moment, og forsaavidt De erindrer hende med Overbærelse, vil hun ogsaa i Dem have sit Liv og sin Eksistens, men selv kan De, i Følge Deres hele Udvikling, ikke længere blive staaende i hendes Kreds; thi

de høiere Skabninger giennemgaae kun momentant de Stadier, hvortil de lavere for bestandig ere bundne."

Efter tog Arthur Afsked og begav sig hjem; og det varede længe, før han kunde dæmpe den Uro, som Emilies Død havde kastet i hans Jenderste.

Uittende Capitel.

Smtrent to Timer efter Arthurs Bortgang, traadte Dr. Wagner ind i Eginhards Bærelse. „Nu saavidt jeg kan mærke, er Sygdommen alt overstaaet,“ raabte han, saasnart han havde kastet et Blik paa Eginhard. — „Seer De?“ sagde denne, i det han igien dryssede nogle Draaber Vand paa sin Laurbærfrands, „alle Menneſker ere ikke saa ligegyldige for Poesien som De, denne Foræring har jeg faaet i Dag af en ubekjendt Dame.“ — „Nu begriber jeg,“ svarede Wagner, „det er ved slike Midler, man skal curere Dem, en saa virksom Medicin staaer det rigtignok ikke i min Magt at foreskrive.“

„Ja jeg føler mig nu ganske vel,“ sagde Eginhard, „og dog har jeg netop nylig haft en lille Uergrelse; man har nemlig uden min Tilladelse i et offentlig Blad aftrykt den Sang, som jeg forelæste i Fjor Sommer, da vi vare sammen med Baron Derville.“ — „Staaer Deres Navn derunder?“ spurgte Wagner. — „Ja, men det er aldeles imod min Villie;

thi jeg frygter for, at det kan skade mig hos et mægtigt Parti." — „Altjaa er De Forfatter til denne Sang?" — „Da jeg nu engang er bleven røbet, saa vil jeg ikke længere negte det," svarede Eginhard, der ikke kunde modstaae den Fristelse at gielde for Forfatter til en Sang, der efter hans Mening havde vunden Wagners Bifald; „kan De ellers lide den?" — „Jeg har læst mange Sange, som jeg kan lide bedre end den," sagde Wagner.

Den Egegysdighed, hvormed Dr. Wagner alt flere Gange havde behandlet Eginhard og hans Poesie, saarede i høi Grad dennes Egenkiærlighed, og det saameget mere, som han fra mange Sider hørte, at Wagner stod i særdeles Anseelse i Omegnen, og at han endog i æsthetisk Henseende gjaldt for en Autoritet. Han besluttede derfor at anvende alt, for at stemme ham venligere for sig. Paa det han kunde naae dette Maal, betiente han sig af en List, som han oftere i slige Tilfælde med Fordeel havde brugt; han foregav nemlig, at han havde hørt Folk af Faget med stor Berømmelse omtale et Par Skrifter, som Wagner havde udgivet. „Saameget desmere smerter det mig," blev han ved, „at jeg netop hos en Mand, som jeg agter saa høit, ikke har kunnet vække den Sympathie, som jeg dog fandt hos saa mange andre."

„Nu, jeg har dog aldrig lagt Dølgemaal paa, at

jeg anseer Dem for et ganske mærkeligt psykologisk Phænomen," svarede Dr. Wagner.

"Jeg besidder flere Breve fra Mænd, der have et bekendt Navn i vor Literatur, og der alle ere enige om, at anerkjende mit poetiske Kald, og jeg kan ikke troe, at disse Mænd skulde have taget aldeles feil i deres Meninger; ja, hvilken Maalestok kunde Menneſket have for sine Fortienester, hvilken Dom var sikker, og paa hvad skulde man bygge og forlade sig i denne Verden, hvis alt dette skulde være udsprunget af Vildfarelse og Bedrag?"

Efter disse Ord læste han flere af Brevene for Wagner. — "Nu, i Sandhed," bemærkede denne, "der er mere Ros i disse Breve, end Eders funde Sands godt kan taale."

"Tro ikke, at jeg efter Modtagelsen af disse Vidnesbyrd har lagt Hænderne i Skjødets og meent at kunne hvile paa mine Laurbær," sagde Eginhard, "tværtimod alt dette har kun været mig en Spore for at stræbe videre; jeg har anstrengt alle mine Kræfter, jeg har aldrig ladet mig selv hverken Nijst eller No, jeg har giennemforsket alle Kroge, lyttet til alle Sider, samlet og skrevet op paa alle Kanter; ja jeg har giennemreist baade Tydſkland, Sveiz og Italien, blot for at berige mine poetiske Hefter, og selv den Reise, der førte mig herhid, havde i Begyndelsen ingen anden Hensigt."

"Jeg har kiendt en Mand," svarede Wagner, "der

heller aldrig havde Mist eller No, og der drog omkring ligesom De, men det var rigtignok kun paa Moralens Begne; han ruskede med stor Iver at blive en Belgiorer for Mennekeslægten, derfor opsøgte han paa hvert Sted, hvor han kom hen, Folk, som han kunde hielpe; han stræbte hver Dag at opjage nogle Pligter, som han kunde opfylde, nogle gode Gierninger, som han kunde fuldbringe; han vilde saaledes i Hast bringe det til at blive et stort og ædelt Menneske; men han bragte det ikke videre, end til at blive en stor Nar, som Forholdene bestandig bedroge, fordi han ikke gav sig Tid til at giennemforske dem til Bunds." — "Hvad kommer det denne Sag ved?" — "Lad os blot gjøre Anvendelsen i en anden Sphære!" sagde Wagner: "Skulde den, der reiser i den Hensigt at opdrive poetiske Træk og Billeder, den, hvis hele Liv gaaer hen med at opsnappe Tilfældigheder og afrevne Talemaader, hvormed han kan smykke sine poetiske Figurer, skulde han, siger jeg, være meget fornuftigere end hiin?"

"Men hvad vil De da, at jeg skal gjøre?" spurgte Eginhard.

"J skulde engang see at faae fat paa Eders Paa-
fugl, Forsængeligheden, der saa tidt har blandet sit hæslige
Strig med Eders bedste Sange, J skulde gribe den ved
dens lange Hale med de hundrede Dine, der vel have
Farvens Glimmer men ikke Siælens Blik, og J skulde

slagte den som et skadeligt Dyr, da kunde der maaskee endnu blive noget af Eder."

"Og hvad i al Verden har De da imod, at jeg stræber efter et berømt Navn?"

"Je n'en vois pas la nécessité, kunde jeg svare Dem, ligesom hiin franske Minister svarede ved en anden Leilighed, hvor der var mindre Grund dertil end her; jeg indseer ikke, hvorfor De eller jeg, der dog vel ikke have saa store Nyheder at fortælle Verden, skulle vorde verdensberømte Mænd, vi kunne i Grunden meget godt hielpe os igiennem Livet og være ligesaa lykkelige, uden saaledes at indbalsamere vore Navne for tilkommende Slægter."

"Og dog, til Trods for Dem og alle mine Misundere, skal jeg naae denne Berømmethed," raabte Eginhard, der nu ikke længere kunde holde sin Harme tilbage, "man skal læse mine Sange under Platanen og under Nomadernes Telte; Kamelen skal bære dem igiennem Ørkenen, og Negeren skal synge dem under sit Palmetræ, og mit Navn skal endnu erindres efter Artusinder, naar mine Forfølgeres sildigste Afkom er forsbunden fra Jorden, og mit Rygte skal skulme saa høit som Havet, da dets Bælte brast i Syndflodens Dage."

"Jeg frygter snarere for, at Deres Daarskab vil skulme saa høit; dog De er ikke den eneste i vor Tid, der gjør sit Jeg til sin Afgud, det synes tværtimod, som

denne Afgudsdyrkelse tiltager, i samme Grad som den rette Gudsfrygt forsvinder."

"De er, trods Deres Forstand, en prosaisk Person," udraabte Eginhard, "De er ingen skøn Mand, De har ingen Agtelse for Kunsten, hvordan kan De da med Næsfærdighed dømme om en Digter?"

"Og De er, uagtet alt Deres Talent, en ugenialsk Natur," svarede Wagner, "thi de er frygtssom og modløs og sætter endog en Væge i at være det; men Geniet forudsætter Mod, og kun til den Driftige giver Poesiens Mand sit Ridderslag."

"I Sandhed, jeg forstaaer Dem ikke."

"Driftig at være, det er Geniets Særkende, siger jeg Dem; de sande Digtere ere ikke, som De mener, frygtssomme, men frække Naturer, der med befriet Mand lege med Tilværelsen og opoffre sig selv for deres Musas Kald og hengive Velsæd og Liv og alle jordiske Hensyn derfor; ja de Høieste blandt dem ere, ligesom mægtige Hærførere, der overskue de kæmpende Mandes Skare, veie deres Kræfter og Lidenskaber og lede dem imod hverandre, under Ideernes hvitlagrende Faner, i aandelige Verdensslag, hvori da Menneskehedens Genius udfolder sine dybeste Tanker; og den, der formaaer sligt, han behøver da heller ikke hvert Dieblisk skriftlig og mundtlig at minde Verden om sine Triumpher og Fortienester; thi de ville nok huskes alligevel."

„Nu i Sandhed, jeg troer, at aldrig nogen Læge før har behandlet sin Patient paa den Maade!“ sagde Eginhard.

„Deri har De maaskee Ret, men Deres legemlige Sygdom er her kun af ringe Vigtighed, det er Deres Mand, der især trænger til Lægens Hielp; imidlertid vil jeg for denne Gang ikke stort længere fortsætte Curen, saameget mere, da jeg ikke troer, at den nytter synderligt, jeg har endnu kun et Par Ord at lægge til, og dermed basta.“

„Hvad har De da endnu at sige, der kan være mere frænkende, end hvad De allerede har sagt?“

„Jeg har kun et Par Ord at tale med Dem angaaende hiin lille Sang,“ svarede Wagner, „hvis Forfatter De nylig vedkiendte Dem at være.“

„Og hvad har De at sige derom?“ spurgte Eginhard med noget usikker Stemme.

„Ikke synderlig andet, end at jeg har Originalen dertil liggende hjemme i min Pult, og at jeg i Følge deraf stod i den Formening selv at have skrevet den. Lad da nogen komme og beskylde en ærlig Mand for Plagiat herefter, han skal faae med mig at bestille; thi her staae nu to redelige og vel anseete Mænd, der begge paa staae at være Forfattere til det samme Digt. Det er saaledes ligesaa vanskeligt at udfinde den sande Forfatter her, som det var for Alkmene i sin Tid at udfinde den sande

Amphitryon, eller for Sosias's Hustru i Komedien at udfinde den sande Sosias. Men De kan trøste Dem ved, hvis det skulde mærkes, at det ikke stod saa rigtig til med Deres Forfatterskab, at det heller ikke var den rette Amphitryon eller den rette Sosias, men netop de Urette, de, der havde tilranet sig en fremmed Eiendom, der tilsidst hævede dem over Jorden til en u dødelig og guddommelig Hæder."

Eginhard folte sig dybt beskæmmet ved disse Ord, og han maatte tilstaae sig selv, at hans Forfængelighed her havde beredet ham en usædvanlig Ydmygelse, som overvældede ham saameget desmere, da det, uagtet han tidnok havde tilegnet sig andres mundtlige Yttringer, dog virkelig var den første Gang, han havde bemægtiget sig et heelt, af en anden udarbejdet Digt.

"Tilgiv mig!" sagde Wagner tilsidst med mildere Røst, "jeg miskiender aldeles ikke Deres Talent, og jeg veed meget godt, at De har skrevet Udskilligt, der er langt bedre end hiin lille Sang, som De nu har tilegnet Dem, uden at have skrevet den. Jeg vilde kun vise Dem, at den, der bruger alle Midler, for at blive rost, egentlig arbejder paa sin egen Ydmygelse. For Resten ønsker jeg aldeles ikke at volde Dem Ubehageligheder og skal derfor heller intet røbe angaaende dette Pseudo-forfatterskab."

Efter disse Ord gik Wagner, men Eginhard var

bleven bleg under denne Samtale, og uagtet han vel søgte at tage sine Kræfter sammen, for at Wagner ikke skulde mærke hans Bevægelse, saa svimlede dog hans Hoved, og hans Knæe dirrede; thi det forekom ham, ligesom der blev holdt Dom over ham af en høiere Magt, og han følte sig aldeles knuust og tilintetgjort ligeoverfor den Mand, som han dog saa tidt havde erklæret for en Prosaisker, der ikke havde noget Begreb om Kunsten og om det høiere Liv.

Eginhard havde endnu ikke gienbunden sin Fatning efter dette Optrin, da han modtog et Besøg af Emilie. Ogsaa hun saae forstemt og noget bleg ud, og hun havde allerede staaet en Tid lang ved Eiden af den Sopha, hvorpaa Eginhard hvilede, før han bemærkede hendes Nærværelse.

„Er De da igien bleven syg?“ spurgte Emilie. —

„Ja, jeg er meget syg,“ svarede han, uden at løfte sit Hoved fra den Pude, hvorpaa det hvilede, „og hvis han havde Ret, da var det bedre, jeg aldrig havde seet Dagens Lys.“

Emilie maatte anvende megen Overtalelse, før hun erfarede den Samtale, han nylig havde haft med Wagner, og hun erfarede den ikke engang i sin fulde Sammenhæng; thi Eginhard skulde netop de Punkter deri, der havde frænket ham allermeeest. „Han bebreider mig rigtignok,

at jeg elsker Nos," sagde han endelig, "og at jeg er forfængelig, som han kalder det; men, hvis han kiendte de andre, da vilde han snart see, at de ere ligesaa forfængelige som jeg, kun vide de maaskee bedre at skjule det."

"Jeg maa desværre bringe Dem en Efterretning, der rimeligviis vil forøge Deres Mismod," sagde Emilie, "Arthur Helmuth er dødelig forelsket i Franziska Waldstädten, og hun uden Tvivl ogsaa i ham."

"Hvo har sagt Dem det?" spurgte Eginhard og rejste sig pludselig op, medens en stærk Rødme dækkede hans forhen blege Kinder.

"Han selv," svarede hun, "thi om han just ikke udtalte det ligesvem, saa har han dog sagt saameget, at jeg kan slutte mig til Resten."

"O, jeg er født til Ulykke og Savn," raabte Eginhard, i det han bedækkede sit Ansigt med sine Hænder: "Hun er den, jeg af alle Qvinder har elsket høiest, hendes Billede stod fra den første Dag, jeg saa hende, for mig som noget af det Skionnest, Jorden eier; det var især for at blive i hendes Nærhed, at jeg valgte mit Ophold her; og at synge mine Sange for hende og vinde hendes Bifald og modtage Laurbærkrandsen af hendes Haand, syntes mig den høieste Løn for al min Stræben, men nu er ogsaa det Haab forsvundet."

"Faat Dem!" sagde Emilie, "vi ville ikke opgive Seiren, fordi Lykken er os imod i Begyndelsen."

„O, hun lignede en duftende Drøm under en Rosenbust!“ vedblev Eginhard, „men Drømmen har sluffet mig, hendes Blik og Smil have bedraget mig, og hvo veed, om ikke Musens Smil tilsidst vil bedrage mig, ligesom hendes!“

„De kan lettere giennemphantasere alle Muligheder, end tænke en eneste klar Tanke og lægge en fast Plan for Fremtiden,“ bemærkede Emilie.

„Og hvad vil De da, jeg skal gjøre? Han er nu engang den Ulykkelige! af, og hans Ydre er maaskee ogsaa mere tiltrækkende end mit!“ udraabte Eginhard, i det han kastede et Blik i et ligeoverfor hængende Speil; „og desuden, staaer ikke denne Wagner ved hendes Side, han, der har hadet og misundt mig ligesaa fra den første Dag, han saa mig, og vil han nogensinde hvile, før han med sin bittere Haan, sin hierteløse Spot, har tilintetgjort den Følelse, hvormed hun i Begyndelsen kom mig i Møde!“

„Vi ville da forene os til et fælles Maal, Eginhard, vi ville understøtte hinanden, og dersom De følger mine Vink, saa haaber jeg vist, at De skal naae Deres Ønske.“

„Men endnu engang, hvad ønsker De da, jeg skal gjøre?“

„De maa blive her i lang Tid, Maurices Samtykke dertil skal jeg forskaffe Dem; De maa lade, som intet var gaaet Dem imod, og flittig besøge Waldstädtens Huus, og vi maae holde fast sammen og, om det er

muligt, fjerne denne Wagner; thi han er en giennemgribende Personlighed, og saalænge han er tilstede, haaber jeg heller ikke nogen synderlig Lykke for os."

"Men hvorledes vil De sønderrive det Baand, der binder Arthur til Franziska?"

"Jeg veed det endnu ikke; Arthur er imidlertid en af disse elskværdige, men svage Charakterer, som man med en Smule Klogt kan vikle rundt om en Finger; overlad De ham til mig! Røb for Næsten ikke Deres Hensigter og hold Venstab med ham! Naar saa Tiden kommer, skal jeg vel sige Dem, hvad De videre har at iagttage."

"Jeg overgiver mig ganske i Deres Hænder," sagde Eginhard.

"For det første vil jeg skrive til Arthurs Moder; thi jeg veed, at hun hænger ivrig ved den protestantiske Tro; ja jeg interesserer mig ligesaameget for ham som for Dem, Eginhard, og jeg vil ikke, at han skal indgaae en Forbindelse, der ikke passer for ham."

"Jeg har alt naaet mit tredirte Aar," sagde Eginhard, "og jeg har følt den uendelige Rængjels Qval, og jeg føler den endnu; men jeg har aldrig trykket noget elskende Hierte til mit Bryst." Efter disse Ord sad han nogle Dieblikke nedsunken i Tanker, men tilsidst syntes endelig hans Forfatterbegierlighed og Samlerlyst at seire over hans Sorg, og han greb sin Tegnebog og nedskrev de Ord, der nylig vare undslupne hans Læber.

„Hun fortjener ham ikke, derfor skal hun heller ikke have ham, og det er en hellig Pligt at adskille dem fra hinanden.“ Efter disse Ord, som Emilie mere syntes at henvende til sig selv end til Eginhard, forlod hun Bærelset.

the first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the

first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the

first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the

first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the
first of the following year, the

Slottet ved Rhinen,

eller

De forskiellige Standpunkter.

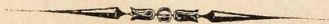
En Roman

af

C. Hauch.

Anden Deel.

Wir suchen viele Künste
Und kommen weiter von dem Ziel.
Claudius.

Kjöbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. H. Reigel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1845.

Stille des Herzens

Die forschliche Standpunkt

Die Wissenschaft

Die Wissenschaft

Rettelser til første Deel.

- Side 23, Linie 21. Rochuscapellet l. Rochuscapellet
— 77, — 2. Dine l. Dine.
— 97, — 12. værd l. værdt
— 183, — 20. smaae l. smaa
— 212, — 22. hans l. sine.
-

Rettelser til anden Deel.

- Side 31, Linie 4. de l. det
— 108, — 12. hendes l. i hendes.
-

Første Capitel.

Maurice havde i det sidste Aar endnu oftere end før været fraværende. Naar han imidlertid paa kort Tid vendte tilbage, undlod han aldrig at besøge Waldstädten og Franziska, og det Afslag, den sidste havde givet ham, syntes ikke i mindste Maade at kolne hans Bønskab for hende.

Imidlertid førte Frøken Emilie et meget uafhængigt Liv paa Borgen Mandesloh; thi hun havde alt fra Begyndelsen af erhvervet sig en stor Anseelse hos Maurice, der ikke blot næsten uden Indskrænkning overlod hende sine Børns Opdragelse, men der desuden med megen Omhyggelighed søgte at opfylde alle hendes øvrige Fordringer, hvor betydelige disse end kunde være.

Maurice havde nemlig, som det er Tilfældet med de fleste af hans Landsmænd, en stor Agtelse for ethvert fremtrædende Talent, ja for enhver Virtuositet, især naar den offentlige Mening eller bekiendte Mænds Dom først havde stemplet dem med sit Præg og derved forvandlet

dem til gangbar Mynt, og her skielnede han neppe saa skarpt og sikkert, at han ikke undertiden kunde bedrages af den uægte Tilfætning, hvormed det ædle Metal tidt i sllige Tilfælde er giennemtrængt. Dette var vel især Bæ-
væggrundten til hans forekommende Adfærd baade mod Eginhard, og mod Emilie, hvilken sidste var bleven ham anbefalet ikke blot som et udmærket Hoved, men endog som en Stierne af betydelig Størrelse paa Philosophiens Himmel.

Den Opmærksomhed, Maurice i Følge heraf viste Emilie, benyttede hun meget ofte, som vi nylig have seet, til at raade over Gaardens Heste og Bogne, og til at besøge sine Venner og Bekjendte, blandt hvilke der ogsaa fandtes et Par Kredse, hvor hun undertiden traf sammen med Arthur. Endnu oftere mødte hun ham hos Waldstädten, hvor hun tidt indfandt sig, naar man allermindst ventede det.

Det var en usædvanlig smuk Morgen i Juni Maaned, Arthur var nylig bleven vakt af en livlig Fuglesang udenfor sine Vinduer. Giennem en Aabning mellem Gardinet og Vindueskarmen tittede Solen ind i hans Værelse, ligesom den vilde huske ham paa, at det nu vel var rig-
tigst at staae op.

Morgentimerne vare Arthurs sædvanlige Arbeidstid, og han gik da fielden ud. Der gives imidlertid Dage,

paa hvilke Trangen til at være med dem, vi elske, bliver saa stærk, at den næsten forekommer os, som en høiere Nødvendighed. I denne Stemning var nu netop Arthur, og det Arbejde, der den forrige Aften syntes ham uopfatteligt, forekom ham i denne Morgenstund at være af ringe Betydning imod den Lykke at samles med Franziska. Han sprang da op af Sengen, klædte sig hurtigt paa og ilede afsted til hendes Hiem, i det han paa Veien nynnede en Melodie, som hun for saa Dage siden havde sunget for ham.

Da han traadte ind i Waldstädtens Dagligstue, saae han ingen anden end Wilfred, der var sysselsat med at strække Barken af en lang Hasselgreen, hvoraf han formentlig vilde danne sig en Fuldblodshoppe.

„Franziska er alt gaaet ud, men hun kommer snart igjen,“ sagde Wilfred, „saa skal vi spise Frokost i det store Lysthuus.“

Arthur greb da en Bog, der laae opslagen paa Franziskas Sybord, og begav sig med den ned til Lysthuset. Han havde ikke sidet der længe, før han, ved at løfte Hovedet i Beiret, saae en qvindelig Skikkelse, der endnu var halvt skjult imellem Træerne. Han tvivlede aldeles ikke paa, at det var Franziska, og hans Hierte bankede allerede stærkere; men snart saae han, at han tog feil, og at det var Frøken Emilie, der ligeledes havde besøgt Waldstädtens Huus tidligere end sædvanlig.

„Jeg havde tænkt at finde Frøken Franziska her,“ sagde Emilie, „af hvem jeg vilde laane nogle Musikalier til en Veninde, og nu finder jeg mod al Formodning Dem, som jeg troede i fuldt Arbeide med Deres Studeringer.“

„Morgenen var saa skøn,“ svarede Arthur, „at jeg ...“

„Det er rigtignok lettere,“ afbrød Emilie ham, „at lytte til Nattergalens bløde Toner i Dalen, end at opstige til de Biergtinder, hvor Sandhedens rene Lys funkler i sin Glæde.“

„De synes i Dag at være noget forstemt, Frøken Emilie.“

„De tager feil, forstemt kunde jeg kun blive, hvis jeg levede med Mennesker, i hvis Skiebne jeg deeltog, og som jeg dog ikke ved min Omgang bragte videre frem, men dette er endnu hidtil ikke hændet mig.“

Arthur gav nu Samtalen en anden Vending, og for, om muligt, at bibringe hende bedre Tanker om Franziska, viste han hende de forskjellige Blomsteranlæg, der sandtes i Haven. Heri blev han understøttet af en Arbeider, som var tilstede, og som aldrig blev træet af at rose Franziskas lykkelige Haand. „Alle disse Blomster har Frøkenen selv plantet,“ sagde han, „alt, hvad hun rører ved, lykkes; der ere jo somme, der have et saadant Held.“

„Det er lutter Enkeltheder, ligesom hendes eget Ind-

vortes," sagde Emilie, da hun og Arthur vare komne tilbage til Lyshuset igien.

"De er virkelig ikke ganske retfærdig, Frøken Emilie."

"Jeg tilstaaer hende jo gierne en vis Glands, lige som de Blomster, hun elsker," sagde Emilie, "jeg indrømmer ogsaa gierne, at hun ikke kunde gaae ind under de ethiske Bestemmelser, uden at tabe noget af denne Glands."

"Men at hun er en harmonist og frisk Menneſtes natur, synes mig dog ikke, der kan være Tvivl om."

"Paa mig gjør hun aldeles ikke Indtrykket af et Menneſke," svarede Emilie, "naar jeg seer paa hende, forekommer det mig, som om jeg betragtede en fremmed Fugl med metalglindsende Vinger og med Fiædre, farvede af den tropiske Sol."

"Var hun ikke et ægte Menneſke, da kunde hun heller ikke vinde Menneſtenes Kiærlighed," sagde Arthur med nogen Hefſtighed, "og det gjør hun dog."

"At hun i Længden kan fængſle en høiere Menneſtes natur, troer jeg ikke. Dyr derimod kan hun rigtignok fængſle; om det ſaa er den gamle Hector, der beſtandig knurrer ad mig og andre, ſaa logrer den dog med Halen, naar hun kommer. Ogsaa Børn forſtaaer hun at vinde; men uagtet de elſke hende, ſaa føle de dog ingen Urefrygt for hende; de ſætte ſig i Sophaen ved hendes Side og lege med hende, ſom med deres Pigemand, og hun op-

fylder deres Ønsker, det er alt; men at frembielpe dem og udvikle dem til et høiere Liv, det formaaer hun aldeles ikke."

Arthur sad et Dieblis taus og eftertænkte Frøken Prechtl's Ord, for at udgrunde, hvorvidt hun havde Ret, eller ei.

Da naaede Lyden af Franziskas Stemme hans Øre; hun talte med Wilfred og nærmede sig, ledsaget af ham, til Østhuset.

"Det var smukt, Arthur, at De kom saa tidlig i denne deilige Morgenstund," sagde hun og udstrakte Haanden mod ham. Men da hun i samme Dieblis blev Frøken Prechtl var, forandrede pludselig hele Udtrykket i hendes Ansyn, og med en fremmed og noget stiv Hilsen vendte hun sig om til hende.

Arthur sad imidlertid benjunken i Betragtningen af Franziska, der i Dag forekom ham endnu yndigere end nogensinde før.

En let Blouse, der blev sammenholdt om Livet af et Bælte, indsluttede i rige Folder hendes deilige Legeme. Paa Hovedet bar hun sin brede italienske Straahat, og ned ad hendes Skuldre hang det lange tykke Haar, som han nu for første Gang saae opløst. Hendes Hud syntes endnu mere frisk end sædvanlig, og det var ligesom en Duft af Ungdom og Sundhed omsvævede hendes ranke, jomfruelige Skikkelse.

„Hvor har De været, Frøken Waldstädten?“ spurgte Emilie; „jeg troede ikke, De saa tidlig kunde forlade Huset, da De dog bør opfylde en Huusmoders Pligter.“

„Jeg skyndte mig at give Onkel hans Kaffee og at sørge for, hvad der ellers var nødvendigt, og derpaa gik jeg hen for at bade mig. Jeg kender intet Herligere,“ vedblev Franziska, i det hun henvendte Taler til Arthur, „end paa en deilig Morgen, som denne, før jeg ret tager fat paa mit Dagværk, at kaste mig ud i de kolige, klare Bølger. Jeg føler mig da saa fri, saa vel til Mode, og jeg kan ikke tænke mig, at den rigeste Fyrste for sine Skatte kunde købe sig en større Nydelse.“

„Hvad mig angaaer,“ svarede Frøken Emilie, „da skal jeg ikke kunne prise noget, som jeg aldrig har forsøgt.“

„Men De har jo dog en heel Sommer været ved et Bad,“ sagde Arthur.

„Ganske rigtig! Men jeg var der kun for Selskabets Skyld, og det faldt mig aldrig ind at bade mig der. Engang lod jeg mig dog overtale til at forsøge det. Jeg gik da ind i Badekammeret ganske alene, jeg klædte mig ogsaa af; men i det Dieblig jeg skulde lade det sidste Stykke falde, paakom der mig en Modbydelighed derfor, og jeg skyndte mig at klæde mig paa igien; thi jeg følte, at det var mig aldeles umuligt at udføre mit Forehavende. Det har ogsaa tidt undret mig, at Modre saaledes ganske kunne blotte deres Børn, naar de ville vaske dem. Er

en saadan Bløttelse en streng Nødvendighed, hvilket jeg dog ikke kan indsee, da burde man overlade slikt til aldeles underordnede Personer; thi Synet af den umiddelbare Natur har noget saa Naat og Ansædeligt ved sig, at man paa ingen Maade burde tillade sit Die at dvæle derved."

"Hun er jo nærved at blive uansændig af lutter Ansændighed," sagde Wagner, da Franziska senere fortalte ham dette Optrin. "Egentlig burde hun heller ikke kunne udholde at see en Haand uden Handske, eller et Ansigt uden Slør; thi Hænder og Ansigt hænge jo dog sammen med andre Lemmer, som man ikke seer; en saadan Pænbed er almindelig intet godt Tegn, og der skjuler sig som oftest en større Sandselighed bag slikt, end de fleste Mennesker troe."

Andet Capitel.

Nogle Dage senere besøgte Frøken Prechtl tilligemed Arthur, Wagner og Franziska et Billedgallerie, der tilhørte en Kunstkiender i Bonn.

Bed denne Leilighed lagde Frøken Emilie just ingen synderlig Kunstsans for Dagen; saaledes gik hun, for at give et Exempel af mange, ligegyldig forbi nogle af Rembrandts bedste Stykker, og da Arthur gjorde hende opmærksom paa deres Skønhed, sagde hun: „Coloriten er mig for dunkel, De veed, jeg hader Dunkelhed og anerkjender ikke dens Ret.“

„Følgelig maae de chinesiske Malerier tiltale Dem meest,“ bemærkede Wagner; „thi Chineserne anerkjende heller ikke Dunkelhedens Ret, derfor male de, som bekendt, aldeles uden Skygge.“

Tegning, Colorit og den hele Udførelse brød Emilie sig ikke stort om, hun betragtede blot Tanken eller Ideen, som hun, skøndt vist nok med Uret, kaldte det; og naaar denne behagede hende, saa erklærede hun Maleriet for

godt, enten saa Tanken virkelig var bleven levende og fremtraadte med den nødvendige Fylde deri eller ei.

„Hvis slige Principer engang faae Indpas hos vore Kunstnere,“ sagde Wagner, „da ville vi faae store Malere, der have fældne Ideer, men aldeles ikke kunne male og kun sætte Farvellatter rundt omkring paa Væggene.“

Blandt andre Malerier fandtes der og i denne Samling en temmelig heldig Efterligning af hiint græske Billede, som en stor Digter omtaler, og hvori et deiligt Barn ligger paa Nanden af en Afgrund og forestilles at lege med en giftig Slange. Maleren har netop valgt det Dieblif, hvori den forbittrede Slange reiser sig, for at bibringe Barnet det dødelige Stik, og denne Ustydighedens trygge Leeg paa Nanden af Dødens Afgrund giver netop dette Billede en forunderlig Blanding af Deilighed og Rædsel, saa det paa engang virker baade som et fortryllende Maleri og som et gyseligt Eventyr.

De bleve alle staaende foran dette Billede, og selv Emilie betragtede det med stor Opmærksomhed. „Finder De det ikke deiligt?“ spurgte endelig Arthur. — „Jo,“ svarede hun, „men hvad jeg beundrer deri, er sikkert noget ganske andet, end det, der tiltrækker de øvrige.“ — „Og hvad beundrer da De?“ spurgte han igjen. — „Jeg beundrer Slangen,“ svarede hun, „den er fortræffelig, dens Idee opgaaer her virkelig for mig, og jeg erkliender den i dens fulde Berettigelse.“ — „Hvad Berettigelse har da

et giftigt Kryb, der blot vil ødelægge?" spurgte Franziska. — "De, der sætter Naturen saa høit, skulde ikke saaledes modsiges Dem selv," svarede hun atter, "thi Slangen følger dog kun her sin Naturdrift og har altsaa den samme Ret, som Mattergalen, naar den synger, eller som Duen, naar den mader sine Unger. Men jeg mener dog tillige noget andet og Hviere: Slangen er ogsaa berettiget, som den, der fører Barnet ud over Umiddelbarhedens Tilstand og lærer det Forskiellen paa Godt og Ondt, og selv om Barnet først erkiender denne Forskiel i sin Død, saa er dog dette ikke for dyrt betalt."

"Hvor er Grændsen," sagde Wagner, "udenfor hvilken Ordets Magt forvandler sig til Ordbram, og Klogskab til Sophisterie? Det er den lille Tostavelseslyd Super, der angiver denne Grændse. ""Jeg vilde heller have sammensat det Ord superklog,"" siger Lichtenberg, ""end ethvert andet, det er et Ord, der gior sin Opfinder Vre.""

Dette Besøg i Billedgalleriet gav senere, da Emilie var samlet med de andre i Waldstädtens Huus, Anledning til en Strid, hvori hun, med mindre Overdrivelse end sædvanlig, fremsatte enkelte af de Sætninger, der hos saa mange gode Hoveder i vor Tid have gjort sig gjeldende.

Talen var om det religiøse Maleri, ved hvilken Leilighed Emilie paastod, at ethvert Christusbillede, ja at

Kunsten selv i vor Tid maatte tabe sin Interesse, eftersom Billedets Verden nu skulde negeres og affstrefes, og eftersom Kristus nu var opstegen fra Historiens og Menneskets til Aandens og Tankens Rige.

„Skal man da i vor Tid ikke mere troe paa den historiske Kristus?“ spurgte Wagner.

„Det vil jeg langt fra sige! Saalænge Mennesket behøver ham i Historien, saa er han der ogsaa; thi det er netop det Betydningsfulde ved Christendommen, at den fremstiller sig for enhver i den Form, der er meest passende for ham, og at den antager Skikkelse i Historien og Regelmæssighed for den, der trænger dertil, og paa den anden Side bliver til et indre Forhold, til Tanke for den, der mægter at hæve sig over Regelmæssighedens Verden.“

„Det vil da sige, De troer paa den Kristus, som De har dannet Dem i Deres egne Tanker; men ikke paa den, Bibelen forkynnder,“ sagde Wagner.

„Jeg troer ikke saameget paa den Kristus, jeg har dannet mig i mine Tanker, som paa den, der er sat i Begrebet, og der udvikler sig igiennem den hele Menighed, og i hvis Udvikling hvert Medlem af Menigheden er et Moment; jeg troer at denne ideale Kristus, der saaledes udfolder sit Væsen, er større end den reale; og dog troer jeg ogsaa paa denne, forsaavidt han var den første, der begyndte den ideale Bevægelse, og forsaavidt han er det Punkt, hvorfra Tankens Religion udgik.“

„Nu, Waldstädten! hvad siger De til denne moderne Kristus?“ spurgte Wagner.

„Han er mig ikke ganske ubekendt,“ svarede Waldstädten; „det er intet Nyt i vor Tid, at enhver dreier og snitter sig et Kristusbillede paa sin Viis; men sandelig, det er ikke denne Kristus, der nu i atten Aarhundreder har styrket de Svage og smeltet de Forhædedes Hjerter; det er ikke ham, om hvem Apostlerne talede med Ildtunger, og som Evangelierne med seirende Røst forkyndte giennem Landene; det er ikke ham, der er nedstegen iblandt os, der er bleven et sandt og ægte Menneske, underkastet de strenge Love for Støvet og alle Begemlighedens Vilkaar, paa det hans uskyldige Læber, ved at berøre Dødens Kalk, kunde mildne den Bitterhed, som Martusfinders Fordærvelse havde blandet deri.“

„Jeg begierer aldeles ikke at røkke Deres Overbeviisning,“ sagde Frøken Emilie, „jeg veed vel, at man kan være en ivrig og trofast Kristen, uden at have medieret sin Christendom; men dog har man da kun et umiddelbart christeligt Liv; man har kun den gamle Tale for de gamle Tanke; man har da ikke grebet Troen paa ny, luttret den i Tvivlens Ild og gjort den til sin igien, i det man udrifleden den igiennem den ny Tanke og det ny Ord.“

„Det nytter ikke, at De disputerer med hende,“ sagde Wagner, „thi De blive dog aldrig af samme Mening. I det

mindste vil De vanskelig indrømme, at Treenigheden ikke er andet end et pædagogisk Forsøg, hvorved Gud stræber at udvikle sig af sin egen uklare Begyndelse, hvilket dog neppe vilde lykkes ham, hvis han ikke saa trolig blev hjulpen af Frøken Emilie og af hendes Parti, under hvis Hænder han bestandig meer uddanner sig, saa at han snart ganske har afslagt al den gicrende Wildskab og det mystiske Væsen, hvormed han i ældre Tider forfækkede Verden."

"De misforstaaer og fordreier ganske den Tanke, De udtaler," svarede Frøken Emilie, "thi Gud er aldrig uklar; han er i Begyndelsen den samme som ved Enden, og de tre Momenter, hvori han udfolder sig, falde indenfor ham selv og ere hævdede over enhver Tid. Men hvad der i Ideen paa engang er tilstede, det falder i Endelighedsens Rige udenfor sit eget Væsen."

"Ederes Blissdom leger med Verden, ligesom en Taflenspiller," sagde Wagner, "hvo der ikke seer Eder nøie paa Fingrene, han er og bliver bedragen."

"Og De," sagde Emilie, "der har et spottende Ord for hver betydningsfuld Tanke, Tiden har udtalt, hvad er da Deres Tro? Har De noget Bedre at give os, end det, de skarpeste Tænkere med stor Conseqvens have udviklet af Christendommens dybeste Grund?"

"Jeg," svarede Wagner, "jeg troer, ligesom Indianerne og de gamle Egyptere, paa Sjælevandringen; thi deraf lader

sig Forholdet mellem Oldtid og Nutid fortræffelig udvikle. I gamle Tider, i Dagenes Begyndelse, da var Jorden opfyldt med stærke, kraftige og forrovne Skabninger, floge Elephanter vandrede i Floddalene, Løver og smidige Pantherer lurede ved Kilderne, vilde Bjerne slumrede i Fjeldhulerne, medens Uroren og det stærke Elsdyr giennemstreifede de store Skove. Alle disse Dyrss Siæle — og deres Antal var ikke ringe, det vil De see, naar De betragter de Levninger, som Tid efter Tid opgraves af Jordens Indvolde — alle disse Dyrss Siæle, siger jeg, fremtraadte nu, naar deres Tour var forhaanden, i menneskelig Skikkelse; derfor fandtes der i hine Tider saa mange vise Dommere, store Konger, mægtige Helte og Verdensbevingere; men heller ikke manglede der grusomme Uhyrer, hvis dyriske Robbegierlighed endnu skintedes bag den menneskelige Maske. Nu derimod har Naturen noget forandret sig, Elephanternes Flokke ere blevne færre og mindre, Løver og Tigere udryddes overalt, og hvor Elsdyret og Uroren før vandrede, der græsser nu vort tamme Kvæg i tallose Flokke; og dog ere heller ikke de krybende Dyr og de behændige Ubeslægter uddøde, tværtimod udvikle de sig endnu i Mængde, saasnart Klimatet nogenlunde begunstiger dem. Alle disse opfyldte nu Jorden, og deres Siæle indcarnere sig uden Omstændigheder og uden Frygt for mægtigere Medbeilere i menneskelige Legemer. Disse tamme Dyr vorde da som oftest Phi-

listere, Faaret bræger og bliver flippet, den phlegmatiske Dre græsser og tygger Drøv, Hselet slæber Sælle til Møllen, og selv den ædle Hest bøier sig, trods sine dristige Sidespring, tilsidst i Maget, og alt gaaer i Grunden, som det gik før Forvandlingen. Ligeledes drive Aberne endnu deres gamle Efterligningsleeg, og det med en stor Behændighed og et særdeles Talent, hvorpaa man netop i den seneste Tid kan opvise mangfoldige Exempler."

Saa vel den ovenanførte Samtale, som flere af Wagners Utttringer vakte stor Lyst hos Arthur til at erfare noget om hans religiøse Anskuelser; imidlertid fandt han, da han søgte at udforske ham i denne Henseende, en større Tilbageholdenhed, end han havde formodet.

"Hvad jeg troer eller ikke troer," sagde Dr. Wagner, "det er en Sag, der vedkommer mig alene og ingen anden, og jeg vinker ikke at paatvinge nogen mine Meninger."

Med en anden Leilighed yttrede han sig dog med mindre Forbeholdenhed. "Nu, hvis De endelig vil vide det," sagde han, "saa vil jeg gierne tilstaae Dem, at ogsaa jeg i tidligere Dage har stræbt at udgrandse den store Hemmelighed, men jeg har ikke været heldigere end mine Forgængere. Jeg har forsket efter Sielen i hver Drevt,

i Hjertets Fiber, i Hiernen og i dens inderste Nerver, men jeg har ikke fundet Spor af det, jeg søgte."

"Formodentlig er De da en Materialist, ligesom saa mange af deres Colleger," bemærkede Arthur.

"Paa ingen Maade," svarede Wagner, "og selv mine Colleger maa jeg her tage i Forsvar; vi Læger ere ikke skabte til slige Grublerier, og vi have saameget at gjøre med det Nærmeste, med Menneskets forgængelige og dødelige Side, at vi kun have liden Tid til at tænke paa den uforgængelige og udødelige."

"Men De maa jo dog stræbe ogsaa med Hensyn derpaa at komme til Visshed," bemærkede Waldstädten, der ligeledes var nærværende ved denne Samtale.

"Visshed!" gientog Wagner, "ja naar man blot kunde finde den. Misforstaa mig ikke, min gamle Ven! Jeg agter Deres Tro høit, men for mig er det ikke muligt at opsvinge mig dertil, og dog har jeg i min Ungdom forsket ligesaa meget som andre; jeg har læst Oldtidens Skrifter, og jeg er heller ikke ubekiendt med de nyere Philosopher og Naturgrandforskere, hvilke man sikkert ikke kan negte Skarpsindighed og et udviklet Die; men det er gaaet her, som det gik, da man opdagede de skarpe Teleskoper, istedenfor at faae Visshed ved at stirre saameget dybere ind i Himmelfrummet og Firslierneverdenen, saa opstode der tvertimod, som en dybsindig Autor siger, nye Gaader, nye Spørgsmaal, ny hundredfold

større Uvisshed, hvorved det, som før syntes fast og hvilende, nu viste sig at være Forandring underkastet; og hvorved de skarpeste Dine netop løb Fare for at forvildes allermeeft.“

„Og af alt dette følger da, at der i Deres Indersie er mere Tvivl end Tro?“ sagde Waldstädten.

„Det vil jeg ikke sige, jeg vil jo heller ikke negte, at der er en Stiernehimmel over mit Hoved, fordi jeg suspenderer min Dom om dens Indhold og tilstaaer, at dens egentlige Væsen er mig en Gaade.“

„Altsaa har dog Froken Emilie Ret,“ udbrød Arthur; „thi hun paastaar bestandig, at De hylder de Mæninger, der tildeels herskede i det forsvundne Aarhundrede, at De er en Deist, at De kun troer paa en abstract Gud og paa et Hintsides, om hvis Indhold De er aldeles uvis.“

„Nu, den saakaldte Deismus er i mine Tanker en meget fornuftig Tro,“ sagde Wagner, „i det mindste passer den godt for den, der ikke vil lade sig fange i Systemernes Spindelværv. Jeg er ikke saa aandelig hovmodig, at jeg skulde forkaſte alt, hvad der gaaer over min Horizont, heller ikke troer jeg, som man har beskyldt Philosopherne for, at jeg veed, forstaaer og kan forklare, hvad jeg ikke veed og ikke forstaaer; thi Eders Gud og Eders Uendelighed have maaskee kun derfor et Skin af Indhold, fordi I fylde dem med Eders Wildfarelser.“

Med disse Ord afbrød Wagner Samtalen og vendte sig bort.

„Det er atter et Beviis paa, at de, der ere flogne paa Verdens Løb, tidt komme mindre vidt, end de, der vandre deres Vej i Tro og Enfoldighed,“ sagde Waldstädten.

Tredie Capitel.

De Yttringer Wagner flere Gange havde tilladt sig, troede Emilie at finde saa fornærmende Hentydninger til sig selv, at hun i sit Hierte fattede et bittert Nag til ham; men uagtet hun saaledes i sit Allerinderste beherskedes af Had og Elskov og i denne Henseende ikke var kommen videre, end de uphilosophiske Skabninger, som hun foragtede, saa vidste hun dog udbortes at betvinge sig selv; ja da hun fandt det fordeelagtigst for sig og sine Planer, saa roste hun endog Wagner paa høiere Steder og anvendte al sin Indflydelse, der aldeles ikke var ringe, paa at skaffe ham en fordeelagtig Ansættelse i en anden Provinds langt fra Bonn.

Naar det derimod lykkedes hende at træffe Arthur alene, da erklærede hun Wagner for en indskrænket Natur, der, trods alle sine Kundskaber, var aldeles fangen i den lavere Reflexion og manglede Præget af den høiere Mandighed.

Da Arthur engang yttrede den Overbeviisning, at Wagner ikke blot var en Trivler i philosophisk Henseende, men ogsaa med Hensyn paa den positive Religion, sagde Emilie: „Denne Trivl har dog vel neppe saaledes gienemrystet hans Jnderste, at den kan begrunde en virkelig Proces, der fører ham ud over sit nærbærende Stadium til det Punkt, hvor Trivlen atter benegtes i Ideen. Jeg skal derimod sende Dem nogle Breve,“ lagde hun til, „hvoraf De kan lære en mere storartet Trivler at kiende, der neppe, saaledes som Dr. Wagner, vil blive staaende paa den halve Wei.“

Den næste Morgen modtog Arthur flere Breve, som en af Emilies Venner ved Navn Herr v. Nehfeld havde skrevet, og som ledsagedes af et lille Blad Papir, der indeholdt nogle Træk af hans aandelige Udviklingshistorie. Ved Siden heraf laae en Seddel fra Emilie, hvori hun berettede, at hiint Blad var skrevet, efter hendes Opfordring, af Herr v. Nehfeld selv, og hvori hun bad Arthur om at læse det tidligere end Brevene, eftersom han da først, som hun udtrykte sig, vilde faae et fuldkomment Begreb om den levende Proces i Forfatterens Indre.

Da denne Herr v. Nehfeld ikke var uden Indflydelse paa Emilies senere Skiebne, saa er det neppe af Veien, om ogsaa vi kaste et Blik i disse Papirer.

„Jeg var i min Ungdom en overordentlig Ven af Naturen,“ skrev Herr v. Nehfeld, „og jeg havde en usædvanlig Sands for den besynderlige Magie, hvormed den fængsler den uerfarne og ved Videnskaben endnu ikke udviklede Siæl. Jeg sværmede om i Skovene, slumrede ved Kilder og Bække, foretog Vandringer i de eensomste Biergegne, besøgte Klippehulerne, og ingen Afkrog kunde der findes saa skjult eller assides, at jeg ikke opsporede den. Ligeledes var jeg fortrolig med alle de Stemninger og selsomme Drømme, hvormed Jordens Kredsgang og Dagens og Nattidernes bestandig gienkommende Verel fyldte det menneskelige Bryst.

Dog var det især Naturens vildeste og mørkeste Optrin, dens dunkleste Drømme, der meest tiltalte mig. Naar saaledes Efteraarsnætterne kom, og Høststormene opløstede deres Stemmer, og Bladene hvirvledes i deres Runddands, naar Skyernes vilde Leeg vevlede med Stierneglimt eller med Fuldmaanens Skin, og end mere naar Blæsten blandede sig med Regn: da var det, ligesom jeg hørte mægtige Dæmoner, hvis Røst kaldte mig, og som jeg ikke kunde modstaae, og jo vildere Stormen raste, jo stærkere Regnen strømmede, desto begierligere blev jeg efter at komme assied. Jeg ilede da frem over Bierg og Dal og besøgte midt om Natten de steileste og farligste Steder, som de fleste Mennesker neppe vovede at bestige ved Dagens Lys.

Da betoges jeg tidt af en selsom Forvildelse, og det syntes mig, som mine Fødder ikke mere berørte den faste Jord, og som jeg blev revet mangfoldige Mile hen i Binden. Ved slige Leiligheder raabte jeg ofte med høj Røst og besvor Naturaanderne og de natlige Dæmoner om at vise sig for mig, ja jeg bildte mig undertiden virkelig ind, at jeg saa mørke Skikkelser, der kom frem af Skovene, og vilde Dine, der glimtede i Luften; derved opstod igien en saa uhyre Rædsel i mit Indersite, at jeg flygtede giennem Natten, liig en jaget Hjort, som Dæmonerne forfulgte, hvilke jeg da troede at høre bag mig, ligesom givende Hunde.

Uagtet jeg vidste, at al denne Rædsel forestod mig, saa kunde jeg dog ikke modstaae den vilde Drift, og hvad enten jeg var i Selskab med mine Jevnlige, eller i min Families Kreds, eller jeg havde lagt mig til Hvile paa mit eensomme Kammer, saa maatte jeg afsted, saasnart hine Naturoptrin gientog sig; thi det forekom mig da, som jeg hørte Manderne, der midt i Regnen sloge paa Maderne med deres vaade Binger, og nu hialp hverken Bøn eller Formaning. Ja engang, da Døren til mit Kammer ved en Feiltagelse var bleven tillaaet udenfra, styrtede jeg mig ned fra et Vindue, der laae saa høit over Jorden, at det let kunde have kostet mit Liv; og eftersom der undertiden hengik hele Maaneder, hvori disse Anfægtelser ikke lode mig No nogen Nat, saa led ogsaa

mit Begeme derunder, og jeg svandt lidt efter lidt hen, ligesom en Skygge.

Denne Tilstand vedvarede i flere Aar, indtil jeg endelig, efter min Families Opfordring, drog til Berlin, for der paa en grundigere Maade at fortsætte mine Studier, som jeg hidtil mere end billigt havde forsumt. I Berlin begyndte jeg blandt andet ogsaa at høre philosophiske Forelæsninger, og neppe havde jeg besøgt disse i nogle Uger, før et nyt Lys opgik i mit Indre, og før jeg indsaae, hvad der var nødvendigt, hvis jeg vilde udvikle mig af den ufri Tilstand, hvori jeg hidtil havde befunden mig. Jeg opgav derfor alle andre Planer, for udelukkende at hellige mig til Videnskabernes Videnskab, og med den samme Hefstighed og Iver, hvormed jeg før havde nedscænket mig i mine Phantasier, nedscænkede jeg mig nu i den alvorligste og strengeste Grandtskning. Jeg giennembaagede endnu ofte Nætterne ligesom før, dog tilbragte jeg dem ikke længere under aaben Himmel i den dunkle Natur, men indsluttet paa mit Værelse, ved den eensomme Lampe, og jo mere jeg saaledes fordybede mig i Tænkning og i mit eget Indre, desmere befriedes jeg fra den lavere Naturmagt, der før saa stærkt havde fængslet og henrevet mig.

Denne Frihed vandt jeg imidlertid ikke strax, tværtimod blev jeg endnu fristet i mangan alvorlig Kamp. Især naar Efteraaret vendte tilbage, naar det stormede

og regnede, eller naar Maanen kastede sin mystiske Glands i mit Kammer, da var det ligesom det Onde atter fik Magt, og som de forunderligste Grindringer igien vaagnede i mit Bryst; mangen Gang meente jeg da ganske vist, at jeg langt borte hørte bekendte Høster, der kaldte paa mig, eller gamle Melodier, der tonede giennem Stormen, og der fandt Gienklang i mit inderste Hjerte; ja undertiden troede jeg endog pludselig udenfor mit Vindue at fornemme en vild Latter, der spottede over min nærværende Færd, og naar jeg derefter stirrede ud af Nuden, saa betragtede Maanen mig med en forladt Elskerindes Blik, og Stierne vinkede mig til ubekendte Lande, langt bort fra det, der sysselsatte mig i mit trange Kammer.

Da kunde jeg endnu undertiden betages af en saa forunderlig Stemning, at hele min nærværende Færd syntes mig af ringe Betydning, og der kom en saa stor Længsel over mig, at jeg var nærved at opoffre alt, hvad jeg havde vundet, for igien at overgive mig i de fiendtlige Magters Bold. Men i slige Dieblis pleiede jeg at hielpe mig ved et eget Middel, jeg kastede mig nemlig ned til Jorden og bad til Mandens og Tankens Gud, at han vilde staae mig bi og hielpe mig til at overvinde Fristelsen; og ved at kalde disse Optrin tilbage i min Grindring siden efter, maatte jeg tidt sammenligne mig med de gamle Eremiter i Orkenen, naar de kæmpede

mod Dævelen og Dæmonernes Anfegtelse. Men den høiere Magt svigtede mig da heller ikke, og ved kraftig Bøn, ved Faste og ved at lukke mit Øie for alt andet og fordybe mig i de meest abstracte Undersøgelser, lykkedes det mig tilsidst, ganske at betvinge den Mand, der fristede mig.

For endnu bedre at opnaae dette, flyttede jeg hen i et af de meest indsluttede Qvarterer i den store By. Her leiede jeg mig et Bærelse, der vendte ud mod en sneber Gaard, hvor jeg kun saa de gølge Mure, og Røgen af Skorsteenspiberne, der hvirvlede mig forbi, og hvori jeg ene skimtede en smal Strimmel af Himlen over mig. Jeg lod Kullegardinerne gaae ned i mit Bærelse, saa jeg aldrig rinede hverken Sol, Maane eller Stierner; jeg gik heller aldrig ud at spadserere, og jeg er vis paa, at der forløb over to Aar, hvori jeg ikke saa et Træ eller en Græsplet; jeg vendte mine Øine bort fra enhver Blomst, selv naar den stod indenfor Vinduerne i et Bærelse; jeg tilstoppede mine Øren, naar Vinden blæste, og saaledes mener jeg nu at have tillukket den sidste Port for de Dæmoner, der fristede mig.“

Hermed endte Herr v. Neshfelds foreløbige Beretning, men nedenunder paa samme Blad stod nogle Ord, som Emilie havde tilføjet:

„Understøttet af denne alvorlige Villie feirede Herr v. Nehfeld over mangfoldige Vanskeligheder, for hvilke mindre kraftige Mander vige tilbage. Han giennemstuderede og tilegnede sig med utrolig Hurtighed alle de vigtigste Systemer baade i den ældre og nyere Tid, og han vandt ved sin Flid og sin Iver alle sine Læreres Bifald; ja han gjorde saa usædvanlige Fremskridt, at flere af de skarpsindigste Hoveder i ham anede et stort Lys, der i Fremtiden skulde kaste sin Glans over den videnskabelige Verden.

Saaledes stod Forholdet endnu, da jeg for halvandet Aar siden skiltes fra ham i Berlin; men siden er der, som hans Breve udvise, atter foregaaet en Forandring med ham, og det synes, som han heller ikke i Videnskaben ganske har funden, hvad han søgte. Dette har igien fremkaldt en Uro og en Bitterhed i hans Siæl, hvoraf der, da jeg sidst saae ham, ikke var noget Spor, og han synes nu for en Tid ganske at have bortvendt sig fra den udvortes Verden, blot for at udvikle sin immanente Natur. Hans øvrige Venner ængste sig, som jeg hører, meget over hans Tilstand; jeg derimod er ganske uden Frygt, thi jeg veed, at en Mand som hans aldrig kan rammes af den største Ulykke, den kan aldrig stagnere, den maa fremad; derfor betragter jeg al denne Uro kun som et Tegn paa, at han netop nu bereder sig til en ny Forvandling, der maaskee endog skal føre ham

langt ud over det, der for Diebliffet betragtes som det Høieste.

De vil snart see, at Forfatteren af disse Breve ikke er consequent i sine Yttringer, tvertimod, han stiller ofte to modsatte Meninger ved Siden af hinanden i det samme Brev, han frygter aldrig for Negationens Bitterhed, men vil dog heller aldrig hvile deri, og deraf slutter jeg, at det speculative Moment, den Anskuelse, der medierer Modsetningen ved Aandens Hielp, ikke længe kan udeblive.

Jeg troer Dem nu fuldkommen forberedt til at læse disse Breve, jeg tvivler imidlertid ikke paa, at De i mange Punkter vil misbillige Forfatterens Meninger, det gjør jeg ogsaa selv; men da jeg anseer Dem for en Aand, der agter enhver i Sandhed fremad stræbende Personlighed, selv der, hvor De ikke bifalder dens momentane Yttringer, saa overlader jeg rolig disse Breve i Deres Hænder."

Emilie tog ikke feil deri, at Arthur maatte misbillige meget i disse Breve; thi en stor Deel deraf modsagde ligesom hans inderste og helligste Overbeviisning. For Næsten havde denne Herr v. Rehfeld flere Berørringspunkter med et bekiendt Parti, hvis Stemme i den senere Tid ofte lydeligt nok har ladet sig høre. Vi skulle ikke ret længe opholde Læseren med disse Yttringer af en

forvildet Tænkning; men nogle Brudstykker deraf tvinges vi dog til i Forbigaaende at berøre.

I et af de tidligere Breve stod: „Der er en Op-
gave, som Diævelen har givet Menneſket, de er den at
bringe Uendeligheden til Veie, ved at tælle ſaa mange
Sandskorn, til den er complet. Det er en unyttig og
dertil ond Nøie, og dog er det den, ſom Verden tidt
bøier ſig dybeſt for; det er ſlige Uendeligheder, byggede
af Moſaikarbeide, ſom man almindelig giver Navn af
Videnſkaber, og ſom nu i mangfoldige Aarhundreder have
ſyſſeſat Menneſkene. Hvad mig angaaer, da blive diſſe
Videnſkaber mig Dag for Dag mere ligegyldige, jeg bort-
kaſter beſtandig meer og meer alle poſitive Kundſkaber, og
jeg agter nu kun een Videnſkab, den at udvikle mig ſelv
af mit Allerinderſte, alt det øvrige er unyttig Trældom.“

I et andet Brev ſtod der: „Hvorfor mon Draklet
erklærede Socrates for den Viſeſte? Netop fordi han
havde givet Slip paa al den falſke Videnſkabelighed.
Han vidſte intet om den Viisdom, der er Menneſkene
ligesaa uvedkommende, ſom de Verdener, hvoraſ man for-
tæller os, at Melkeveien er ſammensat, han vidſte kun
noget om ſig ſelv og om ſit eget Subject, og fordi han
erkiendte dette ſom det eneſte, der var værdt at vide
noget om, derfor var han den Viſeſte.“

I et tredie Brev ſtod: „Der gives en mægtig
Fiende, et Naturforhold, fra hvilket intet Menneſke kan

befrie sig; jeg taler ikke her om den Nødvendighed, at stille sin Hunger og sin Tørst; sligt er hurtigt afgjort og tager kunielden Mennesket saa ganske fangen. Men der er endnu en værre Fiende, det er Sønnen, denne alt overvældende, hver Nat tilbagevendende Lethestrom, hvori næsten Halvdelen af mit Liv nedsænkes, og der, saalænge jeg befinder mig deri, absorberer min Personlighed og tvinger mig til heelt at opgive mine Tanker. Den er for mig et sorgeligt Billede paa Forgængeligheden selv af det Allerhvieste. Jeg har kæmpet mod den ved min natlige Lampe, skiondt jeg forud anede, at min Kamp var unyttig; jeg har i det mindste med fuld Bevidsthed stræbt at nærme mig min Fiende, men forgieves. Den sniger sig frem, som en Slange, der sløber sit Rov med sin Mande, for den heelt neddrager det i sit Svælg; dens langsomme Tilnærmelse bedøver os alt i Graastand, og naar den endelig betvinger os med sin fulde Magt, da vorde vi alle lige, og den skarpeste Tænkler har da intet forud for det i Buggen slumrende Barn.

Og dog er der i Sønnen en betydningsfuld Billedverden, som jeg ikke vover at bryde Staben over; jeg mener hiint giennem Ubevidsthedens Taager glimtende Halvlys, som vi kalde Drøm. Den er Sjælens Benægtelse af Sønnen midt i Sønnen selv. I Drømmen optager Mennesket den ydre Verden i sit eget Indre og vorder tildeels Herre derover og former den efter sit

Godtbeftindende. Drømmen er da et Billede paa Subjectets Seier over den ydre Natur; den er et Beviis paa dets Kraft midt i den tilfyneladende Afmagt; og hvis jeg endnu kunde fæfte Lid til nogen Udødelighed, da vilde jeg fige, at Personligheden faaledes optager Naturen i fit Inderfte, for tilfidft at kunne undvære den udbortes, og for at kunne frembringe den af fig selv, naar den trænger dertil, i en høiere Verdensorden.

Jeg har talt med dem, der paaftaae, at Religionen er Productet af en lignende Tilftand, at den er fremfprungen af en vaagen Drøm, hvori Subjectet henftiller fit kæreſte Haab og fin inderſte Tanke udenfor fig ſelv og kaſter ſin egen Verden, ſom et fritſvævende Billede, ud i Luften. Religionen er da intet andet end et Tegn paa Personlighedens Seier over den ydre Natur; Evangelierne ere Hiſtoriens ubevidſte Digtning; Chriſtus er det mythiſke Subject, der viſer Menneſket i dets Høide og Udvikling. Om der nu for Neſten ogſaa har været en udbortes Anledning til alt dette, om der ogſaa har været en Chriſtus i Tilfældighedens Verden, det er da et Spørgsmaal, der tilhører den lavere Forſkning, og ſom aldeles ikke kommer den høiere Tænkning ved.

Til andre Tider forekommer denne Forklaring mig netop at være den urimeligſte af alle. Hvad vilde dog det være for en Chriſtus, der blev tilbage, naar man erklærede Evangelifter og Apofſler for at være modne til

Daarefter! Der er ligesaa megen Erkiendelse af Christendommen i den gamle Bog: *De tribus impostoribus* *), som i alle slige Forklaringer; thi i det mindste bliver i hiin Bog Christi reale Personlighed ikke benegtet."

Som Esterskrift var der tilføjet: „Og dog kan jeg heller ikke troe paa den virkelige historiske Christus; den Bugge, hvori Menneskeheden for attenhundrede Aar siden drømte den skønne Drøm om sin salige Fremtid, er bleven for lille for den vorne Slægt."

„Eders saa høit priste Lære," stod der i et andet Brev, „at hver enkelt ikke lever for sin egen Skyld, men kun for Menneskeslægtens Udvikling, indeholder kun en fattig Trøst. Ja hvad meer er, den indeholder en Modsigelse; thi Mennesket skulde da eksistere for et Begreb, som selv aldrig kommer til fuld Eksistens, fordi det mangler den individuelle Grund, uden hvilken intet virkeligt Liv er tænkeligt. Det Værende bliver saaledes kun en Træl for det ikke Værendes Udvikling, og Tilværelsen vorder ligesom en Regnbue, der viger bort paa alle Punkter, hvor man vil gribe den; med andre Ord, den vorder et Bedrag, der er ingen sand Tilværelse, eller ogsaa det enkelte Subject har sit sande Liv i sig selv og er kun til for sin egen Skyld alene."

Jo yngre det Tidspunkt var, hvorfra disse Breve

*) Om de tre Bedragere.

daterede sig, desto mere syntes den hele Verdensorden at forvirres for Brevskriverens svimlende Blik, og desto flere Hentydninger fandtes der til de træstesløse og atheistiske Grundsætninger, der ogsaa have gjort sig gjældende hos flere af vor Tids Philosopher.

„Det er en dyb Tanke,“ stod der i et af de senere Breve, „at Oraklet erklærede den for den Viseste, der vidste, at han intet vidste; altsaa, det er Visdom at vide, at man intet veed og intet kan vide i det mindste om den udenfor os liggende Verden.

Vender jeg mig derimod bort fra Subjectet, fra mit eget Jeg, til Bæsnernes formeentlige Grund, da seer jeg kun tusindaarigt Mørke, samlende Ubished, og al vor Kundskab og høit udbasunede Fremgang synes mig da kun et Skin, en Leeg med Ord.

Jeg hørte engang en Fortælling om en gammel tandløs Qvinde, der sad paa en Bæi, da kom en Rejsende forbi, som gav hende tre Nodder og sagde, at han, hvis hun havde knækket dem inden Mærets Ende, vilde give hende en stor Skat. Efter et Aar kom igien den Rejsende tilbage og fandt den gamle Qvinde siddende paa det samme Sted. Da han nu spurgte hende, hvorledes det gik, svarede hun: „„Det gaaer ganske godt; thi naar jeg nu har knækket den jeg har i Munden og en til, saa har jeg kun een tilbage.““ Den, der opfandt denne Fortælling, tænkte vel kun paa at sige en

plat Spøg, og dog kan der lægges en meget alvorlig Betydning deri: Den gamle tandløse Qvinde er Videnskaben, hun sidder nu siden Martusinder og forsøger sin Kraft paa de samme Nodder; men hendes Kraft er bleven til Afmagt, og hendes Stræben er en unyttig Noie. I kunne nu falde de tre Nodder: Treenigheden og Guds Væsen, eller, om I vil: Menneskets Udspring, Syndens Oprindelse og Dødens Hemmelighed, bestandig betegne de det eneste Vigtige, Livets Gaader, og disse ere endnu, i det mindste paa den objective Bei, ligesaa uopløste, som i den fjerne Oldtid, og hver ny Slægt haaber at opleve deres Løsning, men bestandig sidder endnu den gamle tandløse Qvinde og spilder sine Anstrengelser paa den haarde Skal, og saaledes vil det gaae til Dagens Ende."

Den Lære, der i de sidste Breve forkyndtes vilde vi neppe gientage her, hvis vi ikke vidste, at den allerede tildeels havde funden Plads i almindelig bekiendte Skrifter.

"Et af to," stod der, „enten er Gud almægtig, alt opfyldende, allestedsnærværende; men da er han og den alt fortærende, da er Menneskets Personlighed blot et skjælvende Billede i Tidens Strøm, da maae vi alle tilbede ham med Frygt og Bæven, ligesom en Østerlænder tilbeder Despoten; thi der gives da ingen sikket Tilværelse, ingen fri Aand, ingen uafhængig Personlighed, med Undtagelse af ham alene. Eller ogsaa der gives virkelig frie, uafhængige Personligheder; men da maae disse hvile i

sig selv og ikke i nogen anden; deres Forhold til Gud er da aldeles brudt; thi et af en anden bestemt, og dog sig selv bestemmende Væsen er en Modsigelse. Her er da to Veie, mellem hvilke De maa vælge. Hvad mig angaaer, da har jeg allerede valgt, jeg vil ikke afhænge hverken af Naturen, eller af nogen anden Magt udenfor mig selv; for mig ere alle sllige Baand brustne, jeg vil kun mig selv i min Consequens; alle Troens Stierne skulleslukkes for Tankens opgaaende Sol, og en eneste fri Personlighed styrter Verdenstyrannen fra sin Throne.

Saaledes faaer min Personlighed en uendelig Berettigelse, jeg selv bærer min Gud i mit Indre, og heraf er efter lang Kamp og Tvivl igien det U dødelighedsbaab opgaaet for mig, som udslukkedes, da jeg stirrede efter den Ubekjendte bag Stierne. Jeg skal selv udvikle Uendeligheden af mit eget Indre, jeg maa altsaa vel ogsaa kunne holde mig selv fast giennem en Evi ghed ved min uendelige Villie, saaledes skal mit Jeg overvinde Dødens Skræk, og nu kunde jeg endog være fristet til at høre det sorte Elor, der følger om Isis, om Underverdenens Gudinde, jeg vilde da maaskee intet see; thi hvo kan see sig selv? Og der er jo intet andet end mit Jeg, der bestaaer, men om jeg intet seer, saa er og lever jeg dog baade paa denne og hiin Side af Eloret, og derpaa alene kommer det an.

Dog kunde ogsaa dette være en Illusion, og tidt

synes det mig kun en indskrænket og afmægtig Gud, som jeg saaledes skal fremelske af mit enestaaende Selv, en udsel Verdensherre, der bærer for ethvert Vindstød.

Men om man nu endog paa denne Vei har funden Sandheden, saa opstaae dog atter nye Vanskeligheder; thi naar de enkelte Personligheder saaledes ere de eneste Berettigede, saa ere der altsaa tusinde og atter tusinde uafhængige Personligheder ved Siden af min Person, tusinde Villier imod min Villie, og det høiere Middelpunkt, der skulde mægle mellem os, mangler. Dette giver et mægtigt Sammenstød, en Krig af alle mod alle, og den Storm, der raser i den lavere Natur, er nu bleven optagen i Mændernes Jnderste, og saaledes vil, hvor forunderligt det end klinger, Anarkie blive den eneste berettigede Regjeringsform. Dog hvortil skal igien dette føre, og maa man ikke frygte for alles Undergang i den store Kamp, der nødvendig vil opstaae? Eller, hvis dette ikke skeer, da vil den Stærkeste komme til Herredømmet, men er det sagt, at den Stærkeste just er den, med hvem jeg bedst kan være tient? Elige Spørgsmaal spænde mig tidt ligesom paa Pinebænken, og jeg er nu ligesaa ulykkelig, som dengang Naturaanderne fristede mig, og dengang Vinden rev mig hen i sin Hvirvel, og mine egne Tanker ere nu de Dæmoner, der ængste mig, det er dem, der nu jage og forfølge mig paa alle Veie, ligesom givende Hunde.

Tankerne ere blevene skarpere i vor Tid end nogen-

finde før, siger man. O ja, de ere blebne ligesom en Hær af Insekter med skarpe Kieber, der giennembore og ødelægge Naturens Træ, og naar Træet er ødelagt, da ville Insekterne døe, fordi de mangle Næring. Paa denne Vei vorde Tankerne Selvmordere, og videre kunne de ikke komme med al deres Skarphed."

Arthur forbausedes over den freds- og holdningsløse, ja usalige Natur og over det Forstyrrelsens Væsen, der udtalte sig igiennem disse Breve, og han kunde ikke undlade at læse nogle deraf for Waldstädten og Wagner.

"Naar Elementerne ikke vorde tjenende Magter for Mennesket," sagde Waldstädten efter en slig Forelæsning, "saa vorde de liig vilde Dyr, der med tørstig Tunge drikke vort Blod, og naar Tanken ikke vorder en Tiener for Livets Helligdom, da vorder den en oprørske og ubændig Mænd, der vil fortære, hvad den var kaldet til at bevogte og beskytte."

"Men hvorledes kan Tanken vorder Tiener, uden at tabe sin Frihed?"

"Hvorledes!" gientog Waldstädten, "kun ved Villiens Reenhed og Kraft, der, ligesom den fri Ridder i gamle Dage, bøier sit Hoved for det Hellige; kun ved en sand og alvorlig Christendom, der ikke er en Leeg med de ydre

Former, og der vel er giennemarbeidet af Tanken, men hvori Troen atter har giennemtrængt denne."

"Man kan ikke ganske negte," sagde Wagner, "at Vorherre har været et Slags Genie, derfor maa han nu dele Geniernes almindelige Lod, som er at blive forfulgt, traadt i Støvet og fornegtet, i det mindste saalænge de leve. At Forfølgelsen fremdeles vedbarer, det viser kun, at man endnu ikke saa ganske troer at have faaet Livet af ham."

"I disse Breve," vedblev Waldstæden, "føres der det Beviis for Guds Tilværelse, som Mathematikerne kalde det indirecte, og hvorved det Modsattes Umulighed godtgøres; thi naar Livet saaledes synker sammen og bliver til intet ved en slig Philosophie, naar det er klart, at det, der dog nu saalænge har bestaaet, ikke kunde bestaae under slige Forudsætninger, saa kan Sandheden ikke findes paa denne Wei, og den modsatte vorder da uden Tvivl den eneste rigtige."

Uagtet Arthur langtfra billigede Herr v. Niehsfelds Anskuelse, saa havde dog dennes Kamp imod Naturmagterne frembragt et stærkt Indtryk paa ham, og da han heller ikke troede Franziska fri for disse Magters skadelige Paavirkning, saa kunde han ikke undlade at meddele hende Begyndelsen af de ovenomtalte Fragmenter.

„Er da Maanestien, Fuglesang og de grønne Skove noget Dæmonisk?“ spurgte Franziska.

„Det er en fortrivlet Consequens af Reflexionen,“ svarede Arthur, „som Fruen Emilie sikkert vilde vise tilbage; thi den har ingen Gyldighed i den høiere Forskning.“

„Al, Arthur! jeg kan ikke godt tale for mig, naar hun begynder med sin Snak, jeg kan da tidt ikke forsvare, hvad jeg elsker høiest; men jeg føler det dog, at hun er paa den største Afvei, og jeg maa advare dig for hende; thi hun har hemmelige Planer, som vist ikke ere til dit Gavn, ja undertiden er jeg til Mode, ligesom hun vilde forføre og fordærve dig.“

„Hvor kan du dog være saa uretfærdig, Franziska?“ spurgte Arthur, i det han lod sin Haand glide hen over hendes mørke Haarfletninger.

„Hun er mig meer imod, end jeg kan sige dig,“ svarede Franziska, „thi hun forstaaer ikke, hvad Skov, Bierg og Dal ville sige, og hun har ingen Glæde af nogen Ting uden af sine Talemaader, og, som Wagner sagde forgangen Dag, hun lærer ordentlig Klipper og Stene at udsige ganske affkyelige, hæslelige Echoer, som man aldrig før har hørt paa slike Steder; og hendes Ord ere i Stand til at forpøste hele Skove, saa man ikke gidder gaae der længere.“

„Du er en selsom Skabning, Franziska!“

„Nei, hun forstaaer det ikke,“ blev Franziska ved, medens en usædvanlig Begeistring farvede hendes Kinder, „hun forstaaer det ikke, naar Nattergalen synger om Foraaaret; naar Vinden leger med Vandet og de grønne Skove; naar Stjernehimlen funkler, som en hvælvet Kongesal, hvori Herskeren sidder bag et Forhæng og endnu ikke har viist sig; naar Maanen stiger og afspejler Sollyset, hvori den har fortæret alt det Hede og Brændende, saa den nu kan udkaste det, som en kolende, qvægende Balsam over Jorden; ja hun veed ikke engang hvilken kostbar Gave Sønnen er. Alt dette har hun vendt sig bort fra og ikke faaet andet i Stedet, end et Par fattige, hovmodige Talemaader, hvori hun troer al Verdens Wiisdom skjult.“

„To saa forskiellige Bæsnere, som du og hun, maae nødvendig misliende hinanden,“ svarede Arthur.

„Heller ikke Musik forstaaer hun; erindrer du dengang Sveitserfangerne vare her, da vi andre bleve saa henrebne, da sad hun ganske kold og ærgerlig; men du sagde et Par Ord, som jeg aldrig glemmer, Arthur! „Musiken kommer fra Biergene,“ sagde du, „ligesom de rindende Bænde, der ogsaa nedstige fra Biergene og siden udbrede sig igiennem Dal og Eng, hvor de forvandle sig til store, mægtigstrømmende Floder, men det klare Himmelblaa, det uskyldige Blik, hvori Paradiset spejler sig, det faae de aldrig meer igjen, det havde de

fun i Hjemmet, i deres Barndomsbugge," saaledes talte du, Arthur, og det flædte dig saa smukt, og jeg folte ret, hvor sandt det var; dog hun sad kold og tvær og talte om Umiddelbarhed, som hun pleier ved slige Zeiligheder, og om en uudviklet Natur, der ikke fortjener Navn af Kunst, og hvad der smertede mig meest, det forekom mig, som du heller ikke, da vi næste Gang hørte dem, lod dig saaledes henrive deraf som den første Dag."

Arthur betragtede med Henrykkelse den deilige Skabning, der stod for ham, og hvis Læber nu syntes løste og bevægede ved en høiere Kraft, og endelig trykkede han et brændende Kys paa hendes Mund.

"Det er forunderligt," sagde han tilsidst, "at du aldrig forekommer mig skønnere, end naar du saaledes ret lader din Gensidighed raade og er ret ubillig og uretfærdig; imidlertid lover jeg dig, da det er dig saameget om at gjøre, at jeg lidt efter lidt, saavidt Høfligheden tillader det, skal trække mig tilbage fra Frosken Prechtl."

Fjerde Capitel.

Efter Martins Død pleiede Franziska tiid at besøge Margrethe, der havde vant sig saaledes til hendes Omgang, at hun ikke godt kunde undvære den.

En Dag da Franziska traadte ind, fandt hun Margrethe siddende foran et lille Bord, hvorpaa der laae et Billede, i hvis Betragtning hun var saa nedsunken, at hun aldeles ikke bemærkede Franziskas Ankomst. Billedet forestillede en bleg Kvinde i et høit, hvælvet Kammer. Denne Kvinde havde et usædvanlig regelmæssigt og tillige betydningsfuldt Ansigt; men der var et Udtryk af Kummer og langvarig Lidelse deri, som næsten bragte Taarer i Franziskas Øine.

Nærvæd denne blege Skikkelse var der malet et stort Jernbuur, hvori man tydelig skimtede et Egern. Ved at see dette randt det Franziska i Hu, hvorledes Wilfred havde fundet Lærningerne af et Egern i et af Taarnkammerne paa Maurices Borg. Da var det pludselig, som et Lyn slog ned i hendes Bryst, og som flere Grindringer flode

sammen til eet Billede; ja hun blev tilsidst aldeles vis paa, at det netop var et af hine Kammere, hun her saae afmalet, Jernstængerne foran Vinduerne, Vinduernes egen Stilling høit oppe mod Loftet og endelig det store Crucifix, der viste sig paa den dunkle Væg, alt forsikrede hende om, at hun ikke saae feil, og at hendes Sukommelse ikke bedrog hende.

Ellers pleiede Franziska, naar hun fandt Margrethe i denne drømmende Tilstand, at gaae bort igien ligesaa ubemærket, som hun var kommen; men denne Gang var det som om en Aelse, der tidt havde vort sig dybt i hendes Siæl, vilde forvandle sig til Bished, og uden at iagttage den Forsigtighed, hun ellers brugte, spurgte hun pludselig: „Forestiller ikke dette en Fange, der har levet indsluttet i Taarnet paa Herr v. Mandeslobs Borg?“ Da vendte Margrethe sig om og betragtede hende med et saa selsomt Udtryk, at hun troede at læse Bekræftelsen paa sit Spørgsmaal i hendes Dine. „Har du vidst, at hun levede der og tiet dertil, saa har du begaaet en svar Synd, Margrethe,“ sagde Franziska igien, og det lod, ligesom en høiere Magt lagde hende disse Ord paa Læberne; thi neppe havde hun udtalt dem, før Margrethe med et høit Skrig styrtede til Jorden.

Forfærdet ilede Franziska ud og hentede en lille halv-voren Pige, der opvartede Margrethe. Pigen kaldte nu et Par Naboersker sammen, der strax afflødte den Syge og

lagde hende til Sengs; desuden lovede de at blive hos hende om Natten, hvilket vel ogsaa var nødvendigt, da hendes Tilstand var meget betænkelig, og hun ikke syntes at vide noget af sig selv.

Førend Franziska gik, nærmede hun sig endnu engang til det lille Bord og betragtede Billedet, hvorved hun da end stærkere overbeviste sig om, at det forestillede det omtalte Taarnkammer, hun undersøgte ogsaa med stor Opmærksomhed den blege Qvindes Ansigt, og det forekom hende nu, som hun fandt en Familielighed baade med sig selv og med Wilfred deri; ja tilsidst, da hun havde Billedet i Veiret, opdagede hun paa Brangsidens deraf følgende Ord, der vare skrevne med Blyant: „Malet i det sertiende Aar af mit Fangenskab.“ Der løb en kold Gysen giennem Franziskas Legeme, da hun læste dette, og hun tvivlede ikke længere paa, at hun her havde seet Billedet af sin egen Skægtning, den ældre Fru v. Mandesloh, og at hun saaledes var paa Veien til at fremdrage en Gierning for Lyset, som Vedkommende helst vilde have nedstænket i et uigienneutrængeligt og evigt Mørke.

Neppe var Franziska kommen hjem, før hun fortalte sin Onkel, hvad hun havde opdaget. I Førfølgelsen hørte han paa hende med en tvivlende Mine; men da hun udviklede alle de enkelte Omstændigheder, og især da hun meddeelte ham de Ord, der vare skrevne bag paa

Billedet, blev han meget betænkelig og alvorlig, og endelig forlangte han, at hun skulde betro det Hele til Fru Sarnen, der, som sagt, havde kiendt og elsket den ældre Fru v. Mandesloh, og der vel ogsaa, som han formodede, maatte vide nogle Omstændigheder, der kunde udbrede Lys i denne Sag.

Da Fru Sarnen hørte Franziskas Fortælling, blev hun usigelig rystet derved. „Ak, mit elskede Barn!“ sagde hun tilsidst, i det hun med lydelig Graad trykkede Franziska til sit Bryst, „er en saadan Forbrydelse begaaet, som jeg nu næsten ikke tror paa, da kan jeg sandelig ikke have nogen glad Time meer i mit Liv.“

„Var De ikke hos Fru v. Mandesloh i hendes saakaldte sidste Sygdom?“ spurgte Waldstädten.

„Ak nei,“ svarede Fru Sarnen, „jeg boede dengang i Sveiz, desuden var Herr v. Mandesloh en Tyran i sit Huus, og da jeg engang, som det var min Pligt og min Skyldighed, foreholdt ham hans slette Opførsel mod hans Kone, saa viste han mig ligefrem bort af sit Huus, og den Der, hvoraf man saaledes er viist ud, af den gaaer man ikke saa hastig ind paa ny, det kan De vel begribe, min værdige Ven!“

„Der er endnu meget, der kan vække Tvivl i denne Sag,“ bemærkede Waldstädten; „ja jeg forstaaer ikke engang, hvorledes hiint Billede kunde blive til; thi sæt ogsaa, at Fru v. Mandesloh virkelig har været indsluttet

i Taarnet, saa vilde dog hendes Bevogtere neppe have tilladt, at et slikt Billede blev malet og bortskienket."

"Hvorledes det end forholder sig, saa skal denne Sag tilforladelig undersøges," udbrød Fru Sarnen; "jeg vil selv anmelde den, og lukker man sit Øre for mig her, saa reiser jeg til Berlin og taler med Kongen selv, og hjælper heller ikke der, saa lader jeg det Hele bekiendtgjøre i de offentlige Blade."

Waldstädten foreslog derimod, at man, før man gik videre, skulde skrive til Maurice og forlange hans Betænkning; men deri vilde Fru Sarnen ikke finde sig. "Maurice siger os ikke Sandheden," bemærkede hun; "thi han vil naturligviis skaane sin Svigerfader og sin Tante, den yngre saakaldte Fru Mandesløb, der var et slet Fruentimmer, og der sikkert har havt sin Haand dybt i Spillet med."

Det blev da vedtaget, at man, uden at skrive til Maurice, strax skulde anmelde Sagen for Øvrigheden. Imidlertid bad Waldstädten sin Veninde, hvis altfor store Hefstighed han frygtede, at overlade det Heles Ledning til ham alene, hvortil han ogsaa, skiondt kun efter megen Meie, overtalte hende.

Dog kunde han ikke forhindre, at hun endnu samme Dag, saasnart hun af Franziska havde erfaret, hvor Billedet laae, begav sig hen til Margrethe, for at see det. Da Margrethe i sin nærværende Tilstand ikke stort lagde

Mærke til, hvad der foregik omkring hende, saa syntes det ogsaa rimeligt nok, at Fru Sarnen vilde naae sit Maal. Men dette gik dog ikke saa let; thi kort efter Franziskas Bortgang gienbandt den Syge et Dieblisk sin Bevidsthed, og lod da Billedet henlægge i et Skab, der blev tillaaet. Derpaa forlangte hun selv Skabsnøglen, som hun hang i et Baand om sin Hals, hvorefter hun, midt i sin paafølgende Forvildelse, med Engstelighed vaagede over, at ingen skulde vriste den ud af hendes Bærg. Da nu tillige Lægen forbyd at anvende noget Slags Vold mod hende, saa maatte Fru Sarnen endelig, hvor nedig hun end vilde, opgive sin Plan.

Den Uregelse, som den feilslagne Forventning frembragte, virkede imidlertid saa stærkt paa den heftige Kone, at hun ikke kunde tilbageholde en dieblisk Yttring af sin Uvillie. „Har J," sagde hun til Margrethe, „været Medvider i den skammelige Misgierning, der blev udøvet imod Eders ulykkelige Herskab, da er J en Forbryderke, skyldig til Døden her og til evig Fordømmelse hisset." Efter disse Ord gik Fru Sarnen; men Margrethe, der uden Tvivl havde hørt dem, blev derefter betagen af saa voldsomme og vedholdende Krampetræksninger, at man tilsidst maatte opgive Haabet om hendes Liv.

Imidlertid havde Waldstädten angivet Sagen for vedkommende Øvrighed, som, da Mistanken syntes saa vel begrundet, heller ikke undlod at anfille de fornødne

Undersøgelser. Saaledes blev foreløbig den Grav aabnet, hvori den ældre Fru v. Mandeslohs Levnninger efter Sigtende skulde hvile; og man fandt da med Forbauselse intet Spor af et menneskeligt Legeme deri, men kun, som et tidligere Nygte havde fortalt, en Liigkiste fyldt med Gruus og Stene.

Herved blev da Mistanken end mere bekræftet, og man var allerede nærved at sætte Margrethe selv under Tiltale, da der indtraf en Forandring i hendes Sygdom, der gjorde denne Forholdsregel overflødig.

Efter de stærkeste Anfald af Siælsforvirring var der nemlig hos den Syge indtraadt en stillere Periode, hvori vel hendes Legemskræfter daglig aftog, men hvori hun ganske syntes at have seiret over sin tidligere Sindssvaghed. Neppe erfoer Waldstädten dette, før han strax, uden at agte paa det Mishag, hvormed Margrethe, der var en streng Katholik, betragtede enhver anderledes Troende, begav sig til hendes Bolig, hvor han vel tiltalte hende med den største Mildhed og Skaansel, men hvor han tillige alvorlig og med en giennemtrængende Kraft lagde hende den Pligt paa Hjerte, at hun nu, da hun dog rimeligviis stod paa Dødens Tærskel, skulde aflægge et sandfærdigt Vidnesbyrd om sit forrige Herskabs Skiebne. Ved disse Ord rystede han hendes Siæl i dens Jnderste, saa hun virkelig syntes nærved at lade sin

Frygt og sine Betænkkeligheder fare og at aflægge den Bekiendelse, man ønskede.

Dog varede det ikke længe, før Tvivl og Uvisshed igien vaagnede i hendes Bryst. „Tør jeg bryde den Ed?“ sagde hun, „som jeg har svoren foran den Allersviæstes Alter? Tør jeg forvandle min Faders Eftermæle til en Skiændsel blandt Menneskene? Tør jeg være Marsag i, at de maaskee slæbe hans hvide Been ud af Liigkisten, for at begrave dem paa Nætterstedet?“

Men da fortalte Waldstädten hende, hvorledes hiint Lyn, der slog ned i Taarnet, havde ledet til Opdagelsen af det døde Egern, og hvorledes Franziskas Indre, da hun saae dets Billede paa Maleriet, atter var bleven opflaret ligesom ved et pludseligt Lyn, saa hun havde gienkiendt Taarnkammeret og anet det Heles Sammenhæng, og hvorledes det da nu syntes, som om Forsynet selv vilde drage Forbrydelsen frem for Lyset.

Denne Forestilling overvandt endelig den sidste Næst af Margrethes Haardnakkenhed. „Ja,“ sagde hun, „J har Ret, Herren vil ikke, at en saadan Ugierning skal holdes sfiult for bestandig, jeg føler at dette Løfte ikke mere paa Gravens Mand kan binde mig, og at jeg aldrig selv kan finde No i Evigheden, for jeg tilstaaer, hvad der nu i saa mangt et Aar har trykket min Siæl og forvirret mit arme Sind og mine Tanker. Hent mig en Geistlig af min egen Tro!“

Paa Waldstädtens Befaling sendte man da Bud efter en katolsk Geistlig. Til ham aslagde Margrethe, efterat han først havde beroliget hende med Hensyn til hendes Løste, en Tilstaaelse, hvoraf Hovedindholdet var, at den ulykkelige Fru v. Mandesloh havde siddet fangen i det omtalte Taarn i sytten Aar, som et Offer for sin Mand og en fiendtlig Qvindes forvildede Lidskaber. Dette havde Margrethe selv, der var en Datter af Herr v. Mandeslohs fortroligste Tiener, ved en Hændelse opdaget, men blev da ved en hellig Ed paa Crucifiret forpligtet til aldrig at aabenbare Hemmeligheden for noget Menneſke, hvorefter hun fik Tilladelse til at see og opvarte den Fange.

For Resten erklærede Margrethe, at hverken Maurice eller hans Kone, der var en adopteret Datter af den ældre Fru v. Mandesloh, havde haft nogen Deel i denne Forbrydelse. For hans Kone var den bleven holdt hemmelig ligetil hendes Død, han selv erfarede den først i det Dieblis, da al Hielp kom for sildig, og da den ulykkelige Fru v. Mandesloh virkelig og i Sandhed var bleven et Bytte for den Magt, til hvem man alt i saamange Aar troede hende hjemfalden. Maurices eneste Forseelse var saaledes, at han, for ei at blotte sin Families Skam, saalænge som muligt skjulte, hvad han efter den strenge Lov strax burde have indberettet paa høiere Steder.

Efter denne Bekendelse overgav Margrethe ogsaa

det tidt omtalte Billede i den Geistliges Hænder med den Bemærkning, at Fru v. Mandesloh selv hemmelig havde malet det og givet hende det til Grindring, dengang hun forlod Slottet. Hun havde da vogtet derpaa som paa sin helligste Skat og bevaret det med Taushed, til Trods for Sygdom og Sindsforvirring. Men nu da Martin var død, og da hun troede, at heller ikke hun havde lang Tid tilbage, besluttede hun at brænde det; thi saaledes meente hun, vilde ethvert Spor af den Hemmelighed, hun saa fast havde lovet at bevare, udslettes af Jorden. Hun havde just i denne Hensigt taget det frem og vilde kun til Afsked endnu engang ret dybt indprente de fiære Træk i sin Hukommelse, da hun overraskedes af Franziska, hvorved da den Time, der var bestemt til at udlette det sidste Minde om denne Hemmelighed, netop maatte tiene til at drage den frem for Lyset.

Paa den Geistliges Spørgsmaal, hvor Fru v. Mandeslohs Legeme endelig efter Døden var bleven nedlagt, svarede Margrethe, at hendes Løvninger vilde findes i Slotshaven ved Maurices Borg.

Tilfsidst erklærede Margrethe, at hun havde aflagt denne Bekendelse og overgivet Billedet i den Geistliges Hænder, ikke blot for at berolige sin Samvittighed, men og i det Viemed at afgive et Vidnesbyrd, hvorved Sandheden endelig kunde komme for Dagen, og hun tillod ham derfor ogsaa at gjøre den Brug af hendes Beken-

delse, som han med Hensyn hertil ansaae for at være den rigtigste.

Saa snart Efterretningen om denne Tilstaaelse naaede Fru Sarnens Øren, forlangte hun strax at see Fru v. Mandeslohs Portrait. Dette blev hende heller ikke afflaaet; men neppe havde hun kastet et Blik derpaa, før hun brast i den heftigste Graad; thi hun overbeviste sig strax om, at det virkelig var hendes afdøde Venindes Billede, hun her saa for sine Dine, kun vare Trækkene paa Billedet noget ældre og tillige langt blegere, end de, hun havde seet hos den levende Original.

Da Fru Sarnen ikke blot i dette Maleri havde gienkiendt sin Veninde, men da hun desuden ved Foreviisningen af et Par Breve vakte den største Formodning om, at de Ord, der fandtes bag paa Billedet, vare skrevne med Fru v. Mandeslohs egen Haand, og da man oveniikøbet ved Eftergravning paa det af Margrethe betegnede Sted fandt Levningerne af et Liig: saa betænkte man sig ikke længere paa, for at Sandheden endnu viensynligere kunde komme for Dagen, at undersøge Maurices Slot og især det omtalte Taarn.

Bed at sammenligne det ene Taarnkammer med Maleriet, blev det umiskielig bevist, at dette indeholdt en noiagtig Afbildning af hiint. Ogsaa det Jernbuur, der var bleven fundet i Taarnet, kom nu igien for Dagen og lignede ganske det, der saaes paa Maleriet. Endelig

opdagedes der og i Taarnets Kielder en Gang, der løb under Jorden og tilsidst førte hen til et Bærelse paa den modsatte Sidesloi. Dette Bærelse stødte igien op til et andet, som i en Nælle af Mar havde været den afdøde Herr v. Mandeslohs Sovekammer. I den senere Tid beboedes det derimod kun af Baron Berville, og naar han var borte, stod det fuldkommen ledigt.

Allerede før denne Undersøgelse fandt Sted, blev der holdt Forhør over de Eldre af Borgens Tienere, dog vandt man ikke noget synderligt Udbytte derved. Strax da Sagen blev anmeldt, lod ogsaa vedkommende Overighed skrive til Brüssel og opfordrede Maurice, der efter Sigende opholdt sig der, til at afgive sin Erklæring. Da Maurice imidlertid ikke for Diebliffet var i Brüssel, men tilligemed Baron Berville havde foretaget en Udflugt til Paris, saa maatte dette Brev gjøre en Omvei, og det varede derfor temmelig længe, inden man modtog Maurices Svar.

Imidlertid tilstod Graveren Mathias Moh, der, paa Grund af tidligere Rygter, under Løbet af denne Sag var bleven fængslet, at han meget godt vidste, at Fru v. Mandeslohs jordiske Levnings ikke fandtes paa Kirkegaarden i Rheindorf. Han var nemlig en Skægtning af Margrethe, som han af og til besøgte. Hans Mistanke raagnede ved nogle Ord, som hun i sin Sindsforvirring lod falde, hans Nysgjerrighed blev derved saa stærk, at

han besluttede at tilfredsstille den, hvad det saa skulde koste. Dog rovede han ikke ligesrem at undersøge det indbegnede Gravsted, men han grov en Grav saa nær derved som muligt, og derpaa banede han sig i flere Nætter en Vej fra Siden af hen til Kisten. Dette faldt ham ikke saa vanskeligt, da han tidligere havde gjort Tieneste i et Biergbærk og altsaa forstod sig noget paa Biergmændenes Kunst, og da han desuden selv havde gravet den indbegnede Grav og vel erindrede, hvor dyb den var. Saaledes overbeviste han sig allerede tidligt om, at intet menneskeligt Legeme var nedlagt paa dette Sted.

Men istedenfor, som han burde, at berette det Hele til sine Foresatte, henvendte Moh, der havde nydt mange Belgierninger af Familien Mandeslob, og der egentlig kunde takke den for sin Ansættelse i Rheindorf, sig ligesrem til Maurice og angav sin Opdagelse for ham. Dette rovede han med saameget større Sikkerhed, da han vel anede, at han, naar han havde en saa vigtig Hemmelighed i sin Magt, snarere af Maurice kunde vente Belønning end Straf. Virkelig modtog han og en betydelig Sum Penge, paa det han ikke videre skulde omtale denne Sag, og uagtet nogle Rygter i Begyndelsen ved hans egen Uforsigtighed havde udbredt sig, saa syntes de dog saa lidet begrundede, at de ikke gave Anledning til nogen Undersøgelse.

I øvrigt er det vel rimeligt, at Mathias Møb hverken til Maurice eller til nogen af dem, hvilke han meddeelte sin Hemmelighed, ligesvem tilstod, at han havde aabnet et indbegnet og fredet Gravsted, snarere tog han, paa det han selv kunde synes reen, sin Tilflugt til Opdigtelser. Derved var vel det selsomme Nygte opstaaet, som Eginhard fortalte, at Liigkisten var gleden ned fra det Sted, hvorpaa den før stod, i en fremmed Grav.

Endelig kom der ogsaa Svar fra Maurice, som nu, da han indsaae, at Hemmeligheden ikke længere kunde bevares, afgav en Erklæring, der i Hovedsagen ganske stemmede med Margrethes.

Men uagtet Forbrydelsen saaledes afløredes, og Sandheden kom for Dagen, saa skede dog dette under slige Forhold, at denne Sandhed stod, som et sorgeligt Vidnesbyrd om den menneskelige Retfærdigheds Afmagt; ja de fleste meente endog, at Maurice snarere fortiente Ros end Dadel, fordi han, saalænge som muligt, havde skjult, hvad der dog, naar det blev opdaget, blot kunde vække Gysen og Forfærdelse, men hverken kunde lede til de Skyldiges Afstraffelse, eller forskaffe den Forurettede Opreisning.

Efterat Margrethe havde skriftet sin Hemmelighed, levede hun endnu omtrent i fiorten Dage, uden at lide hverken af Smerte eller Sindssvagbed. Endelig da hun mærkede, at hendes sidste Time skulde slaae, lod hun ikke

blot Franziska, men ogsaa den lille Wilfred kalde til sit Leie. Det sidste var saameget mere paaafaldende, da hun tidligere, efter sin egen lille Drengs Død, ikke kunde taale at see noget Barn. Denne Gang sandt hun sig dog godt i Wilfreds Nærværelse, ja hun fæstede med stor Bevægelse Blikkene paa ham og mumlede nogle Ord, hvoraf Meningen var, at den forgangne Slægt i ham atter skulde opblomstre med fornyet Kraft. Derpaa lagde hun sine blege Hænder baade paa hans og Franziskas Pande og velsignede dem begge, hvorefter hun med en Ro, der vidnede om, at hun nu havde sluttet sit jordiske Regnskab og seiret over Endelighedens Forvirring og Smerte, indslumrede til et bedre Liv.

Paa dette Sted kunde Læseren vel synes berettiget til at fordre en noiagtigere Fremstilling saavel af Fru v. Mandeslohs foregaaende Liv, som af hendes Fængsel og sidste Skiebne, der var af den Natur, at Margrethe, selv paa Gravens Bred, ikke kunde tale derom uden under en Strøm af Taarer; dog troe vi det bedre, paa det Hovedfortællingens Gang ikke skal standses, endnu i nogen Tid at udsætte hiin Fremstilling.

Femte Capitel.

Endskiøndt Undersøgelserne med Hensyn til Fru v. Mandeslohs Indspærring vakte stor Opsigt i den hele Omegn, saa var der dog ingen, paa hvem de virkede stærkere, end paa Eginhard, der aldrig blev træt af at efterforske enhver Omstændighed derved. Han besøgte desuden alle dem, der havde kiendt Familien Mandesloh; han nedskrev enhver Beretning, enhver Tilfældighed, som han om den kunde erfare; han vidste ogsaa at skaffe sig en Copie af det Billede, Margrethe havde eiet, og den ulykkelige Fru v. Mandeslohs Skiebne var i flere Uger det Indlings-
thema, hvorom hans Tale dreiede sig.

En Aften da Waldstädten og Franziska vare alene med Dr. Wagner, hørte de det ringe gientagne Gange paa Porten. Aftenen var temmelig mørk, det stormede og regnede stærkt, og desuden var det alt saa silde, at man just ikke havde stor Grund til at vente flere Besøg. Franziska befandt sig ikke ganske vel, og hun foer sammen ved Klokkens Lyd, ligesom om hun frygtede en eller

anden ubehagelig Efterretning. Da Pigen lukkede op, saa hun imidlertid, at det ingen anden var end Eginhard, der uden Overkiole, og dryppende vaad af Regnen, forlangte at tale med Franziska, og uagtet Pigen sagde, at Frokenen ikke befandt sig vel, trængte han sig dog ind i Børrelset.

„Min Gud! hvad vil De?“ spurgte Franziska, „er der hændet nogen Ulykke?“ — „Nei, men jeg kommer for at læse Dem noget for; nu troer jeg, at jeg har faaet en god Begyndelse til min ny Roman.“ — „Den Læsning maa De bide med til i Morgen,“ sagde Wagner, „Franziska har allerede været meget for længe oppe og trænger nu til Ro.“ — „O! det er ganske kort, det Hele vil neppe vare en halv Time.“ — „Det gaaer aldeles ikke an, Franziska skal ikke høre paa nogen Forelæsning i Aften.“ — „Saa tillad mig dog blot at læse Begyndelsen! I et Kvarteer skal jeg være færdig.“ — „Nei vist ikke! De er jo desuden selv giennemvaad af Regnen; De maa strax begive Dem hjem.“ — „Er jeg vaad?“ sagde Eginhard, i det han med nogen Ungslighed betragtede sig selv, „det har jeg ikke engang mærket; men, som sagt, jeg er færdig i ti Minuter.“ — „Nei, Herr Eginhard! En saadan Forelæsning kan jeg, som Franziskas Læge, paa denne Tid aldeles ikke tilstede.“ — „Saa tillad mig da blot at fortælle Indholdet af et Par Capitler!“ raabte Eginhard.

Derpaa begyndte han en Fortælling, hvori det gamle Taarn tilligemed den der indspærrede Fange dannede Midtpunktet; men jo længere han talte, desibrigere blev han, og de ti Minuter, som han havde sat sig selv som Grændsen for sin Beretning, vare længst forbi, og der gik endnu en halv Time, hvori han bestandig indvirkede sig i nye Vidtløftigheder, og det var allerede henimod Midnat, da Enden endnu syntes langt borte.

Wagner havde flere Gange under Fortællingen mindet ham om at holde op, men da dette aldeles ikke hjalp, og da Stoffet bestandig udvidede sig under Eginhards Hænder, ja da han nu ogsaa begyndte at declamere flere Digte, der skulde indsflettes i Bogen: saa tabte Wagner tilsidst Taalmodigheden og sagde, i det han greb ham i Skulderen: „Nu skal De gaae, enten De vil eller ei.“ Derpaa trak han ham med Magt henimod Døren; men Eginhard, der var midt inde i et Digt, blev ved at declamere, indtil han alt var ude af Værelset, og endnu paa Gangen og ned ad Trapperne declamerede han, og selv udenfor Husets Indgang hørte man endnu hans Stemme, indtil den endelig tabte sig i Gaarden, hvor der allerede paa Waldstädtens Foranstaltning holdt en Bogn, der førte Eginhard til hans Hiem.

„Denne saakaldte Digter,“ sagde Wagner til Waldstäden, „viser ret, hvorledes et Menneske kan være saa

betagen af en fir Idee, at det egentlig er affindigt, uagtet det endnu er en Hemmelighed for Verden."

"Men hvorledes tør dog han, der ellers er saa ængstelig, trodse Wind og Veir i en saadan Nat?" spurgte Waldstädten.

"Det kommer alene af den fixe Idee, der, naar den har Magten, driver ham ustandselig frem og tillige betager ham den Besindighed, uden hvilken Faren ikke mærkes."

Vaa Emilie gjorde Fortællingen om Fru v. Mandesløb et heist ubehageligt Indtryk. "Det Hele kommer mig for som en Drøm," sagde hun engang, da hun og Eginhard vare samlede hos Waldstädten, "et Sprog fra Middelalderen, hvilket staaer aldeles fremmed i vor Tid. Det er en Begivenhed, hvori Ideen slet ikke kommer til sin Ret, derfor burde det Hele ignoreres og holdes skjult for Verden."

"Tilgiv, at jeg modsiger Dem," svarede Eginhard; "men jeg troer just i denne Begivenhed at spore Forsynets Finger. Hvor selsomt er det ikke saaledes, at netop jeg maatte være den, der først fik Vink om denne Historie, at jeg maatte stifte Bekendtskab med den Afdødes Slægtninger, at jeg maatte undersøge det Taarn og fæste Bolig i det Slot, hvor hun levede, og at jeg endelig tilhødst maatte være tilstede ved det Heles Opda-

gelse og Opøsning. I alt dette ligger der, som mig synes, en Forudbestemmelse, et Bink af Forsynet, et Kald til at behandle dette Emne, som jeg hverken kan eller bør modstaae."

"Forsynet har dog maaskee noget bedre at tage Vare paa, end at være Vejviser for Herr Eginhards Forsængelighed," svarede Emilie, "det Guddommelige træder kun frem igiennem Ideen og det immanente Begrebs Udvikling, det har intet at bestille med Tilfældighedens Verden; men denne Tilfældighed raader jo saa godt som udelukkende i hiin eventyrlige Begivenhed; thi der naaer Forbrydelsen fuldkommen sit Maal, den feirer og bliver skjult for Verden ligetil det Dieblis, hvori der ikke kan være Spørgsmaal mere hverken om Giengjeldelse eller Straf; derfor kalder jeg denne Begivenhed ideelos."

"For at udtale en saa sikker Dom, maatte vi see dybere ind i den saakaldte Tilfældigheds Natur, end vi her paa Jorden ere i Stand til," bemærkede Waldstädten; "og dog vil den, der agter paa de forunderlig sammenflyngede Veie i Livets Labyrinth, selv i den jordiske Tilværelse tidt bemærke, at det, der syntes endt og afsluttet i den forbigangne Tid, ofte med fine Traade, som netop det saakaldte Tilfælde har spundet, er sammenknyttet med det nærværende Dieblis."

"Hvorledes anvender De det her?" spurgte Emilie.

"De har vel hørt, hvorledes man paa Maurices

Borg fandt en underjordisk Gang, som forbinder Taarnet med et Bærelse, der undertiden beboes af Baron Berville. Da man noiere undersøgte dette Bærelse, opdagede man flere Breve, som Berville havde glemt. Disse Breve lagde Bedkommende, der allerede længe nærede Mistanke imod ham, strax under Beslag, og man fandt dem ved noiere Giennemlæsning vigtige nok, for dertil at knytte en ny Undersøgelse, hvis endelige Følger endnu vanskelig kunne forudsees.“

Det viste sig snart, at Waldstädten var fuldkommen vel underrettet; thi man havde virkelig funden et Par Breve, der ikke blot angreb den bestaaende Tingenes Orden, men der endog indeholdt Bink om en Statsomvæltning, hvorved den gamle Forbindelse med Frankrig igien skulde knyttes. Da nu desuden flere bekiendte Personer saavel i Rhinegnene selv, som i Nabolandene, vare nævnede som Deeltagere i en saadan Plan, saa maatte der hos de høiere Autoriteter nødvendig opstaae Mistillid, og strenge Forholdsregler kunde saameget mindre undgaaes, eftersom flere Forbindelser allerede forhen vare opdagede, der, hvor forskiellige Diemed de end for Næsten havde, alle syntes rettede mod de bestaaende politiske Forhold.

Uagtet Maurice ikke blev nævnet i hine Breve, saa vakte dog hans noie Omgang med Berville, hans store Kiærlighed til Frankrig og hans lange Ophold i Belgien,

hvor man vel vidste, at en hemmelig Giæring fandt Sted, en stærk Mistanke imod ham, og det blev befalet fra høiere Steder, at man paa det nøieste skulde efterforske alle hans Beie.

Paa samme Tid da disse Skyer opstege over Maurices Horizont, syntes derimod Lykken at smile til Wilfred og Franziska. Der blev nemlig efter Margrethes Død funden et Testament, som var underskrevet baade af hende selv og af hendes forudgangne Ægtefælle, og hvori de to Søskende indfattes til Arvinger af alle de Obligationer og rede Penge, som hun efterlod sig; „thi,“ stod der i Testamentet, „eftersom vi ingen Livsarvinger have og takke Familien Mandesløb for vor Formue, saa er det vor eenstemmige Villie, at den største Deel heraf skal tilfalde de Efterkommere af hiin Familie, der kunne ansees som de meest ubemidlede.“

Denne Arv var langt anseeligere, end man kunde formode; den beløb sig omtrent til tolvtusinde Lovdalere, hvoraf den største Deel ved Maurices Mellemhandling paa meget fordeelagtige Vilkaar var udlaaant til et af de anseeligste Handelshuse i Brüssel.*)

Testamentet var for Næsten affattet med saa stor Forsigtighed, at der intet kunde siges derimod, og det varede ikke længe, før den hele Arv, der efter de Afdødes Villie i lige Lodder skulde deles mellem begge Søskende,

*) En Lovdaler udgjør lidt over to af vore Rigsbankdalere.

blev udleveret i Waldstädtens Hænder, for at han som deres Værge kunde tage den under sin Bestyrelse.

Men uagtet Lykken udvortes begunstigede Franziska, saa var der dog en Orm, der gnavede hendes Inderste; thi hun mærkede med stille Mismod, at Arthur ikke havde holdt det Løfte, han engang gav hende, han havde ikke trukket sig tilbage fra Frosken Prechtel, tværtimod vandt denne bestandig stærkere Indflydelse paa ham og drog ham bestandig nærmere mod den Kreds, hvori det naturlige Udtryk maa vige for en tillært Phraseologie, og hvori man ved et Slags kabbalistiske Sammenstillinger, ved den blotte Form og ved logiske Kunstgreb mener at kunne besvære og fremmane Nanden.

Vi vide ikke, om Læseren har lagt Mærke til den List og Behændighed, hvormed den omstreifende Gadderop tidt forfølger den sorgløse Flue; hvorledes den hver Gang Gienstanden for dens Begierlighed gjør et Skridt frem eller tilbage, skyder sig i samme Retning, saa at den Forfulgte og den listige Forfølgerske synes forbundne ved en hemmelig Draad, og saa det seer ud, som de udførte en afmaalt og regelmæssig Dands med hinanden. Uden for Næsten at ville sammenligne Arthur og Emilie med to saa uanseelige Dyr, kunne vi dog maaskee paastaae, at et lignende Forhold fandt Sted imellem dem, og Arthur maatte have besiddet en langt større Fasthed og Verdenserfaring, end man af ham kunde vente, hvis han skulde

have sønderrevet den usynlige Traad, der forbandt hans Skridt med Emilies.

Emilie aflod ikke at sende ham philosophiske Skrifter, hvori hun, deels ved Ombrøininger af Bladene, deels ved Blyantstreges, deels ved Mærker med Neglen, vidste at fremhæve hvert Sted, der kunde give hans Tanke den af hende forønskede Retning; ja undertiden sendte hun ham endog Recensioner og Anmeldelser, som hun selv havde forfattet, og uagtet de alle vanziredes af en misbrugt Terminologie og ikke vare frie for sophistiske Kunstgreb, saa vidnede de dog om et Slags Talent og tiente saaledes end mere til at overbevise Arthur om hendes ualmindelige Evner.

Arthur kunde ikke undlade at vise nogle af disse kritiske Arbejder til Dr. Wagner, om hvis Skarpsindighed han endnu, trods Emilies Indbendinger, havde en meget høi Mening. Wagner læste dem ogsaa, men syntes dog ikke stort opbygget deraf og gav Arthur dem tilbage med den Bemærkning: „Gud bevare enhver for en Kone, som er Recensent, thi ellers vil hans Egteskab rimeligviis blive af en meget kritisk Natur.“

„Finder De da ikke, at der er Sandhed i hvad hun skriver?“ spurgte Arthur.

„En Sophist kan og undertiden tale Sandhed, naar det træffer sig saa, at den passer i hans Kram,“ svarede Wagner.

„Men finder De da ikke, at hun besidder en stor Forstand?“

„Forstand har hun, det negter jeg ikke, men dog er hendes Aand steril; thi de samme Tanker vende bestandig tilbage hos hende under tusinde Forklædninger. Der er desuden et bestandigt Brud, eller, om De vil, en bestandig Mangel af Congruens mellem Virkeligheden og de Fioskler, hvormed hun vil affærdige den; ja hun har dannet sig en Ekinverden af Ord og Phrafer, og hvor Virkeligheden ikke vil passe dertil, der vorder den negeret, som hun udtrykker sig, den antages da for ikke at eksistere, men ubelædigvis eksisterer den dog, og hvad der engang er, det lader sig ikke tilintetgjøre ved noget Magtsprog.“

„Og saaledes bryder de da ganske Staven over hende?“

„Det er dog ikke min Hensigt; tværtimod naar Livet har taget hende i Skole en halv Snees Aar og ret giennemrystet hende i det Jnderste, og naar hun da endelig har erfaret, at dets Fordringer ikke lade sig afvise med Ord, at det skal giennemkæmpes med Alvor og Smerte, og at ingen løiet Phrase her hjælper: saa anseer jeg det for muligt, at hun tilsidst bliver fornuftig, dog vil jeg aldeles ikke staae inde derfor.“

„At hun er agtet og beundret af mangfoldige, og at hendes Navn endog offentlig med Hæder er omtalt, skal De ikke kunne negte.“

„Den Grund kan være god for Herr Eginhard, men ikke for mig,“ svarede Wagner. „Betragt engang denne Præst,“ blev han ved, „denne Waldstädten, hvis Navn aldrig er nævnt i nogen Journal, der aldrig følte Trang til at lade sit Talent glimre i en større Kreds, der er tilfreds med hver Søndag at opbygge en lille Menighed, og der ikke kiendes udenfor den, troer De ikke, at han veier mere paa Erighedens Vægtstaa, end alle disse indbildte Vise, der tænke at kunne trykke Gud og Verden flade mellem Bladene af deres Systemer?“

„Jeg maa give Emilie Ret,“ svarede Arthur, „trods al Deres Skarpsindighed hæver De Dem dog aldrig paa det speculative Standpunkt, og udenfor dette kan Emilie aldeles ikke forstaaes.“

Efter disse Ord vendte Arthur sig bort, og det var aabenbart, at han fra den Dag af mindre end før søgte Wagners Selskab.

Arthurs Kiærlighed til Franziska var altfor rodfæstet i hans Jnderste, til at den nogensinde kunde udryddes. Men ikke desmindre gientog Frøken Emilie idelig den gamle Tale om hendes Umiddelbarhed og overbeviste ham bestandig meer om, at hun burde udvikle sig deraf, og at hun maatte og skulde opgive, hvad Emilie kaldte hendes Drømmeliv ved Naturens Bryst. Derfor blev han aldrig træet af at bringe hende de Skrifter, som efter hans Mening kunde fremkalde denne Virkning, og

naar hun ikke desmindre lod dem ulæste, eller afflog at høre dem, saa fremkaldte dette undertiden saa heftige Udtryk paa hans Læber, at Franziska, naar hun var alene, græd mangen bitter Taare derover.

Heller ikke med Hensyn paa Poesiens Frembringelser vare Arthur og Franziska saa enige nu som før; thi Arthur hengav sig ikke længere til Diebliffets friske Indtryk og sin oprindelige Følelse; men han søgte tværtimod med Ængstelighed i et Begreb at giengive Digtets inderste Natur, og da nu dette faldt ham allervanskeligst med de bedre Digte, med dem, hvori en heel Verden er udtalt, hvori det Almindelige viser sig i den individuelle Skikkelse, og hvori Ordet i Sandhed er vorden til Kied: saa bleve disse ham tidt paa den Vej, han nu gik, aldeles uforstaaelige, og hvad der var skabt af store Kunstnere til Glæde for Manden, det foraarsagede ham saaledes ofte den største Qual og Marter.

Naar Arthur yttrede disse Følelser for Franziska, saa betragtede hun ham med den største Forundring; thi det forekom hende da, som det ikke var ham selv, hun hørte, men som et ganske fremmed Væsen udtalte sig igiennem hans Mund.

Men der opstod endnu et andet Stridspunkt mellem dem. Emilie havde saa tidt omtalt, hvor uforvarlig Wilfreds Uddannelse blev forsomt, at Arthur endelig selv besluttede at tage sig af hans Underviisning, hvilket heller

ikke blev ham negtet. Dog her frembragte den Indflydelse, Emilie udøvede paa ham, i Forening med hans eget Ubekiendtskab til den barnlige Natur og Fatterne, en høist uheldig Virkning. Thi han paalagde ikke blot den stakkels Dreng Byrder, som denne, uagtet sine udmærkede Anlæg, ikke kunde bære; men han anvendte ogsaa, efter Emilies Raad, en saa tør og abstract Methode, at Drengen, skiondt han i Begyndelsen havde den bedste Villie, dog snart tabte al Lyst og Kiærlighed til sit Arbeide. Det hjalp nu kun lidet, at Arthur hvert Dieblisk tilraabte ham: „Wilfred, Wilfred, nu tager du ikke Sagen fra det aandelige Standpunkt!“ Drengen gjorde dog ingen Fremgang, men gik snarere tilbage. Og da nu han, der ellers pleiede at tilbringe en stor Deel af sin Tid i fri Luft, maatte sidde den hele Dag over sine svære Lectier, saa blev han desuden høist uheldig derved, hans Munterhed svandt hen, hans friske Kinder blegnede, og det syntes virkelig, som om Arthur af lutter Kiærlighed og Iver var nær ved at pine den stakkels Dreng til Døde.

Men Arthur havde, uagtet al sin fortræffelige Villie, en anden uheldig Egenskab, der bevirkede, at den omtalte Underviisning tog en hurtig Ende: Han var ikke blot usædvanlig streng i sine Fordringer, men desuden, som vi tidligere have bemærket, overordentlig heftig og opblusjende. Derved skede det, at han undertiden, naar Wilfred ikke svarede efter hans Ønske, aldeles tabte sin Fatning

og straffede ham meget stærkt, saa den stakkels Dreng i lang Tid bar Mærker deraf; og da nu Wilfred engang, efterat Arthur var gaaet, høit grædende styrtede sig i Franziskas Arme med de Ord: „Frels mig, Franziska, han har Jernhænder!“ saa kunde hendes søsterlige Hjerte ikke mere holde det ud, og hun tog Drengen ved Haanden, gik ind til Waldstädten og fortalte ham det Hele, hvoraf da Følgen var, at han selv paatog sig at bibringe den lille Dreng de Kundskaber, han behøvede, og at Timerne med Arthur, til stor Glæde for Wilfred, i Fremtiden ophørte.

Ved denne Leilighed erklærede Franziska ligesvem til Arthur, at han efter hendes Mening havde behandlet Wilfred paa en aldeles urigtig Maade. Dette forbittede ham i høi Grad og nedlagde en Spire til Misfornøielse i hans Siæl, der bestyrkedes ved Samtaler med Emilie og endelig gav Anledning til det Udbrud, vi snart skulle omtale.

Siette Capitel.

Smidlertid havde de Undersøgelser, der bleve anstillede med Hensyn til de omtalte Breve taget en for Maurice meget uheldig Vending. Flere af de fængslede Personer tilstode nemlig, at ogsaa han hørte til det Parti, der ønskede igien at forene Rhinprovincerne med Frankrig; og uagtet man, ved at lægge Beslag paa hans Papirer, ikke deri fandt noget afgjørende Beviis for hiin Beskyldning, saa vakte de dog en saa stor Mistanke, at Regjeringen anlagde Proces imod ham, og da han senere ikke efter Befaling selv indstillede sig for at staae til Ansvar for sin Opførsel, saa fik hans Sag derved et endnu betænkeligere Udseende.

Denne Maurices uheldige Stilling gik baade Wagner og Waldstädten nær til Hierte, uagtet den sidste tillige yttrede stor Misfor nøielse over hans Opførsel.

„I de øvrige Kunster og Videnskaber,“ sagde Waldstädten, „erkiender man dog, at Tiderne skulle række hverandre Haanden, at intet Træ voxer, afbugget fra sin

Nod, og at Stammen først maa hæve sig fast og sammentrængt, for at Kronen tilsidst kan udfolde sig i sin Frihed og Glands; i Statskunsten derimod vil hver Menneſkealder begynde Værket forfra igien; der ere de foregaaende Slægters Erfaringer spildte, man vil ikke det Bedſte, hvad man i den givne Tid og paa det givne Sted, ved en friere Udvikling af det Beſtaaende, kan naae; men der ſpøger et Begreb om en ganſke ubetinget Herlighed, om en ganſke fuldendt Regiering i Menneſkenes Hoveder, der aldeles ikke paſſer til de jordiske og indſkrænkede Forhold, og der ligner et Luſtbillede, ſammensat af Glands og Taager, hvilket vel kan glimre for Diet, men ſom ingen er i Stand til at gribe eller faſtholde."

"Dette gielder dog neppe her," ſvarede Wagner, "det er Frankrigs Glands, Keiſerdommets Hæder, der endnu ſpøge i Maurices Erindring, og kun derfor vil han frarive os, hvad han mener, vi med Uret beſidde."

"Og kommer da ikke det af Ligeegyldighed for de ſvundne Tiders Værk, for det stærke nationale Præg, ſom mangfoldige Aarhundreder have paatrykt os, og ſtaaer ikke denne Ligeegyldighed igien i Forbindelſe med hiint luſtige Frihedsideal, ſom Frankrig forðum gjorde til ſin Afgud, og ſom man derfor ved Forening med hiint bevægede Land letteſt venter at naae?"

"Nu det kunde dog være, at hiint Frihedsideal ogſaa indeholdt nogen Sandhed, men derfor have I, der tale

saameget om det Bestaaendes Net, aldeles intet Die; hvis I kom Tidens Fordringer noget oprigtigere i Møde, saa opstod der vel heller ikke saa megen Forvildelse paa den anden Side."

"De er heller ikke ganske fri for den Svimmel, som Lusten fører med sig i vore Dage," sagde Waldstädten.

"De tager feil, jeg er ingen Frihedssværmer; for mig maae de Høitstaaende gierne beholde den Glands, som de tidt med saa store Offere betale. Men vi andre ville dog ikke være deres Trælle, vi ville være uhindrede i vort Erhverv, faste i vor Stilling, stærke ved vort nationale Sammenhold og vor aandelige Kraft; vi ville staae, som Sveitserne i gamle Dage, ikke selv-smykkede med Riddernes forføngelige Mærker, men ligesaa fiælle og agtede i vor Kreds, ligesaa stolte og uafhængige, ligesaa fulde af Ære og Tapperhed, som de Bedste blandt dem."

"Og ved hvilke Midler vil de naae alt dette?" spurgte Waldstädten.

"Ja det er Knuden," svarede Wagner, "imidlertid har jeg et Huusraad, som jeg indtil videre bruger; jeg holder mig nemlig til det Nærmeste og udfører det saa godt, jeg formaaer, og hvad jeg ikke kan naae ved egen Kraft, det overlader jeg til den opfindsomme Tid."

Wagner havde allerede forlænge siden besluttet i An-

ledning af nogle Familieanliggender at rejse til Berlin, men hidtil havde hans Lægepraxis afholdt ham derfra. Nu modtog han imidlertid et Brev fra Maurice, hvori denne viste, at flere Klagepunkter imod ham grundede sig paa mundtlige Yttringer, som han havde udtalt paa Steder, hvor ogsaa Wagner havde været nærværende. Da nu Maurice i Følge heraf ikke blot affordrede ham en Erklæring, men tillige meente, at der vilde komme en Bending i den hele Sag, hvis hiin Erklæring blev afgivet til de høieste Autoriteter mundtlig: saa besluttede Wagner, der nærede et sandt Venkab for Maurice, og der virkelig fra tidligere Dage stod i Forbindelse med mange Mænd af Indflydelse, at sætte alle Betænkeligheder til Side og strax at foretage den Rejse, som han dog indsaar, at han af andre Grunde ikke ret længe kunde udsætte.

Emilie havde bidraget mere til denne Beslutning, end Wagner selv anede. Allerede tidligere satte hun alle sine Benner i Bevægelse, for at skaffe ham en anden og fordeelagtigere Post; men da han afflog ethvert saadant Tilbud, saa skrev Emilie, der, som hun selv sagde, aldrig opgav noget, og der i det mindste vilde sjerne denne sin ivrigste Modstander for en Tid, flere Breve til Maurice, i hvilke hun med mange Grunde udviklede, hvor særdeles skikket Wagner var til at tale hans Sag i Berlin, og hun

aflod ikke med sine Tilskyndelser, før hun havde formaaet Maurice til at sende ham den omtalte Skrivelse.

Førend sin Afreise afslagde Wagner et Afskedsbesøg hos Arthur. Under dette Besøg talte han temmelig udelukkende om Maurices Proces og nævnede næsten aldeles ikke de Forhold, der angik Arthur selv. Kun tilsidst, da han allerede stod i Begreb med at gaae, sagde han: „Bliv nu ikke altfor philosophisk i min Fraværelse, men husk Digterens Ord og vaag bestandig over: „„daß die alte Schwiegermutter Weisheit das zarte Seelchen ja nicht beleidige!“““

Mellem to saa bestemte Charakterer som Franziska og Emilie havde Arthur en vanskelig Stilling, som han ikke ret længe kunde vedligeholde, saameget mere som den stærke Modsatning imellem dem Dag fra Dag tydeligere kom tilsyne.

Vi have allerede ovenfor seet Beviser nok paa denne Modsatning, der giennemtrængte deres hele Væsen ligesom Isen til den yderste Taaspids, og vi have her kun lidet at tilføie.

Franziska besad saaledes de fineste og skarpeste Sandser, hos Emilie var dette derimod ikke Tilfældet, hendes Syn var kort, og hendes Lugt var saa ufuldkommen, at hun, som Franziska paastod, aldeles ikke kunde skielne mellem Duften af en Rose og en Neseda.

Franziska havde, som sagt, en stor Færdighed i forskellige qvindelige Arbejder, Emilie derimod manglede fuldkommen Haandelav til alt slikt, hun betragtede det og som noget Ringe og Underordnet, der ikke godt lod sig forene med den høiere Mandsdannelse.

Franziska klædte sig med den fineste Smag, Emilies Paaflædning vidnede derimod om Mangel af Skienhedsjands; Snittet paa hendes Klæder var almindelig uheldigt, og uagtet hun med stor Omhyggelighed valgte sin Pynt og talte meget om, hvorledes Farverne skulde ophæve deres Particularitet i en høiere Eenhed, saa vidste hun dogielden at finde de Farver, der passede sammen.

Derfor tillod ogsaa Franziska sig af og til at spotte over hendes Paaflædning. Denne Spot blev ikke skjult for Emilie, hvis Had til Franziska derved meget stærkt tiltog, især kunde hun aldeles ikke fordrage, at hendes Modstanderindes Smag, hvad Klædedragten angik, i mindste Maade blev anerkjendt og rost.

En Aften traf hun i et Selskab sammen med Franziska, som var iført en Kiole af broget Musselin. Dette Slags Tui, der var kommen fra Vestindien over Holland, og der var temmelig ualmindeligt, lignede baade i Tegning og Farve de sribede Dragter, hvori Raphael undertiden fremstiller sine qvindelige Stikkelsjer, og det passede saa godt til Franziskas skionne Skabning og deilige Maslyn og til hendes friske, noget sydlige Hudsfarve, at

flere af de Tilstedeværende lydelig yttrede deres Beundring derover. Men da tog Frøken Emilie stærkt til Giensmæle; hun paastrød, at alle disse røde og grønne Striber ikke dannede noget harmonisk Heelt, og at Farverne bleve staaende i deres Mangfoldighed, uden at denne igien negetredes i et eneste Hovedindtryk. „En sliq Dragt kunde maaskee passe til Brudekjole for en ombankende Zigeunerinde,“ sagde hun, da Franziska havde vendt sig bort; „men i dette Aarhundredes udviklede og ved Manden forædlede Cirkler burde den aldeles ikke taales.“

„Hun bilder sig rigtig nok ind, at hun har en særdeles udmærket Smag; men den skal hun dog see, at hun ikke har,“ hviskede Emilie kort derpaa til en af sine Fortrolige.

Efter Dr. Wagners Afreise blev Emilie meget dristigere mod Franziska og behandlede hende med et langt stærkere Overmod end før; ja ofte, men dog kun naar Arthur ikke var tilstede, talte hun til hende i en Tone, der ligesom oversteg Grændserne for den selskabelige Hoflighed.

Engang traadte hun ind i Waldstädtens Have, da Franziska var i Færd med at opbinde sine Blomster. Hun blev længe staaende ubemærket og betragtede hende, endelig udbrød hun: „De opgiver og frafalder da i Naturlivet alle Deres høiere Interesser.“ — „O, min Gud, Er De nu der igjen!“ udraabte Franziska, i det hun

halv forstrækket vendte sig om. — "Jeg troer virkelig, at De nærnede Gud," sagde Emilie, "det Ord passer kun lidt i Deres Mund." — "Den Gud, som De forkynder, har jeg rigtignok kun lidet at bestille med," svarede Franziska med nogen Hefthighed. — "Naar De bliver heftig, saa er De i Deres fulde Berettigelse," sagde Emilie, "paa Ufrihedens Standpunkt har Videnskaben ene Ret, her kan man ingen Selvbeherkselse vente."

Denne Emilies Opsørsel fremkaldte ligeledes et Slags Overdrivelse hos Franziska. Dette gav nogle Dage sig digere, da Emilie igjen besøgte hende, Anledning til et Optrin, der havde en sørgelig Indflydelse paa Franziskas Fremtid.

Hun spæde netop paa en Bolt til den lille Wilfred, der stod ved Siden af hende og betragtede hendes Arbejde. Arthur, hvis Forbindelse med Franziska nu ikke længere var nogen Hemmelighed, befandt sig ogsaa tilstede, Waldstädten derimod var ikke hjemme.

"Jeg har nogle Indkøb at gjøre i Bonn," sagde Frøken Prechtl, og eftersom De forstaaer Dem bedre paa slike Smaating end jeg, ønskede jeg, De skulde følge mig." — "De maa da vente et Kvarteerstid," svarede Franziska; "thi jeg har lovet Wilfred ikke at gaae ud, før hans Bolt er færdig." — "Wilfred maa rette sig efter Dem, og De ikke efter ham," svarede Frøken Emilie. — "Jo vist maa jeg rette mig efter ham, ikke

sandt, Wilfred? Har du ikke forbudt mig at gaae ud, før Volten er færdig?" — "Jo," svarede han. — "Og tør jeg da nu understaae mig at ledsage Frøken Precht til Bonn?" — "Nei, du tør ikke," svarede Wilfred, hvorefter han leende løb sin Vej. — "Der kan De see," sagde Franziska, "det lader sig aldeles ikke gjøre."

Hu begyndte Emilie i sin sædvanlige Terminologie at udvikle, hvor urigtigt det var saaledes at give efter for Wilfreds umiddelbare Natur, istedenfor med Strengbed og Alvor at fremkalde det ethiske Moment hos ham.

"Ak, ti dog stille med slikt!" sagde Franziska; "thi hverken Wilfred eller jeg er skabt for den Wiisdom, De forkynder."

Da hørvede pludselig den mørke Dæmon sig i Arthurs Bryst; alle hans frugtesløse Anstrengelser, for at vibringe Franziska det Slags Dannelses, han ønskede, alle de bittere Ord og strenge Domme Emilie havde udtalt over hende fremstillede sig nu for hans Hukommelse, og selv hendes Elskværdighed forekom ham i dette Dieblif næsten som en Brøde.

"Nei, du har Ret, du er desværre ikke skabt for denne Wiisdom," udbød han, "du lider med Naturen, naar et Uveir er i Vente; du sørger, naar Skoven visner, ja naar Gjøgen og Nattergalen holde op at slaae; der er en Røst i dit Indre, som siger dig, naar Knopperne springe frem paa Træerne; du arbejder ogsaa med den

samme Kunstfærdighed, med hvilken Bien bygger sin Celle, og Fuglen sin Nede; men du bryder dig ikke om de store Bevægelser i Menneskelivet, ikke om Staternes Skiebne, ikke om Folkenes Fremadstræben, ikke om Tankens og Frihedens Udvikling; ja de vigtigste Opdagelser ere dig ligegyldige, det selskabelige Liv tiltaler dig ikke, Fuglen i Skoven er din Omgang, og ikke Mennesket. Derfor lader du ogsaa den stakkels Wilfred opvære, som en sliq vild Fugl, uden Tugt og Orden; thi du kiender ikke til Selvbeherskelse, du veed ikke, hvad Pligt og Ret betyde, og den Verden, der først opvorer af det uberedste Livs Destruction, er ikke for dig."

"Min Gud! hvad har jeg da forbrudt?" spurgte Franziska, hvis Kinder blegnede ved Arthurs Ord.

"Sandheden af Deres Tale lader sig rigtignok vanskeligt benegte," sagde Emilie.

"Du hører ikke til vor Tid," vedblev Arthur, "ikke til Civilisationen og det fremskridende Liv. Du burde maaskee leve der, hvor den hvilende Bajadere køles af Lotusblade, eller paa en af Øerne i Sydhavet, hvor Livet henglider uden høiere Stræben, som en blot Leeg for Instinktet, for en dunkel Attraa og Afstky, halv i Slummer, under en Kocospalme. Og dog hører du heller ikke ganske hjemme der; thi du er heller intet reent Naturvæsen; Naturens Drømmeliv er hos dig paa en selsom Maade sammen smeltet med alle de Fordomme, som den katolske

Religions barnagtige Helgendyrkelse og Slægtskabet med en forældet Ridderfamilie har medført, og som ligne de Stygger, der udgaae fra Middelalderens Ruiner."

"Magtet De i det Væsentlige har Ret, saa bliver De dog noget for heftig," sagde Emilie.

"Dit Liv er kun en Samling af Momenter," vedblev han, uden at agte paa Emilies Ord, "ligesom den hver Nat tilbagevendende Drommeverden; men der er ingen Forbindelse deri, ingen Fremgang; du har, ligesom Nattergalen og Natviolen, ingen Historie, thi du har ikke sat dig nogen Opgave i Livet, som du vil løse, du har intet i din Siæl, som du vil udvikle; ja i det du ligesom ved en magisk Kraft fængsler enhver, der nærmer sig til dig, saa vorder du netop Frihedens og Udviklingens farligste Fiende."

"De er noget for streng, De maa huske, at det naturlige Moment ogsaa har sin Berettigelse," bemærkede Emilie, hvad enten hun nu ved Modsigelse tænkte at foretage hans Hefstighed, eller hun følte en viebliklig Medlidenhed med den, som hun hidtil saa stærkt havde forfulgt.

Franziska betragtede hende med et Blik, hvori Forundring var blandet med usigelig Smerte. "De tager mig da i Forsvar," sagde hun, "og det imod ham! O, min Gud!"

Hvis Arthur ikke saa ganske var bleven henreven af sin Hefstighed, og hvis han blot havde seet det Udtryk, der laae i hendes Blik, da vilde han have styrtet sig i

Støvet ved hendes Fod for at bede om Tilgivelse, men han havde nu talt sig ind i en saadan Hede, at han intet saae og intet hørte uden sin Lidenskab, og selv de stærkeste Udtryk vare ham ikke stærke nok.

„Kun eet veed jeg endnu, der kunde hjælpe dig,“ blev han ved, „og som den, der vil dig vel, maa bede Gud om at nedsende over dit Hoved: det er Sorg og Smerte, en saa bitter og sønderrivende Smerte, at den Gud maatte visne, der binder dig til Naturen, og at du blev saa kuet, saa nedtrykt, saa fortørret, at der ikke var en frisk Fjber i dig; først da var der Haab om, at du kunde fæste Gud i en høiere Verden; men den Dag kommer aldrig, aldrig — og naar den ikke kommer, da maa jeg næsten fortvivle over det Dieblif, hvori jeg første Gang saae dig.“

Franziska lyttede stielvende og forfærdet til disse Angreb, og det syntes, som hun neppe kunde troe sine egne Dren. Endelig fæstede hun sine Øine paa ham, liig en Døende, der tager Afsked med alle dette Livs Forhaabninger. Derpaa ilede hun, uden med et Ord at tage til Gienmæle, bleg og med lydlose Trin ud af Værelset.

Der forgik endnu en temmelig lang Tid, før Stormen lagde sig i Arthurs Bryst, og selv efterat dette var skeet, blev en underlig Mæthed tilbage, der tvang ham til at tage Plads i Sophaen, hvor han sad ligesom i en halv

Drøm. Kort efter traadte Eginhard ind og spurgte efter Frøken Franziska og fortalte, at han nu igjen havde faaet et rosende Brev fra en af sine Beundrere, og at det rimeligviis var en Dame af høi Stand, der havde sendt ham hans Laurbærkrands. Men Arthur lagde neppe Mærke til hans Ord, han agtede heller ikke paa, at Frøken Emilie kort efter havde en hemmelig Samtale med ham, og han vaagnede først af sin Drøm, da Pigen kom ind og meldte, at Frøkenen lod sig undskyldte, hun befandt sig ikke vel.

„Jeg maa og vil see hende,“ udraabte han pludselig, i det han reiste sig op; men da traadte Emilie ham rask i Møde. „Nei, min Ven!“ sagde hun, „thi uagtet De var beftig, saa har De dog intet giort, uden hvad De var Dem og hende skyldig, det var jo Deres helligste Pligt om muligt at hielpe hende ud af hendes Umiddelbarhed; De maa derfor vedblive at handle som en Mand og ikke selv tilintetgiøre Deres eget Værk.“ — „Men hun er syg,“ sagde Arthur, i det han lagde Haanden paa sin blege Pande. Derpaa taug han atter en Stund. „O, jeg indseer det!“ udraabte han igjen, „jeg har handlet slet imod hende, og i samme Dieblig da jeg bebreidede hende sit Naturliv, lod jeg selv min allervildeste og værste Natur raade i mig. Men jeg vil see hende, jeg vil afbede min Synd i Støvet, jeg . . .“ — „Nei, for Himlens Skyld!“ afbrød Emilie ham, „thi De har intet at afbede. De

har jo kun givet hende den bittre Drik af Kiærlighed; De maa derfor ingen uværdig Svaghed vise, De maa huske, at Overgangen fra Instinktets til Frihedens Verden skeer igiennem Smerte, den bør De nu lade hende heelt giennemgaae, ellers kommer hun aldrig videre."

Men uagtet alle sine Bestræbelser kunde Emilie ikke hindre, at han strax skrev et Par Linier, som han sendte Franziska ved Pigen, og hvori han paa det inderligste besvor hende om et Diebligs Samtale, imidlertid fik han sin Billet ubrudt tilbage med den gentagne Bemærkning, at Frokenen ingen vilde see, og da nu Waldstädten endnu bestandig var fraværende, saa besluttede Arthur, hvormeget det end smertede ham, at udsætte enhver videre Forklaring til næste Dag og begav sig omsider bort, ledsaget af Froken Emilie, der med alle de Grunde, hun kunde udfinde, søgte at bevise ham, at han ikke for tidlig burde gjøre noget Skridt til Forsoning.

"Om et slikt Naturvæsen bliver ulykkelig," sagde Emilie ved sig selv, da hun kort efter blev alene, „derpaa kommer det aldeles ikke an; thi enten hjælper Ulykken hende frem, og da er den egentlig en Lykke, eller den hjælper hende ikke, og da er hun, ligesom Planten og Dyret, under vor Medlidenhed."

Imidlertid giennemgik Franziska Timer, om hvilke selv Arthur ikke havde noget Begreb; thi den mandlige Haand veier ikke sine Slag og veed derfor kun lidt, hvor tungt de falde. Hun henbragte den største Deel af Matten søvnløs, og Strømme af Taarer vædede hendes Leie. Hun sølte sig saa ulykkelig, saa forstødt og forladt i Verden, som om hun var viist ud fra Menneskets Bosliger til den vilde, eensomme Hede. Det Baand, der bandt hende til Arthur, var, som hun meente, sonderrevet for bestandig, til ham kunde hun aldrig mere nærme sig; thi hvad der alt forhen, naar hun anede Muligheden deraf, fyldte hendes Barm med Dødens Isnen, det viste sig nu som uigienkaldelig Bished for hende, han var ikke blot troløs, men han var aldeles fangen af det Væsen, hun af alle meest affskyede.

Først ved Daggrø faldt hun i en urolig Slummer, giennemvævet af Feberdrømme, og skiondt hun deri troede at have oplevet en Verden af Smerte, saa varede det dog knap et Qvarteer, før hun atter vaagnede.

Hun sølte da et stærkt Tryk paa sit Bryst, og det syntes hende, ligesom noget Legemligt var sprunget i hendes Jnderste. For Næsten var hendes Grindring i Begyndelsen forvirret, og hun maatte betænke sig noget, inden hun ret vidste, hvorover hun sørgede. „Er det da saa slemt?“ sagde hun til sig selv, „og kan jeg dog ikke tilgive ham?“ — Men da stod det hele Optrin fra den

foregaaende Dag pludselig klart for hendes Siæl. „Nei aldrig, aldrig!“ udraabte hun, medens en Strøm af Taarer udbældede af hendes Dine, og endnu samme Morgen skrev hun med skiælvende Haand og med usigelig Smerte, men fast i sin Beslutning, et Brev til Arthur, hvori hun med faa Ord og uden videre Bebreidelse erklærede ham, at hun, da de aabenbar ikke passede for hinanden, hermed sendte ham hans Ord tilbage.

Syvende Capitel.

Arthur havde just heller ikke haft nogen rolig Nat, og han stod netop den følgende Morgen i Begreb med at begive sig til Waldstädtens Huus, da han erholdt Franziskas Brev.

Han anede intet Godt, da han modtog det, og neppe havde han læst Begyndelsen deraf, før al Farve forlod hans Kinder. Imidlertid fattede han sig dog og gienemløb det Hele. „Jeg anede det vel“, udbroød han endelig, „men jeg vil dog derhen, hun skal see, at jeg ikke er saa skyldig, som hun formoder.“ Med disse Ord reiste han sig op; men hans Knæe vakkede under ham, han følte, at hans legemlige Kraft var brudt, og maatte for Diebliffet opgive sin Hensigt.

Kort efter kom Eginhard, som Emilie sendte for at spørge til Arthurs Befindende.

„De seer ikke vel ud,“ sagde Eginhard, „skal jeg læse Dem noget for, der kan adsprede Dem? Jeg har netop nu fuldendt et Par Capitler i min ny Roman.“

„Al nei!“ udraabte Arthur, „jeg har aldeles ingen Samling til at høre paa dem nu.“ — „Men det er ikke ret langt.“ — „Jeg siger Dem, jeg er ikke oplagt dertil,“ svarede Arthur.

„Jeg har hørt om en vild Mand,“ vedblev han kort efter, „der pludselig overvældede de gamle nordiske Helte, saa de sønderknuste alt, hvad de mødte paa deres vei. Dette betragter man nu som Fabel og Overdrivelse, eller troer i det mindste, at en sliq Vildskab ingen Magt har over os; men man feiler, den vilde Mand er endnu ikke betvungen, tværtimod den udøver endnu et frygteligt Herredømme, og hverken Opdragelse eller Cultur danner noget tilstrækkeligt Værn derimod. Den ligger begravet i vort Jnderste, ligesom de gamle Giganter i Jordens Afgrunde, og den bryder pludselig frem, liig et ildsprudende Bierg. Ja saa selsom er Menneskets Natur, at vi, naar denne Vildskab kommer over os, netop føle Drift til dybt at saare og at knuse, hvad der ellers er os kierest og helligst.“

„Jeg har engang behandlet dette Stof i en Romance,“ sagde Eginhard, „jeg troer, jeg kan den udenad, og hvis De tillader det, saa . . .“ — „Al, ti dog stille med Deres Romance!“ afbrød Arthur ham, „jeg kan og vil i Dag intet sliqt høre, siger jeg Dem.“ — „Man mærker rigtignok, at De ikke befinder Dem vel,“ svarede Eginhard.

Uagtet Eginhard gjorde alt, hvad der stod i hans Magt, for at holde Arthur hjemme, saa kunde han dog

ikke forhindre, at denne efter et Par Timers Forløb, da han følte sig bedre, begav sig paa Vei til Waldstädtens Huus.

Men allerede tidligere havde Franziska, der følte, at hun ikke burde skilse sit Brud med Arthur, sendt Bud efter Fru Sarnen, og neppe var denne kommen, før hun betroede hende sin bittere Sorg.

Aldrig saasnart hørte Fru Sarnen, hvorledes Arthur havde baaret sig ad, for hun betoges af den heftigste Uvillie imod ham og gjorde alt, hvad hun kunde, for end mere at ophidse Franziska; ja hun brugte saa haarde Ord ved denne Leilighed, at Franziska selv, hvor dybt hun end følte hans Uret, blev fristet til at tage ham i Forsvar.

Der gives Mennesker, der, uagtet de besidde den fortræffeligste Villie og ere i Stand til de største Opoffrelser, dog af en altfor vidtdreven Jær tidt hindre Tingenes naturlige Gang og Udvikling og bringe Forstyrrelse der, hvor de ønskede at bringe Fred og Frelse. For en lignende forstyrrende Indgriben i sine Benneres Skiebne kunne vi ikke sige Fru Sarnen ganske fri; i det mindste elskede hun Franziska altfor ubetinget, til at hun denne Gang kunde være en billig Dommer over Arthur.

Saasnart hun erfarede hans Ankomst, ilede hun afsted for at sige ham Sandheden, som hun udtrykte sig.

„De er et nederdrægtigt Menneske,“ raabte hun,

saasnart hun blev ham var, „der aldeles ikke fortjener min ædle fortræffelige Datter; men Franziska har dog med Guds Hielp ikke forspildt sit Liv, thi jeg skal kæmpe som en Lovinde, for at vække hendes Stoltthed, og deilig er hun, yndig og elskelig, saa at tusinde ville betragte det som en Lykke blot at berøre Sammen af hendes Kiortel; og troer De, at Deres Frøken Emilie kan maale sig med hende, da tager De sandelig feil; men De er et uforstandigt Menneske, som Frøken Emilie har fanget ved sine hvitravende Ord og Talemaader og aldeles ikke ved andet.“

„O, min Gud! hun har ikke fanget mig, jeg beundrer kun hendes store Udvikling og usædvanlige Forstand, men . . .“

„Ikke, hvad, Forstand! Det er intet andet end hvitravende Ord og Forfængelighed, siger jeg Dem. Derfor skulde hun ud paa Landet, hvor der aldeles ingen var, der agtede paa hendes Talemaader, og hvor hun maatte arbejde i sit Ansigtets Sved og takke Gud for det daglige Brød, da vilde det maaskee blive bedre med hende, men før ikke.“

Fru Sarnens Hestighed var saa stor, at den aldeles trættede Arthurs Taalmod, og han besluttede endelig, uden at indlade sig meer med hende, at opsoge Franziska paa hendes Kammer; men inden han kunde udføre denne Beslutning,

aabnedes Døren, og Franziskas Skikkelse viste sig pludselig for ham.

Hun blev staaende stille paa Dørtærskelen, det lange deilige Haar hang frit om hendes Skuldre, hendes Ansigt var blegt, og i de dunkle Dine var der en Alvor og Strengbed, som Arthur aldrig før havde seet deri, og der, uagtet alt, hvad han til sin Undskyldning vilde sige, bragte ham til pludselig at forstumme.

„Hvad søger De her?“ spurgte hun, „jeg har jo sendt Dem Deres Ord tilbage.“

Men Arthur stod endnu taus, og Bevidstheden om hans Uret lammede hans Tunge.

„Jeg er en uudviklet Skabning,“ vedblev hun, „fuld af Fordomme, uden høiere Stræben, uden Begreb om Pligt, jeg standser Dem selv i Deres Udvikling, og De maa forvivle over det Dieblis, hvori De første Gang saae mig. Saaledes lod jo Deres Ord, og naar De tænker saaledes, da kan ingen Forbindelse finde Sted imellem os, det falder jo af sig selv.“

Endnu havde ikke Arthur gienfunden sin Fatning, og de Ord, hvormed han vilde tage til Gienmæle, hændte paa hans Læber.

„Men naar De maatte sige mig dette,“ blev Franziska ved, „burde De da netop vælge hiint Dieblis dertil? Var det den Skaansel jeg kunde fordrø, burde

De saaledes gjøre min Ydmygelse til et Skuespil for en, der staaer mig saa fiernt som Emilie?"

"O, Franziska!" udraabte Arthur, "jeg vidste ikke hvad jeg selv sagde, jeg..."

"Ja havde De været en vild Fremmed," afbrød hun ham, "saa burde De dog have beskyttet mig imod hende. Og det er Dem, De, som havde forpligtet Dem til at være mit Børn, mit bestandige Forsvar, det er Dem, der selv overgiver mig i hendes Hænder, der misbruger den inderligste Hengivenhed, den Tiltro, der udsprang af det helligste Forhold, til at overvælde mig med Haan i hendes Nærværelse; ja De driver endog Deres Grusomhed saavidt, at selv hun tilsidst føler en Gnist af Medlidenhed med mig! O, hvor langt ere vi ikke fra de Tider, da det gaves Middere, som beskyttede de Bærgeløse!"

Her vilde Arthur atter tage til Gienmæle; men, uden at lade ham komme til Orde, vedblev hun:

"Barbar, udannede, raa, uædle Natur! Saaledes behandler du den, du foregiver at elske! Nei, du kender ikke til milde Sæder, du er ikke skabt for en ædel Qvindes Rørlighed! Jeg har læst om vilde Horder, der behandle Qvinden som en Slave, som en Bold for deres Liden-skab og Lune, som et Pasdyr, der drives under Pidsken og sukker under uværdige Byrder. I slike Horder maa

jeg søge, naar jeg vil finde et Billede, der giengiver din Opførsel."

"O, du skal og maa høre mig," udraabte Arthur, "jeg er ikke saa skyldig, som du mener, jeg..."

"Nei," afbrød Franziska ham igien, "jeg har alt hørt nok, jeg vil intet høre. Mellem os er alt forbi; thi aldrig meer kan jeg gribe den Haand, der saaledes har forraadt mig, aldrig meer kan jeg støtte mit Hoved til den, der har overtraadt alt, hvad Midderlighed, alt, hvad Ombed og Skaansel og mandig Overbærelse foreskriver. Deres Ydre har bedraget mig, De er ikke den, jeg har elsket; De kan maaſkee lære at opfylde alle de lavere Pligter i Deres Liv; men ingen Kvinde bør betro sin Skiebne til Dem, thi De er ingen ridderlig Natur." — Under disse Ord brast hun i Taarer, som hun forgiæves søgte at sliule, og før han ret endnu havde besindtet sig paa sit Forsvar, var hun igien forsvunden.

At Franziska denne Gang saaledes havde Ordet i sin Magt, kom vel deraf, at hun ved flere Samtaler med Fru Sarnen havde fundet Udtryk for sin krænkede Følelse.

Efter hendes Bortgang blev Arthur endnu et Døgn staaende, ligesom overvældet af, hvad han havde oplevet; endelig forlangte han at tale med Waldstätten, men fik det Svar, at han ikke var hjemme.

„Jeg er ingen ridderlig Natur,“ sagde han endelig, „det er for hende Synden mod den Helligaand, der ikke kan tilgives.“ Efter disse Ord vendte han sig om og gik; men Fru Sarnen fulgte ham ned og betragtede ham med mistroiske Blik og forlod ikke Husets Indgang, før han allerede var langt borte.

Derefter ilede hun tilbage til sin Yndling, som hun overbældede med Kiærtegn og Lovtaler. „Du er mit ædle, bibrættede Barn,“ sagde hun, „du har sandelig i Dag viist, at du er født til at herske over os alle; du har talt, saa al Verdens Advocater kunde lære af dig, og du har knuust ham i Støvet, under din Fod.“ — „Åh, jeg har snarere knuust mig selv!“ sukkede Franziska, „og mit Hierte var særdegt at briste ved hvert Ord, jeg sagde.“ — „Han er et slet Menneſke, som det ikke er værdt at tænke mere paa,“ svarede Fru Sarnen; „men han skal vel engang føle, hvilken Perle han har bortkastet.“

Da Arthur kom hjem, fandt han paa sit Bord et Brev fra sin Moder, der, som vi have bemærket, var en meget streng og eensidig Protestant, og hvis Iver og Misfornøielse Emilie, der nu førte en stadig Brevverling med hende, bestandig gav ny Næring. Dette Brev syntes atter et Beviis paa den gamle Sætning, at een Modgang fielden kommer alene. Hun havde ikke uberinget negtet sit Samtykke til hans Forbindelse med Frøken

Waldstädten, stod der i dette Brev, fordi hun i Folge visse hemmelige Vink havde meent, at denne Forbindelse var Forsynets Willie. Men da hun nu, efter senere Underretninger, maatte troe, at hun havde misforstaaet hine Vink, og da Frøken Franziska bestandig lagde en meget verdslig og letsindig Tænkemaade for Dagen: saa betragtede hun ikke meer det Løfte som bindende, der var givet under Betingelser, hvilke den bemeldte unge Person aldrig var til Ginds at opfylde.

Da Waldstädten hørte, hvad der var foregaaet mellem Franziska og Arthur, blev han meget betænkelig derved. „Hvo der saaledes overlader sig til Diebliffets Stemning,“ sagde han, „vil sikkert i sit Liv sønderrive mangt et Baand, over hvis Brud han siden i lang Tid bittert vil sørge.“

„Dette skal dog aldrig være et Forsvar for den slette Person, der saa dybt har frænket Franziska?“ sagde Fru Sarnen.

„Er han nu en slet Person? For kort siden kaldte De ham jo det ædleste Menneske paa Jorden,“ svarede Waldstädten.

Under andre Omstændigheder havde han dog sikkert forsøgt at forlige de Elskende, men ulykkeligviis modtog ogsaa han et Brev fra Arthurs Moder, hvilket i Hovedsagen lignede det ovenfor omtalte; og da han nu meente, at et Beto i slige Forhold med Mette tilkom Forældrene, og da han heller ikke selv yndede Egteskaber mellem for-

sfieligt Troende, saa besluttede han aldeles ikke at blande sig i denne Sag.

Arthur gjorde endnu adskillige Forsøg paa at vøie Franziskas Villie, men forgiebes; det var hendes faste Overbeviisning, at han ikke fortiente hendes Kiærlighed, og hun negtede standhaftig at see ham igien. Han søgte derefter at formaae Waldstädten til at mægle imellem dem, men denne afflog det af ovenanførte Grunde. „Det vilde desuden kun lidet hielpe,” lagde han til; „thi saaledes som Franziska nu er stemt, er det ikke let at rokke hendes Beslutning.“

Ottende Capitel.

Den idelige Spænding, hvori Arthur befandt sig, hans bestandig skuffede Haab og al hans Angst og bittere Sælsqual virkede endelig saa stærkt paa ham, at han faldt i en virkelig Sygdom.

I Begyndelsen, før Sygdommen endnu ret tog Overhaand, skrev han flere Breve til Franziska, der vare saa gennemtrængte af Veemod og Anger og vidnede om en saa dyb Følelse, at de dog maaskee, hvor fast hun end var i sin Beslutning, kunde have mildnet hendes Strengbed, hvis hun blot havde modtaget dem; men dette skede ikke, thi de bleve anbetroede til Eginhards Omsorg, der i Følge en tidligere Aftale med Emilie afleverede dem alle i hendes Hænder.

Da Eginhard imidlertid, naar hans Forfængelighed ikke hindrede det, var meget godmodig, saa kunde han ikke ret længe være Vidne til Arthurs Sindstemning og til den dybe Smerte, der stod præget i alle hans

Ansigtstræk, uden at angre, at han havde ladet sig bruge som Redskab for Emilies Planer.

Denne sin Følelse skjulte han heller ikke for hende, men erklærede ligesvem, at han ikke længere vilde opfange Arthurs Breve.

„De er en Daare,“ svarede hun, „jeg kan vise Dem Skrivelser, hvori hans Moder selv beder os om at anvende ethvert Middel, for at adskille ham fra Franziska.“

„Siig, hvad De vil, jeg befatter mig dog ikke videre dermed,“ svarede Eginhard.

„De er et ledeløst Menneske, der ikke er i Stand til at fastholde nogen Plan.“

„Jeg er en Mand, hvis Navn skal erindres, naar De længst er forglempt,“ svarede Eginhard, og det var aabenbart, at der fra denne Dag af opstod et spændt Forhold mellem ham og Emilie.

Da nu desuden Arthurs Sygdom antog en betænkkelig Charakter, saa blev Eginhard bange og besøgte ham ikke længere.

Imidlertid havde Emilie anbefalet Arthur en Sygevogterke, paa hvem hun kunde stole, og der nu paatog sig den Rolle, hun tidligere havde bestemt for Eginhard.

I øvrigt betænkte hun sig ikke paa under Arthurs Sygdom at aflægge ham flere Besøg. I Begyndelsen ledsagedes hun af Eginhard; men da han svigtede hende, kom hun uden Ledfager. Denne hendes Fremgangsmaade

som hun ikke ganske kunde skiule, gav Anledning til det Rygte, at Arthur nu havde forlovet sig med hende, hvilket Rygte hun heller ikke gjorde sig den mindste Umage for at giendrive.

Under Arthurs Sygdom indfandt ogsaa Waldstädten sig flere Gange for at besøge ham, men under Paaskud af at den Syge trængte til Ro og ingen kunde see, blev han bestandig bortviist.

Saa længe Arthur endnu havde nogen Besindighed tilbage, talte Emilie ofte med ham om hans Tilstand. Hun forsikrede ham da om, at hans Sygdom ingen egentlig Berettigelse havde; „man behøver blot at giengive Manden dens høiere Interesser,“ sagde hun, „saa vil den nok af sig selv slyde Sygdommen fra sig.“ For atter at vække disse høiere Interesser, talte hun til ham om philosophiske Gienstande. Men denne Tale frembragte ikke længere den vante Virkning; ja undertiden overraskede han hende endog midt under hendes Foredrag med Ytringer, der viste, at alt, hvad der ikke havde sin Rod i hans inderste Tilværelse, nu var bortvist og forglemmt.

Saaledes reiste han sig engang halvt op under hendes Tale, og det var ligesom han lyttede til en Stemme, der ikke var hendes. „Hør, hvor det stormer derude,“ sagde han, „men jeg frygter ikke for Stormen; tværtimod, jeg ønsker at følge den paa dens Vi; thi den vilde da maaskee føre mig derhen, hvor hun er.“ — „Tænk ikke

paa hende!" svarede Emilie, „hun er nu kun et fiernt, et tilbagelagt og overvundet Moment i Deres Liv.“

„Naar jeg hører Stormen suse," vedblev han, „da er det, som hun var mig nærmere; i Dalene og paa eensomme Steder mener jeg, at jeg skal finde hende, naar jeg stirrer ud af Ruden og hører Vinden sukke; da er det, som jeg langt borte hørte hendes Nøst; i Skyen vinker hun mig, og jeg seer hende vride sine Hænder over, at vi ere saalangt fra hinanden; i Morgen- og Aftenrøden svæver hun mig forbi, i Stierne funkle hendes Blik. Ja jeg kan ikke redde mig fra disse Erindringer; hvor Naturen er, der er hun, og det er ligesom Livets Kilder vilde fortørres, naar jeg ikke meer maa tænke paa hende.“

„Naar De taler saaledes," svarede Emilie med fremtvungen Kulde, „saa synes De næsten hildet i de samme Wildfarelser, hvori Herr v. Rehfeld forudm var fangen; men dog er jeg rolig for Dem, thi jeg stoler paa den høiere Mand i Deres eget Bryst, der ikke vil ligge under i Fristelsen.“

Emilie var imidlertid ikke saa rolig, som hun vilde synes, saameget mere, da Arthurs Tilstand Dag for Dag forværredes, og da der tillige paa ubestemte Tider indfandt sig en Feber, som Lægen ansaae for yderst betænkelig.

I denne Tid tabte ogsaa Emilie til sin store For-

undring det Herredømme over ham, som hun tidligere havde rundet. Ja da Sygdommen ret udviklede sig, syntes det, som der brød en skjult Modbydelighed, et dybt Fiendskab frem imod hende af hans Allerinderste. Han kunde nu neppe taale at see hende, hun maatte aldeles ikke nærme sig til hans Leie, han blev urolig, hver Gang han hørte hendes Røst, og især hver Gang en af de Talemaader fremgled over hendes Læber, som han ellers med saa stor Erbødighed lyttede til. Endnu værre blev det, naar hun i de Dieblikke, hvori han syntes ved sin Samling, vilde læse for ham i filosofiske Skrifter; thi da betoges han af en krampeagtig Latter, og der opstod en convulsivisk Bevægelse omkring hans Mund, hvoraf der i slige Tilfælde udgik Død, som vidnede om, at hans forrige Beundring nu havde vendt sig til Had og Afsky, og som tidt syntes opfundne med stor Kløgt for paa det dybeste at krænke hende.

Jo mere han saaledes vendte sig bort fra Emilie, desmere uindskrænket blev hans Følelse for Franziska, hvis Billede under Feberanfaldene idelig svævede ham for Øie. „Hun er der,“ sagde han da tidt, „hun er ikke vred, hun passer mig saa godt — saa — nu lagde hun sin Haand paa mit Hoved — sin deilige hvide Haand — hendes Haand køler — saa — nu bliver det nok godt.“

Engang overraskedes Emilie af den indtrædende Læge

netop i det Dieblif, da Arthur med den største Forbittrelse afbrød hendes Læsning. „Jeg begriber det vel,“ sagde hun, „jo meer han under Sygdommen overbældes af den raa Naturmagt, desnærmere synker han ogsaa tilbage til den natlige Side af Livet, hvor vi skiælve, hver Gang Nlandens Speil holdes os for Die, og hvor vi vorde Børn igien. Men denne barnagtige Opførsel bryder jeg mig kun lidet om; thi hvad han saaledes, medens det Onde er paa sit Høieste, slipper og opgiver, det vil sikkert, naar tilsidst Nanden seirer, paa ny gjøre sin Ret giældende.“

„Ikke desmindre maa jeg alvorlig raade Dem til ingen Experimenter i denne Henseende at anstille,“ svarede Lægen, „og ikke at afbryde den No, hvortil Naturen trænger, ved Forelæsnngen af Skrifter, der neppe kan fattes uden Anstrengelse; thi derved kunde De let fremkalde en Tilstand, hvoraf Døden blev en uundgaaelig Følge.“

„De tager feil,“ svarede hun, „jeg kiender Arthur, og jeg mener netop, at en slig Anstrengelse er nødvendig, for at hans Nand kan skyde Sygdommen fra sig. For Næsten glæder det mig egentlig, at han, naar det Onde har Herredømmet, saaledes raser imod mig, og at jeg er en Skræk for hans oprindelige, dyriske Natur; thi derved viser han jo tydelig, at det ikke er den lavere Naturmagt, men kun Nlandens og Ideens Kraft, der forbinder os.“

Men uagtet al den Kløgt, hvormed hun for-

svarede sin Sag, maatte hun dog denne Gang give efter for Lægens alvorlige Befaling, og det saameget desmere, da hun selv tilsidst i sit Inderste begyndte at frygte for, at han havde Ret; ja efterdi den Syges Tilstand aabenbar forværredes ved hendes Nærværelse, maatte hun endog i flere Dage holde sig ganske borte fra ham.

„Det har jeg tidt seet,“ sagde Opvarterken, som gierne vilde trøste Emilie, „den, vi ellers allermeeft elske, den hade og forfølge vi allerværst i slige Sygdomme.“

— „Det fleer vel undertiden,“ svarede Lægen, der var en Skolar af Dr. Wagner, og der just ikke havde meget tilovers for Emilie, „at Mennesket i svære Sygdomme forvildes og seer sin egen Natur paa Brangsidens; men det hendes ligesaa tidt, at alt, hvad der ved Kunst er tillært, i slige Tilfælde forsvinder, og at alene det, der sidder inderst i Hjertet, kommer for Dagen.“

Emilie havde mod Sædvane ingen Phrase til Nede, hvormed hun kunde besvare disse Ord, og hun anede nu for første Gang, at der, hvor klogt hun end lagde sine Planer, dog var noget i Arthurs Inderste, som hun ikke kunde beregne. Ja det forekom hende, ligesom hun ved en Tilbagevirkning havde fremmanet Mander, der vare for mægtige, til at hun med sine Formler kunde beherske dem; derfor betoges hun af en stor Angst, og hun bævede saa stærkt for Arthurs Liv, at hun tidt endog ønskede

Dr. Wagner tilbage, for at han skulde give hende et frelsende Raad.

Kort efter tog imidlertid Arthurs Sygdom en bedre Vending. Der indfandt sig en dyb og langvarig Søvn; da han vaagnede deraf, var ogsaa Pulsslaget, der forhen kun lidet mærkedes, bleven fuldere og regelmæssigere, og da desuden Kramperne paa samme Tid ophørte, saa erklærede endelig Lægen, at Sygdommen nu havde gienemløbet sin Krisis, og at han derfor nærrede det bedste Haab.

Det gaaer til i farlige Sygdomme, ligesom i et Feltslag. Striden synes undertiden kun at føres om et enkelt Punkt, om hvorvidt en eller anden Livsvirksomhed skal skaffe sig Luft eller underkues; men netop af dette ene Punkt afhænger ofte Seieren. Til andre Tider er Striden almindeligere, alle Livets Mander rejse sig til Kamp imod Døden, snart vinde de Plads, snart drives de udmattede tilbage og samle sig i den inderste Helligdom, hvorhen nu ogsaa den dunkle Fiende nærmer sig. Dog er Kampen endnu ikke til Ende; thi naar man mindst aner det, naar Haabet reent synes tabt, saa trænge Livets Magter tidt igien seirende frem. Men naar nu Seieren næsten er vunden, da udbryder stundom, ligesom af et dæmonisk Svælg, Fordærvelsen paa ny, og alle Fordele tabes atter. Tilslidst, efterat Haab og Frygt,

Seier og Nederlag flere Gange have verlet, da gior en pludselig Undsætning, en tidt ubetydelig Overvægt, et viesblikligt Stød Udslaget enten til Befrielse eller Undergang.

Et saadant befriende Dieblif havde virkelig indfundet sig i Arthurs Sygdom. Hans Dine bleve klarere, og hans Tilstand roligere, saa at endog Emilie kunde fornye sine Besøg. Lidt efter lidt vendte hans Kræfter igien tilbage, og hans Tanker ordnede sig. Kun den Forestilling, at han under sin Sygdom havde seet Franziska, bortveg ikke, skiondt den egentlige Febertilstand længst var forsvunden. Hun havde været der, forsikrede han, hun havde nærmet sig til hans Leie og tilgivet ham. Derefter vinkede hun ham bort, og de vandrede da sammen giennem Egne, der bleve deiligere, jo dybere de kom derind, og hvor hans Siæl fyldtes med en Fred og Lyksalighed, som han aldrig før havde kiendt. Hvad der siden var foregaaet, kunde han ikke huske, indtil han endelig, ligesom udmattet efter en lang Reise, fandt sig igien paa sit Sygeleie.

I Forstningen meente Emilie, at disse Forestillinger vare af samme Art, som hans tidligere Phantasier, men da han oftere gientog sin Fortælling med de samme Ord, og da hun tillige bemærkede, at Opvarterstjenesten blev forelegen, hver Gang denne Gienstand kom paa Bane: saa vaagnede hendes Mistanke, og hun anstillede et Slags Forhør med dem, der havde været om ham, hvorved hun

da virkelig erfarede, at der laae nogen Sandhed til Grund for hiint Phantasiebillede.

Hyad Emilie saaledes, efter flere Undersøgelser deels opdagede, deels giettede, det vilde vi her i Korthed meddele.

Uagtet Franziska var overbevist om, at Arthur ikke fortiente hendes Kiærlighed, og uagtet hun havde besluttet aldrig at see ham mere, saa kunde hun dog ikke løsrive sit Hierte fra ham og skialv derfor i sit Inderste, da Nygtet om hans Sygdom naaede hendes Dre.

En Aften, da hun var alene, modtog hun et Besøg af en gammel Kone, der med forgrædte Dine traadte ind hendes Værelse.

Denne gamle Kone var ingen anden end Arthurs Vertinde, der fortalte, at hun under hans Ophold i hendes Huus havde fattet stor Godhed for ham, og at hun derfor i flere Nætter, medens Sygevogetersken hvilede, havde vaaget ved hans Leie. „Han nævnede da mangfoldige Gange Frokenens Navn,“ vedblev hun, „snart paastod han, at De var tilstede, at De lagde Deres Haand paa hans Pande og ikke længere var vred, snart bønfuldt han med en saadan Siæleangst, med et saa bespændt Hierte om at see Dem igien og faae Deres Tilgivelse, at jeg ganske vist troer, han kan omkomme, dersom han ikke faaer dette Ønske opfyldt. Derfor har jeg da foretaget denne Gang, for at boie Frokenens Sind, saa De giver efter for hans Bønner

og følger med mig og skienker ham den Tilgivelse, han
saa inderlig begierer."

Franziska betragtede den gamle Kone med et Blik,
hvori dyb Veemod var blandet med Haabløshed. „Hvad
bryder han sig om min Tilgivelse?" sagde hun, „han er
jo offentlig forlovet med Frøken Emilie."

„Det siger jo rigtignok al Verden," svarede den
Gamle, „og der maa vel og være noget deri, da hun
saa tit besøger ham; men dog er det baade vist og
sandt, at han under denne Sygdom ikke kan taale at see
hende for sine Dine; ja hun tør i disse Dage ikke under-
staae sig at komme over hans Dørtærskel, og det veed
jeg saa sikkert, som der er en Gud over os, at han
aldrig kan komme til Kræfter igien eller faae No hverken
her eller hisset, dersom ikke Frøkenen forbarmer sig
over ham."

Franziska blev selsom stemt ved den Gamles Tale,
hvortil hun med bevæget Sind lyttede. Derefter stod hun
taus i nogle Dieblikke og overtænkte sin Stilling. En-
delig syntes der i hendes Indre at vaagne en høiere
Aand, som drev hende frem med ustandselig Kraft, og
for hvilken ethvert andet Hensyn maatte vige tilside.

„Følg med!" hviskede hun, hvorefter hun tog sin
Hat og kastede sin Raabe om sig, derpaa ilede hun, led-
saget af den Gamle, men ubemærket af enhver anden, til
Arthurs Bolig.

Med Indgangen til hans Værelse traadte Opvartersten dem i Møde og erklærede, at den Syge sov, hvorfor ingen maatte forstyrre ham. Men uden at svare et Ord greb den gamle Bertinde Franziska med den ene Haand, med den anden skød hun Opvartersten til Side, hvorefter hun aabnede Døren til Værelset, hvor den Syge laae og stirrede omkring sig med store, forvildede Bine. Da nærmede Franziska sig og betragtede ham under en Strøm af Taarer, derpaa bøiede hun sig over ham, lagde sin Haand paa hans Pande og paa hans Læber og hviskede til ham, ligesom han kunde forstaae hende: „Jeg tilgiver dig alt, hvad du har syndet imod mig, og ønsker dig alt muligt Held i dit Liv, hvordan det saa skal gaae med mig selv.“ Efter disse Ord vendte hun sig om og vinkede den gamle Bertinde, i hvis Selskab hun atter begav sig ud af Værelset og ilede tilbage til sit Hiem.

Strax da hun var gaaet, faldt Arthur i hiin dybe, velgiørende Søvn, der vel maatte betragtes som den Krists, hvorigiennem hans ungdommelige Natur seirede over Sygdommens Magt. Men havde Franziska ikke udstrakt sin frelsende Haand over ham — det forsikrede baade Bertinden og Opvartersten — saa havde han aldrig meer forladt sit Sygeleie, før man havde baaret ham derfra til Graven.

Emilie blegnede som et Ligt, da hun hørte denne

Forsikkring; thi det forekom hende, som hendes Fiende vilde frabriste hende Seiren, efterat hun næsten havde den i Hænderne; ja uagtet hun lod, som hun foragtede de Sympathier, der endnu forbandt Arthur med Franziska, saa skialv hun dog derfor ligesom for fiendtlige Dæmoner, og den tidligere Aneelse blev nu næsten til Visshed i hendes Indre, at hun var i Stand til at vinde alt, kun ikke den dybeste og hemmeligste Grund i Arthurs Hierte.

Efterat Emilie noie havde overveiet det Hele, sendte hun endelig Fru Helmuth et Brev, hvori hun ikke blot underrettede hende om det Besøg, Franziska havde afslagt hos Arthur, men hvori hun tillige i stærke Udtryk fremstillede den Fare, han bestandig vilde være udsat for, saalænge han forblev i Franziskas Nærhed. Tilfidsst erklærede hun det for den eneste Vej til Frelse, at han, saa hurtig som muligt, forlod Bonn og vendte tilbage til Brüssel under sin Moders Varetægt.

Hvorfor Emilie saa heftig ønskede dette, vil man let begribe, naar man noget nøiere sætter sig ind i Forholdene. Maurice havde nemlig, i Forudsættelsen af den Fare, der i Tydskland truede ham, optaget betydelige Capitaler, som han deels nedlagde i den parisiske Bank, deels betroede til et Par Handelshuse i Belgien. Derved blev han nu i Stand til at føre et uafhængigt Liv, hvor han selv ønskede det, og da han netop i denne Tid

havde fæstet Bolig i Brüssel, saa vilde han naturligtviis, som Emilie sikkert regnede paa, uden Vanskelighed tillade, at hans Børn fulgte ham til hans ny Hiemstavn. Saaledes kunde hun da selv som deres tro Gouvernante samles med Arthur i dennes Fødeby, uden at Franziska forstyrrede hendes Planer.

Efterat Arthurs Moder havde modtaget Emilies Brev, kom hun selv til Bonn, for at afhente sin Søn, og da han nu ganske havde opgivet Haabet om en Forsoning med Franziska, ja da han endog betragtede hendes Besøg under hans Sygdom som en Virkning af hans egen Phantasie, saa fulgte han Fru Helmuth uden Modstand.

Et Par Maaneder sildigere reiste ogsaa Emilie til Brüssel med sine to Elever, fordi det, som hun sagde, var hendes Pligt at bringe den ullykkelige Fader hans Børn, og ei at forlade dem i et fremmed Land.

Før sin Afreise aflagde hun endnu et Besøg hos Waldstädten, men Franziska kom ikke ned, og det blev meldt, at hun var syg. „Det tænkte jeg nok,“ sagde Emilie siden efter; „hun vover ikke ved sin Sorg, hun bøier sig kun til Jorden og bliver mindre derved.“

Niende Capitel.

Smidlertid tiltog Spændingen mellem Eginhard og Emilie, der allerede i flere Maaneder, medens hun endnu opholdt sig i Bonn, havde tilladt sig Yttringer om ham, der vidnede om en stor Ringeagt. „Han kiender intet til Ideen og til Adskillelsens Eenhed,“ sagde hun, „han forstaaer ikke at mediere det anderledes Værende ved Mandens Hielp, derfor er han kun en ussel Digter.“

Disse hendes Ord bleve snart igien af tjenstvillige Personer berettede til Eginhard, der forbittrede sig stærkt derover, at han udraabte: „Jeg skal dog vise hende, at jeg kan fremstille noget, hvori der er en Idee, som hun kalder det.“ Derefter skrev han en Parabel, i hvilken han, som han hvistede sine Bekiendte i Dret, egentlig sigtede til Emilie, og hvis Indhold var følgende.

Der var engang en Mand, som satte sig for at bestige et overordentlig høit Bierg. Da han endnu be-

fandt sig nedefor Bierget, glædede han sig ved Fuglenes
 Sang, ved det friske Grønne og ved de rislende Bække,
 hvis Bredder omkrandsedes af Forglemmigei, og hvorover
 de vilde Rosenbuske udstrakte deres smukke Grene, der
 hang fulde af Roser. Men neppe var han kommen et
 Stykke op ad Bierget, før baade Roser og Forglemmigei
 forsvandt, Nattergalens Sang hørtes ikke mere; men han
 vandrede dog endnu i Skyggen af store Løvtræer, under
 hvilke Græsset vorede frodigt, og hvor Solsortens melan-
 kolske Toner blandede sig med Spætternes eensformige
 Banken. Da sagde han til sig selv: „Du staaer jeg
 aabenbar høiere end før; thi vel er den giøglende Farve-
 glands og den barnagtige Leeg af de mangfoldige Fugle-
 stemmer meget formindskede; men de stolte majestæ-
 tiske Træer hæve sig derimod, smykkede med Haabets
 Grønt, og udstrække deres Grene, ligesom Kirke-
 tuer. Alt dette har langt mere Varighed og Størhed,
 end de smægtende Nattergalstoner og de vellystige Blomster
 i Dalene. Under disse Løvhvælvinger hæver Siælen sig
 og stemmes til høiere Alvor, og jeg er nu aabenbar
 kommen Sandheden og Tingenes Væsen nærmere.“ Under
 disse Ord gik han bestandig fremad; men efter nogen
 Tid bleve Træerne mindre, nøgne Granitblokke laae hen-
 kastede hist og her, og det forekom ham, ligesom Naturen
 fortørredes omkring ham. Da sagde han igjen: „Her

staaer jeg endnu høiere end før, og den nærmeste Natur viser sig i sin Ringhed, men Himlen hvælver sig mere blaa, Udsigterne ere blevne videre, og Stierne ville sikkert blinke klarere, naar Natten kommer." — Efter disse Ord steg han endnu høiere op, da saae han igjen ranke Træer; men de bare intet Løv, kun hvasse mørkegrønne Naale. Endelig kom han ind i en dunkel Gran-skov, hvor han hørte Ringdrosselens Sang og Alpefragens vilde Skrig. Men under Granerne var Græsset ligesom afsvedet, de nederste Grene saae visne ud, og kun den øvre Deel af Stammerne vare omkrandsede med Grønt. „Nu er jeg kommen Sandheden ganske nær,“ udraabte han; „thi see! den jordiske Pragt er henfunden, men høit i Luften hænge de evige Krands, der ikke visne selv under Sneen, og der bevare den grønne Sommer til Trods for Vinterstormen.“ — Eftersom han imidlertid bestandig vedblev at stige, saa kom han endelig derhen, hvor ogsaa Granerne ophørte, kun enkelte forkrøblede Birketræer saae han endnu. Derpaa viste sig Snee og Jisfletter, der afvælede med blege Fjeldmosser, som snoede sig opad de graae Stene. „Det er forunderligt,“ sagde han, „nu staaer jeg meget høit, det meste, hvad der søger Næring af Jorden, ligger dybt under mine Fødder, mit Blik svæver, som en Orn, over de høieste Bierge og flyver vidt ud over Landene, og Himlen er nær med sine evige Lys. Ikke desmindre

føler jeg mig ilde til Mode, mine Lemmer sliælve, og min Nlande fryser; men dog maa dette være det sande Liv, og jeg vænner mig nok dertil, og hvad jeg nedenfor saae, var kun Illusion og Forsængelighed." Endelig kom han saa høit, at Sneen dannede en eneste uhyre Masse, hvorpaa de klare Solstraaler spillede; men Solstraalerne havde her kun Glands og ingen Varme, det klare Lys paa Sneen blændede hans Øine, hans Mandedræt besværedes i den fortyndede Luft, og Ordet klang svagt paa hans Læber. — „Nu staaer jeg da paa Livets Epidse," hvistede han, „hvorfra jeg frit kan overskue baade Jord og Himmel, og Sandhedens hvide, usfarvede Lys skinner mig overalt i Mode; men de Øine, hvormed jeg skulde se, og den Stemme, hvormed jeg skulde forkynde Lysets Seier, have tabt deres Kraft, jeg veed ikke selv hvorfor." — Neppe havde han udtalt disse Ord, før han maatte staae stille, eftersom hans stivnede Lemmer ikke længere vilde bære ham, og han sank til Jorden og opgav sin Nland; thi det var saa koldt, at intet Menneske kunde leve paa disse Øider. Men hvad der var det Forunderligste: De, der have Kundskab om sligt, paastode, at han egentlig ikke var kommen Himlen og Stierne nærmere nu, end før han begyndte sin Gang, og at han ligesaa meget havde fiernet sig fra dem paa den ene Side, som han nærmede sig til dem paa den anden.

Som Moral var nedenunder tilføjet: „Saaledes

gaaer det ogsaa dem, der opgive Livets rige Fylde, for at naae den kolde, blege, farveløse Abstraction."

Da denne Parabel allerede nogle Uger før Emilies Afreise cirkulerede i forskjellige Selskaber, saa kunde den vanskelig sliues for hende; ja hun vidste endog at forskaffe sig en Afskrift deraf, som hun læste, uden, som det lod, at bryde sig stort derom, dog sagde hun, kort før hun forlod Bonn, til en Fortrolig: „Naar Herr Eginhard vil have Krig, saa kan han ogsaa faae den."

Frøken Emilie skrev ikke blot selv Recensioner, men hun stod ogsaa i Brevverling med flere Medarbejdere i kritiske Tidsskrifter. Som Følge heraf udkom der kort efter hendes Afreise en Bedømmelse over Eginhards Digte, hvilken dannede en stærk Mod sætning til de rosende Anmeldelser, hvortil han ellers var vant.

„Herr Eginhard S.," stod der i denne Kritik, „betragter egentlig alle Fortidens Digtere som Mandsmænd, der have bemægtiget sig hans Eiendom; thi al den Poesie, der findes hos dem, kunde vel og være bleven funden, eller i det mindste opsnappet af ham, som han mener, hvis de blot havde viist ham den skyldige Høflighed at vente, til han kom, og at udtale deres Ideer i hans Nærværelse; hvorefter han da med sin sædvanlige Forekommenhed sikkert vilde have publiceret dem under sit Navn. Men dette gjorde de nu ikke, tværtimod de tilegnede sig paa en meget egoistisk Maade alt selv og benyttede sig af den

tilfældige Omstændighed, at han endnu ikke var kommen til Berden og kunde lytte til deres Tale, uden at betænke, at det paa den Maade ikke var nogen stor Kunst, hvis de og beholdt deres Tanker ubeskaarne. Da han nu vel føler, hvor stor Uret han ved denne Opførsel har lidt, samt hvorledes al den Berømmelse, de saaledes have opnaaet, egentlig er erhvervet paa hans Bekostning — thi der gielder jo dog ingen Førstefødselsret i Mændens Nige — saa formener han at være i sin fulde Ret, naar han indtil videre betragter disse Digteres Præstationer som sin Eiendom, hvilken han kan bruge og afbenytte, ganske som han vil; „thi sin Eiendom,“ siger han med Molière, „har enhver Lov at tage tilbage, hvor han finder den.“

Efter denne Indledning anførtes der forskjellige Steder af Eginhards Skrifter, hvori han virkelig syntes at have copieret ældre Originaler, og da man nu paa et halvt Aft havde samlet, hvad der hos Eginhard var adspredt i flere Bind, saa syntes Sammenstillingen vanskelig at kunne forseile sin Virkning.

„Men uagtet al sliig Efterligning,“ saaledes sluttede denne Kritik, „vil dog Recensenten aldeles ikke negte, at Herr Eginhard i visse Maader bør betragtes som en stor og usædvanlig Original. Til Beviis herpaa forsikkrer man endog, at han aldrig forlader sin Bolig, uden at have et offentligt Blad i Lommen, i hvilket det

attesteres, at han er en klassisk Digter, og ved hvis Fremvisning han er i Stand til at legitimere sig som en stor og udmærket Mand for enhver, der møder ham. Hvis dette nu forholder sig saa, da viser det upaatvivlelig en fielden Originalitet."

Denne Kritik ærgrede Eginhard saa stærkt, at han, da han havde læst den, laae sig i flere Dage, og det var kun Tanken om Hevn, der igien kunde give hans Siæl og Legeme den fornødne Spændkraft.

"Den Pasquil har Emilie skrevet," sagde han til en af sine Venner, "derom er der intet Spørgsmaal." — "Spørgsmaal kunde der nok være derom," svarede denne, "thi der findes kun saa Spor deri af hendes kunstige Sprog." — "Ligegodt, saa er den dog skreven efter hendes Tilskyndelse, eller ogsaa har hun forandret sit Sprog blot af Ondskab, for at faae desto flere Læsere; men hun skal ikke have gjort det for intet; thi jeg vil nedskrive min Brede, al den Galde, hun har fremkaldt i mit Indersite, vil jeg samle og sammentrænge paa Spidsen af min Pen, og jeg skal mærke hende, saa hun skal forundre sig derover."

Franziska, der besad et skarpt Øie for Emilies Feil, havde vel undertiden i denne Henseende tilladt sig Ytringer, der ikke gik tabte for Eginhard. Ligeledes var han tidt Vidne til Dr. Wagners og Emilies aandelige Kampe. Det meste, hvad han saaledes hørte, nedskrev

han hemmelig; thi uagtet det tidligere aldeles ikke faldt ham ind selv at benytte det — dertil var hans Frygt for Emilie dengang altfor stor — saa meente han dog, at det kunde bruges i den Tusthandel, hvori han, efter sin egen Tilstaaelse, stod med forskiellige andre Forsattere.

Men nu overvældede Breden ham saa stærkt, at han satte alle andre Hensyn til Side og sammenarbejdede disse Bemærkninger til flere Scener. I Forbindelse hermed udkastede han Planen til en Novelle, hvori en Person, der lignede Emilie, spillede en temmelig uædel Rolle. Da han nu her kunde benytte betydeligere Manders Jagttagelser, saa kom der i det mindste paa mange Steder en stor Sandhed ind i hans Digt, uagtet dette dog ikke saaledes var sammensmeltet til et Heelt, at det kunde kaldes et egentligt Kunstværk.

Uf og til sølte han vel og et Slags Gysen under dette sit Arbejde, og det var ligesom en indre Stemme hviskede til ham, at han spillede et heit og farligt Spil. Men dog faldt det ham aldrig et Dieblis ind at opgive sin Plan; thi uagtet han af Naturen var frygtsom, saa gaves der ikke desmindre Tilfælde, hvori denne Frygt gik over i sin Mod sætning, og hvori han endog kunde vise et Slags Forvovenhed. Dette fandt fornemmelig Sted, naar han blev henreven af, hvad Dr. Wagner kaldte hans fixe Idee, eller med andre Ord, naar han med et dristigt Skridt troede at kunne naae den Dm tale

og Berømmelse, hvorefter hans hele Siæl tørstede; thi da tilfidesatte han enhver anden Betragtning, ja traadte endog sit eget timelige Vel under Fodder og trodsede selv deres Brede, for hvilke han ellers med Skælven briede sig i Støvet.

Jo mere han nu arbejdede sig ind i denne Novelle, og jo bedre han syntes, at den lykkedes under hans Hænder, destomere gjorde netop denne fire Idee sig gieldende. Alt, selv den tidt omtalte Roman, maatte nu henligge indtil videre, og hans ny Arbejde, under hvilket han følte en ganske egen Spænding, men tillige en overordentlig stor Glæde, fortrængte nu næsten enhver anden Tanke af hans Siæl.

„Jeg har endnu aldrig haft noget bedre Gemne!“ udraabte han næsten hver Gang, han havde fuldendt et nyt Capitel; „jeg skal styrte det hele Parti, jeg skal blotte dets Svaghed, dets Gensidighed, dets sophistiske Væsen, jeg skal bevirke en Revolution i Tidens Tænkemaade.“ — Derefter sprang han almindelig op, ligesom om en overvættets Lykksalighed rev ham hen; ja undertiden ilede han da ud i Mark og Eng og phantaserede sig ind i tusinde Dromme over den tilkommende Storhed, som dette Værk skulde forskaffe ham.

Uagtet det var meget vigtigt for Eginhard, at Bedkommende ikke for tidlig erfarede noget om denne Novelle, saa kunde han dog ikke afholde sig fra for sine

Bekjendte at læse flere Fragmenter deraf. Ogſaa for Franziska vilde han have læst dem, men til hans store Misfornøielse lod hun sig, naar han i de senere Tider besøgte Waldſtädten, ikke ſee, og der blev ſagt, at hun ikke befandt ſig vel.

Kort efter Emilies Afreiſe fandt Eginhard det paſſende at forlade Borgen Mandesloh. Han flyttede nu tilbage til ſin forrige Bolig i Bonn; men da Opholdet her dog i Tidens Længde vilde have koſtet formeget, ſaa maatte han endelig, hvor nødigt han end vilde, ſtandſe midt i ſit Digt, for at tænke paa ſin Afreiſe.

Skjendt hans Kiærlighed til Franziska nu, under hans poetiſke Virksomhed, meget mindre end før ſyſſeſatte hans Phantaſie, ſaa vilde han dog ikke forlade Bonn, uden at have forſøgt, om han kunde brye hendes Sind. Kort før ſin Afreiſe ſendte han hende derfor et Brev, hvori han erklærede hende ſin Kiærlighed og tilbød hende ſin Haand; imidlertid modtog han, ſom let lod ſig forudſee, et vel høfligt, men dog meget beſtemt Afſlag.

Herover blev han ſaa opbragt, at han beſlattede ganſke at udſlette hende af ſit Hierte. „Naar hun ikke kan lide mig, ſaa vil jeg heller ikke kunne lide hende,“ udraabte han gientagne Gange; „men hun ſkal bittert fortryde ſit Afſlag; thi ſkriver jeg engang min Biographie, ſom jeg viſt vil, da ſkal hun ſtaa for de kommende Slægter, ſom en blind Daare, der bortſtodte Muſernes

Udvalgte, dengang han nærmede sig til hendes Dørtærskel."

Kort efter forlod han Bonn og reiste til Berlin, hvor han vilde fuldende sin Novelle, og hvor han desuden efter nogle uvisse Spor haabede at finde den Dame, der havde givet ham hans Laurbærfrands.

Nogle Maaneder sildigere udkom virkelig den omtalte Novelle. Men af, hvor langt var det ikke fra, at de glimrende Forhaabninger, som Eginhard til den havde knyttet, gik i Opfyldelse! Ja denne Bog, under hvis Digtning han havde bygget saa prægtige Luftslotte, og ved hvis Hielp han troede at skulle opsvinge sig over de største Mestere, denne Bog var det netop, der styrtede ham i det Svælg, der allerede længe havde været aabent under hans Fodder.

Froken Emilie stod nemlig i Forbindelse med et temmelig udbredt Parti, hvis Medlemmer vare sammensknyttede ved en stiltiende Pagt, i Følge hvilken de garanterede hverandre en gjensidig Indflydelse i Literaturen. Flere af dette Parti førte det store Ord i bekiendte Tidsskrifter, og alle søgte de ved mangeslags Kunster at hæve deres Venner og nedtrykke deres Fiender og overhovedet at udøve et terroristisk Herredømme i Aandens Rige.

Dernæst fandtes der ogsaa mange, især yngre saakaldte Philosopher, der just ikke hørte til hiint Samfund, men der dog ligesaa stærkt, som Froken Emilie, sølte sig

trufne af Eginhards Satire, ligesom der ogsaa paa den anden Side gaves flere veltænkende Mænd, der meente, at man, ved at blotte den tomme Leeg, der af Efterlignerne dreves med Terminologien, ogsaa vilde svække Afgtelsen for dem, der giennem denne Terminologie havde udtalt store og betydningsfulde Sandheder.

Endelig fandtes der adskillige gode Hoveder, som af Overbeviisning vare Eginhards Modstandere, og som med Begierlighed grebe denne Leilighed, for at skaffe deres Mening Indgang hos Publikum.

Allerede før Eginbard forlod Bonn, erfoer Emilie, at den omtalte Novelle kunde ventes. Hun underrettede da ufortøvet sine Medforbundne derom. Nogle af disse vidste siden hemmelig fra Bogtrykkeriet at skaffe sig de reentrykte Aft; i Følge heraf laae der alt flere fordømmende Recensioner færdige, før Novellen endnu var anmeldt til Salg.

Neppe var den udkommen, saa lod der fra alle Sider et Forbittrelsens Skrig derimod, og selv de Journaler, der tidligere havde rost Eginbard, istemte nu den almindelige Dom. „Tanken har i vor Tid faaet en Skarphed og alt omfattende Udvikling,“ stod der i et af de meest læste Blade, „hvorom en saa tankeløs Forfatter, som Herr Eginbard S., sikkert ikke er i Stand til at have nogen Mening. I øvrigt kan Videnskaben paa sine Heider naturligviis intet Hensyn tage til uvidenskabelige

og udannede Menneſkers Angreb. Men at Herr Eginhard S. er en uvidenſkabelig og udannet Natur, derpaa afgiver ſaavel hans øvrige Skrifter, ſom fornemmelig denne Novelle, mangfoldige Beviſer.“

Man fulgte en Række af Citater, der i det mindſte viſte, at Eginhard havde gjort ſig ſkyldig i flere Skjædesløſheder og logiſke Synder, og at hans Kundsſkabsmaſſe juſt ikke var ſynderlig ſtor. Imidlertid blev man ikke ſtaaende herved, mange af hans Modſtandere gik endnu langt videre. Alle hans tidligere Skrifter bleve ſaaledes recenſerede om igien; og man ſøgte iſær at viſe, at de vare aldeles uden Sammenhold, uden høiere Idee, at de vare blotte Compilationer af hvad han ſelv havde oplevet; ja man gientog endnu ſtærkere de Beſkyldninger, der vare fremsatte i den ovenfor omtalte Recenſion. Man paaſtod ogſaa ligefrem, at han gik paa Luur i Selskaber efter karakteriſtiſke Træk, at han nedſkrev alle de Indſald og Bemærkninger, han hørte, hvilke han derpaa, og det ſom ofteſt ganſke raae og uforarbejdede, anbragte i ſine Digte. Naar han vilde ſkrive noget, forſikkrede man, da drog han ud paa Eventyr, eller rettere paa Jagt, for at opdrive det nødvendige Stof, og mangfoldige latterlige, baade ſande og halvsande Hiftorier bleve i Anledning heraf fortalte. Hver lille Svaghed, hvert Spor af Forſængelighed, ſom man kunde opdage, blev nu paa den ubarmhertigſte Maade ſtillet til Skue, og man

misbrugte endog til dette Diemed private Meddelelser og Breve, der aldrig havde været bestemte til Trykken. Ligeledes blev Plagiatet af Wagners Digt offentlig bekiendtgjort og fremstillet som et Exempel af flere paa hans Handlemaade, uden at Publikum erfoer, at dette maaskee var det eneste egentlige og fuldstændige Plagiat, hvori han sit hele Liv igiennem havde gjort sig skyldig.

Da alle hans Feil saaledes blottedes og fremstilledes i et forstørrende Speil, og da Journalerne forfulgte ham saa stærkt, at Forfølgelsen næsten lignede en Klapjagt, der gav hvi Gienklang til alle Sider: saa forandrede pludselig den offentlige Mening om ham; ingen beundrede ham meer, næsten ingen Stemme hævede sig til hans Ros eller Forsvar, hvad han skrev, blev ikke mere kiøbt, ingen Boghandler vilde meer indlade sig med ham, ja et af hans Stykker, der forhen var modtaget med Bifald, blev nu i en stor By paa det stærkeste udpebet, og han selv undervurderedes i denne Tid ligesaa meget, som han før havde været skattet over Fortieneste.

Et Par revolutionaire Sange, som han hemmelig, paa Maurices Opfordring, havde skrevet, bleve nu ogsaa bekiendte. Disse berøvede ham den fornemme Verdens Undest og opbragte flere mægtige Mænd imod ham. I Følge heraf mistede han ikke blot en aarlig Pension, som man hidtil paa hviere Steder havde tilstaaet ham, og hviis Tab han under sine nærværende Omstændigheder

allermindst kunde taale; men han gik ogsaa — hvad der smertede ham endnu mere — glip af ikke mindre end to Ridderordener, som han sikkert havde gjort Regning paa, og hvoraaf selv den ene ligesvem af en lille tydsk Fyrste var bleven ham lovet.

En saa bitter Omvexling af Lykken kunde den stakels Eginhard ikke taale. Hans Hierte var brudt og sonderknuust, den bedøvende Viraksty var nu forsvunden, den forfængelige Ære, den tomme Navnkundighed, alle de Guder, til hvis Tjeneste han havde indviet sit Liv, vendte ham nu Ryggen. Mængdens Beundring havde forvandlet sig til Spot og Foragt, den Berømmelse, han haabede at besætte for alle kommende Tider, svandt hen, ligesom en Veirstøtte, der glimrer en stakket Stund, men kun som Forløber for Storm og Uveir, og han besad ikke det Sammenhold i Siælen, at han for en Tid kunde nøies med sin egen Bevidsthed, fastholde sine Kræfter i sit Indersite og drage Fordeel af Dadelen selv, for at fremtræde styrket og forædlet af Kampen. Det kunde da ikke være andet, end at hans Tanker forvildedes, og at han grebes af en stærk Svimmelhed, saa det syntes ham, som den hele Verden dreiede sig og nedsank i en bundløs Afgrund.

Allerede flere Gange havde der i denne Tid vist sig Spor af Vanvid hos ham; men Afssindigheden brød først ret frem, da han engang i en Boghandlers Vindue saae en illumineret Tegning ophængt, hvilken forestillede

ham selv, der med store Rejsestøvler paa forfulgte den flygtende Musa. Men naaget dette fordreiede og dog let kiendelige Billede af hans egen Person med den ene Haand fremviste et Dagblad, hvori de Ord tydelig kunde læses: „Eginhard S., klassisk Digter,“ og med den anden vinkede den bortilende Musa, saa syntes det dog aabenbart, at hun ikke vilde lade sig fange. Neppe fik Eginhard Die paa denne Tegning, før han pludselig blev staaende, ligesom han havde seet det rædselsfuldeste Syn. Men da der nu tillige samlede sig en Klynge af Tilskuere, der hilsede ham med spottende Ansigter og hoi Latter, saa forvirredest hans Hjerne aldeles, og med vilde Skrig kastede han sig ned paa Steenbroen. Herfra blev han af en Bekendt, som Hændelsen forte hid, bragt hjem til sit Logis, hvor hans Afstandighed tiltog saa stærkt, at han efter nogle Dages Forløb maatte bringes til Daarekisten.

Dog før han naaede hertil, syntes virkelig ved en rædselsfuld Ironie en Deel af den Spaadom at opfyldes, som han tidligere havde meddeelt Arthur. Det var nemlig i hans Barndom bleven ham spaaet, som Læseren maafee vil erindre, at det jublende Folk engang skulde spænde Hestene fra hans Vogn og trække ham igiennem Gaderne, og saaledes skede det ogsaa; thi eftersom man begik den Uforsigtighed at fiøre ham igiennem Byen i en Hyreravn, der ikke var ganske lukket, og hvori han sad, smykket med sin Laurbærkrands og med flere Ordener, udklippede

af Papir, saa kunde hans Tilstand ikke skjules for Pøbelen. Store Skarer trængte sig derfor rundt om Vognen, og da nu Hestene derved bleve skye og maatte spændes fra, saa indtog den overgivne Pøbel deres Plads, og medens han sad med den visnede Laurbærfronds om Isen, med straalende Glæde i de forvildede Blik, hilsende til alle Sider, trak den ham virkelig under Latter, Hvirv og høie Jubelskrig igiennem Gaderne og bragte ham, før Politiet kunde lægge sig derimellem, lykkelig til hans Bestemmelsessted.

Fra denne Tid af hørte man ikke stort meer om Eginhard, og hans Navn blev snart glemt af Verden. Kun enkelte, hvoriblandt ogsaa Waldstädten og Franziska, paa hvilke Rygtet om hans Ulykke havde gjort et dybt Indtryk, erindrede ham endnu. Efter Franziskas Anmodning skrev Dr. Wagner, der kom hjem kort efter Eginhards Bortreise, flere Breve til sine Venner i Berlin for at erfare, om der ikke var indtruffen en Forandring i hans Tilstand, og for at anbefale ham til deres Velvillie og Omhu.

En af de Skrivelser, som Dr. Wagner til Svar modtog, kunne vi her meddele.

„Jeg har efter Deres Ønske,“ stod der i denne Skrivelse, „flere Gange besøgt Eginhard S., der nu befinder sig meget vel i sin ny Bolig.

Kun i enkelte Dieblikke bryder hans Sindsforvirring voldsomt frem, til andre Tider er han derimod stille; skændt næsten alt, hvad han siger, ogsaa da bærer Præg af den firkede Idee, der behersker ham.

Da jeg for otte Dage siden første Gang besøgte ham, viste han mig en Ring uden synderlig Værd, med en uægte Steen i. Denne Ring paastod han, at Paschaen af Egypten havde sendt ham, og efter hans Sigende var den vurderet til halvhanden Million Piastere. „Dog dog, skulde De troe det?“ blev han ved, „dog ere der endnu Folk, der tvivle paa, at jeg er den Største af alle Nutidens Digtere.“

„I Philadelphia og i Nyholland er jeg nu næsten den eneste Forfatter, der bliver læst,“ fortalte han videre, „ligeledes er der en Boghandler paa van Diemens Land, der har subscriberet paa flere tusinde Exemplarer af mine samlede Værker, og Dronningen paa Sandwichsøerne har sendt mig et med egen Haand skrevet Brev, hvori hun forlanger mit Portrait.“

„Jeg vil foretage en Reise,“ vedblev han, „til Kysterne af det røde Hav, til Habessinien og til det Indreste af Africa; thi jeg veed, at der ogsaa paa disse Steder findes mange, der have læst mine Skrifter og længes efter at see mig.“

„Kunde jeg dog blot efter Marhundreder vende tilbage til Jorden igien,“ sagde han endelig, „og være

Vidne til, hvorledes mine Skrifter læses i alle Skoler, og hvorledes Drengene ynkkelig prygles til at lære dem, ligesom det nu skeer, for at de skulle lære Virgil og Horats, hvor lykkelig vilde jeg da ikke føle mig!""

Da jeg i Forgaars kom til ham, spadserede han netop i Haven, hvor adskillige andre Sindsfbage ogsaa vare tilstede. Han havde sin Laurbærfrands paa Hovedet og var aabenbar meer exalteret end forrige Gang.

""De kiender vel,"" sagde han, ""den vise Qvindes Spaadom, at man skulde spænde Hestene fra min Vogn og trække mig i Triumph igiennem Gaderne, og at mægtige Keisere skulde lytte til mine Sange? Den første Halddeel af Spaadommen er, som De vel har erfaret, allerede længst opfyldt, dog, hvad De maaskee endnu ikke veed — men nei det er noget, som jeg ikke maa sige Dem.""

""Nu,"" svarede jeg med en Ubetænkksomhed, som jeg strax efter fortrød, ""her ere kronede Hoveder nok tilstede, for at ogsaa Spaadommens anden Deel kan opfyldes.""

Da formørkedes pludselig hans Dine. ""Mener De hine latterlige Personer,"" sagde han, ""der vandre hist, forvirrede i deres egen Hovmod; det er Daarer, som jeg aldeles ikke bryder mig om. Seer De hiin Glendige,"" blev han ved, ""med den stolte Gang og det bydende Diekast, han, der bærer en Hasselkiep som Scepter, og der har smykket sin Pande med et Papisrdiadem. Han

har neppe det, hvormed han kan bedække sine halvnøgne
Lænder, og dog bilder han sig ind at være Jordens
mægtigste Monark; jeg kan ikke sige Dem, hvor dybt jeg
foragter ham, og jeg vilde vist ikke dvæle i hans Nærhed,
hvis ikke høitstaaende Personer, der opholde sig her
incognito, netop havde valgt dette Sted, for daglig at
samles med mig.""

Mærkværdigt var det imidlertid, at han, da han ud-
talte denne Fordømmelsesdom over den anden, selv havde
smykket sig med flere Ordener, der ligeledes vare udklippede
af Papir.

""Og dog vil jeg betro Dem noget,"" hviskede
han kort efter: ""Den sidste Deel af Spaadommen er
ogsaa bleven til Sandhed. Der ere to virkelige Mo-
narcker, to mægtige Keisere her tilstede, som daglig besøge
mig, og jeg troede, jeg skulde reise til fremmede Lande,
for at komme til dem, men tværtimod, min Hæder er
endnu større; thi det er dem, som ere komne til mig,
som have forladt deres blomstrende Hovedstæder, deres
mægtige Riger, og ere seilede over langt bortliggende Have,
for at lytte til mine Sange. O, hvo vilde ikke lide
bitter Spot og Forsølgelse — thi bespottet og forfulgt
har jeg virkelig været — naar han tilsidst kunde naae et
saa ophøiet Maal! Ja paa dette Sted kan jeg med
Sandhed anvende, hvad jeg engang tidligere har sagt:
Lad Herren kun beholde sit Paradiis, naar jeg blot maa

blive her, her, hvor Jordens Mægtigste sidde ved min Fod og ere min Berømmelses Tienere. Saalænge Morgensstjernen funkler paa Himlen, saalænge Mælkeveiens Bælte glimter i Natten, saalænge Bølgen rinder mod Strand, og Stormen udgaar af Bierghulerne: saalænge skulde mine Sange tone paa Mennekens Læber, saalænge skal mit Navn vandre over Jorden, og det skal klinge høiere med hvert Aarhundrede, der svinder, og selve Sønnen skal høre det paa sit balmuekrandsede Leie, saa Beundringen for mig og mine Sange trænger sig ind i dens Drømme.““

„Jeg vil endnu betro Dem mere,““ vedblev han kort efter, „den Mægtigste af disse Keisere har ogsaa bragt sin Datter med, det var netop hende, der skientede mig min Laurbærkrands, og hun er usigelig deilig, endnu deiligere end Franziska Waldstädten, og hun kommer ikke blot med sin Fader, men hun besøger mig ogsaa tit alene ved Stjernelys, eller naar Maanen kaster sit Skier ind i mit Værelse, og jeg er da det lykkeligste Menneſke, men, som sagt, det er noget, som endnu ingen maa vide.““

Forestillingen om de to Keisere var maaskee opstaaet ved Synet af de Vanvittiges Horvold, som han daglig var Vidne til, den fremmede Prindsesse derimod syntes at være en Skikkelse, der heelt opsteg af hans egen forvildede Phantasie.

„Dg dog, skulde De troe det,““ sagde han kort efter, „dog har jeg endnu meget mørke Stemninger og

forunderlige Anfegtelser; og der er inderst i mit Væsen en dunkel Grund, for hvilken jeg ordentlig forstrækkes, ja — hvad der er saa urimeligt, at det næsten grændser til Vanvid — jeg har midt i min Herlighed Diebliske, hvori hine Keisere forsvinde, ligesom Luftbilleder, for mine Dine, og hvori selv den deilige Prindsesse blegner og forbandler sig til et Spøgelse, som jeg kunde blive bange for.“

„Men ellers, naar slige Anfegtelser ikke plage Dem, saa er De vel fuldkommen vel tilfreds?“ spurgte jeg.

„I det mindste burde jeg være det,“ svarede han; „thi hvilken høiere Værelse kan vel erhverves af nogen Dødelig, end den, der blev mig til Deel! Men dog føler jeg det undertiden med Smerte, at Tidens Strøm, der bærer mit Navn paa sin Overflade, ikke kan vende tilbage til sit Udspring, at de foregaaende Secler ikke have kiendt mig, at de første Menneſker, de gigantiske Slægter ved Dagens Begyndelse, de gamle hændede Konger og Helte og de henvisnede Jomfruer, for hvem hine Helte kæmpede, at alle disse ikke have hørt min Ros. Ja,“ blev han ved, og en vild Flamme glimtede i hans Dine, da han udtalte de forvildede Tanker, „tidt har jeg stirret ud i Luften og sukket over, at Maanen og Solen ikke vilde bøie sig for mig; og de blege Sybsierner, den funklende Orion syntes mig Oprørere i mit Rige; thi de vandrer rolig ved Midnat og glimte koldt i deres høiere Sphærer,

uden at agte paa mig. Og selv her paa Jorden færdes den dumme, den aandløse Dyreverden og stirrer paa mig med sløve Blik, uden at kiende og beundre mig; see, det ere de Tanker, der endnu pine mig midt i min Herlighed!""

Kort efter tog jeg Afsted med ham; men da jeg var kommen nogle Skridt bort, hørte jeg endnu hans dybe Suk. ""Bee mig!"" sagde han, ""hvad nytter vel al min Glands! I kiende mig dog ei, I Stierner, I vide intet om min Birken!""

""Han er egentlig ikke stort galere nu, end han var, dengang han ansaaes for at have sin fulde Forstand,"" sagde Wagner, efterat have læst dette Brev.

For Resten bragte Wagner det ved Hielp af sin Indflydelse saavidt, at Eginhard blev behandlet med den største Omsorg, og at han ikke manglede nogen af de Bequemmeligheder, som man paa hiint Sted kunde forskaffe ham.

Tiende Capitel.

Da den sidste Deel af denne Fremstilling neppe ret kan forstaaes uden i Forbindelse med tidligere Begivenheder : saa ville vi her, hvor vi dog have naaet et Slags Hvilepunkt i Fortællingen, indfrie vort Løfte og meddele en Udsigt over Fru v. Mandeslohs Historie.

Hvad vi vide om hendes Ungdomsliv oplyses bedst ved et Par Breve, som hun selv tilskrev sin Veninde Fru Sarnen. Den sidste Deel af vor Beretning derimod grunder sig deels paa Margrethes Tilstaaelser, deels paa flere Efterretninger, som Maurice har meddeelt.

Clara Mandeslohs Historie.

Clara Mandesloh til Fru Sarnen.

Den 20de Mai 1791.

Jeg har aldrig fortalt Dem mit Løvnetsløb, siger De, og det havde jeg dog saa vist lovet Dem. Jeg tilstaaer gierne min Brode, og da jeg nu har forsømt Lei-

ligheden, medens De levede i vor Egn, saa vil jeg her ved en skriftlig Bekiendelse stræbe at affsone min Synd. Disse Blade ere imidlertid skrevne for Dem alene, og den bittere Dval, jeg har lidt, er tillige min dybeste Hjemmelighed, med hvilken den nysgierrige Verden intet har at bestille.

I min tidligste Barndom blev jeg udelukkende opdraget af min Moder, som jeg elskede usigelig høit, og der sikkert ogsaa fortiente min Kiærlighed. Min Fader derimod var mig næsten fremmed; thi han levede ikke hos os, men ved Hoffet i Baiern, hvor han ved Hielp af Familieforbindelser vidste at skaffe sig en betydelig Post. Min Moder havde ogsaa ledsaget ham til München, men da den skarpe Luft paa dette Sted syntes farlig for hendes Sundhed, saa vendte hun snart tilbage til hans Fædrenes slot ved Rhinen, hvor han i de første Aar sielden fandt Leilighed til at besøge hende.

Min Moder yndede ikke Udspredelser; desuden var det hendes Overbeviisning, at den unge Plante, hvis den skulde tribes, burde udvikle sig i Stilhed. Derfor besøgte vi kun sielden Selskaber, og jeg levede for det meste hjemme paa vort Slot, hvor hun selv nogle Timer daglig underviste mig. Naar Underviisningen var forbi, kunde jeg lege saameget jeg vilde, disse Aar erindrer jeg derfor ogsaa som de lykkeligste i mit hele Liv.

Men uagtet den fornemme Verden dengang var mig

en luffet Bog, saa levede jeg dog ikke ganske uden Omgang med Mennesker; thi næsten alle de simple Folk paa og om Slottet bleve mine Venner.

I Selskab med min Moder, der var meget from og velgiørende, besøgte jeg ogsaa tidt de Fattiges Boliger og lærte saaledes tidlig at kiende Menneskenes Nød. Endog i Fængslerne fulgte jeg hende og gysede da, naar jeg saa de Ulykkelige, der vare skilte fra Himlen og den fri Luft, ja tidt endog lænkede paa Hænder og Fødder. Billedet af deres vilde Ansigtstræk trængte sig undertiden selv ind i mine Drømme; men hvad der meest forbausede mig var, at ogsaa disse Mennesker havde deres glade Dieblis, og at de endog kunde juble af Henrykkelse over de Gaver, min Moder rakte dem.

Det Forunderlige udøvede allerede tidlig en stor Magt over mig, og jeg lyttede med megen Begierlighed til alle Slags Eventyr og selsomme Sagn, hvoraf ogsaa min Moder, der kiendte mange Historier om de gamle Ridderborge ved Rhinen, meddeelte mig en stor Mængde. Af disse Fortællinger sammensatte jeg en Drømmeverden, der dannede en stærk Modsætning til al den Glendighed, som Virkeligheden viste mig.

Det er vel muligt, at min Phantasie derved altfor eensidig udvikledes paa de andre Sæleevners Beføstning. Saameget er vist, at jeg allerede tidlig sølte mig til Mode, som om jeg ikke hørte ret hjemme her paa Jorden;

ja mangen Gang, naar jeg befandt mig alene i Mørket, meente jeg at høre Vunderiget, der brusede og skummede, ligesom et fiernt Ocean, imod Jordens Kyster; Skyerne forekom mig da ligesom lette bevingede Luftvæsener, der bragte Budskab fra en fremmed Verden; Stierne syntes at betragte mig med levende Bine, hvori Billeder af en gylden Fremtid malede sig. Overalt fornam jeg Løfter, Tegn, Henpegninger, Vink om noget Hemmeligt, som jeg ikke begreb, og hvori jeg dog anede, at mit egentlige Liv havde hienme. Ja selv Himlen stod for min Phantasie, som et uhyre Bæger, hvilket Vunderne havde vendt imod Jorden, og hvoraf Drømmenes Bande hver Nat nedsløde og forfriskede den smægtende Siæl.

Et Midtpunkt, der gav min Phantasie en bestemt Retning, fandt jeg dog i Religionen. Denne kunde maaskee ogsaa have knyttet mig nærmere til den større Menneſkesreds, hvis ikke min i øvrigt fortræffelige Moder havde ført et saa indsluttet Liv, at hun, uagtet hun selv fandt sin højeste Trost i de religiøse Sandheder, dog sielden besøgte nogen Kirke. Hver Dag derimod forrettede hun sin Andagt i vort lille Capel, hvor en i Nærheden boende Geistlig læste Messen, og hvori han tidt ogsaa prædede for os. Da vi saaledes fandt alt, hvad vi trængte til, ligesaa det Høieste til det Laveste, i vor egen indskrænkede Kreds, saa savnede vi kun lidet Omgangen med den øvrige Verden.

Saaledes levede jeg til mit tolvte Aar. Paa denne Tid tog min Fader, der var misfornøiet over en formeentlig Tilsidesættelse, sin Afsted fra det bayerske Hof og vendte tilbage til sit Slot ved Rhinen. Ved hans Ankomst fik vort hele Forhold et forandret Udseende, og idelige Besøg og mangfoldige Udspredelser traadte nu istedenfor vort tidligere stille Liv.

Jeg var i den paafølgende Tid ofte Bidne til Dytrin, hvori min Moder inderlig bad om Tilladelse til at blive hjemme fra Selskaber; men uagtet min Fader elskede hende og ellers gierne søiede sig efter hende, saa satte hun dog kun sielden dette sit Ønske igiennem. Jeg saa hende da tidt sælde Taarer paa sit eensomme Kammer, og disse saakaldte Forlystelser, hvori hun mod sin Villie maatte deltag, bleve for hende Kilden til megen Kummer og Smerte.

Hvor tidt maatte jeg ikke i mit Liv erkiende, at hverken vore Mangler eller vore Fortrin tilhøre os alene; men at de forskielligste Mennesker arbeide paa at udvikle dem. Hvad vore Fædre erhverve, det bliver medfødt i os, skiondt naturlighvis kun som Drift eller Tendens. Fortidens og Nutidens Slægter række hverandre Haanden, og dybt ned i kommende Aarhundreder ville vore Feil og vore Dyder naae. Herpaa er det vel tildeels, at Læren om Arvesynden beroer, men som Modsatning hertil gives der ogsaa arvede Fortrin og Fuldkommenheder; ja for mig indeholder den Tanke en stor Trøst, at vi saa

ledes bære en Verdens Kamp og Stræben og en Verdens Synd og Skrøbelighed i os. Hvor betydningsfuldt bliver ikke saaledes den enkeltes Liv! Han staaer eller falder nu ikke ved sig selv alene; men kun i Sammenhæng med den Verden, hvoraf han er et Led, og hvori han sammenknytter Fortid og Fremtid, og i det han arbejder paa sin egen Fuldkommenhed, bidrager han tillige til kommende Slægters Udvikling.

Hvad mig angaaer, da havde jeg arvet langt meer efter min Moder, end efter min Fader. Den Gang til Gensomhed og Ulyst til det selskabelige Liv, der hos hende var en virkelig Sygdom, deelte jeg saaledes i fuldeste Maal, og hvormeget jeg end for Resten kan takke hende for, saa maa jeg dog betragte hiin Skyhed, med hvilken hun har smittet mig, og hvoraf jeg i enhver fremmed Kreds føler mig betagen, som en stor Ulykke; i det mindste har den mangfoldige Gange forstyrret min Fred og min Sindsro.

Noget Tid efter min Faders Hiemkomst blev min Søster Gabriele født. Et Aar tidligere døde min tro Moder. Dette Dødsfald traf mig, som et Lynslag af klar Lust, dog kom det ikke saa uventet for de andre, som for mig; thi Lægerne havde allerede for lang Tid siden hos hende erkendt et Anlæg til Bryllsvaghed. Dette udviklede sig nu i Følge den forandrede Levemaade og den Nattevaagen, som de hyppige Selskaber medførte, til

en virkelig Sygdom, for hvilken min stakkels Moder blev Offeret.

Sorgen slaaer ellers vanskelig Rodder i det unge Sind, den friske Natur, der befinder sig i sin Udvikling, tillader det kun sielden. Hos mig var dog Forholdet anderledes, jeg elskede min Moder af mit inderste Hierte og var desuden tilbøielig til tungsindige Betragtninger over mig selv. Det Saar, jeg ved hendes Død modtog, blødede derfor meget længe, og selv da det lægedes, efterlod det et dybt Ar for mit hele Liv.

Dermed vil jeg dog ikke sige, at jeg sørgede uden Ophør; tværtimod kunde jeg, da nogen Tid var gaaet, med tilsyneladende Munterhed udføre mine Forretninger. Min Sorg lignede Omkvædet i vore gamle Viser; de enkelte Vers deri kunne dreie sig om de forskielligste Gienstande, men bestandig kommer dog ved Versenes Ende det samme Omkvæd igjen. Saaledes kunde ogsaa jeg henrives af de forskielligste Interesser, og, som det syntes, glemme min Smerte, men hver Gang jeg var alene, vendte dog den melankolske Grundstemning tilbage.

Kun een Gang saae jeg min Moder som Liig. Det var kort efter hendes Død, i hiint Tidspunkt, hvori Opløsningen endnu ikke er indtraadt, og hvori den bortgaaende Mand har efterladt et Udtryk af Befrielse i Ligets Afsyn. Midt i min Smerte følte jeg dog dette, og jeg maatte da

tænke paa et lille Eventyr, som min Moder selv engang fortalte mig.

„Naar de Godes Siæle forlade Legemerne,“ sagde hun, „saa ile de strax til Paradiset, hvor de slumre den første Nat efter Døden. I denne Nat udslettes hvert Nag og hver Bitterhed af deres Indre, og de gienvinde da de første Menneſkers Fred og uskyldige Barndom. I denne Nat udfoldes ogsaa Vingerne, der skulde bære dem ind i Evighedens hviere Boliger; ja medens denne Slummer varer, kommer der endog en stille Fred over de forladte Legemer, og en Aelse om Salighed fortrænger da det Gyselige i Døden, hvilket enhver kan see, der nogle Timer efter Siælens Bortgang betragter de døde Lærninger.“

Den 22de Mat.

Min Fader var meget stærkt bildet i sin Stands Fordomme. Da han nu desuden under Bestyrelsen af sit Hofembede havde vant sig til at betragte den ydre Form og Anstand som en Sag af største Vigtighed, saa kunde han ikke være tilfreds med den Opdragelse, min Moder gav mig. Saalænge hun levede, fordrede han dog kun enkelte Opoffrelser med Hensyn paa de selskabelige Forhold; men neppe var hun død, før han ganske forandrede hendes Opdragelsesplan, og der ankom snart en fransk Gouvernante, under hvis Veiledning jeg skulde indhente, hvad der hidtil var bleven forsømt.

Den største Deel af min Tid benbragte jeg nu paa min Gouvernantes Børrelse med Lectier og Øvelser af forskjellig Slags. I Dands, Musik og finere Haandsarbejder fik jeg daglig Underviisning. Da jeg havde stor Lyst til at male, saa modtog jeg ogsaa Veiledning heri. Ligeledes lærte jeg forskellige Sprog, hvoriblandt især det franske blev dreven med stor Iver; ja efter nogen Tid talte min Fader kun sjelden Tydsk til mig, og næsten alle vore Samtaler bleve førte i det franske Sprog.

Megen Tid gik ogsaa hen i Selskaber, til hvilke jeg blev smykket med mangfoldige Kostiigheder og maatte klæde mig langt rigere, end jeg ønskede. Naar jeg saaledes var pyntet, lod min Fader mig som oftest komme ind i sit Børrelse, hvor han betragtede mig nøie, og hvis jeg da behagede ham, trykkede han et Kys paa min Pande og sagde: „Allez mon enfant & soyez aimable!“ Men denne Elskværdighed, der var ham saa vigtig, kunde jeg, hvormeget jeg end ønskede det, aldrig ret erhverve. Jeg opfyldte for Næsten, hvad han forlangte, jeg besøgte alle de glimrende Cirkler, han ønskede, men jeg kiedede mig deri. Jeg spillede og sang i Selskaber paa hans Opfordring; men det Liv og den Lyst, hvormed jeg udviklede mine Talenter hiemme, manglede nu aldeles. Heller ikke kunde jeg tale saa flydende og let om alle de Bagateller, hvorom Conversationen dreiede

sig, som min Fader forlangte, og ligesaa tilfreds, som han ofte var med mig, før jeg traadte ind i en slig Cirkel, ligesaa misfornøiet var han almindelig, naar vi fiorte bort derfra. „Jeg bliver haardt straffet for min Estergivenhed imod din Moder,“ gientog han da tidt, „hendes Sky for den selfabelige Verden har desværre smittet dig, og maaskee vil dette være den Kilde, hvorfra Forvirring og Smerte vil udgaae over dit Liv.“

Med de saakaldte simple Folk maatte jeg efter min Moders Død paa ingen Maade omgaaes, og ethvert Besøg i Bøndernes Hytter, ja enhver længere Samtale med Slottets Tienere var mig aldeles forbudt. Jeg glemmer aldrig min Forundring over min Faders Ord, da jeg kort efter hans Hiemkomst venlig hilsede et Par forbigaaende Dagleiery. „Du er en Dame af Stand,“ sagde han, „det passer aldeles ikke for dig at hilse paa underordnede Personer, end mindre bør du være den, der hilser først.“ Jeg stirrede paa ham, som om han havde talt et ubekiendt Sprog til mig, og det varede længe, før jeg lærte at begribe, hvad han egentlig meente.

Men uagtet slige Indskrænkninger i min Frihed vare mig meget ukiære, saa fandt jeg mig dog deri uden Modstand; thi fra det Dieblis da min Fader selv tog sig af min Opdragelse, forlangte han en saa uindskrænket Lydigbed og vidste saaledes at vænne mig dertil, at det aldrig faldt mig ind at sætte mig op imod hans Villie.

Kun i Stilhed sukkede jeg over den Tvang, hvor-
under jeg levede, og jeg erindrer endnu et Digt, som jeg
dengang lærte, og som jeg ofte med Beemod sang, uden
Tvivl fordi det i simple Træk skildrede en Stilling, der
havde noget tilfælles med min egen. Det indeholder en
Prindsesses Klager over den Vold, der udøvedes mod
hendes naturlige Følelse, jeg vil her affskrive det til Dem.

En Prindsesses Klagesang.

Jeg kender lidet kun til Bierg og Dale
Og hører Nattergalen meest i Buur,
Jeg veier Ordet ud i gyldne Sale,
Da figer man: „Prindsessen giver Cour.“

En pyntet Skare staaer da ved min Side,
Der, naar jeg taler, bukker fast til Jord,
Men den, som jeg af alle bedst kan lide,
Med ham jeg aldrig vexler meer et Ord.

Og naar jeg modig ønsker helst at hvile,
Da maa med Anstand jeg til Dandsen gaae
Og naar jeg kieder mig, da maa jeg smile,
Og naar jeg sørger, glad jeg synes maa.

Og vil i Mark og Eng jeg eensom vandre,
Da neier dybt en Dame paa min Bei
Og figer: „Sligt kan passe for os andre,
For Eders Høihed dog det passer ei.“

Til den, jeg aldrig saae, jeg snart bli'er bunden,
En mægtig Herre fæstede mig til Brud;
Men den, jeg elskede meest, han er forsvunden
Og uden Hiem i Verden dreven ud.

Har da en Kongedatter intet Hierte!
 Kan Diademer køle Blodets Brand!
 Snart glimte tusind Fakler ved min Smerte,
 Naar jeg skal sælges til et fremmed Land.

Derfor jeg græder ofte paa mit Kammer,
 Naar Stiernen slukker sig ved Lunas Fied,
 Og ud i Natten seer jeg, hvor hun flammer,
 Det blege Barn, der ei af Elskov veed.

Ja hvorfor Lunas Ild er bleg at flue,
 O, det jeg fatter, det jeg grant forstaaer!
 Thi hun er Dronning jo paa Himlens Bue,
 Og det er koldt og eensomt, hvor hun gaaer.

En Dag hørte min Fader mig synge denne Sang i Slotshaven, uden at jeg anede hans Nærværelse. Da den var endt, traadte han frem og erklærede meget alvorlig, at han ikke ønskede, jeg skulde synge slige Sange. — „Men klager da denne Prindsesse ganske med Uret?“ vovede jeg at spørge. — „Et Slags Grund til Klage har hun vel,“ svarede han, „men kun naar hun betragter sin Stilling fra det allerlaveste Standpunkt. En saa høitstaaende Person bør imidlertid føle sin Børdighed; hun skal ikke give efter for sin Drift, for sin lavere Natur, hun skal tværtimod bringe sig selv og sine Døfter som Offer for det Heles Vel. Til Giengjæld herfor vinder hun vel ikke den lavere Lykke, ja neppe engang den lavere Moderglæde; men derimod vorder hun Moder for et heelt Folk, og selv ufødte Slægter skulle af hendes

Naand modtage de rigeste Gaver; og jo større Offere hun herfor bringer, jo større Selvbeheerskelse hun lægger for Dagen, desmere hæver hun sig over sin Omgivelse, desmere godtgjør hun sin Adkomst til den Plads, hun beklæder. Tro mig, min Datter!“ vedblev han, „der er meget, som faaer Navn af Fordom, meget, som en overfladisk Forstand i vor Tid bryder Staven over, hvilket dog vil vedblive, fordi det har sin Rod i Selskabets inderste Helligdom; og det er i det mindste vist, at ingen høitstaaende qvindelig Natur kan opoffre den strengere Anstand, uden med Tiden alvorlig at straffes derfor.“

Jeg forundrede mig høilig over denne Tale; thi ellers pleiede han kun med saa Ord at tilkiendegive sin Villie, uden vidtløftig at angive Grunden, hvorpaa denne Villie støttede sig.

„Du tænker vel, at disse Bemærkninger kun lidet vedkomme dig,“ sagde han, „og dog angaae de dig nærmere, end du troer. Du er rigtignok ingen Prindsesse, men du tilhører desuagtet en ædel Stamme, og du har derfor alvorlige Pligter, som det paaligger dig at opfylde. Der gives en streng Form, om du saa vil kalde den, under hvilken du maa bøie dig; der gives en Anstand, en ædel Selvfornegtelse, hvorfra du vanskelig kan unddrage dig. Og hvis du ikke desmindre rober det, hvis du, for at tilfredsstille et eller andet heftigt Onske, overskrider den Kreds, der er dig anvist, hvis du — selv om det

er i Følelsen af en indre Mangel, der gjør dig mindre skiftet til din Plads — undslaaer dig for det, din Stilling fordrer, da skal du visselig føle Virkningen deraf, og du skal engang, naar du overskuer dit Livs Sammenhæng, bittert angre din Ubefindighed."

En Liighed fandtes der i det mindste mellem mig og hiin Prindsesse; thi ogsaa jeg skulde forenes med en Mand, som jeg endnu aldrig havde seet. Hans Navn var Carl Theodor Mandesloh, han var min Fætter i tredje Led og omtrent sex Aar ældre end jeg. Han besad ingen Formue, men da han var den eneste yngre Descendent af vor Familie paa Mandssiden, og da min Fader ovenikøbet billigede hans Grundfæmninger, saa havde han allerede tidlig bestemt ham til sin Ewigersøn.

Jeg var noget over sytten Aar, da Carl Mandesloh, eller Fætter Charles, som min Fader kaldte ham, afslagde sit første Besøg paa vort Slot. Han valte dengang just ingen sympathetiske Følelser hos mig; thi uagtet hans Træk syntes mig smukke og hans Ydre temmelig fordeelagtigt, saa var der dog en saa stor aristokratisk Kulde udbredt over hans Væsen, at jeg følte mig beflemt og forlegen i hans Nærverelse. Hertil bidrog vel og for en Deel min Gouvernante, der allerede tidligere havde omtalt Fætter Charles i en saa betydningsfuld Tone, at jeg, uden ret at vide hvorfor, blev betagen af et Slags Angst, hver Gang jeg saae ham.

Nogle Dage efter hans Ankomst indtraf en Hændelse, der, hvor ubetydelig den end var, dog dengang gik mig nær til Hierte. Jeg spadserede en Aften med den lille Gabriele i den Skov, der omgiver Slottet Mandesløb. Mod Sædbane fulgte min Gouvernante ikke denne Gang med os. Fætter Charles havde den hele Dag været paa Jagt. Neppe vare vi komne nogle hundrede Skridt fra Slottet, da vi hørte et Skud, og strax efter styrtede en hvid Due blodende for vore Fødder. Den lille Gabriele udstødte et smerteligt Skrig; thi det var hendes Indlingsdue, som Skuddet havde truffen. I samme Dieblif traadte Fætter Charles frem med sin Bøsse. „Jeg beder om Forladelse,“ sagde han, „jeg vidste ikke, at denne Due var Dem saa kjær; jeg havde den hele Dag intet skudt, og den nærmede sig saa dristig, at jeg ikke kunde modstaae Fristelsen.“ — Efter disse Ord hilste han og gik, men jeg følte en inderlig Bitterhed imod ham; thi jeg var ret barnagtig i de Dage, og den saarede Due var mig næsten ligesaa kjær, som den var Gabriele selv.

Siden fortalte min Gouvernante mig, at det virkelig var gaaet ham til Hierte, at han saaledes havde bedrøvet os; men uagtet han ogsaa selv lidt efter forsikrede mig om det samme, saa fandt jeg dog noget saa Koldt og Afmaalt i hans Undskyldning, at endog denne bidrog til at fjerne mit Hierte fra ham.

Efter fiorten Dages Forløb tog Fætter Charles

Afsked og begav sig paa en Udenlandsreise, der, som min Fader sagde, var nødvendig til hans Dannelse, og der varede omtrent halvtredie Aar.

Den 23de Mai.

Da jeg har lovet at tilstaae Dem alt oprigtigt, saa tør jeg vel heller ikke skjule mine Svagheder for Dem.

Kort efter Charles's Bortreise gjorde jeg Bekendtskab med et ungt Menneſte, hvis hele Væsen i høi Grad tiltalte mig. Det var en Maler ved Navn Adolph Richter, der, uagtet han nedstammede fra borgerlige Forsædre, dog fandt en meget venlig Modtagelse hos Omegnens Adel. Jeg saa ham i flere Selskaber og bemærkede med en hemmelig Glæde, hvorledes han greb enhver Leilighed til at nærme sig til mig; ja det forekom mig, som hans sorte Dine, naar vi vare sammen, med en stærmerst Ild søgte mine.

En Aften bleve flere af hans Malerier fremviste. De vidnede alle, som mig syntes, om et meget usædvanligt Talent. Kort efter nærmede han sig til mig. Han havde med Glæde hørt, sagde han, at ogsaa jeg dyrkede hans Kunst. Da jeg henlede Tale paa hans egne Malerier, bemærkede han, at han manglede Skole og grundigt Studium. „Men jeg er endnu ung,“ frøiede han til, „jeg besidder tillige nogen Formue, derfor haaber jeg med Tiden at indhente det Forsømte.“

Under denne Samtale bad han mig ogsaa om, at

han maatte male mit Portrait. Dette havde jeg gierne tilladt; men min Fader afflog det aldeles. „Naar du skal males,“ sagde han, „da skal det skee af en Meister og ei af en slig ubekiendt Person.“ Og kort efter lod han sig endog negte hiemme, da Adolphy Richter vilde aflægge ham en Visit.

Hvor strengt min Fader holdt over sin Stands Værdighed, maa jeg dog her give Dem et Exempel paa. Engang foretog jeg en Reise til Köln med ham. Han havde egentlig helst reist til Lands; men da jeg bad ham derom, tog han Pladsen paa Ahindiligencen. Blandt Passagererne bemærkede jeg ogsaa Adolphy Richter. Om Hændelsen havde ført ham hid, eller om han havde erfaret noget om min Reise, veed jeg ikke. Veiret var temmelig koldt, men dog foretrak jeg at sidde i fri Luft; min Fader derimod, der endnu ikke vidste, at Adolphy Richter var tilstede, gik ned i Kabytten og lod kun en Diener blive tilbage til min Opvartning. Efter nogen Tid traadte den unge Maler, der hidtil havde holdt sig i ærbødig Afstand, nærmere og spurgte mig, om jeg ikke frøs. Da jeg tilstod, at jeg frøs lidt om mine Fødder, hentede han strax en meget smuk og rigt fodret Kasse og sæbte den omkring dem. Jeg takkede ham venlig for hans Godhed. Kort efter kom min Fader tilbage. Næppe saa han Kassen og hørte, hvad der var foregaaet, før han kaldte paa Dieneren, der hurtig nærmede sig. „Gent

et Teppe til Frøkenens Fodder!" sagde han da saa høit, at Adolph Richter kunde høre det, „og giv denne Herre sin Kappe tilbage!" Dette skede iøieblikkelig, og min Fader veg nu paa den hele Reise ikke fra min Side, saa jeg alene med et venligt Blik, men ikke med et eneste Ord kunde bevidne den unge Maler, hvormeget jeg misbilligede min Faders Opførsel.

Efter en tidligere Bestemmelse skulde min Gouvernante følge mig, hver Gang jeg gik udenfor Slotshaven. Dette forsomte hun heller aldrig, naar hun befandt sig vel; men da hun var svag af Helbred, saa spadserede jeg dog ogsaa tidt alene. Dette fandt især Sted efter min Hiemkomst fra Köln; thi da faldt hun i en svær Sygdom, saa hun i lang Tid maatte holde Sengen. Paa en af de eensomme Vandringer, jeg dengang foretog, mødte jeg til min store Overraskelse Adolph Richter, der strax standsede og bevidnede mig sin Glæde over at han endelig engang traf mig. „Alt længe burde jeg have forladt denne Egn," sagde han, „jeg blev kun, fordi jeg ønskede at eie Deres Portrait, og det syntes mig, som jeg ikke kunde tage bort, før dette mit Ønske var opfyldt."

Jeg blev meget forlegen ved disse Ord, imidlertid svarede jeg ham dog med Venlighed, og jeg veed ikke, hvordan det gik til, men før vi skiltes ad, havde jeg halet lovet ham, at jeg næste Dag vilde vende tilbage, før at opfylde hans Ønske.

Uagtet Tanken om dette Stærnemøde fyldte min Siæl med Febergysen den hele Nat, saa indfandt jeg mig dog virkelig dertil. Richter havde bragt sine Malersredskaber med, og han begyndte strax at udkaste mit Portrait. Flere Gange mødtes vi saaledes i Skoven, uden at nogen mærkede det; da vi mødtes fjerde Gang, var Portraitet næsten fuldendt, og — De maa tilgive en ung Pige lidt Førfængelighed — jeg fandt det virkelig selv meget smukt; maaskee havde han ogsaa smigret mig, skiondt det efter hans Forsikkring kun var en mat Copie af en langt skionnere Original.

Denne Gang blev vor Samtale varmere, end den nogensinde før havde været; endelig tilstod han mig ligesom sin Kiærlighed, og skiondt jeg intet Bestemt svarede derpaa, saa har dog sikkert mit Haandtryk og mit Blik robet meer, end jeg selv ønskede, han skulde vide.

Men al! det var bestemt, at vi ikke oftere saaledes skulde mødes. Den næste Dag søgte han mig forgieves; thi en af Slottets Tienere havde bemærket vor sidste Sammenkomst, som han da strax angav for sin Herre.

Uagtet min Fader nu dieblisklig gav dette Menneske sin Afsked med den Erklæring, at han ingen Angiver vilde have i sin Tieneste, og at jeg intet havde foretaget, hvortil jeg ikke havde hans Tilladelse: saa blev jeg dog fra dette Dieblik af sat under den strengeste Opfølgning, og

en Tiener maatte ledsage mig, hver Gang jeg blot fiernede mig nogle Skridt fra Slottet.

Hemmelig maatte jeg desuden aflægge det nøiagtigste Regnskab for alt, hvad der var foregaaet mellem mig og Adolph Richter. Ved samme Leilighed blev det mig ogsaa betydet, at Charles Mandesloh var den for mig bestemte Brudgom. „Men i ethvert Tilfælde,“ vedblev min Fader, „vilde den blotte Tanke om en Forbindelse mellem dig og den unge Maler være saa latterlig og urimelig, at den kun maa betragtes som en Grille af et Barn, der intet Begreb har om sin Stilling.“

Jeg var allerede saa vant til Lydighed, at jeg, til Trods for mit Hjertes Følelse, ikke vovede den mindste Indvending mod min Faders Ord, og mine Taarer vare mit eneste Svar derpaa. Ja hvad der smertede mig allermæst, jeg blev endog tvungen til at skrive et Brev, som min Fader selv dicterede, og hvori jeg ikke blot maatte berøve den unge Maler alt Haab, men hvori jeg desuden paa det alvorligste maatte opfordre ham til at sende mig mit Portrait og til derefter, saasnart som muligt, at forlade den Egn, hvori jeg opholdt mig.

Siden hørte jeg ogsaa, at han, uden Tvivl efter flere mislykkede Forsøg paa at samles med mig, havde forladt Bonn, mit Portrait sendte han mig imidlertid ikke.

Hans Vortreise gik mig saa nær til Hjerter, og jeg sølte mig saa forladt og ulykkelig derved, at jeg helst

harde opgivet den hele Verden og var gaaet i et Kloster. Min høieste Trøst i de Dage var den lille femaarige Gabriele, der hang ved mig med sin hele Siæl, og der ofte saae paa mig med et Blik, som om hun forstod min Sorg. Tidt sang jeg da, naar min Fader ikke kunde høre det, den ulykkelige Prindsesses Klagesang, som jeg accompagnerede paa min Guitar, og som hun ledsagede med sin spæde Stemme, og det hændtes ikke saa sielden, at min Nøst gvaltes i Taarer, før vi havde sunget Sangen til Ende.

Før Næsten lagde jeg mig dengang endnu ibrigere end før efter at male; thi det syntes mig, som om denne Kunst var det eneste Baand, der endnu forbandt mig med ham, fra hvem de fiendtlige Forhold udvortes havde skilt mig.

Elleve Capitel.

Clara Mandeslohs Historie.

(Fortsættelse).

Clara Mandesloh til Fru Sarnen.

Den 13de Juni 1794.

Med Hensyn til mit senere Liv vilde vel især en mundtlig Fortælling være paa sin Plads, og hvis De behøvede noget videre Beviis paa min Tillid, saa kunde De finde det deri, at jeg betroer Dem disse Begivenheder skriftlig.

De maa for Næsten ikke undre Dem, hvis denne Fremstilling paa enkelte Steder bliver noget kort; thi heri maa jeg lade min Hukommelse raade, der ikke altid staaer mig saa godt bi, som jeg ønskede det.

Neppe var Charles Mandesloh kommen hjem fra sin udenlandske Reise, før vor Forlovelse høitidelig i et stort Selskab erklæredes, og kort efter blev, uagtet min

Lydigbed kostede mig mangfoldige Taarer, vor ægte-
skabelige Forbindelse fuldbyrdet.

Har for Næsten Charles, som min Gouvernante
paaastod, tidligere funden Behag i mit Ydre, saa sølte han
dog sikkert aldrig nogen Kærlighed til mig, og det var
saaledes ikke denne Lidenstkaab, men ganske andre Hensyn,
der forenede os.

Jo mere jeg imidlertid lærte Verden at kiende, des-
bedre indsaae jeg ogsaa, at jeg her kun delte den almin-
delige Lod; thi naar jeg næiere undersøgte den Grund-
vold, hvorpaa de fleste Ægteskaber vare byggede, selv de,
der syntes indgaaede uden Tvang, da fandt jeg, at ogsaa
disse som oftest vare Frugter enten af Beregning, eller
af Paarørendes og Benneres Forestillinger, eller af et
Selvbedrag, en flygtig Foreelskelse, hvori Phantasien spil-
lede en langt større Rolle end Hjertet, og de Ægteskaber,
der grundede sig paa en dyb Sympathie, paa en sand og
inderlig Tilbøielighed, syntes mig kun at være saare faa.

Og dog var det, da jeg saaledes boiede mig under
min Faders Villie, min alvorlige Hensigt at udrydde
hver Levning af min tidligere Følelse og om muligt at
tvinge mig selv til at elske Charles; ja jeg troer virkelig,
at han dengang havde vundet mit Hjerte, hvis han blot
selv havde brudt sig noget derom.

Men af, det gjorde han ikke! Ja jeg havde neppe
været forenet med ham i florten Dage, før jeg sølte, at

han egentlig ikke kiendte til Omhed, og jeg mærkede, at der var befæstet et svælgende Dyb imellem os, som jeg aldrig, selv med min bedste Villie, kunde overskride.

Ja, min tro Veninde! for Dem nytter det ikke at sliule det; thi De veed det dog alligevel. Jeg har staaet eensom og forladt, skiondt jeg var henkastet midt i den store Verdens Brimmel, og jeg har ikke været lykkelig, skiondt jeg havde nok af Rang og Rigdom, nok af glimrende Legetoi, og skiondt Mennesker, der ikke kiendte mine Savn, vel ovenikøbet have misundt mig min Lod.

Strax efter Bielsen reiste vi til München, hvor Charles, ved Hielp af min Faders Forbindelser, blev ansat ved Hoffet under Forhold, der med Tiden kunde bringe ham til de høieste Værdigheder, og hvor vi førte et temmelig anseeligt Huus, i hvilket den fornemme Verden meget ofte samlede sig.

Jeg maatte saaledes nu tiere end nogensinde vise mig i de Kredse, i hvilke jeg saalidet var kaldet til at spille nogen Rolle; her sad jeg da mangen Aften taus og stille paa min Stol og hørte vel og undertiden, hvorledes man hviskede ved min Side: „Det er Pygmalions Statue, som Gudinden endnu ikke har skienket Livet.“

Denne min Ubehjelpelighed vakte stor Misfornøielse hos Charles, der med Hensyn til de selskabelige For- dringer kun altfor meget sympathiserede med min Fader. „De sidder jo i Selskaber, som De havde en Jernstang

igjennem Ryggen," gientog han tidt, „og De forstaaer kun at vise Deres Talenter, naar ingen er tilstede, der kan vurdere dem.“

Lidt efter lidt lærte jeg dog at finde mig noget bedre til Rette i slige Selskaber, ja tilsidst kunde jeg selv med et Slags Liv tale især med Mænd om de Gienstande, der interesserede mig. Muligt er det imidlertid, at jeg her gik for vidt paa den anden Side, og at min Livlighed undertiden var altfor stor; i det mindste vandt jeg ikke Charles's Bifald derved, som nu vrededes ligesaa meget over min Tale, som for over min Tausshed; ja undertiden skede det endog, naar vore Giester havde forladt os, at de bittreste Optrin fandt Sted i de samme Sale, hvor den festlige Glæde og den selskabelige Munterhed nylig syntes at have bortmanet hvert Skyggebillede af Mismod.

Åh! hvor ofte har jeg da ikke siddet paa mit eensomme Kammer og bedet til Gud om Taalmod til at bære, eller Forsigtighed til at undgaac, hvad der skulde bæres eller undgaaes. Hvor ofte har jeg ikke med Taarer betragtet de Diamanter, der nylig smykkede mit Bryst, og hvis kolde Glands kun syntes mig en fattig Erstatning for min Ungdomsfred, der nu var forspildt. Sønnen, der saa tidt fløer fra den Bedrovedes Leie, har da ogsaa mangen Nat svigtet mig, og jeg bad tidt Gud om at ende mit Liv jo før jo heller.

Selv den Omstændighed, at Charles aldrig sagde Du, men bestandig De til mig, henpegede efter min Følelse paa det ubyre Svælg, der adskilte os; det klang mig som en bestandig Mindelse om, at vi vare hinanden fremmede i den inderste Siæl og aldrig kunde slutte nærmere Bekendtskab.

Imidlertid var jeg vel heller ikke selv saa ganske fri for Skyld. Hvor ofte kunde en Strid ikke undgaaes, naar man i rette Diebsk forstod at tie, naar man ikke lod et Par uforsigtige Ord springe over sine Læber! Men en fiendtlig Dæmon tvinger os til at sige sligt, og ved dette Par Ord rives Dæmningen bort fra den farlige Strøm, der nu vælter frem over sine Bredder og bortskyller vort Livs Fred og Tilfredshed.

Paa den anden Side var der en Skyhed for Charles i mit Væsen, en Frygt for at nærme mig til ham med Venlighed, som det var mig umuligt at overvinde.

Et Optrin fra hiin Tid, hvilket jeg endnu temmelig levende mindes, vil jeg dog her med saa Ord berøre.

Til vor Omgangskreds hørte blandt mange andre en meget smuk ung Kone, en Fru v. L., som gjorde stor Lykke overalt, og som ogsaa for en Tid havde fanget Charles, jeg derimod følte et Slags Antipathie mod hende, da jeg fandt noget Usandt og Unaturligt i hendes Væsen.

En Aften kom hun til os, klædt i den dybeste Sorg, og Slottet ved Rhinen. II.

talte vidt og bredt om sin store Smerte, da hun for fire Dage siden havde mistet et af sine Børn. Alle beklagede hende, og især stienkede Charles hende en varmere Deeltagelse, end han i mine Tanker burde. Efter at have grædt og talt om sit Barn en Times Tid, tog hun igjen Afsked og førte bort.

„Det er dog Skade for den yndige Kone,“ sagde en af de Tilstedeværende, „at hun skulde rammes af en saa stor Sorg.“ — „Jeg begriber kun ikke, hvorledes en Moder, der har mistet sit Barn, kan have Lyst til at gaae i Selskab nogle Dage efter,“ bemærkede jeg. — „Troer De da ikke, at hun virkelig sørger?“ spurgte man. — „Al jo,“ svarede jeg, „dog har min ringe Erfaring lært mig, at der findes Mennesker, der endog midt i deres dybeste Sorg tillige tænke paa det Udseende, Sorgen giver dem.“ — „Sorgen kan neppe give Fru v. L. et stionnere Udseende, end hun allerede har,“ svarede Charles. — „Al Menneskene ere falske, det er ikke saa forunderligt,“ vedblev jeg, „men disse Mennesker ere falske og ærlige i samme Diebtlig; thi hver Gang er virkelig Bedrøvelse fremlokker deres Graad, saa lægge de endnu nogle Taarer til, for at andre skulde see det.“ — „Naar Taarerne klæde dem saa godt, som de klæde Fru v. L., saa tager jeg dem det heller ikke ilde op,“ gienstvarede Charles, „i øvrigt har De maaskee Ret i Deres Bemærkning, og den viser da kun den sammensatte Malm, hvoraf Mennesket bestaaer.“

Dette sagde han med den bløieste Artighed, hvorefter han endog greb min Haand og trykkede et Kys derpaa, thi han vidste meget godt i Fremmedes Nærværelse at beherske sig selv; men dog var der tillige noget i hans Stemme, der viste mig, at han just ikke havde taget min Bemærkning vel op.

„Altsaa Fru v. L. sørger ikke paa den rette Maade over sit tabte Barn?“ sagde han noget efter, da vi vare blevene alene. — „Saaledes synes det mig,“ svarede jeg. — „Det er en Bebreidelse, man ikke kan gjøre Dem,“ vedblev han i en kold og bitter Tone; „thi De har intet Barn, som De kan sørge over.“ — „Nu, derfor behøver De ikke at spotte og mishandle mig,“ gien svarede jeg under en Strøm af Taarer. — „Ikke engang den almindeligste Egenkab, som en Kvinde skal have, besidder De,“ sagde Charles, „De kan ingen Børn faae, og Livets Kilde er fortørret i Deres Indersjte.“

Åh, De veed det vel, min Veninde! at Charles her traf det smmeste Sted i min Siæl, og det var nok især fordi hans Ord denne Gang skare mig saa dybt i Hjertet, at jeg husker dem bedre, end saa mange andre, der dog i Diebliffet saarede mig bittert nok.

Undertiden syntes dog Charles, hvilket maaskee var en Følge af den sammensatte Malm, hvoraf Menneffet efter hans egne Ord bestod, at føle et Slags Anger over sin Opførsel. I sliqe Diebliffe var han mindre

uventlig end ellers og sagde vel af og til et Par Ord til sin Undskyldning, men den ulykkelige Forlegenhed, hvori jeg led, forårsagede da, at jeg ikke benyttede disse Diebliske saaledes, som jeg burde, hvorfor de ogsaa i det Væsentlige ikke frembragte nogen Forandring i vort gien-
sidige Forhold.

Om hine Storme, der saa tidt forstyrrede vort Ægteskab, erfarede min Fader intet, og hans Tillid til Charles vedblev uforandret lige til hans Bortgang fra Jorden, der indtraf omtrent fire Aar efter mit Giftermaal.

Da Charles ikke fandt sig ganske tilfreds i München, saa tog han, efter min Faders Død, pludselig sin Afsked og besluttede nu at leve paa Borgen Mandesloh, der, tilligemed det dertil hørende Gods, efter en tidligere Bestemmelse blev overladt til os imod en passende Godtgjørelse til Gabriele.

Saa have vel elsket det Sted, hvor de først saae Dagens Lys, høiere end jeg. Allerede paa Weien derhen forekom Luften mig mere blaa, og Bladene mere fyldige, end i Baiern, hvor jo og de sørgelige Maaletræer opfyldte en stor Deel af Landet. Min Siæl jublede, da jeg saae Rhinen igien, og Duften af Himmets Skove kom mig i Møde, ligesom Erindringen om frundne, skion-
nere Tider.

O, min Veninde, hvilket forunderligt Trykleri er det ikke, der knytter os til vort Barndomsbiem! Af

Erindringen om den første Blomst, om den første Stierne, vi saae, om Fuldmaanens Billed i Bølgerne, af Mindet om vore første Drømme, om de Melodier, der klang ved vor Bugge, om en venlig Menneskestemme fra vore tidligste Aar, om en gisende Hund maaskee, hvis Nost vi hørte over Vandet, af slige Traade og tusinde andre, som Diet neppe seer, og hver i sig selv et intet, være Hiemmet's Afsker de Baand, der snoe sig ind i vore Hierte-rødder og aldrig bryde, saalænge Hiertet slaaer.

I Førstningen, da jeg kom hjem, syntes derfor alt mig ufigelig herligt, dog forsvandt ogsaa denne Nuus, og jeg kan ikke negte, at mangen Plads, som Indbildningskraften i det Fierne rigt havde udsmykket, tabte meget af sin magiske Belysning, da jeg saae den igien i Virkelighedens Land. Udskilligt var desuden forandret, Haven var om-
lagt, en Deel af Skoven var fældet, og deriblandt netop mine kiæreste Træer, flere af mine Bekjendte fandt jeg ikke meer; desuden begyndte der snart for mig i de selvstabelige Kredse, Charles samlede om sig, et Liv fuldt af Udspredelser, der virkede forstyrrende paa min tidligere Stemning, og der temmelig lignede det, vi havde ført i München.

Min største Glæde ved min Hiemkomst var, atter at samles med Gabriele, der dengang netop havde fyldt sit tolvte Aar og var en høist elskværdig Pige. Jeg haabede ganske sikkert, at hun nu skulde boe hos os, men dette

Haab blev ikke opfyldt; thi efter en Befaling, som min Fader havde efterladt skriftlig, blev hun sendt til en Cousine, der boede i Coblenz, og som han ansaae for bedst skikket, til at give hende den Dannelse, hun endnu manglede.

Min Fader døde i Maret 1789, og hans sidste Dage forbittreredes endnu ved Udbruddet af den franske Revolution. Læren om Friheden, om de almindelige Mennekerettigheder, om Folkets Souverainetet, der fandt saa stor Gienklang overalt, behagede ham ikke meget, og han kaldte den en falsk Viisdom; ja han blev saa opbragt over de idelige Anfald paa de privilegerede Stænder, at han, ligesom for at trodse Tidens Meninger, efterlod sig et Document, hvori han paalagde sin ugifte Datter, at hun, hvis hun ellers havde den mindste Erbødighed for hans sidste Villie, under ingen Betingelse maatte ægte nogen Borgerlig.

Dette Document indeholdt tillige den Bestemmelse, at hendes Svoger Charles skulde være hendes Værge, og at hun, selv efterat hun var bleven myndig, aldeles ikke maatte gifte sig uden hans Samtykke.

Den 15te Juni.

Kort efter vor Ankomst til Slottet Mandesloh besluttede Charles at besøge Badet i Aachen, og da han ønskede det, ledsagede ogsaa jeg ham derhen.

I Nachen lærte jeg en ung Dame at kiende, om hvem jeg sikkert flere Gange har talt til Dem. Hendes Navn var Natalie St. Ange, og uagtet hun i flere Aar havde levet hos en Tante i Brüssel, saa nedstammede hun dog fra en fransk adelig Familie og var født i Omegnen af Lille.

Hendes Træk vare ikke ganske regelmæssige, men hendes levende, udtryksfulde Ansigt, hendes veldannede Lemmer og deilige Figur og især den Ynde, der ledsagede hver af hendes Bevægelser, erstattede fuldkommen Mangelen af egentlig Skønhed. Hun dannede i visse Maader en stærk Modsatning til mig; thi det selskabelige Liv var hendes højeste Glæde, og da hun bevægede sig deri med saa megen Lethed og Gratie, og da hendes Talenter saa ganske passede derfor, saa kunde jeg naturligviis heller ikke tage hende det ilde op.

Uagtet vore Charakterer vare saa høist forskiellige, fattede hun dog, som hun idelig forsikrede mig om, en stor Godhed for mig, og hun kom mig ogsaa med saa megen Venlighed i Møde, at det virkelig vilde have været en urimelig Grille af mig, hvis jeg ikke havde skienket hende min Belvillie.

Saa længe vi opholdt os i Nachen, besøgte hun os næsten daglig, og uagtet hun, som hun sagde, havde forelsket sig i mit stille Væsen, saa lod hun mig dog aldrig No. Jeg maatte fiøre ud med hende, besøge hendes

Venner og Bekjendte, see alle mulige Mærkværdigheder, og skiondt jeg just ikke gierne søiede hende heri, saa vidste hun dog bestandig paa en saa indsmigrende Maade at bede mig derom, at jeg næsten aldrig kunde sige hende Nei.

Den egentlige Natur elskede hun kun meget lidt. „Hvor der ingen Menneſker er, som jeg kan tale med, der morer jeg mig heller ikke,“ sagde hun, ja hun paaſtod endog, at Naturen næsten slet ikke var smuk; „den er tidt mørk og hæsſlig,“ sagde hun, „og Skoven ligner en gammel Mand, der bestandig brummer og slet ikke kan høre.“

Og dog var hun heller ikke fornøiet med den Tone, der dengang herskede i det selskabelige Liv. Vi besøgte nemlig Nachen i Sommeren 1790, paa en Tid altsaa, da de vilde Bevægelser i Frankrig allerede fængslede alles Opmærksomhed. Hvor vi derfor kom, var Talen om Politik, og de to Partier strede med stor Hestighed imod hinanden. Naar Natalie var tilstede, kunde dog ingen politisk Strid ret komme i Gang; thi hun søgte bestandig at give Samtalen en anden Vending. Og naar Partierne ikke desmindre hævede deres Stemmer, da holdt hun Hænderne for sine Øren og erklærede reent ud, at hun intet slikt vilde høre; men naar ikke engang dette hjalp, saa gik hun bort. Ved denne Opsørsel lykkedes det hende virkelig mangen Gang at dæmpe de Stridendes Hestighed; dog paaſtod hun bestandig, at Menneſkene vare

langt mindre elskværdige nu end før; „ja selv Rattetilsinger og Hundehvalpe,“ sagde hun, „have tabt deres gamle Lystighed og giøre ikke saa morsomme Spring, som de gjorde, før Revolutionen begyndte.“

I Almindelighed taalte hun sjelden en alvorlig Samtale, hvor hun var tilstede; heller ikke maatte man tale om Ulykker i hendes Nærværelse, og allermindst om Døden. „Det rober en fuldkommen Mangel af Opdragelse,“ sagde hun, „det er aldeles udannet, naar nogen fører slige Gienstande paa Bane; thi man kommer jo sammen for at have Fornøielse af hverandres Conversation, men ikke for at blive angst og bange derved.“

I Selskab var hun, som jeg alt har fortalt, ubeskrivelig elskværdig, ja hun kunde næsten sige alt, hvad hun vilde; thi hvad hun sagde, flødte hende saa godt, at ingen tog det ilde op. Hun sang og spillede yndigt; hun dandsede saa henrivende, at selv Charles, der dengang endnu ikke ret kunde lide hende, dog ved slige Leiligheder saae hende med Beundring og Henrykkelse.

Det var besynderligt nok, at Charles, der ellers havde saa megen Sands for ethvert selskabeligt Fortrin, i Begyndelsen betragtede hende med saa stor Ligegyldighed. Hun mærkede det ogsaa ret godt, og det lod, som hun med Rentor giengjældte hans Kulde. „Jeg kan ikke lide ham,“ sagde hun; „thi oprigtig talt, jeg vil gierne, at

man skal vise mig smaa Dymærksomheder, dertil er jeg vant; men det gjør han ikke, og det er uartig af ham."

En Egenskab havde hun, som man hos hende ikke skulde have ventet, hun elskede Penge meget høit og bestemte sig nødig til at giue dem ud. Da jeg lod hende vide, at jeg havde mærket dette, tilstod hun det strax. „Penge er et Middel, hvorved vi kan forskaffe os alt, hvad der behager os," sagde hun, „og det er en Urimelighed at kaste dem bort til ingen Nytte."

Da jeg tog Afsked med hende, syntes hun meget bevæget, hun kastede sig om min Hals, græd og paaftod, at hun slet ikke kunde undvære mig. „Jeg vil komme næste Aar, for at besøge Dem," lagde hun til, „og blive hos Dem den hele Sommer, det kan jeg meget godt; thi min Tante ledsager mig nok, hun afflaaer intet, naar jeg ret beder hende derom."

Efter min Tilbagekomst var det, som De veed, at jeg lærte Dem at kiende. Al, hvor lykkelig vilde jeg have følt mig, hvis vort Samliv blot ikke havde været saa kort!

Imidlertid kan jeg ikke negte, at Deres Mand havde Ret, da han solgte sin Eiendom og drog til Sveits. Vi have haft megen Uro ved Tropperne's Giennemmarsch, og vi frygte for, at det snart bliver værre endnu; Charles har imidlertid besluttet ei at forlade sit Gods, hvad der saa skeer.

Maret efter vor Hjemkomst fik jeg et Brev fra Natalie, hvori hun fortalte mig, at hun desværre ikke besøgte sig vel, derfor kunde hun ikke komme og besøge mig. Dette gjorde mig virkelig ondt, og saavidt jeg kunde mærke paa Charles, var det heller ikke ham ganske fiært, hvor lidet han end syntes at bryde sig om hende, da vi vare samlede ved Badet.

Den næste Sommer ventede vi hende ligeledes forgieves. Dengang levede vi i en bestandig Spænding med Hensyn til de politiske Forhold. De fleste, og deriblandt Charles, vare imidlertid ved godt Mod; thi de haabede, at den preussiske Tapperhed vel skulde kue de uøvede franske Revolutionstrupper. Destomere forstræffedes vi, da vi hørte, at Preusserne retirerede, og der vare mange, som sagde, at Fienderne nu vilde oversvømme hele den venstre Rhinbred.

I November samme Aar bleve vi, da vi mindst ventede det, overraskede ved et Besøg af Natalie. Hun var flygtet fra Brüssel af Skræk for sine egne Landsmænd, som efter Slaget ved Jemappes indtog Belgien, og som ogsaa der med Grusomhed forfulgte de privilegerede Stænder.

„Min Tante er gaaet over Rhinen og opholder sig nu i Kassel,” sagde hun; „men jeg har faaet Lov til at blive her i Vinter, hvis De ellers vil beholde og forsvare mig.“ Med disse Ord vendte hun sig om og

gjorde en Compliment for Charles. „Jo længere De bliver, desmere glæder De os,“ svarede Charles med stor Artighed. Ogsaa jeg forsikrede, i det jeg omfavnede hende, at hun var os inderlig velkommen. „Det er deilig,“ sagde hun, „jeg vil da blive saalænge, til de urolige Tider ere forbi, og til min Tante afhenter mig.“

Hun var ikke saa munter og overgiven, som da jeg saae hende i Aachen, det syntes mig ogsaa, som hun saae noget bleg ud. „Skæffen og Flugten fra Deres Hiem har angrebet Dem,“ sagde jeg. „Alk nei,“ svarede hun, „det er ikke Skæfel, det er Mæthed, Følger af en slem Sygdom; men jeg vil ikke længere være syg, jeg vil ikke længere være bleg, De skal see, jeg bliver nok frisk og smuk igien, ja jeg vil og maa blive frisk her,“ lagde hun til med stor Hefstighed.

Efter Natalies Ankomst tiltoge Selskaberne i vor hele Egn. Hun lod sig ogsaa forestille ved Hoffet i Bonn, hvor hun gjorde stor Lykke, og hvor endog Churfyrsten selv saae hende med Fornøielse, og overalt, hvor hun kom, udevede hun sin fortryllende Indflydelse.

Selv Charles lod nu hendes selskabelige Talenter vederfares Ret og fandt megen Fornøielse i at tale med hende. Da undertiden sagde han hende endog de største Complimenter, og uafsladelig bestræbte han sig for, at hun skulde leve saa behageligt hos os, som muligt.

Uagtet al den Godhed, jeg følte for Natalie, saa

var der dog adskilligt i hendes Væsen, som ved nærmere Bekjendtskab mishagede mig. Jeg har allerede fortalt, at hun var noget pengegierrig, hendes Tagen efter Fornøielser gik ogsaa i mine Tanker meget for vidt, og flere af hendes Yttringer syntes mig saa letfjendige, at al hendes Elstkværdighed ikke kunde forsones mig med dem. „Vænd have det godt,“ sagde hun saaledes tit, „de kunne gjøre, hvad de have Lyst til og have saamange Friheder og Nydelser, som man forbyder os stakkels Fruentimmer, og det er dog kun, naar vi kunne gjøre, hvad vi have Lyst til, at det er værdt at leve.“

Ved Siden af sine selskabelige Talenter besad hun for Resten endnu et stort Fortrin; hendes Blik var nemlig meget sikkert med Hensyn til det praktiske Liv; ja hun havde ikke været ret længe hos os, før hun begyndte at tage sig af Huusvæsenet, hvori hun viste en særdeles Indsigt, og som hun bestyrede fortræffeligt; og dog udførte hun alle disse Sysler med saa stor Hurtighed, at hun aldrig manglede Tid til de Fornøielser, paa hvilke hun satte saa megen Priis.

Denne hendes praktiske Duelighed kom mig, der aldeles ikke var opdraget til sligt, overordentlig vel tilpas. Det var mig derfor ikke ukiært, at den urolige Tid hindrede hende fra at vende tilbage til Brüssel; og jeg bønfaledt hende ligesaa stærkt, som Charles, om at hun,

indtil Freden blev sluttet, ganske skulde ansee vort Huus som sit Hiem.

De erindrer maaskee den lille nydelige Margrethe, der er en Datter af Charles's Kammertiener Balthazar. Hun er mig meget hengiven og besøger mig tidt paa mit Bærelse. Engang kom Natalie og saae hende, da Charles ogsaa netop var tilstede. „Holder De meget af Børn?“ spurgte Natalie. — „Ja naturligviis,“ svarede jeg, „gior ikke De det samme?“ — „Al nei!“ raabte hun. „Børn ere slet ikke morsomme, de forlange saa megen Opvartning og koste saa mange Penge og gjøre saa megen Stui, nei det er slet ikke morsomt at have Børn!“

„At Himlen har negtet Clara Børn, anseer hun dog for sin største Ulykke,“ sagde Charles.

„Nu det staaer jo til hende at antage sig et fremmed Barn som sit eget,“ svarede Natalie, hvorefter hun gik sin Vej.

Da hun var gaaet, foreslog Charles virkelig, at vi skulde følge hendes Raad. „En af mine Venner,“ vedblev han, „der nylig er død, har efterladt sig en lille Pige, som nu er lidt over halvandet Aar. Moderen er ogsaa borte, og vi gjorde en stor Velgierning, hvis vi toge det forladte Barn i vort Huus.“

Jeg havde rigtig nok hellere ønsket at opdrage den lille Margrethe som min Datter, men derpaa vilde Charles, i Følge sin aristokratiske Tænkemaade, ikke indlade sig;

og da jeg mærkede, hvormeget det laae h  m paa Hierte, at jeg skulde tage mig af hiint Barn, saa fandt jeg mig ogsaa deri. Paa den Maade blev jeg da Pleiemoder for min lille Constance, som jeg allerede før har skreven Dem til om. Hun seer rigtig nok noget svag ud, men er i øvrigt saa yndig, at selv Natalie, uagtet sin Eigg  ldighed for alle andre Børn, dog har forelsket sig i hende.

Ogsaa Charles elsker hende, ja han ønsker endog ved Adoption at sikkre hende vor Formue; men dertil kan jeg dog ikke bekvemme mig, og der har allerede været flere heftige Optrin mellem Charles og mig i denne Anledning. Men hvad han saa siger, saa skal ikke Gabriele miste, hvad der efter min D  d tilkommer hende; vi kunne jo vel sørge for den lille Constance paa andre Maader.

Den 18de Juni.

Forrige Efteraar kom der en ung Officeer til Bonn ved Navn Leopold Waldstädten. Han var født i Nassau i Byen Diez, der, som bekiendt, tilhører det oraniske Huus, og uagtet sin Ungdom havde han allerede kæmpet i Belgien under Prinds Wilhelms Anførsel. Et Saar, der endnu ikke var ganske l  gt, bestemte ham til paa nogen Tid at vende tilbage til sit Hiem i Tydskland, og da han var anbefalet til Charles, saa blev han, uagtet han intet Adelsdiplom kunde fremvise, flere Gange indbudet i vore Selskaber.

Han besad, som det lod, megen personlig Elfskærdighed, hvorfor ogsaa Natalie særdeles venlig kom ham i Møde. Imidlertid frembragte hun ikke det Indtryk paa ham, som hun havde ventet. Jeg, der saa nye Kiender hende, opdagede ogsaa et Par forbiilende Skyer paa hendes Pande i denne Anledning; men da hun saa godt veed at forstille sig, var der neppe nogen anden, der bemærkede dem.

Engang da jeg befandt mig i et Sideværelse med den unge Waldstädten, traadte han pludselig nærmere til mig og sagde, at han fra en afdød Ven havde en Hilsen, som han skulde bringe mig. — „Fra hvem?“ spurgte jeg med Forundring. „Fra Adolph Richter,“ svarede han, „der i flere Træfninger kæmpede ved min Side, og hvis Fortrolighed jeg var heldig nok til at vinde. Han blev saaret i en Fegtning mod General Dampierre og døde kort efter af sine Saar.“

I dette Dieblis bleve vi afbrudte, men siden fandt vi hinanden igien i Haven. Her fortalte han, at Adolph Richter aldrig havde glemt sin Ungdoms Kiærlighed, og at han endelig, efter et uroligt og omflakkende Liv, havde taget Krigstjeneste i den hollandske Armee, hvor han tilsidst fandt den Fred, som ikke engang Udøvelsen af hans Kunst før kunde skienke ham. „Jeg har staaet ved hans Dødsleie,“ blev den unge Krieger ved, „og til mig henvendte han sine sidste Ord. „Det er gaaet, som jeg har fortient,““ sagde han; „thi hvorfor vilde jeg stride

mod mine Venner, mod dem, der netop bekæmpede hine Fordomme, hvorfra al min Ulykke kom! Men det er en tydsf Feil; thi saaledes handle vi næsten bestandig."" — ""Reis til Bonn!"" sagde han kort efter, ""opsøg Clara Mandesloh og siig, at hendes Portrait bestandig fra den Time, jeg sidst saae hende, har hvilet ved mit Bryst, og at det nu skal følge mig i Graven!""

Åh, min Veninde! jeg kan ikke beskrive den Bevægelse, hvori jeg befandt mig. Jeg var nær ved at græde høit af Medlidenhed med mig selv og med mit forspilte, eensomme, glædeløse Liv. Hvad jeg svarede, veed jeg ikke; men min Bevægelse kunde jeg vanskelig skiule, og jeg husker neppe selv, hvorledes jeg fandt Veigien til det øvrige Selskab.

Siden saae jeg ham aldrig meer alene. Det var mit inderlige Ønske, at han skulde reise bort jo før jo heller; men dette gjorde han ikke, tværtimod blev han endnu i fiorten Dage og besøgte os i den Tid temmelig flittig.

En Omstændighed har jeg glemt at fortælle: Det traf sig netop saaledes, at Gabriele var hos os, dengang Leopold Waldstädten opholdt sig i Bonn, og det forekom mig endog undertiden, at hans Dine hvilede paa hende med et eget Udtryk, dog dette er kun en Formodning; Gabriele veed desuden, hvor bunden hun er med Hensyn

til sin Fremtid. I øvrigt reisfe hun snart tilbage til Coblenz igjen.

Gabriele er nu sytten Aar gammel. Hun har udviklet sig til en særdeles smuk Pige, og hendes Indre svarer til hendes Udvortes; kun er hun noget heftig i sine Ytringer. Denne Heflighed vil imidlertid, som jeg haaber, finde sin Modvægt i hendes religiøse Grundsætninger; thi hun er en ivrig Katholik og besøger Messen langt tiere end jeg.

Her, min elskede Veninde! burde jeg maaskee slutte Beretningen om mit Livs Hændelser; og dog er der endnu noget, som tynger paa mit Hjerte, og som jeg, naar jeg blot kunde finde det rette Udtryk derfor, ønskede at nedlægge i Deres trofaste Barm.

Den 25de Juni.

Jeg blev afbrudt forrige Gang, og der kom saa meget i Veien, at jeg i flere Dage ikke kunde fortsætte mit Brev. Destoværre er der imidlertid indtruffet adskilligt, der bekræfter den Formodning, jeg vilde betroe Dem.

Jeg har alt sagt Dem, at Forholdet mellem Charles og Natalie siden hendes Ankomst hertil er aldeles forandret, og, oprigtig talt, jeg vilde være meget lykkelig, hvis han blot behandlede mig halv saa venlig, som han behandler hende.

Charles og Natalie foretage tidt store Kiøre- og Ridetoure, paa hvilke jeg ikke er med, end tiere spadserer

de sammen, og det lader ikke til, at hun nu har saa meget imod de mørke Skove, som før; men rigtignok besøger hun dem heller ikke ganske uden Selskab. Undertiden giver han hende ogsaa Foræringer, der ere særdeles kostbare, saa det virkelig undrer mig, baade at han vil give, og at hun vil modtage dem.

Trods alt dette var jeg dog hidtil overbevist om, at Natalie aldrig i det Væsentlige overskred, hvad hun skylder sig selv. Imidlertid har jeg netop i disse Dage hørt en Tilstaaelse, der, hvis den er grundet paa Sandhed, beviser det Modsatte.

De erindrer sikkert den gamle Pater Clemens fra Engelheim, der var min Skriftefader, og der i lang Tid læste Messen i vort lille Capel. Han er en af de saa, som Natalie aldrig, trods al sin Elskværdighed, har kunnet forsones med sig. Grunden hertil ligger vel i den Lætsind, hun undertiden tillader sig, naar Talen er om religiøse Gienstande.

„Hvis jeg vil høre noget om slegt,“ sagde hun, da han sidste Gang var hos os, „saa gaaer jeg i Kirken; i Selskab derimod passer det sig slet ikke at tale om saadanne alvorlige Ting.“ — „Enhver bør hellige sit Huus,“ saa ogsaa det vorder en Kirke,“ svarede Pater Clemens. „Jeg besøger Messen ligesaavel, som de andre,“ vedblev hun, „jeg knæler og korsjer mig ligesom de; men naar det er forbi,“ saa er det forbi, saa tænker jeg ikke meer derpaa, og hvis der

endnu mangler noget, da kommer det ikke mig ved; det er de Geistliges Sag, derfor faae de jo deres Betaling."

"Vee over de letsindige Qvinder, der blot leve for Glæden," sagde Pater Clemens; "thi netop de skulde vies til Odelæggelse, og deres Begierlighed skal reise sig, som en sonderribende Panther, i deres Indvolde." — "Al ti dog stille! jeg vil intet høre derom," sagde Natalie, i det hun holdt Hænderne for sine Øren.

"Mødte jeg en sliq Qvinde," vedblev Pater Clemens, "da vilde jeg spørge hende: Hvad vil du giøre, naar du bliver gammel; naar dit Haar vorder graat, og dine Kinder rynkes; naar ingen Beundrer staaer mere ved din Stol, og naar du er alene med dig selv; naar dine Tænder vakle, naar din Ryg krummer sig, og dit Hoved ikke meer svæver let over dine Skuldre."

Denne Tale betragtede Charles som et fuldkomment Brud paa Høfligheden, ja som en stor Fornærmelse, der blev sagt ham selv, hvorfor han i sit Jnderste blev meget opbragt derover; udbortes derimod bevarede han en fuldkommen Rolighed. "Giv Pater Clemens et Glas Vand!" sagde han til en af Tjenerne, "thi hans Tver er meget stor, han kan sikkert trænge til Afkøling."

"Nei," svarede Pater Clemens, "jeg trænger til intet, og jeg ryster Støvet af mine Klæder i den Ugudelighes Bolig." Efter disse Ord gik han bort og har siden den Tid ikke mere besøgt os.

Der var omtrent gaaet et halvt Aar efter dette Optrin, da Natalies Kammerpige Agathe i Forgaars bad om Tilladelse til at tale med mig i Genrum.

Neppe vare vi alene, før hun greb min Haand, som hun grædende kyskede. Derefter fortalte hun, at hun alt længe havde haft Mistanke til Charles og Natalie, hvorfor hun engang listede sig efter dem paa deres Vandring i Skoven, og da saae hun dem omfavne og kyske hinanden; ja hun hørte endog, hvorledes Charles ønskede, at jeg laae i det sorte Muld, for at han kunde gifte sig med Natalie. Alt dette havde hun nu i Skriftestolen bekiendt for Pater Clemens, der kun vilde give hende Syndsforladelse paa det Vilkaar, at hun skulde tilstaae det Hele for mig og derpaa forlade sit ugudelige Herskabs Tjeneste.

Alf, min Veninde! det er græsfeligt — ikke at Fiender forfølge hinanden, nei, ikke det — men at Paa-rørende, Egtefæller, der trygt burde støtte sig til hinandens Barm, at netop de undertiden hade hinanden allermeeft, at en Egtefælle sætter sit Haab til den andens Død. — Og dog skeer det, som De seer. O, min Gud!

Den 26de Juni.

Den stakkels Agathe er borte; i Gaar Aftes kiorte hun herfra; men jeg har ikke seet hende siden den Dag, hun aflagde sin Bekiendelse for mig.

Nimeligviis har hun ikke været forsigtig nok i sine Udtryk mod Natalie, det er vel og bleven bemærket, at hun var alene med mig paa mit Kammer; thi alt i Gaar, noget før hendes Afreise, styrtede Charles, fulgt af Natalie, ind paa mit Værelse. „Hvad har Agathe fortalt Dem?“ raabte han, „tilstaa det strax!“ — „Hvad hun har fortalt! At De kun slet giengielder mit Venskab, Natalie, og at De elsker Charles.“ — „Nu, om saa var,“ udraabte Charles, „er De da selv saa aldeles reen? Troer De, at jeg ikke meget godt kiender Deres Eventyr med den elendige Landstryger eller Maler, som han kaldte sig? Og har ikke Natalie selv været Vidne til Deres Stævnemøde i Haven med den unge hollandske Officeer og til den Bevægelse, hvori hans Ord satte Dem?“ — „Natalie!“ sagde jeg, „De vil sikkert føle, at De efter et saadant Optrein hverken kan eller bør blive her længere.“ — „Langt før skal De bort end hun,“ gienstvarede Charles; „thi Himlen være lovet! heller ikke for os Katholiker er nu Veien til Skilsmisse ganske spærret.“ — „Nei, ikke skilles!“ sagde Natalie, „ikke skilles! Det vilde være en Urimelighed; thi saa skal der udsættes saa mange Penge for hende, og det vilde jo dog ikke nytte noget.“

„Ik, min Veninde! De aner ikke, hvor vild Charles er i sin Brede; al den Holdning og No, han viser i det

felfskabelige Liv, er kun en Maske, hvorunder hans sande Mafyn ftiuler fig, det vide vi kun altfor vel, der have feet ham i hans ubevogtede Dieblif.

Efterat han en Tid lang havde givet fin Forbittrelfe Luft, gif baade han og Natalie; men nogle Timer fildigere kom hun atter tilbage. Hun syntes nu faa venlig og ydmyg, at hun neppe var til at gienkiende. Hun tilftod fin Uret og bad om Tilgivelfe; ja efter hvad hun fagde, vilde hun gierne reife hjem, faafnart Landeveiene blot vare blevne nogenledes fikkre. Endelig lovede hun at ftifte Fred mellem Charles og mig, og hun var nu faa indfmitgrende, at jeg, uagtet jeg kiendte hende faa noie, næften blev bedaaret af hende paa ny.

Virkelig har Charles ogsaa gjort mig et Slags Afvigigt for, hvad der er fteet. Saaledes kunne vi maafkee nu igjen en Tid lang leve i udbortes Fred med hinanden; men dog mangler den Grundvold, hvorpaa den rette Fred ffulde bygges; ja undertiden feler jeg endog en forunderlig Beklemthed, faa jeg havde Lyft til at flygte langt bort herfra, og jeg gyfer da for Fremtiden, ligefom for et truende Spøgelfe.

Hermed maa jeg nu flutte min Fortælling. Jeg har juft ikke oplevet store Eventyr, fom De feer, men Savn og Smerte har jeg haft nok af.

Størftedelen af ovenftaaende Beretning er ned-

skrevet efter Midnat; thi da er jeg sikker paa ei at
overraskes af Charles, der kun ugieerne seer, at jeg skriver
Dem til.

O, gid De dog var hos mig, min elskede Veninde!
Lev vel, Lev vel!

Tolste Capitel.

Clara Mandeslohs Historie.

(Fortsættelse).

Det første af de meddeelte Breve blev ligesrem affendt med Posten; da imidlertid Fru v. Mandesloh senere fik den Mistanke, at Natalie læste, hvad hun skrev, saa overgav hun det andet Brev til en Bekendt, der rejste til Sveits; men derved varede det ogsaa over to Maaneder, før det kom i Fru Sarnens Hænder.

I denne Mellemtid modtog Fru v. Mandesloh et Besøg af sin Søster Gabriele, der, saasnart de vare under fire Dine, kastede sig om hendes Hals med Taarer og bad om hendes Hielp og Bistand, hvorefter hun rakte hende en Skrivelse fra Leopold Waldstädten. Denne Skrivelse indeholdt i de meest glødende Udtryk Tilstaaelsen af, at han elskede Gabriele; ja han havde alt elsket hende, paaastod han, fra det første Dieblif, han saae hende. Istedenfor at rejse hjem, havde han derfor, saasnart han

erfarede, hvor hun opholdt sig, fulgt hende til Coblenz. Der saae og talte han flere Gange med hende, og endelig var han saa heldig at vinde hendes Kiærlighed. „Jeg kiender for Næsten,“ lagde han til, „den besynderlige Betingelse, hendes Fader har fastsat for den, der vil vinde hendes Haand; imidlertid er jeg beredt til ethvert Dffer, kun ikke til, som Adolph Richter, at opgive min Lykke for en hovmodig Indbildnings Skyld.“

Fru v. Mandesloh opdagede snart, at Gabrieles Vidskab var ligesaa heftig, som den unge Mand. „Jeg har meget godt mærket,“ sagde Gabriele, „hvor flet du er bleven belønnet for alle de Dffere, du har bragt, og hvis det blot er min Formue, der spørges om, da maae de, langt heller end jeg skal bryde den Troskab, jeg har lovet min Elskede, tage alt, hvad jeg eier.“

Fru v. Mandesloh fødte en inderlig Medlidenhed med den unge Pige, som hun nu saae truet af en Skilsmisse, lig den, der havde forbitret hendes eget Liv.

Da var det pludselig, som om en Stemme dybt i hendes Bryst hvistede, hvad hun skulde giøre. „Er du da beredt til for Besiddelsen af din Elskede at opoffre en betydelig Deel af den Formue, du kan vente?“ spurgte hun. — „Ja den hele,“ svarede Gabriele, „det har jeg jo allerede sagt.“ — „Men du, som er saa from, kan du ogsaa finde dig i at leve med en Kiætter?“ — „Hvis ikke Kiærligheden bringer ham til at afsværge sine Kiæt-

terste Meninger, da har han aldrig elsket mig," svarede Gabriele. — "Jeg vil da i det mindste forsøge, hvad jeg formaaer," sagde Fru v. Mandesloh.

Charles havde netop i hine Dage paa ny yttret det Ønske at adoptere Constance, ogsaa Natalie raadede hertil; men Fru v. Mandesloh havde bestandig afslaaet det. Nu erklærede hun derimod, at hun strax vilde opfylde hans Forlangende, naar han til Giengæld vilde finde sig i, at Gabriele forbandt sig med Lieutenant Waldstädten.

Charles studsede noget ved dette Forslag, imidlertid erklærede han, efter en hemmelig Samtale med Natalie, at han ikke ubetinget vilde sætte sig derimod, saasnart Clara paa sin Side gav sit Samtykke til den Adoption, han ønskede.

End videre forlangte han, at Gabriele skulde leve adskilt fra sin Elskede hos en Slægtning i München til sit et og tyvende Aar. Hvis hun til denne Tid, efterat hun havde lært den store Verden at kiende, ikke forandrede sin Beslutning, og hvis Lieutenant Waldstädten tillige opfyldte de Fordringer, Gabriele's Fader havde fastsat: da vilde Charles ikke længere negte sit Samtykke til den omtalte Forbindelse.

Saasnart begge de Elskende havde lovet at finde dem i hiin Skilsmisse, hvortil de dog kun med stor Vanskelighed bekvemmede dem, blev den hele Forhandling

indsført i et skriftligt Document, der indtil videre nedlagdes i Clara Mandeslohs Hænder.

Derimod afgav ogsaa hun en skriftlig Erklæring, hvori hun samtykkede i Constances Adoption. Saasnart Charles havde modtaget denne Erklæring, paatog han sig selv, uden at Clara havde videre Ueilighed dermed, at bringe alle de til denne Sag henhørende Documenter og Formaliteter i Orden, og det varede heller ikke ret længe, før den lille Constance, i en af Regjeringen stadfæstet Aft, blev antaget som hans og Claras Datter med alle de Rettigheder, der tilkomme et Barn, som er født i et lovligt Ægteskab.

Kort derpaa rejste Gabriele til München; hvorefter Leopold Waldstädten igjen vendte tilbage til Nederlandene, hvorfra han, for deslettere at opfylde det Løfte, i de første Aar ei at see Gabriele, indskibede sig til England med Prindsen af Oranien, ved hvis Hielp han endelig ogsaa erhvervede sig det omtalte Adelsdiplom. Men endnu før han opnaaede dette, havde Forholdene meget forandret sig i den Mandeslohske Familie.

Efter det voldsomme Optrin, hvortil Agathe gav Anledning, stræbte Charles dog i nogen Tid at behandle sin Ægtefælle med Skaansel; men dette varede ikke ret længe, og flere heftige Optrin fandt allerede Sted før Gabriels Afreise; ja denne mindedes endnu mange Aar senere, hvorledes hendes Søster efter et Selskab, i hvilket

hun syntes mere oprømt end sædvanlig, pludselig, da de vare under fire Dine, kastede sig om hendes Hals og udbød:
 „Gud gibe, jeg laae hundrede Favne dybt under Jorden!“

Neppe havde Fru Sarnen modtaget Claras sidste Brev, førend hun besluttede at foretage en Reise til Bonn. „Denne Frøken Natalie skal sandelig ikke længere forstyrre den stakkels Kones Fred,“ sagde hun til sin Mand, „og vil ingen anden sige Herr v. Mandesloh Sandheden, saa vil tilforladelig jeg.“ Kort efter reiste hun virkelig, men da hun fik Claras Brev saa sildig, ankom hun først til Bonn mod Enden af September Maaned.

Hun ilede nu strax til sin Veninde, der blev meget overrasket og glad ved hendes Ankomst. Men denne Glæde varede ikke ret længe; thi neppe fik Fru Sarnen Die paa Herr v. Mandesloh, før hun med stor Hefstighed begyndte at foreholde ham hans Opførsel, og da hun ved denne Leilighed ikke blot angreb ham selv, men ogsaa tillod sig de haardeste Udtryk imod Natalie, saa var Følgen, at hun, istedenfor at bortmane Uveiret, netop forøgede dets Kraft og neddrog det over sit eget Hoved; ja tilsidst opirrede hun Charles saa stærkt, at han ligesom befalede hende at gaae bort og aldrig under noget Paa- skud atter at nærme sig til hans Dørtærskel.

Et Fragment af et Brev, som Fru Sarnen i denne Tid sendte sin Mand, kunde det maaskee ikke være af Veien her at anføre.

„Jeg har talt med Herr v. Mandeslob, saaledes som Gien og Samvittigheden bød,“ skrev hun; „thi jeg forstaaer ikke at gaae paa Nævefløer, selv om jeg derved kunde gavne den retfærdige Sag, og til at være en ædel Spytslikker har jeg sandelig intet Talent. Derfor hialp min Tale kun lidt desværre, og han har belønnet min Iver paa den nedrigste Maade. Imidlertid skal jeg kæmpe til det Yderste for min stakkels Clara, og jeg kommer ikke hjem, før jeg har havt Audience hos Churfyrsten, der jo er en retfærdig Herre, og der vist ikke tillader nogen Undertrykkelse, naar han kan standse den.“

Den Plan, at underrette Churfyrsten om det Heles Sammenhæng, havde sikkert været meget hensigtsmæssig, hvis den kun var bleven udført i Tide; men nu kunde den ikke mere lykkes; thi de franske Hære nærmede sig med stærke Skridt, og før Fru Sarnen havde opnaaet nogen Audience, maatte Churfyrst Maximilian tilligemed sin Hofstat i stor Skynding flygte fra Bonn, hvorefter de franske Tropper besatte Staden, og den trefarvede Fane vaiede snart paa den hele venstre Rhinbred.

Under disse Omstændigheder kunde Fru Sarnen intet virke for sin Beninde, og det var kun med stor Besværighed, at hun selv atter naaede sit Hiem. Na-

talie vedblev derimod ligesom før at leve paa Herr v. Mandeslohs Slot, skiondt det var fuldt af indquarterede Officerer og Soldater. Dette kunde hun nu vel ogsaa vove, da Rædselsperioden i Frankrig var forbi, og hun saaledes aldeles intet havde at befrygte af sine Landsmænd. Tværtimod vidste hun endog blandt disse at erhverve sig mange Venner og Tilbedere, ved hvis Hielp hun lidt efter lidt afværgede de altfor stærke Indquarteringer og mange flere Ubehageligheder, for hvilke Herr v. Mandesloh ellers havde været udsat.

Fru Sarnens Besøg tiente altsaa kun til end mere at forbittre Herr v. Mandesloh mod sin Ægtefælle. Og da nu Clara ovenikøbet erfarede, at hendes Veninde igien var bortreist, at Landet var oversvømmet af en fiendtlig Hær, og at den gode Churfyrste ogsaa havde maattet flygte, han, der var alle sine Undersaatters Trøst, og der ved enhver Leilighed havde behandlet hende selv med faderlig Velwillie: da følte hun sig endnu mere forladt end nogensinde.

Virkelig havde ogsaa hendes Stilling siden Natalies Ankomst forandret sig saaledes, at hun vel kunde have Grund til Betænkelighed.

Allered: i lang Tid havde Natalie ganske fortrængt hende fra Bestyrrelsen af hendes eget Huus; de Tienere, der vare hende hengivne, bleve under forskellige Paaskud bortfiernede; selv hendes Kammerpige havde Herr v. Man-

desløb afflediget, og hun maatte nu behjælpe sig med en Pige, som Natalie efter Agathes Bortreise forskrev fra Brüssel; ja af alle de ældre Tjenestefolk blev ingen tilbage uden Balthasar, der havde ledsaget Charles paa hans Reiser, og der i høi Grad besad hans Fortrolighed.

Da Clara Mandesløb ved sin stille Skikkelse, og ved den ubevidste Ynde, der omsvævede hende, vakte en Opmærksomhed, hver Gang hun viste sig for Fremmede, der slet ikke behagede Natalie, saa tillod Charles tilsidst paa dennes Anmodning, at hun, under Paaskud af Sygdom, unddrog sig fra Selskaber, og hun benyttede kun altfor ofte denne Tilladelse. Ja efterdi hun bemærkede, at man, naar hun fiernede sig fra Slottet, udspejdede hendes Veie, saa tabte hun Lusten til at spadserere, og da hun havde grundet Formodning om, at Natalie læste og undertiden tilbageholdt hendes Breve, saa skrev hun tilsidst ingen fleer. Saaledes blev, deels ved hendes Omgivnings List, deels ved hendes egen Feil, og sikkert til hendes største Skade, næsten enhver Forbindelse mellem hende og den udenfor Slottet sig bevægende Verden ganske tilintetgjort.

Sin meste Tid tilbragte hun paa sit Kammer, enten alene, eller i Selskab med den lille Constance, og kun af og til besøgte hun Slotshaven, for at drage frisk Luft, eller Slotscapellet, for der at holde sin Andagt. Nogle Gange om Ugen blev ogsaa hendes Eensomhed afbrudt af

Balthasars Datter Margrethe, som nu havde fyldt sit niende Aar, og som hun selv underviste i Læsning og forskiellige qvindelige Syssler. Margrethe ledsagede hende ogsaa til Slotskapellet, naar der holdtes Messe, og alt i hine Dage var hun sin Herskerindes Trøst; ja hun forsikrede endnu i sine sidste Timer, at hun aldrig kunde glemme det Udtryk, hvormed Fru v. Mandesloh engang trykkede hende til sit Hierte og sagde: „Hold af mig, Margrethe! Der er ellers ingen paa dette Slot, der holder af mig.“

En Eftermiddag, da Veiret var meget mildt, og da Vaaren allerede fuldkommen havde fortrængt den strenge Vinter, bad Margrethe sin Herskerinde om at følge sig ned i Slotshaven. De begave sig nu begge paa Veien derhen, men fandt den Dør, der førte fra Borgen til Haven, lukket i Laas. De gik derpaa igiennem Gaarden hen til en Sidedør, men ogsaa denne var tillaaft. Fru v. Mandesloh vilde alt vende tilbage og forlange Nøglen, da den lille Pige viste hende en Aabning i Stakitværket, igiennem hvilken de uden synderlig Møie kom ind i Haven, hvor Tulipanernes Flor netop havde fortrængt de duftende Hyacinther. Margrethe ilede ind mellem Buskene til en uopdyrket Plads, over hvilken mangfoldige Skov-anemoner udbredte deres hvide Stær. Kort efter, da hun havde samlet en Mængde Blomster, satte hun sig ned, for at flette dem i en Krands. Imidlertid gik Fru v. Mandesloh videre og kom tilsidst ind i et afsides

Lysthuus, hvor de unge Blade allerede havde udriflet sig saa stærkt, at de hindrede ethvert Indblik udenfra. Men neppe befandt hun sig i Lysthuset selv, før hun veg tilbage, ligesom hun havde seet et Spøgelse; thi hun saa, hvad hun endnu aldrig, uagtet Agathes Bekiendelse, havde anet, hun saa Charles og Natalie sammen, og hun overbeviste sig om, at den forbryderske Videnskab havde seiret over ethvert andet Hensyn.

Forfærdet flygtede hun da bort, men i det hun gik over Gaarden, mødte hun den lille Constance, der strakte sine Arme ud imod hende og holdt fast ved Hlgen af hendes Kiortel. Hun stod da et Dieblik stille, og en mildere Følelse vandt igien Plads i hendes Siæl. Men ak! det varede ikke længe, og neppe havde hun betragtet den Lille nærmere, før hendes forrige Nædsel med forøget Kraft vendte tilbage; thi der faldt pludselig ligesom en Taage fra hendes Dine, og hun opdagede nu i Barnets Ansigt en Sammensmeltning af Natalies og Charles's Træk, som hun aldrig før havde kunnet see deri.

Noget efter at hun havde naaet sit Kammer, modtog hun et Besøg af Charles. „Herr v. Mandeslob!“ sagde hun, „De har flere Gange talt til mig om Skilsmisse, men uagtet De vist ikke har gjort mig lykkelig, saa betragtede jeg det ikke desmindre hidtil som en Pligt, at vi holdt ud sammen, til Døden løsneede vore Bænd; dog nu maa jeg selv forlange vor Adskillelse.“ — „Jeg er

ikke kommen her, for at høre Deres Forlangende," svarede Herr v. Mandesloh, „men for selv at foreskrive Dem Deres Skyldighed, og jeg befaler Dem paa det strengeste, at De aldrig lader et Ord komme over Deres Læber, hvorved Natalies Ære i mindste Maaade krænkes. Hvis De handler herimod, da maa De selv tilskrive Dem Følgerne.“ — „Nu veed jeg endelig, hvis Datter Constance er," udbrød Clara. — „Og nu veed jeg," gien svarede Herr v. Mandesloh, i det han med sunklende Dine traadte hende nærmere, „hvoreledes man er til Mode, naar man kæmper for sit Liv og sin Ære med sin Dødsfiende.“

Clara var allerede saa vant til Herr v. Mandeslohs Hefstighed, at hans sidste Ord ikke forstrækkede hende saameget, som man skulde vente. Dog ansaae hun det for rigtigst, at det Forhold, der i sit Væsen var saa aldeles opløst, ogsaa opløstes i sin Form. Efter nogen Betænkning besluttede hun derfor igien at skrive til sin tro Veninde Fru Sarnen, ved hvis Hielp hun vilde henvende sig til de høiere Autoriteter; thi selv var hun saa fremmed for Verden, at hun ikke engang kiendte dem af Navn. Dette Brev foresatte hun sig at skrive om Natten, og naar det var færdigt, vilde hun ved Hielp af den lille Margrethe, der var et meget klogt Barn, sende det bort.

Hun sad just i Midnatsstunden og skrev og var ganske fordybt i sit Arbejde, da hun pludselig, ved at

kastede et Blik i et ligeoverfor hængende Speil, mærkede, at Natalie stod bag hendes Stol og læste hvad hun havde skrevet.

„Hvorledes? Bover De ved Midnatstid at liste Dem ind paa mit Bærelse?“ udraabte hun, i det hun reiste sig fra sin Plads. — „Jeg bover langt mindre end De,“ svarede Natalie. — „Vogt Dem, at ikke Verden lærer Deres hemmelige Historie at kiende!“ — „Det skal den aldrig komme til.“ — „Jeg vil bort, langt bort fra dette Sted, hvor De har trængt Dem ind.“ — „Hvis De kan,“ svarede Natalie. — „Hvad han har søgt hos Dem, det misunder jeg Dem ikke,“ sagde Fru v. Mandesloh; „thi De er dog kun — hvad jeg ikke uden Undseelse kan nævne.“ — „Naar du ikke er mere, da er jeg, hvad du nu er,“ svarede igien Natalie. — „De vil dog vel ikke myrde mig?“ — „O nei! jeg tænker, der gives andre Midler.“ Med disse Ord vendte Natalie sig om og forlod Bærelset.

Efter dette Optrin gik der igien en Aelse giennem Fru v. Mandeslohs Bryst om den Fare, hvori hun var bestedt; og da det nu syntes hende, som den Hielp, hun ventede fra Fru Sarnen, kunde komme for langsomt, saa besluttede hun, den næste Morgen at opsege en Geistlig, for hvem hun vilde skrive sin Nød. Ja i dette Dieblif ønskede hun endog at flygte strax; men neppe aabnede hun Døren, for Therese, Natalies Kammerpige, kom

hende i Møde, og eftersom hun følte sig altfor afkræftet til med Magt at bane sig Vej, og da hendes Bærelse laae saa affides, at de øvrige Borgens Folk vanskelig kunde høre hendes Skrig, saa besluttede hun at gaae til Hvile og vente til den følgende Morgen.

I denne Nat havde hun en rædselsfuld Drøm, som hun endnu i senere Dage erindrede sig og fortalte Margrethe. Hun drømte nemlig, at hun var skindod og laae i en Liggeliste, hvis Laag stod aabent, og der var opstillet i en stor Sal. Nær ved Kisten sadde Charles og Natalie paa en Forhøining. Længere borte saae hun en heel Mængde Mennesker, der dreiede sig i en Kreds omkring hende, og hun hørte dem sige, at hun var død. Hun bemærkede ogsaa flere bekendte Ansigter iblandt dem; men saasnart nogen nærmede sig, blev han af Charles viist tilbage. Hun følte sig da betagen af en stor Angst og stræbte af al Magt at hæve sin Stemme, eller i det mindste at røre et Lem, dog formaaede hun det ikke. Men jeg ligger jo med aabne Dine, tænkte hun, deraf kan de see, at jeg ikke er død. — Neppe havde hun tænkt dette, saa hørte hun sine Tanker udtalte af flere Stemmer. „Hun ligger jo med aabne Dine,“ klang det fra forskellige Sider, „deraf kan vi see, at hun ikke er død.“ Da rejste Charles Mandeslob sig op og standsede Mængden, der vilde trænge sig frem. „I Daarer!“ raabte han, „mærke I da ikke, at hun er død? Dog,

hvis nogen endnu tvivler, da skal Liget werde noiere undersøgt." — "Jeg selv vil undersøge det," raabte Natalie, hvorefter hun ogsaa reiste sig og traadte ned fra sit Sæde. — Hun nærmede sig nu og betragtede Clara med stor Opmærksomhed; derpaa greb hun pludselig Kistelaaget og slog det i, saa det klang i Salen. „Kan I nu forstaae, at hun er død, steendød?" raabte hun og loe derpaa høit, og det syntes Clara, som om alle Vægge gavede Gienlyd deraf. Kort efter hørte hun Klokkerne klinge, og Gravpsalmer lød omkring hende. Det forekom hende nu, som om hun ikke længere laae i Kisten, og som hun selv saae Liigsølget, der ledsagede den til Jorden. Da vaagnede hun endelig op, badet i sin Svæde, og i en Angst, som hun ikke kunde beskrive; og endnu flere Dage derefter bragte denne Drøm, hver Gang hun tænkte derpaa, hendes Hjerte til at sfiælve og hendes Blod til at isne.

I den samme Nat havde Charles Mandesløb og Natalie en Sammenkomst, hvori der blev holdt Raad over Claras Stiebne. Da Balthasar, der efter sin Herres Befaling opholdt sig i næste Værelse, tillod sig at lytte ved Døren og senere betroede sin Datter, hvad han havde hørt, saa kunne vi i Hovedsagen giengive, hvad her blev afgjort.

„Jeg har aldrig begaaet noget Mord," sagde Herr v. Mandesløb; „men nu begriber jeg, hvorledes man

kommer dertil.“ — „Nei, ikke dræbe hende!“ svarede Natalie, „det er hæsligt, det maa ikke skee! Men hun maa bort paa andre Maader.“ — „Skilsmisse kunde jeg vel faae,“ vedblev Herr v. Mandesloh, „men hvad hjælper det! En Fraskilt kan jo efter vore Love intet nyt Hæsteskab indgaae.“ — „Det er meget slemt,“ sukkede Natalie. — „Og hun veed alt,“ sagde Herr v. Mandesloh, „selv at Constance er bort Barn, veed hun; det staaer saaledes ganske i hendes Magt at vancere Dem for Verden.“ — „Det maa hun ikke; thi min Dyd er min egen, med den kan jeg giøre, hvad jeg vil; Men derimod skylder jeg min Familie Regnskab for.“ — „Hvad skulle vi da giøre?“ — „Man kan giøre meget, naar det blot skeer med Forstand.“ — „Saa siig, hvad er Deres Plan?“ — „Jeg har ofte tænkt derpaa, især dengang De førte mig op i Taarnkammeret, for at vi kunde være alene; see: Der kunde hun jo sidde og have det meget godt og faae alt, hvad hun behøvede, og ingen kunde høre hende, og hun kunde boe i Ensomheden, som hun bestandig ønsker, og have det saa godt og leve som i et Kloster.“

Efter megen Tale frem og tilbage, blev det virkelig afgjort, at man vilde gribe den første gunstige Leilighed for ganske at fjerne Clara Mandesloh fra Verden; det skulde hedde, at hun var død, og alle Former skulde nøie iagttages. Imidlertid vilde man indtil videre, for at

undgaae enhver Modstand fra hendes Side, behandle hende med forstilt Venlighed. Endelig skulde ogsaa Balthasar, hvis Hielp man behøvede, og paa hvis Trost man fuldkommen stode, indvies i Hemmeligheden.

Den næste Morgen meldte Therese, at Fruen vilde ud, for at høre Messen. Herr v. Mandesloh ilede da ned og mødte hende i Forsalen, hvor Balthasar, stiondt med nogen Forlegenhed, søgte at holde hende tilbage. „Deres Naade er ikke vel, det falder derfor af sig selv, at De ikke gaaer ud,“ sagde Charles. — „Herr v. Mandesloh!“ svarede hun, „jeg vil og skal gaae, og jeg troer ikke, De med Magt vil standse mig.“

Paa et Bink af Charles gik nu Balthasar bort. „De veed jo,“ sagde Herr v. Mandesloh, „at jeg tidt i min Hefstighed udtaler Ord, som jeg ikke saaledes mener. Imidlertid lover jeg Dem Opfyldelsen af Deres Ønske; jeg skal ansøge om Skilsmisse, men nu beder jeg Dem ogsaa ret alvorlig om at undgaae ethvert Skridt, hvorved vore Underhavende eller andre Uvedkommende, selv om de vare Deres kæreste Venner, kunde indvies i vor huuslige Strid.“

Bed disse og flere Ord lykkedes det virkelig Herr v. Mandesloh tildeels at berolige sin Ægtefælle, og hun lovede ham indtil videre ikke at meddele nogen deres Plan. For end bedre at sluffe hende, opsatte han nu adskillige Bestemmelser med Hensyn til hendes Fremtids

Liv, med hvilke hun ikke kunde andet end være vel fornøiet, ja da han siden gjorde hende opmærksom paa, hvor lidet skikkede de urolige Tider vare til ved rettlige Bestemmelser at sikke sin Skiebne, saa lovede hun endog, naar blot Natalie ufortøvet forlod Slottet, med Taalmodighed at vente det beleilige Dieblis.

Virkelig begav nu ogsaa Natalie sig bort paa nogen Tid og tog sin Bolig hos en Veninde i Omegnen. Denne hendes Bortreise beroligede i hvi Grad Clara Mandesloh og bidrog maaskee meer end noget andet til, at hun lod de sidste kostbare Diebliske, hvori Redning vel endnu havde været mulig, gaae unyttede bort.

I al Stilhed lod imidlertid Herr v. Mandesloh de to Taarnkammere istandsætte; en stor Kamin, der fandtes i det ene af dem, blev ligeledes udbedret, ved hvilken Leilighed Balthasar betroede Haandværksfolkene, at hans Herre vilde bruge Værelserne til visse Forsøg, hvorom der ei maatte tales. End videre slog Balthasar flere Jernstænger fast foran de hvitsiddende Vinduer, hvorefter han ganske hemmelig bragte en Seng, et Bord, et Skab, et Crucifix, adskillige Stole og andre Meubler op i Taarnet igiennem den underjordiske Gang.

Noget Dage derefter hed det, at Fru v. Mandesloh var syg, og dette syntes virkelig ogsaa at være Tilfældet, hvad enten nu Omstændighederne paa en særegen Maade begunstigede hendes Forfølgeres Plan, eller Charles og

Natalie, hvilket maaſkee var endnu rimeligere, ved kunſtige Midler forſtode at fremkalde den ſygelige Tilſtand. Herom kunde ikke engang Balthaſar, ſom han ſenere erklærede til ſin Datter, gibe nogen ſikker Veſted.

Under denne Sygdom fandt man det rigtig nok nødvendigt at kalde en Læge; imidlertid ſorgede man for, at den, man valgte, hverken udmærkede ſig ved Indſigt eller Charaktereſtyrke. Han blev to Gange hentet i Charles's Vogn, men den ſidſte Gang talte han aldeles ikke med ſin Patient; thi hun laae nedſunken i en urolig Slummer. De Midler, han foreſkrev, brugte man vel heller ikke, men ombyttede dem med andre, der bedre paſſede i Natalies Man.

Blandt Tropperne i Omegnen herſkede der paa den Tid adſkillige ſmitſomme og ondartede Febre. Dette gav Herr v. Mandesloſ Paaskud til at forbyde ethvert Samkvem mellem den Syge og Størſtedelen af Slotſtets Beboere. Foruden Charles ſelv havde kun Balthaſar og Natalie, der nu var vendt tilbage, fri Udgang til den Deel af Bygningen, hvori Clara laae.

Saaledes hengik tre Dage, hvorefter Sygdommen, ſom der blev ſagt, antog en meget farlig Charakter. Da en af de andre Tienere ſpurgte Balthaſar, om der ikke ſkulde hentes en Geiſtlig, ſvarede denne, at det ikke kunde nytte, eſterdi den Syge ikke meer havde ſin Samling. Til Bekræftelſe herpaa førte han ſamme Aften, uden at

Herr v. Mandeslob, som man troede, vidste deraf, nogle af Tienestefolkene ind i Claras Værelse, og de saae da virkelig, at hun befandt sig i en fuldkommen bevidstløs Tilstand, der sandsynligviis var fremvirket ved Brugen af et bedøvende Middel.

Den næste Morgen forkyndtes det pludselig, at hun var død. Kort efter viste Natalie og Herr v. Mandeslob sig, de saae begge blege ud. For at hindre Smitte, som det hed, befalede nu Herr v. Mandeslob, at enhver Uvedkommende skulde holdes borte fra Liget, og eftersom han var en meget streng Herre, fandtes der heller ingen, der var hans Befaling ulydig. Dette vilde ogsaa have faldet vanskeligt, da Balthasar noie passede paa, og da Indgangen til Claras Værelse for det meste var lukket i Laas. Ja selv til Lægen blev hiint Forbud udstrakt, hvilken i Betragtning af det meget høie Honorar, han havde modtaget, og af Begierlighed efter at beholde en saa rig og mægtig Herres Søgning, ogsaa gierne søiede sig efter Herr v. Mandeslobs Onske.

Alt dette vil man først ret forstaae, naar man erindrer, hvor stor en Forstyrrelse der dengang herskede i de borgerlige Forhold. De gamle Autoriteter havde tabt deres Kraft, og de nye bekymrede sig i hine Dage kun lidet om private Anliggender. Det var netop paa den Tid, hvori de franske Tropper beredede sig til Overgangen over Rhinen; og da den offentlige Opmærksomhed

udelukkende var henvendt paa den forestaaende Kamp, og da desuden de fleste Geistlige, der ellers vaagede over Familiernes Indre, vare flygtede: saa kunde meget slem ubemærket, der til andre Tider neppe med Held havde ladet sig udføre.

I største Hast blev der nu forfærdiget en Liigkiste efter opgivet Maal. Neppe var den kommen, før Balthasar betalte Snedkeren og sendte ham bort, hvorpaa han selv fyldte Kisten med Gruus og Steen og spigrede den til.

Men allerede meget tidligere flyttede man den uhyggelige Clara bort, efterat hun ved et Opiat var bleven inddysset i en dyb Søvn. Balthasar og Herr v. Mandeslob bare hende, medens Natalie selv lyste foran med en Fakkell. Saaledes blev hun ubemærket midt om Natten ført igiennem den hemmelige Gang ind i Taarnet og bragt op i de Værelser, som hun aldrig meer før i Døden skulde forlade, og hvor hun aldeles forsvandt for Verdens Dine.

Flere Dage derefter gik Begravelsesceremonierne for sig i største Stilhed, medens ingen Uindviet anede det Bedrag, der havde fundet Sted.

Derpaa forlod Natalie Slottet. Hun begav sig nu til Kassel til sin Tante, fra hvem hun atter, da et Aar var henvundet, vendte tilbage som Herr v. Mandeslobs

Brud, og hun tog da, efterat den kirkelige Vielse havde fundet Sted, som Charles's ægte Hustru, den Plads i Besiddelse, der saalænge havde været Gienstanden for hendes Attraa, og hvortil hun ved en saa frygtelig Forbrydelse havde banet sig Vei.

Trettende Capitel.

Clara Mandeslohs Historie.

(Fortsettelse).

Sølge Balthasars Tilstaaelser var Charles bleven bekendt med Natalie paa sin udenlandske Reise, og allerede dengang havde de hemmelige Sammenkomster. Da imidlertid Charles's Fremtid i hine Dage aldeles ahang af Claras Fader, besluttede de, skiondt hoist ugierne, for det første at afbryde deres Forbindelse, og i nogle Aar at leve adskilte fra hinanden.

Imidlertid stode de dog bestandig i hemmelig Brevverling indbyrdes, og det var efter foregaaende Overenskomst, at Natalie foretog Reisen til Aachen, hvor hun først gjorde Bekendtskab med Clara Mandesloh.

Den Kulde, hvormed Charles og Natalie dengang behandlede hinanden, var naturligviis en Maske, hvorunder Natalie vilde vinde Claras Vensteb, for derved at aabne sig Udgang til Charles's Slot.

Uagtet denne tilsyneladende Ligegyldighed havde dog Charles og Natalie igjen hemmelige Sammenkomster. Men deraf opstod Følger, hvorpaa Natalie ikke havde tænkt, og kort efter sin Hjemkomst følte hun sig til sin store Forsærdelse frugtsommelig.

Flere Midler anvendtes for at fordrive Fosteret, men alt forgievs. Til sin Tante betroede hun sig imidlertid ikke; men midt om Vinteren foretog hun en Reise til en Veninde, i hvis Huus hun ventede sin Medkomst. Barnet blev døbt under et fremmed Navn; for Nesten var det, som Følge af de anvendte Midler, særdeles svagt. Natalie følte sig ogsaa selv meget angrebet, og det varede længe, før hun vandt sine forrige Kræfter igjen.

Efter Natalies Plan maatte og skulde Charles nu adoptere dette Barn, og for at fremskynde denne Adoption var det især, hun foretog Reisen til hans Slot. Derimod foresatte hun sig alvorlig i Fremtiden at undgaa enhver næiere Fortrolighed, hvis Farer hun nu havde lært at kende. Dog kunde hun tilfældt, da hun virkelig paa sin Vids elskede Charles, ikke modstaae Fristelsen, og efter nogen Tid begyndte den gamle Forbindelse paa ny. Da hvis Balthasars Formodning var rigtig, saa truede Følgerne af det fornyede Forhold snart igjen med at blive synlige; men dette blev denne Gang ved Hielp af kunstige Midler, hvortil hun atter tog sin Tilflugt, i Tide forebygget.

Disse forbudne Kunster, hvormed Natalie søgte at redde den udvortes Ære, maatte hun dyrt betale; thi hun lagde derved Grunden til sin egen tidlige Henvisnen, og uagtet hun endnu efter Constances Fødsel satte syv Børn i Verden, saa vare de dog alle mærkede med Dødens Tegn, og ingen af dem overlevede det tredie Aar.

Dette gjorde et dybt Indtryk paa Herr v. Mans desløb, der, hver Gang et af hans Børn døde, befandt sig i den mørkeste og bittreste Sindstemning. „Alt, hvad der udspringer af denne Forbindelse, skal bort, det skal døe, det er aabenbart,“ pleiede han ved slige Leiligheder at gientage, medens han rastløs gik frem og tilbage i sit Værelse; men hun lever bestandig. Ogsaa du maa bort,“ lagde han ofte til, naar han fik Die paa Constance; „du kan ikke leve, du bliver ikke gammel.“ Og virkelig vidnede hendes blege Kinder og trange Brystbygning om, at denne Spaadom let kunde gaae i Opfyldelse.

Overhovedet var hans andet Ægteskab ikke saa lykkeligt, som han havde haabet; thi de hemmelige Kunster, Natalie i sin Ungdom udøvede, tilligemed de hurtig paa hverandre følgende Barselsenge, tilintetgjorde ikke blot hendes legemlige Kraft, men ogsaa hendes Siæls Livlighed; hvorfor hun heller ikke nu mere spillede den glimrende Rolle i den selskabelige Verden, som før. Dette vakte igien megen Misfornoielse hos Charles, hvis

vilde Natur hun, uagtet hun endnu udøvede et stort Herredømme over ham, dog ikke altid var i Stand til at tæmme, og med hvem hun tidt havde Optrin, der forstyrrede hendes huuslige Fred.

Men jo mindre hendes Forsængelighed blev tilfredsstillt i det selskabelige Liv, desmere tiltog hendes Begierlighed efter timeligt Guds. Dette gav atter Anledning til heftige Optrin med Herr v. Mandesloh; ja selv den gamle Balthasar rystede tidt paa Hovedet over hende, og uagtet han personlig langt fra kunde beklage sig over hendes Gierrighed, pleiede han dog at sige: „Hun bliver aldrig mæt, før hendes Mund er fuld af Jord.“

Denne hendes Lidenlskab havde for Næsten stor Indflydelse paa Gabrieles Elskne; thi uagtet Herr v. Mandesloh nu, da Clara var borte, ikke syntes meget tilbøielig til at begunstige Giftermaalet med Leopold Waldstädten, saa bevægede dog Natalie, hvem Gabriele ved betydelige Foræringer og ved store pecuniaire Opoffrelser havde rundet, ham til at opfylde sit tidligere givne Løfte, og Forbindelsen mellem de to Elskende kom saaledes virkelig i Stand.

I øvrigt frembragte den Uretfærdighed, hvormed hendes Søster var bleven behandlet, en egen Virkning paa Gabriele. Kiærlighed til Frihed, Trods mod enhver Modstand og Lyst til at følge sin egen Villie sæstede netop derved Rod i hendes Jnderste, og hun var beredt

til de største Offere, naar hun derved kunde naae et eller andet Onske. Dette lagde tildeels Grunden til, at hun og hendes Ægtefælle siden forarmedes, hvilket saaledes ikke blot, som Fru Sarnen meente, var en Følge af den ødelæggende Krig.

Clara Mandesloh havde i flere Aar været forsvunden for Verdens Dine, og hun var allerede forglempt af de fleste; men dog fandtes der een af Slottets Beboere, der med Trostskab bevarede hendes Minde.

Margrethe var rigtignok kun et Barn, da hun sidste Gang saae Clara Mandesloh, men ikke desmindre havde hun i hendes Selskab følt en Anelse om et høiere, betydningssfuldere Liv, end det, hvortil hun var vant. Derfor græd hun ikke blot hede Taarer ved hendes saakaldte Grav, men hun erindrede ogsaa sit Tab længere, end den barnlige Alder ellers pleier; ja hun talte saa tidt om sin deilige, blege Frue, hvis Dine, selv naar Munden smilede, aldrig tabte deres tungsindige Udtryk, at hun derved mangen Gang satte sin Faders Taalmodighed paa en haard Prøve.

Lidt efter lidt mildnedes vel hendes Sorg; men dog lod hun ingen Sommer gaae forbi, hvori hun ikke smykkede den tomme Grav med mangfoldige Krandse, og uagtet hun gierne brøiede sig for ethvert Helgenbillede,

hvor hun opdagede det, saa var der dog intet Sted, hvor hun hellere forrettede sin Andagt, end i det lille Capel, i hvilket hun saa tidt havde knælet ved sin Frues Side.

En mindre god Egenskab besad imidlertid Margrethe, som hun uden Tvivl havde arvet efter sin Fader, og som hun først nogenledes overbandt, efter at være prøvet i Ulykken; hun besad en temmelig stor Portion Nysgierrighed. Eller var det maaskee meer end Nysgierrighed, var det en hemmelig Afnelse, der her drev hende! Saa meget er sikkert, at hun, uagtet al sin Fromhed og Andagt, sjelden befandt sig i Capellet, uden at kaste et speidende Blik paa den Dør, der dannede Indgangen til det gamle Slotstaarn.

Hertil havde, saavidt hun vidste, ingen Udgang uden Herr v. Mandesloh selv tilligemed Balthasar, og naar Margrethe undertiden spurgte sin Fader om, hvorfor hiint Taarn saaledes blev holdt lukket, saa fik hun sædvanlig det Svar, at hun skulde holde inde med slige Spørgsmaal, og at det ikke kom hende ved.

Undertiden troede Margrethe, naar hun var i Slots-
capellet, at høre Trin af Mennesker i Taarnhvelvingen indenfor, uden at hun begreb, hvorledes nogen kunde komme derop; thi den eneste Indgang dertil, som hun kiendte, gik igiennem Capellet selv. Nigtignok havde hun af og til hørt, at der ogsaa skulde findes en underjordisk

Gang, der forbandt Slottet med Taarnet; men dette benegtede hendes Fader aldeles.

Hvad der end mere forøgede hendes Nysgierrighed, var den Paastand, som hun oftere hørte gientaget, at Herr v. Mandesloh i dette Taarn havde opstillet en Mængde forunderlige Instrumenter, ved hvis Hielp han vilde fremmane Aander; og virkelig bemærkede hun undertiden en stærkere eller svagere Røg, der opsteg fra Taarnet, og der i det mindste, efter hendes Mening, vidnede om, at man her foretog Forsøg, som man ikke vilde være bekendt for Verden.

Hun havde usigelig gierne med egne Dine undersøgt denne Sag; men dette lod sig ikke saa let gjøre, thi vel havde hendes Fader i flere Aar ført Opsynet over Slottets Værelser, men dog var det kun med Nød og neppe, han betroede hende de Nøgler, der førte til Cappellet, de øvrige glemte han, naar han ikke brugte dem, under Laas og Luffe.

Margrethe havde nu allerede fyldt sit sirtende Aar, da traf det sig en Aften, at hendes Fader i sin Herres Grinde maatte foretage en Reise, hvorfra han ikke kunde komme tilbage før den følgende Morgen. Kort efter hans Afreise fandt Margrethe, i det hun ordnede hans Klæder, en Nøgle deri, som han aabenbar i den Ektynding, hvori han skiftede Dragt, havde glemt, og der, som

hun ved et Forsøg overbeviste sig om, passede til det Skab, hvori Slotsnøglerne vare glemte.

Hun lukkede da Skabet op og betragtede længe det store Knippe, hvori flere af Nøglerne saae rustede ud og tydede paa, at de kun sielden bleve brugte. Hun tog Knippet i Haanden, veiede dets Tyngde og kæmpede i nogen Tid med sig selv, om hun skulde gribe denne Leilighed, der maaskee aldrig kom igjen, eller ei. Imidlertid var Lysten altfor stor, og da hun ikke manglede Mod, saa besluttede hun at prøve, om det ikke skulde være muligt med en af disse Nøgler at aabne Indgangen til Taarnet.

Dog forsøgte hun det ikke strax, men ventede, til det blev stille paa Slottet, og Herskabet var gaaet til Ro, hvilket almindelig skede tidligere nu end i gamle Dage; eftersom Fru Natalie ikke befandt sig vel og derfor sieldnere end før deeltog i selskabelige Fornøielser. Saasnart det beleilige Dieblit kom, greb Margrethe igjen det tunge Nøglesknippe og tændte en lille Blindlygte, som hendes Fader tidt betiente sig af, hvorefter hun ilede afsted til Capellet.

Da hun kom ind i den store Ridderhal, hvorigiennem hendes Vei førte hende, saa kunde hun næsten, hvor modig hun end var, høre sit eget Hierte banke. Og dog vovede hun at lade Lygtens Skin falde paa nogle af de gamle Billeder. Det forekom hende da, som om de truende og advarende betragtede hende. Hvert af hendes Trin gav Gienlyd i den høie Sal, og det bares hende

for, som om de gamle Rustninger klang, i det hun gik dem forbi, og som hun hørte sukkende Stemmer i det Fjerne. Og da hun dreiede Lygten, saae hun selsomme Skygger, der løb langs med Gulvet og Væggen, ligesom om de levede, medens de bestandig forandrede deres Skikkelser. En kold Gysen gik da igiennem hendes Legeme; hun ilede hurtigere afsted, og det varede ikke længe, saa stod hun i det velbekendte Capel, hvori det forekom hende, som enhver fiendtlig Mænd maatte tabe sin Kraft.

Dog knælede hun ikke denne Gang for Mariabilledet, som hun ellers pleiede, men hilsede kun, medens hun gik det forbi. Derpaa nærmede hun sig til den omtalte Dør, i hvilken hun prøvede flere Nøgler, indtil hun endelig, efter mange forgieves Forsøg, fandt den, der lukkede Døren op. Endelig traadte hun ind i Taarnet selv, hvor den boiede Sneglegang dreiede sig rundt om den opstigende Cylinder. Hun gik nu langsomt frem og aabnede tillige sin Lygte, saa den kastede Lyset ud til alle Sider. Dette vorede hun uden Frygt, da hun fandt alle Binduerne i den opstigende Spiralhvælving skjulte med Forhæng, saa ingen udenfra kunde see Lyset igiennem dem.

Saaledes kom hun endelig til Enden af Sneglegangen og nærmede sig til den store Steenløbe, der var opstillet foran Jernporten; men videre kunde hun ikke komme; thi uagtet hun forsøgte alle de Nøgler i sit

Knippe, der efter deres Størrelse og Form syntes at kunne passe til denne Port, saa fandtes der dog ingen, der aabnede den.

Skiondt hun var meget mismodig over denne Hindring og ikke tvivlede paa, at hun her stod ved Indgangen til den hemmelige Skat, som Taarnet efter hendes Mening indesluttede, saa maatte hun dog tilsidst opgive sine Forsøg. Hun var alt i Begreb med at vende tilbage, da det syntes hende, som om hun dybt under sig hørte Trin af et Menneske, der bestandig kom nærmere. Kort efter bemærkede hun ogsaa et Lysstærk, der opsteg fra den Deel af Taarnhvelvingen, som snoede sig under hendes Fødder. Hun havde neppe Tid til at lukke sin Blindlygte og stulpe sig i Muren i en dyb Nische, hvori der rimeligviis engang havde staaet et Helgenbillede, da hun saa en dunkel Skikkelse, der nærmede sig, og i hvem hun snart gienkiendte Herr v. Mandesloh selv. Ogsaa han havde en Lygte med, som han holdt i den høire Haand, i den venstre bar han en Blikspand med lukket Laag, og under Armen havde han et stort Brød. Han gik forbi den Nische, hvori Margrethe stod, uden at bemærke hende, og standsede ikke, før han var kommen til Jernporten. Her satte han sin Lygte ned og tog en Nøgle frem, med hvilken han aabnede Porten, hvorefter han igien greb Lygten, forsvandt indenfor og lukkede Laasen efter sig.

Uagtet en kold Gysen gik igiennem Margrethes inderste Marv ved dette Syn, saa kunde hun dog ikke undlade, da hun havde aabnet sin Lygte og saa Jernporten lukket, igjen at nærme sig dertil. Hun fornam da tydelig, hvorledes en nærliggende Dør aabnedes indenfor. „Clara! Er De vaagen?“ spurgte derpaa Herr v. Mandesloh, hvorefter der langt borte lod et smerteligt Suk, der fandt Vej til Margrethes inderste Siæl.

Derefter lukkedes uden Tvivl den indre Dør, thi hun kunde, uagtet al sin Anstrengelse, intet mere høre. Kort efter aabnedes hiin Dør igjen. Nu turde Margrethe ikke bide længere, men skyndte sig med stor Angst afsted, for ei at overraskes paa Veien af Hr. v. Mandesloh.

Medens hun saaledes med hurtige Trin ilede ned af Taarnhvælvingen, styrtede hun pludselig over en løsliggende Steen, som hun i Halvmørket og i sin Hast ikke havde bemærket; og om det nu var en Følge af Anstrengelsen, eller af hendes Angst og Sindsbevægelse, eller af det heftige Stød, hun fik i Hovedet, eller maaskee af alt dette tilsammen: saa meget er vist, at hun efter Faldet blev liggende afmægtig, og at hun i lang Tid ikke mærkede, hvad der foregik omkring hende.

Da hun endelig vaagnede igjen, befandt hun sig i det lille Capel, med Hovedet lænet mod en Krog i Væggen. Ved hendes Side stod en hvi og mørk Skikkelse, hvori

hun atter ved det vakkende Skin, som hans Lygte ud-
bredte, gienkiendte Herr v. Mandesloh. „Banvittige
Barn! hvad havde du i Taarnet at gjøre?“ spurgte han.

— „O, vær barmhiertig, for den bellige Jomfrus
Skyld, ved hvis Billede De staaer, myrd mig ikke!“

— „Ha, det er sandt! Du hører jo til de Troende, har
din Fader sagt mig.“ Efter disse Ord rev han hende
med sig hen til Alteret, og nu maatte hun, med Haanden
udstrakt paa Crucifiret, under Tabet af sin evige Sa-
lighed, af den Frelse, som ved Christi Blod og de hellige
Martyrers Bunder blev forjettet Menneskene, og tilsidst
under de gyseligste Forbandelser, som han med blottet
Dolk tvang hende til at efterføge, love ham aldrig at
være den Fangne behjælpelig til Flugt, og aldrig at
aabenbare for nogen hverken ved Ord, Skrift eller andre
Tegn, hvilken Hemmelighed Taarnet indsluttede.

„Bogt dig vel for at bryde din Ed!“ sagde han
tilsidst; „thi hvad Himlen angaaer, da kan du troe derom,
hvad du vil; men nu have Dybene hørt dig, og de ere
ikke at spøge med.“

„Hellige Maria, frels mig!“ raabte Margrethe.

„Thi slige Forbandelser,“ vedblev han, „udtalte i
Midnatsstunden, ville, selv om de mangle Ringer for at
svinge sig til Lysets Throne, desto sikkrere finde Vej til
Afsgrundene, hvor der visseelig er et Dre, der hører dem.“

Alle disse Rædsler gjorde et saa voldsomt Indtryk

paa Margrethe, at hun tilbragte den øvrige Nat søvnløs paa sit Leie. Den næste Morgen kom Balthasar, og havde da strax en hemmelig Samtale med sin Herre. Derefter begav han sig til sin Datter, som nu maatte aflægge et nøiagtigt Regnskab for, hvad hun paa sin natlige Vandring i Taarnet havde opdaget.

„Da du nu veed saa meget,“ sagde tilsidst Balthasar, „saa nytter det vel kun lidt at sliule det øvrige for dig, og da du har svoren en saadan Ed, saa mener jeg heller ikke, hvis jeg kender dig ret, at vi have noget Forræderi af dig at befrygte.“

„Åh, derpaa kan I vel være sikre!“ svarede Margrethe.

„Det havde været bedre for dig, Barn, hvis du var bleven hjemme fra Taarnet,“ vedblev Balthasar; „men da du nu saaledes paa egen Haand har trængt dig ind i vor Hemmelighed, saa maa du ogsaa dele dens Byrder og dens Ansvar; og Herr v. Mandesloh har derfor valgt dig til at gjøre Tjeneste med hos din forrige Hærførerinde.“

Nu fortalte han hende, hvorledes Fru v. Mandesloh var bleven indsluttet i Taarnet, derpaa greb han hendes Haand, førte hende giennem den underjordiske Gang og aabnede de Døre for hende, der adskilte den ulykkelige Fange fra Verden.

Fiortende Capitel.

Clara Mandeslohs Historie.

(Fortsættelse.)

At beskrive de Følelser, hvormed Clara Mandesloh og Margrethe paa denne Maade efter syv Mars Forløb samledes igien, vilde vel være et forgieves Arbeide. Meget usuldkomme ere ogsaa de Beretninger, vi kunne give om Fru v. Mandeslohs Liv i Fængslet. Dette er især Tilfældet med Hensyn til den tidligere Tid, før Margrethe skaffede sig Udgang til hende; thi her maae vi lade os nøie med enkelte fragmentariske Bemærkninger af Fru v. Mandesloh selv, forsaavidt Margrethe endnu paa sit Dødsleie kunde huske dem.

Det første Dieblif, da Clara vaagnede i Fængslet, var usigelig rædselsfuldt. Da hun slog Dinene op, stod Charles ved hendes Side. Han syntes at have ventet paa dette Dieblif. Han forkyndte hende nu, at hun i Fremtiden skulde leve her indenfor disse Mure. „De skal

ingen Mangel lide," sagde han, „alle Deres Fordringer, forsaavidt det kan skee uden Fare for mig selv, skulde tilfredsstilles; men De kommer aldrig ud af dette Taarn.“ Det hjalp da ikke, at hun græd og overgav sig til Fortvivlelse, at hun omfavnede hans Knæ og lovede at flygte langt bort og aldrig at nævne det Naarn, hun før havde båret, hendes Dom var uigienkaldelig fældet, og hun læste i Herr v. Mandeslohs Dine, at alle hendes Bønner vare forgiebes.

Den stærke Brug af Opium og andre bedøvende Midler bevirkede, i Forening med hendes tungsindige Sindstemning, at hun i sin første Fængselstid ikke besandt sig vel; ja det varede meer end et Aar, før hun nogenledes vandt sin Sundhed igien.

Balthasar var den, der almindelig bragte hendes Føde; enkelte Gange, naar han havde Forhindringer, blev den bragt af Herr v. Mandesloh selv, Natalie saa hun derimod ikke. Hvad hun behøvede til sit Livsophold, led hun ingen Mangel paa; men destomere savnede hun Bevægelse og frisk Luft, thi Vinduerne i hendes Værelser aabnedes aldrig. Noget hjalp det imidlertid, at Balthasar før hendes Fængsling havde ladet et Par Ruder forsyne med Ventilatorer, hvorved Luften dog tildeels rensedes.

Det blev hende ikke negtet at fordrive sin Tid med qvindelige Arbejder. Dette var hende til stor Trøst, og

hun syede nu selv sit Linned og forfærdigede alle de Klæder, hun behøvede.

I Forstningen tillod man ogsaa, at en lille Hund delede hendes Fængenskab; men efterdi den engang, da Jernporten og Fængselsdøren viebliklig aabnedes, smuttede ned i Taarnet og oploftede sin Stemme nærved et Vindue, hvor man troede, den kunde høres udenfra, saa blev den taget bort, og hun saa den aldrig mere.

Hvad der dog noget opmuntrede hende var, at Vinduerne i det ene Kammer vendte mod Syd, og at Solen kastede sine Straaler ind paa Muren. Ogsaa Maanen og enkelte Stierner glimtede undertiden igjennem hendes Ruder, af og til saa hun ligeledes en flyvende Fugl; men det rige Landskab, der omgav hende, kunde hun ikke see, dertil sadde hendes Vinduer altfor høit. Kun i Drømme saa hun endnu Træer og Skove, Floder og vide Udsigter; men selv disse Drømme bleve siældnere, da hun havde tilbragt flere Aar i sit Fængsel.

I Begyndelsen gysede hun stærkt for de kolde Vintre, imidlertid gik de taaleligere hen, end hun havde troet; thi Murene vare meget tykke, og Balthasar sørgede desuden paa kolde Dage for Ild i hendes Kamin.

Ogsaa om Sommeren maatte hun undertiden finde sig i, at Balthasar lagde Ild i Kaminen; thi ved den opstigende Røg bestrykedes Uvedkommende i den Mening, at Herr v. Mandesloh alene holdt Taarnet lukket, fordi

han ikke vilde forstyrres i de Forsøg, han der anstillede.

Den eneste Lyd, hun hørte udenfra, var Klangen af den store Klokke, der hang i det lavere Taarn, og hvormed man almindelig ringede ved Solens Nedgang og ved høitidelige Leiligheder. Især var det en gammel Skik, at den klang i flere Timer, hver Gang et Medlem af den herskabelige Familie blev begravet, saaledes hørte hun hvorledes den sex Dage efterat hun var bleven indspærret i Taarnet, ringede over hende selv.

Noget mere Afverling kom der i hendes Liv, da Margrethe endelig fandt Vej til Taarnet, og det lykkedes virkelig denne paa flere Maader at mildne sin forladte Herskerindes Kaar.

Saaledes skaffede hun hende ikke blot en stor Deel af de Bøger, hun ønskede, men hun bragte hende ogsaa Blyant og Papir, og da Fru v. Mandesloh tegnede overordentlig godt, saa blev dette hende til stor Tidsfordriv i de eensomme Aftener. Dog maatte det skee ganske hemmelig; thi Natalie og Charles havde strengt forbuden at give hende noget i Hænderne, hvormed hun kunde nedskrive sin Historie.

I den første Tid, efterat Margrethe havde gienfundet sin Herskerinde, anvendte hun stor Omhu, for at denne, saalænge Hæstiderne tillode det, aldrig skulde mangle Blomster, og ligesom hun før havde smykket

hendes formeente Grav med Krands, saa smykkede hun nu hendes Fængsel dermed. Imidlertid mærkede Fru v. Mandesloh snart, at den stærke Blomsterlugt skadede hendes Sundhed, hvorfor Margrethe maatte holde inde med sine Gaver; til Erstatning bragte hun derimod flere Urtepotter, hvori Svibler vare nedlagte, saa Clara nu kunde see dem udvikle sig under sine egne Dine.

Engang havde Margrethe vidst at skaffe sig en plettet Naakalb, som hun strax bragte sin Herskerinde; men denne vilde ikke have den og forlangte, at den skulde sættes ud i Skoven paa ny. „Al, Frue, da maatte den dø!“ svarede Margrethe, „thi dens Moder er skudt.“ Nu blev den da i Taarnet hos Clara, hvor den foredes med Mælk og med unge Blade, som Margrethe skaffede. Den syntes i Begyndelsen meget rask og sprang lystig omkring; men efter fire Dage døde den. — „D, det vidste jeg nok,“ sagde Fru v. Mandesloh, „hvorledes skulde den trives her! Hvorledes skulde den kunne undvære den friske Luft og den skyggesfulde Skov! Hvorledes skulde den kunne leve, uden at færdes i Vinden, uden at lædske sig i de rindende Kilder, uden at vandre over Sletterne i Flok med sine Brødre! Det er kun Mennesket, der kan holde det ud i slige Fængsler.“

„D, Frue! der ere mange Dyr, som kunne leve indsluttede, naar de ellers have det godt,“ svarede Margrethe. Nogle Dage efter bragte hun et lille Egern, der sad i

et Jernbuur, og der syntes at befinde sig særdeles vel i Taarnet, hvor det levede i ser Aar, i hvilken Tid Fru n. Mandesloh havde megen Glæde deraf.

Margrethe, der udøvede en stor Indflydelse paa sin Fader, fik endog Lov til at bringe en Guitar op i Fængselet, eftersom Lyden deraf ikke saaledes kunde finde Vei fra de høitliggende Taarnkammere og giennem de tykke Mure, at nogen, der stod nedenfor, var i Stand til at høre den. Med denne Guitar fordrev Clara Mandesloh mangen Time i sin Gensomhed; hun lærte bestandig bedre at spille derpaa, og naaar hun da sang dertil, forsikrede siden Margrethe, da kunde intet Menneske have hørt det, uden at brikte i Taarer, og selv det haardeste Hierte maatte være blevet smeltet derved.

Under dette sit Samliv med Margrethe fortsatte nu ogsaa Clara den Underviisning, hun i tidligere Aar havde givet hende. Imidlertid var det ikke blot i qvindelige Færdigheder, hun nu underviste hende, men hun søgte tillige saabel ved Samtale som ved Læsning at udvikle og forædle hendes Aand, hvilket ogsaa i høi Grad lykkedes.

Claras og Margrethes Hengivenhed for hinanden forvandlede sig under disse Eysler snart til det æmmeste Venskab, og Margrethe havde virkelig den Glæde at skienke sin ulykkelige Frue al den Trost, som denne i sin forladte Stilling kunde modtage.

„I forrige Tider levede jeg ligesom Robinson, før

han havde funden sin Fredag," sagde Clara, da de to Beninder en Aften sadde sammen, „dog nu er du min Fredag, Margrethe.“ — „Fredag lærte alt, hvad han vidste, af Robinson, saaledes har jeg ogsaa lært alt, hvad jeg veed, af Dem,“ svarede Margrethe.

„Men dog er der en stor Forskiel,“ vedblev Clara med et smerteligt Udtryk i sin Stemme, „thi Robinson var en rig Mand imod mig, Margrethe; han saae dog det uendelige Hav og Himlen i sin Udstrækning, han havde dog sin Ø med de grønne deilige Træer og sine Lamaer; men jeg har intet af alt dette, og jeg vilde gierne give Resten af mit elendige Liv, for blot endnu engang at kaste et frit Blik ud over Jorden.“

Da saae Margrethe sig om med et speidende Blik. „Velan,“ sagde hun endelig, „nu ere vi sikke, kom og følg mig!“ — „Hvad vil du, Margrethe, hvad tænker du paa?“ spurgte Fru v. Mandesloh. — „Jeg vil føre Dem op paa Taarnet,“ svarede Margrethe, „derved bryder jeg dog ikke min Ed.“

Claras Hierte bankede stærkt, og hun maatte støtte sig til sin Beninde, medens hun gik op ad Trappen; thi hendes Fødder, der ikke vare vant til en saadan Gang, vilde neppe bære hende. Og da hun endelig stod paa Taarnets flade Tag og følte den friske Luft strømme sig i Næse, var hun nærved at besvime; men efter nogle Minuters Forløb fattede hun sig igien, drog dybt sin

Maade og skuede ud over det store Landskab, hvorpaa Fuldmaanen skinnede. „O, hvor er det deilig!“ udraabte hun, „og seer du? Rhinen bugter sig i Maaneglandsen, o, min Gud, jeg havde næsten glemt, hvor deilig det er!“

Clara blev længe staaende og betragtede det neden under liggende Landskab, hvis Omrids kun usikkert traadte frem i Maanelyset. Derpaa vendte hun sig pludselig til Margrethe, og før denne kunde forhindre det, sank hun for hendes Fødder og omfavnede hendes Knæ. „O, red mig, Margrethe!“ udraabte hun, „red mig! Lad os flygte langt bort til et Land, hvor ingen kiender mig, eller over Havet til en fiern og eensom Ø! Jeg vil være taus som Graven, og om jeg saa skal betle mit Brød, saa vil jeg dog være vel til Mode, naar jeg blot maa aande frit og see Marken med sine Blomster og Vandet og den store Himmel med sine mangfoldige, vidunderlige Lys.“

Med strømmende Taarer hørte Margrethe denne Bøn; thi at bryde sin Ed kunde hun ikke engang tænke sig Muligheden af. Dette forstod ogsaa Fru v. Mandesloh, da hun fik sin Fatning igien; men ikke desmindre sonderrev det Margrethes inderste Siæl, at hun, der gierne havde bortgivet Livet for sin ulykkelige Frues Vel, netop maatte være den, der hindrede hendes Befrielse.

Mangen Midnatsstund, naar hun troede sig sikker for Overraskelse, førte nu Margrethe sin Veninde op paa Taarnets Tag; og den Verden, som Clara ikke turde

see ved Dag og i Nærheden, den saae hun saaledes nu mangfoldige Gange, som en Drem i det Fierne, naar Maanen kastede sit Lys derover.

Ved sin Herskerindes Omhu havde Margrethe erhvervet sig en Dannelse, der i hendes Stand var meget usædvanlig. Da hun nu tillige besad et tiltrækkende Ud-vortes, saa fulgte det af sig selv, at der fandtes mange, der ønskede den yndige Piges Haand; dog afflog hun i lang Tid alle slige Tilbud, thi det var hendes faste Forsæt aldrig at skilles fra sin Frue. Denne Handlemaade blev imidlertid udlagt som Stoltthed af hende. „Hun vil høit i Veiret,“ hed det, „hun vil ikke give sig af med os, dertil er hun altfor fornem; hun tænker nok paa at blive Herr v. Mandeslohs tredie Gemalinde.“

Margrethe besøgte hver Dag den Deel af Slottet, som Herskabet beboede, og forsvandt i et af de indre Værelser; thi netop her begyndte jo den underjordiske Gang, der førte hen til Taarnet. Denne hendes Færd vakte i hoi Grad Dienerskabets Opmærksomhed, og flere gttrede endog den Formodning, at hun levede i et utilladeligt Forhold med Herr v. Mandesloh, hvortil dog ingen af dem, der nøiere kiendte hende, i mindste Maade fæstede Lid.

Det var ogsaa langt fra, at Herr v. Mandesloh viste hende nogen synderlig Opmærksomhed; tværtimod undgik hverken hun eller nogen anden af hans Omgivelse Ud-

bruddet af hans onde Lune, der bestandig tiltog med Alderen. Allerstærkest yttrede denne Bitterhed sig imod Natalie selv. Som et Beviis derpaa kan følgende Samtale tiene, hvilken Balthasar engang paa sin sædvanlige Maade lyttede til, og som han først flere Aar efter betroede Margrethe.

„Naar De endelig vil vide det,“ horte Balthasar Herr v. Mandesløb sige, „saa mener jeg, at De med fuldkommen Uret bærer mit Navn; thi De veed, at den virkelige Hustru lever, og De har dog ranet hendes Plads, De veed, at hun sidder nogle Skridt borte og hensmægter forladt i sit Fængsel, medens De svælger i hendes Rigdomme.“ — „Er De da selv saameget renere end jeg, at De har Ret til at gjøre mig slige Bebreidelser?“ spurgte Natalie med et dybt Suk. — „Nei desværre, vi have begge forraadt en Uskyldig, og vi have begge — hvis vi skulle troe, hvad Kirken lærer — misbrugt et heiligt Sacrament.“ — „Af, lad os ikke tale meer om slikt!“ sagde Natalie, „det er aldeles imod den Afgtelse, den égard, vi skyldte hinanden; lad os glemme alle Ubehageligheder!“ — „Jeg vilde ønske, jeg forstod at glemme saa godt som De,“ svarede Herr v. Mandesløb. — „Vi ville ikke længere leve saa eensomme paa dette store mørke Slot,“ vedblev Natalie, „vi ville see Selskaber om os igien; thi det er hæsligt at være alene,

Blodet bliver saa sort og tungt derved, saa man kan blive bange for sig selv."

Kort efter begyndte igien det selskabelige Liv paa Herr v. Mandeslohs Borg, som nu fornemmelig blev besøgt af de franske Officerer, der laae i Omegnen, og hvoraf flere nylig vare vendte tilbage fra det seierrige Tog imod Preussen. Blandt disse befandt sig ogsaa Maurice, der commandede et Compagnie i den franske Hær, og hvis Moder var en Cousine til Natalie.

Ligesom næsten enhver Plante har et Dieblif, hvori den i sin Blomst udfolder et Slags Skønhed, saaledes gives der ogsaa for enhver Pige, naar hun ikke er aldeles stedmoderlig behandlet af Naturen, en Alder, hvori hun frembringer et nogenlunde fordeelagtigt Indtryk. I denne Alder var nu Constance, og uagtet sit blege Udseende og sin svage Bygning havde hun dog arvet en Deel af sin Moders Ynde, hvorved hun frembragte et meget fordeelagtigt Indtryk paa Maurice. Et endnu stærkere Indtryk frembragte den elskværdige unge Kriger paa Constance; og efterdi Natalie begunstigede ham, og han nedstammede fra en gammel adelig Familie, saa negtede heller ikke Herr v. Mandesloh ham sit Samtykke, da han begierede Constances Haand.

For Næsten er det vel muligt, at Udsigten til den rige Arv, Constance havde i Bente, ikke var Maurice

uvelkommen; men at han alene skulde have anholdt om hendes Haand for den ydre Fordeels Skyld, som man efter Wagners Ord i den første Deel af vor Fortælling kunde troe, var sikkert efter Maurices Charakteer ikke rimeligt.

Omtrent paa samme Tid, hvori disse Begivenheder foregik, fandt ogsaa den listige Amor en Veie til Margrethes Hierte, og det lykkedes endelig Rhinskipperen Martin at vinde hendes Kiærlighed. Imidlertid fattede hun det Forsæt, til Trods for sin Lidenstkaab, at blive sit høiere Kald tro og aldrig at forlade sin ullykkelige Frue. Dette Forsæt havde hun vist ogsaa udført, og hun havde alt flere Gange givet sin Tilbeder Kurven, da Balthasar, der ønskede den driftige Martin til Svigersøn, og der vidste, at hun elskede ham, betroede den hele Sag til Clara Mandesloh selv, og denne besluttede nu, skiondt uden Tvivl med blødende Hierte, at Margrethe skulde forbindes med sin Elskede og følge ham til hans Hiem paa den anden Side af Bonn.

En af Grundene, hvorfor Balthasar ønskede dette Giftermaal, var maaskee et Slags Mistillid, som han i denne Tid nærrede mod Margrethe. Han havde nemlig nogle Maaneder i Forveien overrasket hende tilligemed Clara Mandesloh paa det Øverste af Taarnet; thi han besad endnu en Nøgle til Jernporten foruden den, som

hans Datter brugte. Han bovede imidlertid ikke at melde noget til sin Herre om denne Opdagelse; men han satte dog en Hængelaas for den øvre Lem, saa Margrethe ikke mere kunde føre sin Frue op paa Taarnets Tag.

Da Margrethe nu ogsaa af sin Herskerinde fik det Raad at følge sit Hjertes Tilskyndelse, saa kunde hun ikke længere modstaae, men gav efter for sin Faders Forskillinger og sin Elskedes Bønner. Paa samme Tid, hvori Constance forenedes med Maurice, blev da ligeledes Margrethe viet til Martin. Kort efter tog hun under en Strøm af Taarer Afsked fra Clara Mandesloh. Imidlertid lovede hun i det mindste to Gange hvert Aar at besøge hende; men hvor fast hun end foresatte sig dette, og hvor meget hun end elskede Martin, saa syntes det hende dog, som om Porten til en højere Verden lukkedes for hende, da hun forlod det Sted, hvor hun havde levet med sin ulykkelige Veninde.

Bed Afskeden fra Clara Mandesloh, hvem hun selv hemmelig havde bragt Farve og Pensler, modtog hun hiint Billede, som mange Aar derefter gav Anledning til Opdagelsen af Herr v. Mandeslohs og Natalies Misgierning.

Kort efter Margrethes Bortreise døde pludselig Natalie. Hun havde nemlig i den senere Tid deeltaget i flere Udspredelser og Selskaber, der fandt Sted i An-

ledning af Constances Bryllup. Dette maatte hun imidlertid dyrt betale; thi Dagen efter et Bal, hvorpaa hun igien havde overladt sig til sin gamle Livlighed og dandsen i flere Timer, blev hun pludselig forløst med en dødsødt Søn, hvis Fødsel styrtede hende selv i Graven.

Femtende Capitel.

Clara Mandeslohs Historie.

(Slutning).

Da Clara Mandesloh var død, fandt man i hendes hemmeligste Giemme nogle faa Bemærkninger, der vare henkastede med Blyant paa et løst Stykke Papir, og der syntes skrevne til forskjellige Tider efter Margrethes Bortreise.

„Nu er hun borte,“ stod der, „nu har jeg intet tilbage uden Tiltroen til et Væsen, der er barmhiertigere end alle Menneſker.“

„Der gives mange, der hensmægte i Fængſler; men de ere dog ikke ſaaledes forglemte og udelukkede fra Verden. Med mig er det anderledes. Mit Navn er udſlettet af de Levendes Bog; mit Minde er bortviſtet; mine Venner troe mig død, hensmuldret, mine Been

opløste, mine Lemmer henveirede i Vinden; og dog lever jeg endnu indenfor disse Mure, hvor ethvert af mine Suf hendeer, hvor ingen hører mig, om jeg end aldrig saa høit opløfter min Stemme."

"Nu er ogsaa mit Egeri dødt. Jeg har grædt meget derover. Det staaer i et lille Indlukke ved Siden af mit Kammer."

"Min Guitar har i Aften været min Trøster; den er en Veninde, som ikke begierer at skilles fra mig; det forekommer mig tidt, ligesom den levede og forstod min Sorg og deeltog deri."

"Mine Barndomsminder, Begivenheder, som jeg i Nækker af Aar havde glemt, dukke nu undertiden frem som af et ubekendt Dyb; men de stille sig da for mit Øie, ligesom Stierne paa Firmamentet; de synes alle lige langt borte, og at ordne dem chronologisk er mig umuligt. Ogsaa min fordums Elskede svæver nu tidt for mit Øie; men hans Billede staaer mig tillige meget nærmere."

"Gre vi saa adskille fra Naturen, at vi ikke kunne see den ved Dagens Lys, saa nærmer den sig dog undertiden om Natten i vore Drømme. Det er da, ligesom vi hørte

vor Moders Røst i det Fjerne, og vi ane vel hendes Kjærlighed, uagtet vi kun utydeligt høre hendes Ord."

"Naar vi staae ved Livets Grændse, da ere gode og onde Dage, Hvihed og Ringhed, mægtige Bedrifter, bittere Lidelser, alle bortviftede som Skyer, hensevundne som en Drøm, der er uddrømt; kun Virkningen, den Frugt, der er modnet i Solskin og i Regn, i Stormen og i de stille Aftener, kun den er tilbage."

"De Tider skulde komme, hvori vi ikke vilde bortgive de Smerter og Lidelser, vi have gienneengaaet, for alle Verdens Glæder."

"J Gaar hørte jeg atter den store Klokke ringe til Begravelse. Det er den syvende Gang efter den Dag, jeg hørte den ringe for mig selv. — Natalie er død, siger Balthasar, hun, for hvis Skyld jeg nu i saa lang en Tid sidder her. — Men dog er min Fængselsport ligesaa fast lukket som før. Al, naar skal dog Befrielsens Time slaae for mig!"

"J Dag bragte han efter lang Tids Forløb igien selv min Føde. Jeg bad ham om min Forløsning, men forgiebes. ""Om jeg saa sendte Dem til Amerikas Urfloke, eller til den fjerne D i Oceanet,"" sagde han,

„saa maatte jeg dog frygte for, at Deres Klage skulde lyde over Havet, og jeg vilde ikke have noget roligt Dieblif.“

„Han kommer i denne Tid oftere selv og sørger med stor Omhu for min Begbemmelighed, saavidt den i dette Fængsel kan bringes til Veie. Da han hørte, at mit Egern var død, lod han mig ved Balthasar bringe en vild Falk, der nu hænger i mit Værelse. Den maa hænge der, det er dog et levende Væsen, og der er da en Høver mindre i de store Skove.“

„For nogle Dage siden vovede jeg den Ven, at han vilde føre mig op paa Taarnet om Natten. Han blev i Forskningen opbragt og afflog det med stor Hefstighed; og dog kom han siden flere Gange i Midnatsstunden og førte mig derop.“

„Ak! ligger der ikke i stjerneklare og i stille maanedse Nætter et bestandig gientaget Løfte om, at Naturen selv engang skal helliges, at den ikke heelt er viet til Førgængelighed?“

„Han er endnu tungsindigere end før, og han bliver saa heftig, hver Gang jeg beder ham om min Forløsning, at jeg neppe mere vover at tale derom. Jeg tænkte at bevæge hans Hjerte, naar jeg fortalte ham den Drøm,

jeg havde, før jeg bragtes ind i dette Fængsel; men han afbrød mig og sagde: „„Havde De ikke drømt saameget i Deres Liv, istedenfor at handle, saa sad De rimeligviis ikke, hvor De nu sidder.““ Jeg vil ikke meer bede ham om min Frihed; thi det nytter intet.“

Nogen Tid efter Margrethes Giftermaal havde Balthasar det Uheld at styrte ned af den Trappe, der førte fra Taarnet til den underjordiske Gang, hvorved han fik et saa voldsomt Stød, at den nedre Deel af Ryghvirvelstøtten efter Lægens Mening havde taget Skade, og da Margrethe nogle Dage derefter blev hentet, var han allerede nær ved Døden.

Dog havde han endnu Samling nok til at meddele hende flere Oplysninger om Fru v. Mandeslohs Skiebne. Tillige bad han hende om at have et vaagent Øie med, hvad der foregik paa Slottet; „thi hvem veed, hvad der kan skee,“ sagde han, „jeg frygter for, at ingen af os, der ere deelagtige i denne Synd, skal leve længe meer paa Jorden.“

Margrethe forlangte nu, at der skulde hentes en Geistlig; men dette afflog Herr v. Mandesloh aldeles. Kort efter døde Balthasar og efterlod sin Datter en Sum af omtrent totusinde Rigsdaler i rede Penge, som hun, uagtet hun frygtede for, at de tildeels vare stienkede

ham som Løn for Tjenester, hvoraf han just ikke havde synderlig Øre, dog ikke turde undslaae sig for at modtage, saameget mere, som hun dengang befandt sig frugt-
sommelig og meente at burde sørge for sit Barns Fremtid.

Imidlertid kunde hun ikke glemme de Ord, Balthasar havde talt paa sit Sygeleie, og der vaagnede nu en stor Uro i hendes Bryst. Jeg var kaldet, tænkte hun, til at trøste min Frue i Ulykken, og jeg har nu svigtet det Kald, Gud havde betroet mig. Efter nøiere Overlæg besluttede hun derfor, at hun ikke vilde lade Martin Fred, før han fæstede Bolig paa Borgen Mandesløh, hvor hun da vilde dele sin Tid mellem sit Barn og sin Veninde.

Denne sidste Forestilling blev saa levende hos hende, at hun ikke kunde skiule den for Clara selv, som hun i denne Tid igien daglig besøgte. Hendes Haab støttede sig for Aesten ogsaa paa Herr v. Mandesløhs egne Ord. „Jeg er nu en Slave, bunden til dette Slot,“ sagde han til hende kort før hendes Afreise, „jeg tør ikke være een Dag borte derfra. Jeg er desuden ogsaa nødt til selv at forrette de Arbejder, som man ellers overlader til de ringeste Tjenere; hvis du derimod vilde flytte hertil, da kunde du i det mindste dele Byrderne med mig.“

Hvad der imidlertid synes Menneſket vel betænkt, det forkastes tidt som Daarskab af de usynlige Magter, der styre Livets Gang.

Det Arvegods, der var faldet i Margrethes Hænder,

og der med Hensyn til hendes Stand var temmelig anseeligt, fremkaldte megen Misundelse og vakte igien af Drale det bagtalerske Nygte, hvilket længst syntes indslumret. „Det er ingen Kunst,“ sagde man, „at blive rig paa den Maade; vi veed jo vel, hvorledes Margrethe har levet med Herr v. Mandesloh.“ Denne uretsfærdige Beskyldning blev endog af en sladderagtig Kvinde strax efter Margrethes Hiemkomst fortalt til hende selv, som da horte den for første Gang og fældede mange bittre Taarer derover.

Det forekom hende nu, som om hun, da et slikt Nygte var i Omløb, maatte betænke sig meget, for hun flyttede til Herr v. Mandeslohs Borg. Ja dette kunde aldeles ikke skee, meente hun, med mindre Martin blev indviet i Hemmeligheden; men heri vilde neppe Herr v. Mandesloh saa let samtykke. Heller ikke havde Martin stor Lyst til at forlade sit Huus, der var bygget nærved Rhinen og laae beqvemt for hans Seilads. Da nu desuden en sliq Flytning vilde have faldet hende vanskelig under hendes daværende Omstændigheder, saa besluttede hun at udsætte den i det mindste til efter sin Medkomst.

Imidlertid opfyldtes Balthasars Spaadom langt tidligere, end Margrethe havde troet, og en Morgen, omtrent fire Maaneder efter hendes Faders Død, fandt man Herr v. Mandesloh, truffen af et Slag, liggende paa Gulvet i sit Værelse. Hans Ansigt var

brunrødt, Skummet stod ham for Munden, hans Pupiller vare stærkt udvidede og ubevægelige, og uagtet alle de anvendte Midler døde han dog efter to Dages Forløb.

Endskiøndt han efter Lægens Forsikkring, saalænge Sygdommen varede, ganske havde tabt sin Bevidsthed, saa meente dog de Tienere, der først bemærkede hans Tilstand, at han dengang, skjøndt noget utydeligt, havde nævnet Margrethes Navn, hvorfor der ogsaa ufortøvet blev sendt Bud efter hende.

Dette Bud fik hende dog ikke selv i Tale; thi hun var paa den Tid netop bleven forløst med en Søn og besandt sig saa ilde derefter, at Martin ikke under slige Omstændigheder turde meddele hende nogen Efterretning, der kunde sætte hendes Sind i Bevægelse. Først otte Dage tidligere erfarede hun paa engang baade Herr v. Mandeslohs Sygdom og hans paafølgende Død.

„Gud forlade Jer, at I har skuilt det for mig,“ sagde hun; „I har maaskee derved væltet en Synd paa min Siæl, som jeg aldrig kan affone; men jeg haaber til Gud, at han har betroet sig til Maurice, og at hun lever endnu.“ Dermed reiste hun sig op i Sengen og erklærede, at hun strax maatte og skulde til Borgen Mandesloh, og at det galdt hendes Liv, hvis hun ikke kom derhen. Da uagtet hun før neppe havde kunnet vende sig paa sit Leie, saa klædte hun sig dog nu rask paa, og skjøndt hendes

Kinder vare dødblege, saa syntes hun dog i hiint Dieblif aldeles ikke at mangle den Kraft, hun trængte til.

Da Martin saae, at ingen Modstand bialp, spændte han endelig Hestene for Vognen og vilde selv kjøre hende afsted. „Nei,“ sagde Margrethe, „du maa blive her og drage Omsorg for vort ulykkelige Barn. Den Gierning, jeg skal fuldbringe, maa jeg fuldbringe alene uden din Hielp.“

Efterføm Martin selv sandt, at Barnet var for svagt til at følge med, saa søiede han sig efter hendes Dnske og leiede en sikker Mand, der skulde kjøre hende til Slottet.

Først ved sin Ankomst hertil erfarede hun, at Herr v. Mandesloh allerede var død for sex Dage siden. Hendes Hierte bævede, da hun hørte det, og dog holdt den uhyre Spænding hendes Kraft vedlige, saa hun bevarede Befindigheden og den udbortes No. Hun forlangte nu en hemmelig Samtale med Maurice, der ogsaa strax opfyldte hendes Begiering.

„Har Herr v. Mandesloh intet betroet Dem paa sin Dødsfeng?“ spurgte hun. „Nei,“ svarede Maurice, „han tabte allerede Mælet den første Morgen, han blev syg.“ — „Gud forbarme sig!“ raabte Margrethe, „saa lever hun ikke mere!“ — „Hvo?“ spurgte Maurice. „Spørg ikke derom, men følg mig! Skaf nogle Fødemidler, men i største Hast! Gent Nøglerne til Taarnet og sørg saa for, at ingen udspæider vore Beie!“

Maurice, der anede en farlig Hemmelighed, skaffede strax, hvad hun forlangte, og befalede sin Diener Henri, paa hvis Trostskab han kunde bygge, at fierne enhver Uvedkommende. Nu tog Margrethe noget Brød og en Flaske Wiin, som Maurice havde bragt, medens han selv greb Nøglerne. Derpaa tændte hun en Fakkell og viste ham den bemmelige Gang, hvori de nu begge steg ned.

„Hvortlænge kan et Menneſte holde ud at hungre?“ iſpurgte hun paa Beien. „Store Gud! er der da nogen indſluttet paa diſſe Steder?“ — „Det vil De nu ſnart ſelv ſee; thi for Dem tør jeg nu intet dølge, ſelv om jeg derved ſkulde forlænge min Qval i Skærsilden giennem Aarhundreder. Dog lad os ile for den barmhertige Himels Skyld!“

Men hvor hurtigt hun end ilede, ſaa kom hun dog for ſildig; Clara Mandesloh var allerede befriet fra ſit Fængſel, og de fandt kun hendes affiglede Legeme. Det var klart, at Livet allerede for flere Timer ſiden havde forladt hende; thi hun var gansſke kold og laae ſtiwt udſtrakt paa ſit Leie. Den vilde Falk levede derimod; den ſad i ſit Buur og betragtede de Indtrædende med ſunkende Dine.

I ſtor Fortvilelſe og med høie Jammerſkrig kaſtede nu Margrethe ſig over Liget. „Bee over mig!“ raabte hun; „thi derfor var jeg kommen til Berden, og det var mit vigtigſte Kald, at jeg ſkulde pleie hende og vaage

over hendes Dage; derfor førte den barmhiertige Gud og den hellige Jomfru mig allerede tidlig hid; men jeg var en utro Dienerinde, jeg var sat til at vogte den hel- ligste Skat, og jeg agtede ikke derpaa; jeg har væltet denne Synd paa mit Bryst, hvilken ikke kan tilgives hverken her eller hisset!"

"For Himlens Skyld, løs mig dog denne Gaade!" raabte Maurice.

"O, havde jeg blot ventet disse Par Aar til Ende, da kunde jeg have reddet hende; ja maaskee var hun, uden at jeg havde brudt min Ed, bleven forløst af sit Fængsel, og jeg kunde have deelt hendes Glæde. Men af, jeg har ikke været tro til Enden! Jeg har ladet mig henrive af en blind Lidenlskab, en daarlig Lyst, og det maatte hun betale med sit Liv!"

Maurice maatte vente længe, før han fik noget Svar paa sine Spørgsmaal; thi Margrethe var saa nedsunken i sin Kummer, at hun aldeles ikke hørte, hvad han sagde.

"See," blev hun ved, "hvor deilig hun ligger der, stiondt bleg og bentæret, ja deiligere, end nogen af dem, der nu leve paa Jorden! Jeg saa hende i tidligere Dage flette sit lange Haar; jeg saa hende smykket i al hendes Pragt, som en Fyrstinde; siden saa jeg hende eensom og forladt i sit Fængsel; jeg saa hende bøie sig for sin Forsoner; jeg hørte hendes Sang, der kunde have smeltet en Tigers Hjerter, og hun var bestandig deilig; men

saaledes, som hun ligger nu, er hun deiligere end nogen-
sinde. Hvis hun blev fremstillet saaledes for Menneskene,
da vilde de tilbede hende som en Helgeninde, og det er
hun ogsaa. Seer I ikke det lysende Helgenstier om
hendes Pande! Mærker I ikke Seierens Smil paa hendes
Læber! Ja høit over Støvet vandrer hun nu, i hine
Egne, hvorefter hun bestandig længtes, og hvor hun hørte
meer hjemme end her paa Jorden."

Imidlertid bemærkede Maurice ved den Dødes Side
et lille Blad Papir, hvorpaa følgende Linier stode skrevne
med Blyant:

"Store Gud, hvad betyder det! Der er gaaet
halvanden Dag, uden at han har bragt mig min Føde."

"O, jeg frygter for, at han er syg, og at jeg skal
dø af Hunger."

"Der er gaaet en Dag endnu. Al, Margrethe,
hvor er du, hvorledes kan du saaledes forlade mig!"

"Det er Aften; Solen skinner til Afsked; jeg har
spist mit sidste Stykke Brød."

"Natten er forbi; jeg har været inde ved Crucifiret,
der fandt jeg et Glas Vand."

„Endnu en Nat; og dog lever jeg! Røvfuglen lever ogsaa; den fæster sine Dine paa mig. Jeg har intet at give dig, Ulykkelige! — O! jeg var flere Gange nær ved at rive den ud af sit Buur og sønderslide den med mine Tænder. Al, er det den Forløsning, hvortil jeg satte mit Haab!“

„Farvel, I gamle Mure! Jeg saae Eder med Gysen, jeg forlader Eder med Smerte. — O, min Frelser, tag mig i din Baretægt!“

„Endnu er det ikke forbi, men snart.“

„Endnu lever jeg. — Det svæber som Spindelvæv for mit Dø. — Røvfuglen skriger. — Smerten svinder, jeg føler Fred.“

„Endnu!“

De sidste Linier vare skrevne med usikre og næsten ulæselige Træk; for Næsten kunde Maurice, uagtet der paa flere Steder fandtes Streger, som betegnede et længere eller kortere Ophold imellem Linierne, ikke deraf beregne, hvor mange Dage hun havde levet, og hvorlænge før hendes Død de sidste Linier vare skrevne.

Endelig kom Margrethe saameget til sig selv igjen, at hun kunde fortælle den ulykkelige Clara Mandeslohs Historie, dog maatte hun flere Gange standse under Fortællingen, eftersom Taarerne qvalte hendes Nost.

Maurice forfærdedes i sit inderste Hierte over hvad han hørte. Imidlertid besluttede han af Grunde, som vi tidligere have udviklet, at det Sker, der hidtil havde hvilet over Clara Mandeslohs Skiebne, aldrig skulde drages til Side. At Margrethe selv tilsidst vilde forraade Hemmeligheden, hun, der troede sig saa fast bunden ved sin Ed, og der havde tiet i saa mange Aar, det formodede han naturligviis ikke.

For at skaffe det døde Legeme bort, betroede Maurice sig til sin Diener Henri, som hemmelig grov en Grav i Haven, der, saalænge dette Arbeide fandt Sted, var lukket i Laas. Derpaa blev Liget lagt i en Kasse og baaret igiennem den underjordiske Gang; hvorefter det bragtes ud af Havestuen og nedscænkedes i Jorden paa den Tid, da alle Borgens Folk laae i den dybeste Søvn. Graven fik Udseende af et Bed, som beplantedes med Blomster, og hvortil Margrethe bragte en Haandfuld indviet Jord fra Kirkegaarden, hver Gang hun besøgte Borgen.

For nogenledes at berolige hende, lod ogsaa Maurice læse Siælemæsser over Clara Mandesloh i flere Kirker;

ligeledes blev en Lampe antændt i det lille Capel, hvilken bestandig skulde brænde til den Afdødes Vre.

Natten før Margrethe forlod Slottet, havde hun en Vision, som vi helst ville giengive med hendes egne Ord.

„Jeg kunde ikke sove,“ fortalte hun, „derfor stod jeg op og vilde til Afsked holde min Andagt i Capellet, hvorefter jeg endnu engang vilde see de Bærelser, som min bortgangne Frue havde beboet.

Jeg tændte da den samme Blindlygte, ved hvis Lys jeg første Gang besøgte Taarnet. Jeg skyndte mig atter ved Midnatstid forbi Billederne i Riddersalen, medens de selsomme Skygger svævede langs ad Væggene. Ogsaa denne Gang syntes det, som om nogen gik bag efter mig. Imidlertid naaede jeg snart Capellet, hvor Lampen allerede brændte, og hvor jeg knælede foran Frelseren paa Korset. Det var det samme Crucifix, foran hvilket Herr v. Mandesloh trang mig til at sværge den gysselige Ed. Jeg bad en stille Bøn, hvorved min Siæl fik Ro, og det syntes mig igjen, at det, der fulgte mig, ikke kunde bestræde dette Sted.

Efter at have forrettet min Andagt, aabnede jeg Døren til Taarnet og fulgte den opstigende Hvælving, hvor Maanen skinnede ind ad Vinduerne, fra hvilke Henri nu havde trukket Forhængene til Side.

Endelig naaede jeg den store Steenløbe og stod foran Jernporten. Jeg var netop i Begreb med at aabne den, da jeg igien, ligesom den første Gang, jeg var heroppe, hørte Trin, der bestandig kom nærmere; paa samme Tid mærkede jeg en Lysning, der udbredte sig nedensfra. En forfærdelig Angst betog mig, og jeg skjulte mig igien i en Fordybning i Muren. Strax efter saae jeg en dunkel Skikkelse, der langsomt gik mig forbi med en Lygte i Haanden, og i hvis Ansyn jeg gienkiendte Herr v. Mandeslohs Træl, skiondt Gravens Rædsler nu havde givet dem et eget Udtryk, og skiondt han saae ud som en Mand, der ikke har fundet Naade paa Dommens Dag. Jeg bemærkede ogsaa, at han, ligesom han pleiede, naar han besøgte den Fangne, bar et stort Brød under Armen. Uden at see til den Side, hvor jeg stod, nærmede han sig til Jernporten, og kort efter hørte jeg ham banke derpaa, saa det gav Gienlyd i det hele Taarn.

Da vaagnede i mit Indersite en Magt, der var stærkere end min Angst, og der tvang mig til at sige: *„Hun, som du søger, er ikke her, hun er gaaet hjem.“* Ved disse Ord bændede hans Skikkelse i Maanelyset, ligesom den skulde splittes ad. Kort efter gik han mig atter forbi, og det var, som om jeg nu kunde see igiennem Mure og Hvælvinger, hvorledes han endelig forsvandt i Kielderen og den underjordiske Gang.

Det er ikke den eneste Nat, hvori jeg har seet ham

i Taarnet;" lagde Margrethe til, „og enhver, der vil gaae derop, naar Fuldmaanen kaster sit Lys igiennem Binduerne, kan vel faae ham at see endnu.“

Da den stakkels Margrethe kom hjem, ventede en ny Ulykke paa hende; hun fandt sit Barn liggende paa det Yderste. Rimeligviis havde hun selv, uden at vide det, været Skyld deri, eftersom hun, kort før hun kiorte til Slottet, i den Spænding og Siæleangst, hvori hun var, havde lagt den lille Dreng til Bryttet. Nogle Timer efter hendes Hiemkomst døde han.

Saa mange Lidelser overvældede tilsidst den ulykkelige Margrethes Kraft. Efter Lægens Formodning kastede Melken sig paa hendes Hierne, og fra den Tid af indtraadte den Sindsförvirring, hvorom vi tidligere have talt.

Med Hensyn til Maurices egen Skiebne kunne vi her tilføie, at han kort efter Margrethes Bortreise fulgte med Napoleon paa Toget til Rusland. Alt i Begyndelsen af dette Tog fik han imidlertid et Saar, der for lang Tid gjorde ham uduelig til Krigstjeneste. Før han igjen vandt sin Helbred, havde allerede Napoleon nedlagt sit Herredømme, hvorfor Maurice tog sin Afsked og vendte tilbage til Slottet Mandesloh.

Da han for Resten sølte, at Gabriele og hendes Børn i Grunden havde mere Ret til denne Eiendom end

han; og da han dog vanskelig kunde opgive den, uden at blotte sin Families Skam: saa besluttede han i det mindste saa godt, han formaaede, at sørge for de to Søskendes Fremtid. Derfor skienkede han Martin og Margrethe en betydelig Capital og betingede sig kun til Giengjæld, at de, da de selv ingen Børn havde, skulde indsatte Wilfred og Franziska til deres Arvinger.

Sextende Capitel.

Fru v. Mandeslohs Historie gjorde et overordentlig stærkt Indtryk paa Franziska; hun hørte den allerede før sit Brud med Arthur, og det er meget sandsynligt, at den Rædsel, hvoraf hun betoges over Herr v. Mandeslohs vilde Natur, og den Gysen, hvormed hun saae et fremmed og fiendtligt Væsen aldeles tilintetgjøre den ullykkelige Claras Liv, havde en stor Indflydelse paa hendes egen Handlemaade.

Der forgik nu et Par Aar, hvori Franziska levede stille, uden at man for Resten mærkede nogen stor Forandring paa hende. I denne Tid gav hun sig meget af med Wilfreds Opdragelse. Wilfred gjorde ogsaa ganske usædvanlige Fremskridt, og enhver aandelig Syssel faldt ham let. Men i det hans Indre saaledes udviklede sig, blev heller ikke hans Legeme forsømt; han tumlede sig hver Dag flere Timer i fri Luft; og især var det ham til stor Glæde, at Maurice, uagtet han var fraværende og underkastet Forsølgelse, dog ikke glemte sit Væste, men

virkelig sendte ham en lille skotsk Hest hjem, paa hvilken Wilfred daglig red.

I Sommeren 1830 erfarede Waldstädten af et Brev fra Maurice, at de to Søstendes Formue ikke længere stod sikkert i det Handelshuus, til hvilket den var betroet; paa Grund heraf besluttede han at foretage en Reise til Brüssel, hvor hiint Handelshuus havde sit Sæde.

Da Franziska hørte, at Arthur ikke paa den Tid opholdt sig i Brüssel, lod hun sig overtale til at giøre Waldstädten Selskab; Wilfred derimod skulde, saalænge hans Onkel og Søster vare fraværende, boe hos Fru Sarnen.

De to Reisende ankom netop til Belgien i de Dage, da Julirevolutionen udbred, og Waldstädten mærkede snart, at Uveiret ogsaa formørkede Horisonten i Nederlandene. Overalt talte man om Politik; man klagede over, at Ministerne ikke droges til Regnskab, over at Hollænderne ansattes som Embedsmænd i de sydlige Provindser, over at Landets fornemste Domstol var henflyttet til en hollandsk By, af og til hørtes og den Yttring, at Franskmændene nu havde viist, hvorledes trolose Fyrster skulde behandles; men dog blev det endnu ved Ord, og Waldstädten tilligemed Franziska naaede Brüssel, uden at nogen Folkebevægelse forstyrrede deres Reise.

I Brüssel opsogte Waldstädten strax Maurice, der

modtog ham med stor Venlighed, og der med særdeles Iver søgte at hjælpe ham til Rette i de ovennævnte Pengeanliggender. Imidlertid havde rigtignok det omtalte Handelshuus standset sine Udbetalinger, og kun med megen Vanskelighed og efter vidtløftige Forhandlinger lykkedes det at redde noget over en Trediedeel af den hele Capital, hvilken Waldstädten derpaa strax omsatte i sikke Statspapirer. Det Tab, som de to Søskende saaledes led, bar imidlertid Franziska med stor Taalmodighed.

Paa denne Tid havde Frøken Precht foretaget en Reise til Tydskland. Ellers opholdt hun sig bestandig i Brüssel; dog var hun ikke længere Opdragerinde for Maurices Børn, men boede i Huset hos Arthurs Moder, hvis Tiltro og Venskab hun lidt efter lidt havde rundet. Ja man sagde endog, at hun med betydelige Pengesummer understøttede Fru Helmuth, der i den senere Tid havde lidt store Tab, og at hun ogsaa i denne Henseende vidste at knytte et fast Baaud imellem sig og Arthur, med hvem man endnu bestandig troede hende forlovet.

Hvad der faldt Emilie vanskeligt i hendes ny Forhold, var at bære over med Fru Helmuths religiøse Sværmerier, der gik meget vidt, saa hun endog undertiden bildte sig ind at see Syner fra en høiere Verden. Emilie havde virkelig ogsaa adskillige Disputer med hende herom, efterdi hun imidlertid, naar hun fandt sin Fordeel derved,

vidste at bære af i Tide, saa gjorde dette ikke noget Skaar i deres Benskab.

Arthur, der sølte sig dybt krænklet ved Franziskas Kulde, havde allerede tidligere lovet sin Moder aldrig mere med et Skridt at nærme sig sin fordums Elskede. For Næsten opholdt han sig nu i Haag, hvor han, efter i Leyden at have fuldendt sine juridiske Studier, arbejdede paa en Procurators Contor. Naar han saaledes havde erhvervet sig den nødvendige Ovelse, vilde han nedsætte sig som Sagfører i Belgien; thi efter sin Tilbagekomst fra Bonn opgav han den Plan for bestandig at forlade Nederlandene.

Under sit Ophold i Brüssel havde Waldstädten flere politiske Samtaler med Maurice, der efter Julidagene endnu mindre end før fordulgte sine revolutionaire Grundsaetninger.

En Formiddag, da Waldstädten og Maurice gik over en offentlig Plads, hørte de stærke Skrig og saae en Deel Mennesker af den laveste Klasse, der bleve adspredte og drevne paa Flugt af et Par Gensdarmes.

„Hvad betyde dog hine Skrig?“ spurgte Waldstädten, „thi saavidt jeg kan see, saa lide disse Mennesker ingen egentlig Overlast.“

„Det er Skrig, der udgaar fra Menneskesamfundets Dyb,“ svarede Maurice, „det er en Larm fra Afgrundene der tyder paa, at Vulkanen snart vil udbryde.“

Ved nærmere Forespørgsel erfarede de, at Larmen

var opstaaet omkring et Marionetttheater, hvorfra der gjordes vittre Udfald imod Regjeringen, hvilket vakte saa stor Jubel hos Tilskuerne, at Politiet meente, det maatte blande sig deri.

„Sandelig i dette Land neddrages alt i Partiernes Kreds,“ udbrod Waldstädten, „selv ved høiere Kunstværker gjelder det ikke om deres indre Værd, men kun om man deri stikker en vis Fane i Veiret; visse tillærte patriotiske Flosser kunne være sikke paa Klap og Bisald, hvor tit de end gientages; raae Naturer, der ikke i mindste Maade ere kaldede til Dommere i Mændens Verden, rose eller dadle, frikende eller fordømme, uden at agte paa andet, end paa hvorvidt Kunstværket passer i deres eget Kram eller ei, og paa hvorvidt det er i Stand til at ophidse Folket. Saaledes betragtes alt kun som Middel til et fremmed Maal, intet efter sit virkelige Diemed.“

„Ogsaa jeg har Agtelse for Kunsten,“ svarede Maurice, „imidlertid finder jeg det ikke under dens Værdighed at slutte sig til Livet og at dreie sig om dets Interesser. Især gjelder dette om Poesien. Folket skal ikke blot komme Digteren i Møde og sætte sig ind i hans Tankegang, men Digterens Phantasie skal ogsaa hente Næring af Folkets inderste Liv; thi da først er han i Stand til at fremlokke vor Deeltagelse og smelte vore Hjerter.“

„Det vil jeg aldeles ikke benegte,“ svarede Waldstädten, „forudsat, at det rigtig forstaaes.“

„Naar Selskabet saa slet har løst sin Opgave,“ vedblev Maurice, „at Millioner maae henoffres, for at vi andre kunne føre et nogenlunde taaleligt Liv; naar Mangel, Synd og Fordærvelse er den eneste Arvelod, som utallige ufødte Slægter kunne vente, saa de, der ret have skuet ned i denne Afgrund, i dette Lastens og Fortvivlelsens Dyb, i dette pefibefængte Morads under vore Fødder, fristes til at bede Gud, at han vil dræbe den Ufødte, før denne skuer Dagens Lys, og om at lade Livets Kilder forterres i de blege Modres Indre: skal da Kunsten lukke sit Die for Verdens Nød? Skal den worde Undertrykkelsens Haandlanger, i det den paa sybaritisk Viis bedøver Menneskets Mand og bortvender hans Tanker fra Ulykken, og bør den ikke snarere tale den krænkede Menneskeheds Sag og opløste sin vældige Ræst imod Tyrannerne?“

„Men her er det jo ikke Folkets Undertrykkelse, men de politiske og religiøse Partier, hvorfra Tvedragten udgaaer.“

„Og troer De da, at noget Parti i Verden kan sætte Folket i Bevægelse, naar det føler sig lykkeligt og tilfreds? Var ikke Glendigheden i Folkenes Hytter, og Utilfredsheden i deres Inderside, da kunde Tyristerne lee af enhver Opposition, da vilde det Frø, den udkaster, henveires i Vinden, uden at finde nogen Jordbund, hvori det kunde fæste Rod. Men denne Jordbund er nu vir-

kelig tilstede, og den gjødes med de Fattiges Hjerteblod og bliver stedse frodigere, og Utilfredsheden tiltager bestandig. Derfor have vi mørke Tider i Vente; og alle de foregaaende Revolutioner ere kun smaa Forispil, ere for intet at regne mod dem, der engang skulle komme, naar Armodens Børn, der daglig vorde stærkere ved deres Antal, og der have suget Mod af Fortvivlelsen, rejse sig til Kamp imod de høiere Stænder. Bee over de Slægter, der da leve! Bee over de Rige og Fornemme! Bee over de Mægtige og Høitrydende, der ikke have forstaaet deres Kald! Thi Betlerstaven vil da være sikkrere end det stærkeste Scepter."

"Og mener De da, at den almindelige Ulykke kan tilintetgjøres ved Oprør og Forræderi?" spurgte Waldstädten.

"Hvo der vil noget Alvorligt i Verden, maa ikke bære tilbage for det, som Modstanderne stemple med Navn af Forræderi," svarede Maurice, "ingensteds have vore Handlinger et mere tvivlsomt Udseende end i Politiken. Hvad det ene Parti kalder Forræderi, Graftald, Oprør, det kalder det andet Fædrelandskærlighed, Heltmod og Folkesind; hvad der synes den ene sort, synes den anden hvidt. Her er kun een Hovedlast, det er Halvhed, kun een Hoveddyd, den ei at bære tilbage for Consequensen af det, vi have befundet rigtigt."

„Og følger De da selv virkelig disse Grundsætninger?“

„Nei desværre, jeg er ikke opdraget dertil; hvad en Mand af Ære kan gjøre for sin Overbeviisning, det gjør jeg med, men jeg indseer dog, at den, der vover endnu mere, vil være en større Charakter; lidèle jusqu'a l'infamie hedder det her i Belgien.“

Waldstädten trak paa Skuldrene ved denne Tale; thi uagtet ogsaa han sukkede over Mennekenes Nød, saa troede han dog ikke, at den kunde tilintetgjøres ved Oprør, Vold og Udelæggelse.

Hvad han for Næsten sagde om Kunstværkers Virkning paa den af Partiaand ledede Mængde, bekræftedes endnu samme Aften; thi det var et fransk Stykke, den Stumme i Portici, der, som bekendt, gav Signalet til Opstanden.

Franziska var denne Aften bleven hjemme; men Waldstädten bivaanede Stykkets Opførelse. Alle de Steder, hvori man troede at finde Liighed med de daværende Forhold, bleve stærkt beklappede. Mod Slutningen af femte Akt bemærkede Waldstädten en høi Skikkelse, der pludselig rakte en Kofarde i Beiret, og han troede i denne Skikkelse at gienkende Baron Derville. Dette Tegn blev modtaget med de stærkeste Bifaldsraab, der ogsaa besvaredes udenfra, hvor store Mennekkemasser havde samlet sig, og hvor Folket med Utaalmodighed ventede Stykkets Ende.

Enhver Folkebevægelse har noget Uimodstaaeligt ved sig, ligesom de Elementer, hvormed den synes beslægtet, og selv Waldstädten blev, da han kom ud af Theatret, revet hen i den almindelige Strøm. Læredrenge droge fløitende foran; en slog paa en Kasserolle, der skulde tiene istedenfor Tromme; bag efter fulgte Mænd med Hammere, Ører og jernbeslagne Stokke; andre bare Faller; flere Qvinder blandede sig ogsaa i Hoben; Folk af bedre Stand, der havde Skierf om Livet, syntes tildeels at lede Bevægelsen, og Vinduesruderne fløi flirrende ud, hvor de droge frem.

Waldstädten kunde i lang Tid ikke slippe løs af den Trængsel, hvori han befandt sig, og han blev saaledes Vidne til forskellige Optrin, der rystede hans Inderste, han saae, hvorledes Libry-Bagnano's Huus blev plyndret og ødelagt*), og hvorledes Gensdarmene vege tilbage for Pøbelen, han saae ogsaa en Politiofficer, der vinkede og vilde tiltale Mængden, synke til Jorden ved et Steenkast, og det varede flere Timer, før han kunde naae sit Hiem og berolige den ængstede Franziska.

Tiden til hans og Franziskas Afreise havde allerede været meget nær for Urolighedernes Udbrud; men nu da hele

*) Libry-Bagnano var Udgiver af Tidsskriftet le National, der bekæmpede de revolutionaire Grundsætninger.

Omegnen var usikker og plyndredes af Pøbelen, blev han nødt til at opføre Rejsen.

I de to følgende Dage vedvarede de vilde Bevægelser; der opstod en rasende Kamp imellem Folket og Tropperne, hvorved flere Mennesker dræbtes; Haandværkere og Dagleierye strømmede sammen paa Torvet og forlangte med høi Røst Brød, Arbeide, Frihed; Pøbelen vilde aabne Fængslerne, Landløbere brændte Fabrikkerne i Omegnen; men endelig lykkedes det Borgerne at sætte Grændse for de lavere Klasses Udsvævelser, medens den brabantiske Fane vaiede fra Raadhuset i Brüssel.

Dog talte man endnu saameget om Plyndringer og Brandstiftelser, om Troppernes Marsch og om vilde Bevægelser, der forberededes blandt Pøbelen, at Waldstädten troede sig nødt til fremdeles at opføre sin Reise.

I al denne Tid besøgte Maurice flittig Patrioternes Klub, og snart hørte man ham nævne som en af Ansørgerne i de Frivilliges Rækker.

For Næsten vil man neppe her vente nogen vidtløftig Beskrivelse af den belgiske Opstand, og hvad vi endnu maae fortælle derom, ville vi sammenfatte i faa Ord.

Det syntes virkelig, som et Forlig igien skulde tilveiebringes; Kronprindsen havde besøgt Brüssel, belgiske Deputerede sendtes til Haag, og man var allerede betænkt paa at opfylde de sydlige Provindsers Ønske. Holland og Belgien skulde i Fremtiden betragtes som Riger, der,

stienet de vare samlede under een Hersker, dog havde særskilt Bestyrelse og særskilte Love; men da vandt Pøbelen i Brüssel pludselig igien Overhaand, Borgerne afvæbnedes, og det lykkedes det katholske, republikanske og franske Parti fuldkommen at bemægtige sig Regjeringen.

Dette Parti, hvortil ogsaa Maurice hørte, vilde aldeles tilintetgjøre enhver Forbindelse mellem Belgien og de nordlige Provindser og antog strax en fiendtlig Stilling mod den hollandske Hær, der anførtes af Kongens yngre Søn, Prinds Frederik. Da nu paa den anden Side de belgiske Deputerede i Haag opmuntrede til Modstand imod Pøbelen, og da de anseeligste af Brüssels Borgere ønskede det samme: saa blev endelig Løsenet til Kampen givet, og Prinds Frederik, i Spidsen for sin Hær, trængte frem imod Belgiens Hovedstad.

Mod Forventning fandt han imidlertid en rasende Modstand; hvert Huus i Brüssel forvandlede sig til en Fæstning; Gaderne spærredes med Barrikader; hed Dlie, sydende Beg og Stene nedstyrte paa Soldaterne; Frivillige ilede til fra alle Sider; selv Kvinder grebe til Vaaben, og tilsidst, efterat Kampen havde varet i fire Dage, efterat Kongens og Generalstaternes Palladser tilsligemed flere Huse vare blevne et Rov for Flammerne, gav Prindsen Ordre til Afmarsch og trak sig tilbage til Antwerpen.

Nu var det hollandske Herredømme brudt; de rigeste

Stæder i Belgien faldt i Insurgenternes Hænder; Fjerdedelen af Prindsens Hær var tilintetgjort; flere tusinde hollandske Soldater havde man fanget, saaret eller dræbt, og kort efter erklærede den ny Regiering, at Baandet mellem Belgien og det nassauske Huus var sønderrevet, og at de sydlige Provindser skulde danne en af Holland uafhængig Stat.

„Jeg begriber ikke, hvad De vil,“ sagde Waldstädten til Maurice, „De kunde jo faae alt, hvad de forlangte; Kongen vilde opfylde Folkets Begiering, og dog er det ikke fornøiet, og uden mindste tilsyneladende Grund bryder Oprøret ud paa ny.“

„Sæt, at De ogsaa havde Ret,“ svarede Maurice, „saa viser netop dette, at der er en dybere Grund til det Heles Gang; der er en Mistro til Regieringen, som bevirker, at man, trods alle gode Løfter, ikke troer, noget Godt kan komme fra den Kant; der er en Tvivl i Folkets Inderside, som vakttes ved gientagne Skuffelser og ikke kan neddæmpes ved noget Slags Garantie, og som viser, at Bruddet mellem Regiering og Folk er ulægeligt.“

„Nei, alle disse Uroligheder ere Virkninger af et Parti; det er en Propaganda, der forvirler Folket.“

„Ja jeg tilstaaer det, der er et Parti, en Propaganda, der finder Gienklang i det hele Folk; dette Parti vil, at det Naturlige skal skee, at de Nationer, der have Sympathier, Interesser og Sprog tilfælles, ogsaa skulle

nærme sig til hinanden i politisk Henseende, og det er forvisset om, at intet Magtsprog fra Europas Herskere kan sammensmelte, hvad der er adspaltet i sit Allerinderste."

"Vogt Eder for, at ikke det vilde Dyr, som I løse af Lænken, skal sønderrive Eder selv!" sagde Waldstädten.

"Bee over dem, under hvis Herredømme Menneskeheden saaledes er forvansket, at den berettiger Dem til en slig Lignelse," svarede Maurice. "Hvorledes for Næsten de omtalte Misforhold føles overalt, hvorledes det rører sig selv i Mændernes inderste Dyb og i Videnskaberne's Kredse, hvorhen Larmen af det praktiske Liv ellers kun sielden naaer, derom vil maaskee dette Brev overbevise Dem."

Dermed overleverede han Waldstädten et Brev fra Emilie, hvori hun paa sin Viis undersøgte Revolutionernes Net.

"Naar Staten ikke længere er en fornuftig Totalitet, maa den negeres af den Fornuftige," skrev hun, "ja den er da allerede ophævet i dennes Inderste, og det gielder kun om, at denne Intethed ogsaa bliver synlig i Udenverdenen, at den fornuftige Willie ogsaa omstyrter den ydre, falske Virkelighed; men af en slig Omstyrkelse kommer der dog egentlig intet andet ud, end hvad der allerede forhen var i Mændens og Ideens Verden."

"Sandelig jeg seer mange, der nedbryde," gienmælede Waldstädten, "men jeg mærker ingen Bygmester."

Waldstädten deeltog inderlig i de fangne Hollænderes

Skiebne, hvilke han næsten betragtede som sine Landsmænd, og da han ikke paa anden Maade kunde lægge sin Deeltagelse for Dagen, saa bevirkede han ved Maurices Hielp, at han fik Lov til at besøge og trøste de saarede Krigsfanger i Lazaretterne.

Her hørte han, at en af de Saarede, et deiligt ungt Menneske, som Opsynsmanden udtrykte sig, nylig var ført bort og indsluttet i et Fængsel, hvor ingen af hans Venner maatte see ham. — „Hvad hed han?“ spurgte Waldstädten. — „Hans Navn er Arthur Helmuth,“ saaledes lod Svaret, „og man troer, han vil blive dømt til Døden, fordi han er sedt i Belgien og dog har grebet til Vaaben imod sine Medborgere.“

Vi maae erindre, at Arthur i høi Grad misbilligede den oprørske Mand iblandt sine Landsmænd, og at han afflyede det katholske Parti. Da han nu tillige opholdt sig i Haag, hvor Ubillien mod de frasaldne Provindsler var allerstørst; og da ovenikøbet de belgiske Deputerede opmuntrede til Kampen imod den forvildede Pøbel: saa lod han sig virkelig henrive af sin bevægelige Natur, ilede til Prinds Frederiks Hær, hvori han blev indskreven som Frivillig, og faldt ved Angrebet paa Brüffel i Insurgenternes Hænder.

Waldstädten forfærdedes meget ved denne Efterretning; imidlertid besluttede han i Begyndelsen, at den skulde være en Hemmelighed for Franziska.

Derimod besøgte han strax Maurice og underrettede ham om Arthurs Eliebne. „Denne Sag har man holdt hemmelig for mig,“ udbrød Maurice, „giv mig imidlertid nogle Timers Frist, da skal jeg nærmere undersøge Sammenhængen.“

Nu begav Baldstädten sig til Fru Helmut, som han fandt sengeliggende; thi hun havde netop Dagen i Forveien erfaret sin Søns Ulykke, der saaledes havde rystet hende, at hun neppe endnu kunde røre sine Lemmer. „Ak! jeg har været haardt fristet,“ sagde hun, „og jeg var nær ved at spørge med David, om Gud har forglemt at være naadig, og om han har lukket sin Barmhertigheds Kilder med Brede.“

Da Baldstädten igien vendte tilbage til Maurice, fandt han ham meget alvorlig og tankesfuld. „Jeg selv kan vanskelig redde ham,“ sagde Maurice, „men Baron Berville er maaskee i Stand dertil; thi han formaaer meget hos den ny Regjering.“ — „Men Baron Berville er jo alt fra tidligere Tider Arthurs Fiende.“ — „Det er netop Ulykken, det er ogsaa ham, der har angivet Arthur, og var ikke han, saa havde man neppe taget Sagen saa strengt.“ — „Veed De da intet Middel?“ — „Jeg veed i det mindste eet, Baron Berville behøver bestandig Penge, lad De mig tale med ham!“

Udfaldet af Maurices Forhandlinger med Berville var imidlertid ikke glædeligt; thi en heftig Ordverling, hvori

Arthur væltede Beskyldningen for Forræderi tilbage paa Berville selv, havde saaledes opfrisket dennes gamle Had, at han svor Arthur Døden og ikke for nogen Priis vilde understøtte hans Flugt.

Maurice kiendte imidlertid andre Veie og bragte det ogsaa, ved at løse betydelige Pengesummer paa Steder, som man ellers ikke troede tilgængelige for Bestillelser, saa vidt, at han haabede, han til Trods for Berville kunde redde Arthur.

Det Vanskeligste var i en Hast at skaffe de Penge, der behøvedes. Maurice havde selv tidligere ved en mislykket Handelspeculation tabt en betydelig Deel af sin Formue; imidlertid bragte han dog en temmelig Sum til Veie, men den var ikke tilstrækkelig, heller ikke havde Waldstädten nogen Capital at raade over, og det Bidrag, Fru Helmuth kunde give, var kun meget ringe.

Waldstädten indsaae nu, at der ikke var anden Udvei tilbage, end at henvende sig til Franziska, hvilket han ogsaa gjorde. „Du er myndig,“ sagde han, da han havde fortalt hende det Hele, „du besidder Papirer, hvis Værdi, sammenlagt med den Sum, Maurice har skaffet, kan dække alle Omkostninger; vil du nu opoffre disse Papirer, for at redde den, som du engang havde saa kjær, saa tvivler jeg ikke paa, at Arthurs Moder med Tiden mægter at erstatte dit Udlæg.“

Franziska havde med bankende Hjerte lyttet til sin

Onkels Ord. „For Himlens Skyld,“ udbrod hun endelig, „tag det, tag det alt! Men Arthur skal ikke vide noget deraf, hans Moder heller ikke, og jeg vil aldeles intet have tilbage!“ — „Nei! Nei!“ vedblev hun, da Waldstädten vilde tage til Gienmæle, „saaledes skal det være; siig mig ikke imod, Onkel! Du maa selv føle, at jeg handler rigtigt her, og at Emilies Forlovede intet bør vide om det Offer, jeg bringer ham.“

Waldstädten trykkede venlig Franziskas Haand, og da hun aldeles ikke vilde høre nogen Indvending, saa lovede han endelig, at alt skulde skee, som hun ønskede det.

„Hun opoffrer meget for en Utafnemmelig,“ sagde Maurice, da Waldstädten overrakte ham de omtalte Papirer; imidlertid maatte ogsaa han love og bekræfte med sit Vresord, at han aldrig vilde røbe den Hemmelighed, Franziska ønskede skjult.

Kort efter hørte man, at Arthur var undsluppen af sit Fængsel. Maurice fulgte Franziskas Exempel og vilde ingen Erstatning have for sit Udlæg; ja Fru Helmuty levede endog i den Tro, at Arthur var bleven frelst paa en mindre bekostelig Wei, og at man ved Hielp af de Penge, hun selv skaffede, havde bestuftet Fangevogteren og aabnet hans Fængsel.

„Jeg havde Ret imod ham,“ sagde Franziska, „han er dog en ridderlig Natur, thi hvorledes kunde han ellers have trodset Døden for sin Overbeviisning!“

Fra denne Tid af blev Franziska meget mere melankolsk end før, og af flere Yttringer sluttede Waldstädten, at hendes Kiærlighed til Arthur igien var vaagnet med al sin gamle Kraft.

Berville blev imidlertid rasende forbittret over Arthurs Flugt, og da han mistænkte Maurice for Deeltagelse i dette Anslag, saa brød han pludselig al Omgang med ham og blev fra nu af hans aabenbare Fiende.

Syttende Capitel.

Dmtrent midt i October Maaned besluttede Baldstädten at reise tilbage til sit Hiem; men da Urolighederne gjorde Landreisen vanskelig, saa foretrak han at indskibe sig paa en Trækskeite til Antwerpen, hvor han haabede en god Modtagelse, eftersom han havde varme anbefalingsbrevser til den hollandske Commandant fra to af dennes Venner, der vare Krigsfanger i Brüssel. Hiint Haab skuffede ham heller ikke, og efter nogle Dage ankom han paa Nordkanalen til Belgiens Grændse ved Venloo.

Vi have alt bemærket, at Baldstädten under sit Ophold i Brüssel oftere, for at trøste de Saarede, besøgte Stadens Lazaretter. Her nedlagdes uden Tvivl Spiren til en Sygdom i hans Legeme; imidlertid laae den længe skjult, og først da han havde forladt Belgien og var ankommen til Fabrikstaden Grefeld, hvorfra han ønskede at naae Rhinen ved Düsseldorf, begyndte et Ildebesindende, han allerede i flere Dage havde følt, at antage en alvorligere Charakter.

Paa Franziskas Bøn hentedes da strax en Læge. Denne erklærede Sygdommen for en stærk Forkølelse, der i øvrigt ikke var farlig, dog forbød han strengt, at han i de-første Dage reiste videre.

Uagtet der saaledes ikke syntes at være Grund til Angst, saa solte Franziska sig dog beklemmt om Hiertet, og hun fik ingen No, for hun havde tilskrevet Dr. Wagner og klaget sin Nød for ham. To Dage tidligere overraskedes hun af Dr. Wagner selv, der, for at staae sin Ven bi, strax satte alle andre Hensyn til Side og i største Hast begav sig til Grefeld.

Da Opholdet i Bertshuset var temmelig dyrt, havde Waldstädten allerede tidligere ombyttet det med en privat Bolig, og det traf sig netop saaledes, at denne Bolig tilhørte Mester Simon, den herrnhutiske Snedker, der for tre Aar siden gjorde Reisen paa Rhinen i Selskab med Wagner og Franziska.

I dette sit ny Logis blev Waldstädten efter Omstændighederne meget vel behandlet; det eneste, der misbagede Franziska, var, at Mester Simon daglig besøgte den Syge og talte med ham om geistlige Materier, hvorved han, uden at tage Hensyn til Omstændighederne, overlod sig til en stor Iver og Hefstighed.

„Jeg seer endnu ingen farlige Symptomer,“ sagde Dr. Wagner, efterat han havde undersøgt den Syges Tilstand, „imidlertid vil en fuldkommen Møjlighed her være

den bedste Cuur." — „Ne, den har han ikke havt," svarede Franziska, „thi Gieren af dette Huus kommer her hver Dag og plager ham med religiøse Disputer." — „Det maae vi strax forhindre," sagde Wagner, hvorefter han gik ned, for selv at tale med Mester Simon.

Mester Simon modtog ham i sit Værksted, hvor han netop var i Færd med at sammensætte en kunstig Bæverstol. Baade denne og alle de øvrige Arbeider, der fore fandtes her, havde et saa ziirligt Udseende, at Dr. Wagner, der nærede en stor Agtelse for enhver virkelig Dygtighed, ikke kunde undlade noie at betragte dem; ja det syntes endog, som han en Tid lang derover glemte det Grinde, hvori han kom.

Neppe mærkede Mester Simon dette, før han blev særdeles venlig og snaksom. „Betragt engang dette Bord!" sagde han, „det bestaaer egentlig af to Stykker; men jeg mener, at det er saa godt sammensat, at ingen skal see, hvor det ene Stykke holder op, og hvor det andet begynder."

„Det tilstaaer jeg," sagde Wagner, der virkelig studsfede ved den Kunstfærdighed, hvormed dette Arbeide syntes udført.

„En god Snedker maa ikke alene kunne arbeide i Træ," vedblev Mester Simon, medens han foreviste flere af sine kunstige Haandgierninger, „men ogsaa i Perlemor og Skildpadde; ja man fortæller endog, at den

ugudelige Keiser Nero eiede trehundrede Borde, indlagte med Guld, Sølv og Elfenbeen, som Snedkerne i hine Dage vel vidste at bøvle og forarbejde."

"Det er just ikke for at høre noget om den ugudelige Keiser Nero, at jeg denne Gang kommer her," svarede Wagner.

"Jg alt dette kan jeg dog sælge for godt Kiøb," vedblev Mester Simon; "thi Guds Forsyn, som jeg ved saa mange andre Leiligheder har haft Prøver paa, indretter det bestandig saaledes, at jeg saaer det Træ, jeg trænger til, paa særdeles billige Villkaar."

Dr. Wagner havde hidtil, af Beundring for Mester Simons Arbejder, med Taalmodighed funden sig i hans Tale; men da han hørte disse Ord, vaagnede igien den gamle Modsigelsesaand i hans Jnderste. "Al, tro dog ikke," udraabte han, "at Guds Forsyn saaledes paa Epidørborgerviis følger Eder i alle Kroge og Smuthuller, Mester, og sørger for Eders Indkiøb! Ligesaa godt kunde I troe, at det er Guds Forsyn der sørger for, at I saaer Eders Buxer lappede i rette Tid, eller at I vinder de Penge igien, som I maaskee har spillet bort i en Kro. Med saadanne Lapperier og Bagateller giver et ordentligt Forsyn sig aldeles ikke af, Mand! Sligt overlader det altsammen til Hændelsen, der dog ogsaa maa have noget Spillerum her i Verden."

"Dette er en ugudelig og bagvaskende Tale," raabte

Snedkeren opbragt, „af det Slags, som Verden elsker, og som Belials Sønner glæde sig over.“

„Hvor kunstige Arbejder I end kan fremvise, saa er I dog endnu hildet i Hovmod og Forsængelighed,“ sagde Wagner, „men dette vil jeg i Dag ikke videre gennemsege; jeg kommer kun paa Embedsbegne, for alvorlig at paalægge Jer, at lade Waldstädten i Ro, hvis ikke, da kan I maaskee afstedkomme en større Ulykke, end I troer eller tænker.“

Uagtet denne Paamindelse, var dog Mester Simons Iver altfor stor, til at han kunde holde sig borte fra Waldstädten; tværtimod besøgte han ham endnu samme Aften, og begyndte da, til Trods for Franziskas Advarsel, igien at tale om, hvad han ansaae for det eneste Nødvendige.

„Jeg har vel mærket, at De er af dem,“ sagde han, „der ville stifte Forlig mellem Christus og denne Verdens Wiisdom. Men dette, mener jeg, er en stor Forvildelse; vi kunne ikke nøies med en Tro, der bugter sig, som den gamle Slange, til begge Sider, og der gives kun to Veie, enten maa De sige: „Der er intet Godt i Verden, aldeles intet; Verden er fortabt, fordærvet i sin inderste Rod; den er, som et Træ, der bærer lutter giftige Frugter, og der bør omhugges og overgives til Querne!“ eller De maa sige: „Jeg behøver ikke at opgive Verden heel og holden; thi ogsaa deri er en

Kiærne, der kan udvikle sig til det Bedre, og der gives en Bindsdom, som Christus ikke kan lære mig.“ Men hvo der siger saa, han er en Hedning og en Ugudelig, han hører ikke Christus til; thi han vil være noget paa egen Haand og udenfor ham.“

„Ikke paa egen Haand og udenfor ham,“ svarede Baldstädten, i det han løstede sit matte Hoved fra Puden, „men giennem ham; vi ville ikke bortkaste Kunst, Videnskab og Natur, men vi ville rense dem i Troen paa ham, ja ogsaa hengive dem, om De saa vil, men kun for at vinde dem rene og luttrede tilbage.“

„Nei, I skal intet vinde,“ raabte den ivrige Snekker, „intet uden ham alene; thi Verden med al dens Kunst og Videnskab og al den Ugudelighed, I henrykkes over, er ikke andet end en farvet Røg, og hvo der troer, at noget af dette skal overleve Døden, at ikke al Støvet Glimmer er viet til Odelæggelse, den hele Jord med al dens Forsængelighed og alt, hvad der er deri, han tilbeder en vederstyggelig Afgud; han er paa den brede Wei, der fører til Undergang, om han saa hundrede Gange hver Dag førte Frelserens Navn paa Læberne.“

„Alt skal gaae til Grunde undtagen Snekkerprofessionen,“ sagde Wagner, der var kommen ind og havde hørt Sidsningen af denne Tale; „thi den er jo dog en hellig Kunst, der har forherliget Salomons Tempel, som I engang fortalte os.“

„Det er en anden Sag med den Kunst, der arbejder i Herrens Tieneste," svarede Mester Simon.

„Og troer I da, at der ikke ere andre her paa Jorden end Snedkere, der arbeide i Herrens Tieneste? Gaa Mester, og giv Jer af med, hvad I forstaaer, og hold Jer borte herfra! Thi at behandle Syge forstaaer I aldeles ikke."

Wagner fandt efter den ivrige Snedkers Bortgang Patientens Puls i stærk Bevægelse, og da han ikke vovede at bringe ham i et andet Huus og virkelig frygtede for onde Følger af Mester Simons Paatrængenhed, saa gif han endnu engang ned, for at tale ham til Rette.

„Hør, Mester!" sagde han, „bliv her i Eders Værksted og nær Eder redelig med Eders Profession! Thi den er dog det eneste, der kan frelse Jer, hvorimod Eders hovmodige Prækener og alt, hvad dermed hænger sammen, tilsidst kunne bringe Eder til det Sted, hvorhen I mindst venter at komme."

„Sig fra mig med Eders ugudelige Snak!" raabte Mester Simon.

„Jeg er ikke saa ugudelig, som I tænker, thi jeg troer ikke blot paa Gud, men ogsaa paa Satanas; ja jeg troer endog, at man, selv i vore Dage, kan forskrive sig til ham, og det med ligesaa fuld Gyldighed, som i de forsvundne Aarhundreder."

„Lad mig i Ro! Mellem os er der intet Samsund," gien svarede Mester Simon.

„Enhver, der ikke blot med een Handling, men med en Række af Handlinger, et heelt Liv igiennem virker for hans Næge, han forskriver sig ogsaa til ham; enhver, der saaledes, for at faae Fred og gode Dage, bestandig qvæler det fri Ord paa sine Læber og kryber for den, han i Hiertet foragter, enhver Vendeblaabe og Veirbane, der — ligegodt enten han dreier sig for Folkenes eller de Fornemmes Luner — siger Nei og Ja, efter som Vinden blæser; enhver, der for ydre Fordeles Skyld forsager sit indre, hellige Kald, eller affværger sin Overbeviisning; enhver — læg vel Mærke til mit Ord, Mester! — enhver, der med aandelig Hovmod, i fuld Tillid til sin egen Ufeilbarhed, bestandig fordømmer og bittert hader sin Næste, fordi dennes Mening afviger fra hans: han forskriver sig til Dævelen, og det med sit bedste Hierteblood, Mester! — Og saaledes findes der i vor Tid baade Geistlige og Verdslige, baade Lærde og U lærde, baade Skribenter og Haandværkere, baade Borgere og Adelsmænd, ja endog Mænd med Ordenstegn og stor Indflydelse, samt hele Corporationer og hellige Selskaber, der, skiondt de ere saa siikre paa Paradiset, som de havde Vorherres Haand og Segl derved, dog alle have forskrevet sig Fanden i Bولد.“

„Jeg gjør kun mod min Næste, hvad jeg ønsker der skulde gøres mod mig selv, hvis jeg var fangen i de samme Wildfarelser, som han,“ svarede Mester Simon.

Wagners Ord virkede dog saameget, at Mester Simon i nogen Tid ikke besøgte den Syge. Imidlertid var maaskee allerede Ulykken skeet; i det mindste er det vist, at Baldstädts Sygdom efter den ivrige Smedkers sidste Besøg antog en meget farlig Charakter.

I de Diebliske, hvori Baldstädten vidste af sig selv, var han usigelig kiærlig, især mod Franziska, der næsten aldrig forlod hans Leie hverken Dag eller Nat. Han søgte da tidt at trøste hende, og han syntes ogsaa selv fuldkommen fattet, skiondt han vel anede, at hans sidste Time nærmede sig.

„Naar et Menneske dør,“ sagde han engang, i det han trykkede den bedrøvede Franziskas Haand, „da mærker man ret, hvor lidet Haab og hvor liden Tro der findes i Verden; det er da, ligesom de Efterlevende ikke saae andet end det døde Legeme tilligemed Ormene i den sorte Jord; man hører da bestandig de Ord: „„Vorte, forsvunden! Han vender aldrig meer tilbage, vi see ham aldrig meer!““ Men dette er sikkert ikke den rette Maade, hvorpaa vi skulle sørge, min Franziska! Thi vi maae midt i vor Sorg aldrig glemme, at Gravens Hemmelighed ogsaa er den dybeste Kiærligheds Hemmelighed.“

„Der gaaer en større Kiærlighed igiennem Livet, end vi troe eller tænke,“ sagde han kort efter, „den Kiærlighed, hvormed en Moder elsker sit Barn, er kun ringe mod den, hvormed Himlens Gud elsker ethvert Menneske.“

Klare, trofaste, evige Dine vare heftede paa os, endnu før Biergene bleve dannede, og før Jordens Grundvold blev lagt, og de skulde vaage over os endnu, naar Himlen flygter, liig et sammenrullet Klæde, og naar Stierne falde ned, liig Figentræets umodne Frugter i den stærke Blæst."

"Trøst dig, min Datter!" sagde han tilsidst, "thi jeg indseer det nu: Den, der er tro imod een, han har dog det i sit Hierte, hvorved Familier og Stater sammenholdes, og der skal siges til ham: ""Du haver været tro over lidet, jeg vil sætte dig over meget, gik ind til din Herres Glæde!""

Derpaa hensank han i en ubevidst Tilstand, et Par Dage efter indfandt Dødstegnene sig, og han indslumrede, som det lod til, uden Smerte.

Siddigere erfoer Wagner, at Mester Simon ikke engang efter deres sidste Samtale havde holdt sig ganske rolig; men at han udspændte et Dieblis, hvori Franziska hvilede, og at han da atter besøgte den Syge. Imidlertid var han selv kun lidet tilfreds med Virkningen af sine Besøg, og endnu paa Begravelsesdagen, da Waldstædtens Liig førtes bort af hans Huus, forsøkkede han, i det han rakte Hovedet ud af Vinduet og saae efter Liigkisten, at den Afdøde ikke havde været saaledes befæstet i Troen, at han nogensinde kunde blive deelagtig i den evige Salighed.

Franziskas Bedrøvelse vilde vi her forgivees søge

at beskrive; Livet syntes hende nu uden Bærd, og da hun atter havde naaet sit Hiem, følte hun, at de Baand vare løsnede, der fordum bandt hende dertil, og ikke engang Fru Sarnens Iver og Deeltagelse kunde denne Gang mildne hendes Smerte.

Hendes største Trøst var da igien den lille Wilfred. „Du er nu det eneste, jeg eier,“ sagde hun, i det hun grædende trykkede ham til sit Bryst; „thi Fader og Moder have vi tabt, og nu er ogsaa den trofaste Onkel død; alt, hvad vi kunde helde vort Hoved til, er borte, og vi staae ganske alene paa Jorden.“

Da slyngede Wilfred sine Arme fast om hendes Hals og græd med hende. „Frygt ikke, Søster!“ sagde han, „jeg skal være saa flittig, og jeg bliver snart stor, da skal du boe hos mig, og vi ville aldrig forlade hinanden.“ — „Aldrig!“ udraabte Franziska. — „Og jeg vil elske dig, som du baade var min Fader og min Moder,“ vedblev Wilfred, „og hvis du mangler Penge, saa kunne vi jo sælge den Hest, Maurice forærte mig; thi nu bryder jeg mig ikke saameget derom.“ — „Nei, din Hest ville vi ikke sælge, Wilfred, hellere vil vi undvære alt andet!“ — „Al jo! jeg veed det godt, et den nu koster os formeligt,“ svarede Wilfred.

De to Søskendes Stilling syntes virkelig sørgelig nok; thi Franziskas Capital var aldeles borte, og Waldstädten havde ingen Formue efterladt sig. Saaledes blev der

næsten intet tilbage for dem uden Wilfreds Arvdeel, der dog neppe var saa stor, at de begge kunde leve deraf.

En Morgen da Wilfred sad og læste ved Siden af Franziska, der med tungt Hierte betragtede ham og overveiede hans forladte Etilling, traadte Dr. Wagner ind i Værelset. Han saae temmelig alvorlig ud, og der var et Udtryk af Følelse i hans Ansigt, der ellers sjelden viste sig deri.

„Min ædle Franziska!“ sagde han, „jeg har alt længe havt en Plan, hvori jeg haaber, De ikke vil være mig imod; thi sikkert maa De selv føle, at vi tre høre hverandre til, og at vi nu virkelig og i Sandhed bør danne een Familie.“

„Hvad er da Deres Mening?“ spurgte Franziska med spændt Forventning.

„Nei visse vil De ikke være mig imod,“ gientog Wagner, „thi De vil indse, at al den Lykke, jeg, gamle Mand, endnu kan haabe her paa Jorden, afhænger af Deres Samtykke. Efter min tro Vens Død staaer jeg eensom i Verden; jeg er ikke gift, som De veed, jeg har ingen Børn, ingen anden end Dem, der bryder sig om mig. Saa vær da I mine Børn!“ vedblev han, i det han greb Wilfreds og Franziskas Hænder; „thi hvis I vende Jer fra mig, da staaer jeg aldeles forladt i min Alderdom. Tager derfor med Venlighed mod det Tilbud, der kommer fra et venligt Hierte! Drager hjem til mig

begge to og skienker mig den Glæde daglig at see Eders Ansigter, saa vil mit Huus ikke længere være saa tomt, og mit Hierte ikke saa koldt i den eensomme Verden! Du skal være min Datter, Franziska, og du, Wilfred, skal være min Søn! Trykker saa mine Dine til, naar jeg er død, og deler efter mig, hvad jeg eier!”

Franziskas Hierte skulmede høit ved disse Ord. „O, min trofaste Ven,” sagde hun, „De skienker mig den første Glæde, jeg har følt efter min Onkels Død, og lad mig lægge til, at det er den højeste, der nu kunde skienkes mig! Jeg modtager med Taknemmelighed Deres Tilbud, og vi ville være Deres troe og hengivne Børn.”

„Gud være lovet!” udraabte Wagner, og før Franziska kunde hindre det, havde han allerede trykket et varmt Kys paa hendes Haand. „Nei, det er ikke at behandle mig som Deres Datter,” sagde Franziska med et halvt Smil, „det er Deres frelsende Haand, vi nu bør kysse.”

„Fru Sarnen havde rigtignok den samme Plan, som jeg,” vedblev Wagner, „men hun har jo selv en Søn, derfor fandt hun sig endelig i at overlade min Vens Børn til mig.”

Wagner købte derefter det samme Landsted, som Waldstädtten havde beboet. Dette var især til stor Glæde for Wilfred, der nu ogsaa beholdt sin Hest, og Wagner sørgede med saa megen Iver for de to Søskendes Vel-

væren og viste dem saa megen Opmærksomhed og Omhed, at Franziska ved hans Omhu i det mindste blev saa lykkelig, som hun under de givne Omstændigheder kunde blive.

Men sin gamle Munterhed vandt hun dog aldrig meer tilbage; den idelige Nattervaagen ved Waldstädtens Sygeleie havde vel ogsaa skadet hendes Sundhed, og lidt efter lidt blegnede hendes skionne Kinder. Denne Forandring skred imidlertid endnu saa langsomt frem, at de fleste neppe mærkede den, hvorimod den vakte en virkelig Vengstelse hos Dr. Wagner.

Paa denne Tid ankom den Efterretning, at Eginhard nu igjen midt i sin Sindsförvirring syslede med Udkastet til sin Roman. Manen dertil havde han meddeelt Wagners Correspondent, og hvad der blev tilbage deraf, naar man bortskar de mange forvildede Udveerter, hvorunder den led, kunne vi her med saa Dyd giengive.

Til Underlag for det Hele vilde han benytte Historien om Fru v. Mandeslohs Indspærring og om den tomme Liigkiste, der begravedes i hendes Sted. Forbrydelsen bliver nu længe skjult og opdages først flere Aar efter af en stor reisende Kunstner. Denne Kunstner, i hvem Eginhard vilde stildre sig selv, og der havde kæmpet sig frem giennem Miskjendelse, Had og Forsølgelse, elsker en ung og deilig Pige, der i Beundring for hans Kunstværker ogsaa havde fattet Kiærlighed til ham. I Begyndelsen levede hun i Fattigdom og ringe Kaar; men

nu opdager hendes Elsker, at hun er den eneste efterladte Slægtning af hiin Dame, der havde været indspærret i Taarnet. Saaledes bliver hun Arving til store Rigdomme og gifter sig endelig med sin Elskede, hvorefter de begge føre det lykkeligste Liv, som ganske er helliget til Rørelighed og Kunst, medens de beundres og tilbedes af den omgivende Verden.

„Dog er det temmelig vist,“ skrev Wagners Correspondent, „at denne Plan aldrig vil blive udført; den er kun et af de mange Luftcasteller, som Eginhards Phantasie daglig opbygger, og hans forvildede Hjerne tillader ham ingensinde meer at udarbejde noget sammenhængende Digterværk.“

Efterretningen om denne Plan frembragte et ganske eget Indtryk paa Franziska; thi hun vidste vel, hvad der havde givet Eginhards Phantasie hiin Retning, og at hun selv egentlig var den unge Pige, paa hvem han først havde tænkt. Men hvor ganske anderledes udfoldede ikke det Hele sig i Eginhards Indre og paa den sædvanlige Romanvei, end i den udbortes Verden, og hvor streng og alvorlig var ikke Virkeligheden imod den gloglende Phantasie! Thi hun selv var nu en Fremmed i det Slot, hvori hendes Forfædre havde boet; hendes Formue var tabt, og hun kunde aldrig haabe at vinde den tilbage; hendes Sundhed og Lykke var forspildt, og hvad der smertede hende endnu mere, han, for hvem hun havde

henoffret alt dette, han, som hun endnu aldrig kunde glemme, syntes uopløselig bunden til det Væsen, som hun af alle meest affkyede.

Den Pige, der opvartede Franziska, hørte hende tidt i hine Dage synge nedenstaaende Sang, som hun accompagnerede paa Pianofortet:

Du tragter og du higer og veed ei selv hvorhen;
Men jeg kun begierer at blive hos min Ven.

Ustadige Vinde, de blæse paa din Vei;
Men hvorhen du dig vender, saa svigter jeg dig ei.

Du syntes mig letfindig, du tænkte tidt paa Svig;
Men jeg var bedrovet og tænkte kun paa dig.

Jeg vandred' ved din Side paa den sommergrønne Bang,
Da lytted' du begierlig til fremmed Fuglesang.

Og Flodbolgen leged i Aftensolen rød,
Jeg lytted' kun til Gjøgen, den spaaede mig min Død.

Den spaaede mig min Død i min feireste Baar,
Gud give, det var sandt, og jeg laae paa sorten Baar!

Du agted' det kun lidet, da jeg var forrigfuld,
Maaskee det vil dig angre, naar jeg er lagt i Muld.

For at adsprede Franziska, og for at hun kunde vinde sin Sundhed tilbage, besluttede Wagner, at de samlede skulde foretage en Reise langs ad Rhinens Bredder til Sveits; „thi jeg haaber sikkert,“ sagde han, „at Biergluften skal være os begge tienlig; og paa det

vi ikke skulde længeſt formeget efter vort Hiem, ſaa ville vi tage vor lille Wilfred med."

Kort efter gik denne Reife virkelig for ſig, Franziska beſøgte nu tilligemed Wilfred de Kilder, hvorfra Rhinen udſpringer, og ſom hun alt fra ſin tidligſte Barn-dom havde ønsket at ſee. Men ak! naar vore jordiske Ønſker opfyldes, da ſkeer det tidt under ſaadanne Betingelſer og Forhold, at vi dog ikke have nogen ret Glæde deraf; ſaaledes gik det ogſaa her. „Endnu elſker jeg denne Flod," ſkrev hun underveis til Fru Sarnen, „endnu ere dens Bredder mig kærere, end ethvert andet Sted paa Jorden; men dog er det, ligesom de havde tabt deres gamle Glæde, og hvis jeg nu engang ſkulde bort fra dem, ſaa troer jeg, det kunde ſkee med mindre Smerte end før."

Reiſen til Sveits havde ikke den tilſigtede Virkning, og efter Franziskas Tilbagekomſt foregædes hendes Ildbeſindende beſtandig. Imidlertid var hun endnu ſkøn, ja maaskee ſkønnere end nogensinde; men Roſen af Lancaſter havde dog, ſom Wagner ſagde, forvandlet ſig til Roſen af York, og det var, ligesom den jordiske Grundvold, hvorpaa Livet her ſkal hvile, meer og meer bortſvandt af hendes Legeme.

I denne Tid kom Fruen Emilie igjen tilbage til Tydſkland og bragte den Eſterretning med, at Maurice, for at undgaae Baron Bervilles Forfølgelſe, havde forladt Belgien og vilde nedſætte ſig i det ſydlige Amerika. Emilie

selv derimod vilde reise til Berlin og kom blot til Bonn undervejs, for, som hun sagde, at see sine derværende Venner igien.

Under sit Ophold i Bonn aflagde hun ogsaa et Besøg i Dr. Wagners Huus. „Jeg kommer egentlig ikke for Deres Skyld,“ sagde hun, da Wagner traadte hende i Møde, „men for at see Franziska, der, som man siger, ikke befinder sig vel.“ — „Det Onske maa De opgive,“ svarede Wagner. — „Hvorfor?“ spurgte Emilie. — „Seer De, jeg staaer, som De veed, paa et meget underordnet Standpunkt og er ikke kommen videre, end at jeg endnu troer paa det Mystiske, det Uforklarlige i Naturen, paa en skjult Kraft i Menneskets Indre, hvilken ikke er fuldelig opfattet i nogen logisk Formel; jeg troer endnu paa Antipathie og Sympathie, paa Følelser, der snerpe os fra en og hendorge os til en anden; ja hvad meer er, naar jeg har med en Syg at gjøre, saa retter jeg mig ogsaa derefter.“

„Men det er jo dog Følelser, som vi bør bekæmpe,“ svarede Emilie.

„Tværtimod, min Frolen! som Læge maa jeg ofte respectere dem, og nu har Franziska, hvilket vel ikke er Dem ganske ubekendt, en saa stærk Antipathie imod Dem, som det ene Menneske kan have mod det andet.“

„Men selv om jeg vilde opgive den høiere Betragtningssmaaade og blot undersøge Sagen fra den uklare Følelses Standpunkt, saa maatte jeg dog misbillige hendes Op-

førsel; thi jeg maatte da sige, at Kiærligheden var bleven
kold i hendes Jnderste." — "Jeg veed dog ikke," svarede
Wagner, "hendes Jnderste kunde jo være varmt nok,
fordi hun just ikke følte nogen Kiærlighed til Dem."

"De er aldeles forstenet i Negationens og Adskil-
lelsens Sphære; med Dem kommer man ingen Wei,"
svarede Emilie, i det hun, tilsyneladende rolig, men dog
med dyb Forbittrelse i Hiertet, vendte sig om og gik.

Nogle Uger senere modtog Wagner igjen et Brev fra
Berlin. Efter dette Brev havde Emilie ogsaa været at besøge
Eginhard, men neppe saae han hende, før han blev ganske
rasende, og hun maatte da viedeligg flygte bort. Siden
den Tid omtalte han hende ofte med stor Brede; ja i et
af sine lysere Diebliske tilfald han endog, at han selv
efter Emilies Begiering havde tilbageholdt et Par Breve
fra Arthur til Franziska. Dette ønskede han nu, at
denne skulde vide; "thi midt i al min Herlighed," sagde
han, "minde jeg end med Undseelse min Opførsel i
Bonn; og hvorlidet ogsaa Emilies Dandskab og alle
hendes Mærker nu kunne skade mig, saa ønskede jeg dog
nok at hevne mig over hende."

Wagner blev saa forbittret over Emilies Opførsel,
at han et Dieblisk tænkte paa at sende hiint Brev til Ar-
thur selv, og havde han kiendt den sande Grund til Fran-
ziskas Sygdom, saa var det rimeligviis ogsaa skeet. Men
uagtet han, som han erklærede Emilie, troede paa Anti-

pathie og Sympathie, saa havde han dog ingen Aelse om den stærke og dybe Lidenstabs, Franziska indsluttede i sin Barm; han var tværtimod fuldt og fast overbevist om, at hun led af et arveligt Onde; thi, efter hvad vi ovenfor have fortalt, var ogsaa Franziskas Bedstemoder bleven et Offer for en ulægelig Brystsyge.

Paa Franziska selv gjorde ligeledes Eginhards Tilstaaelse et stærkt Indtryk. „Harde jeg blot modtaget hans Breve,“ sagde hun i et Dieblis, da hun troede sig ubemærket, „saa kunde maaskee alt nu have et andet Udseende, men hun har skuffet og bedraget os begge.“

Efter nogen Tid viste det sig klart for alle, at Wagners Frygt ikke havde været ugrundet; thi Franziskas Sygdom udviklede sig bestandig mere, og den fordem saa blomstrende Skabning boiede sig nu stærkt imod Graven.

Nogle Dage før sin Død havde hun en hemmelig Samtale med sin Alesfader. Indholdet deraf skulde vi senere meddele. „Det Onske, jeg har udtalt,“ sagde hun mod Enden af denne Samtale, „kunde jeg kun aabenbare for Dem alene; thi Fru Sarnen er altfor indtagen imod Arthur, til at jeg ved denne Leilighed kunde betro mig til hende.“

Kort efter tog Franziska en venlig Afsked baade med Wagner, med sin elskede Wilfred og med Fru Sarnen, der i denne Tid havde opslaaet sin Bolig i Wagners Huus, hvor hun pleiede sin Veninde med saa

stor Opoffrelse, at hun selv var nær ved at gaae til Grunde derover.

Franziska underkastede sig alle de religiøse Etikke, som hendes Kirke foreskriver den, hvis Liv nærmer sig sin Ende; dog syntes det, som hendes Siæl af og til var fraværende, medens de fandt Sted, og som hun ikke ret kunde samle sine Tanker under dem.

Noget efter sagde hun: „Jeg hørte engang en Fortælling om en Ridderfrøken, der styrtede sig i Rhinen, fordi hun skulde stilles fra sin Elskede, og der siden ikke fandt No i Graven, hvordan skulde hun ogsaa det, naar hendes hele Væsen var fanget andensteds!“

„Alt andet kan jeg opgive,“ sagde hun, da hun laae paa sit Yderste, „men — nei, nei, det maa ikke skee!“ Disse sidste Ord gientog hun flere Gange, medens hun tillige gjorde en Bevægelse med Haanden, som om hun vilde afværge noget.

Kort derpaa lukkedes hendes Dine for bestandig.

At beskrive hendes Benneres Sorg vilde være en forgieves Meie. Fru Sarnen var nær ved at fortvivle, Wilfred svømmede i Taarer, og selv Dr. Wagner var rystet i sit Indersie; thi han elskede hende, som om hun havde været hans virkelige Barn.

Efter Franziskas Bortgang kaarede Fru Sarnen Wilfred til sin Yndling, der nu var den eneste Tilbage-

blevne af den Kreds, til hvilken hun saa fast havde bunden sig.

Omtrent et halvt Aar senere ankom der et Brev fra Maurice, hvilket ledsagedes af et skriftligt Document. Det Hele var adresseret til Franziska Waldstädten. I dette Brev meldte han, at hans yngste Datter havde bestemt Oversfarten til Amerika med sit Liv. „Men for Næsten har Lykken smilet til mig,“ vedblev han, „jeg er nu Oberst i den argentinske Armee, og for de Levninger af min Formue, som jeg medførte, og som i Europa neppe vilde have bragt mig vidt, har jeg her kjøbt mig et temmelig stort Landgods i en frugtbar Egn. Saaledes har jeg nu allerede, hvad jeg behøver, og kan haabe med Tiden at blive en velhavende Mand.“

„Jeg ønsker nu intet ibrigere,“ tilføjede han, „end at Borgen Mandesløb med tilliggende Besiddelser, som dog i alle Tilfælde er tabt for mig, skal falde i Deres og i Wilfreds Hænder, og jeg nærer et Slags Haab om, at dette ved den frivillige Afstaaelse, som hermed følger, vil kunne naaes.“

I det hoslagte Document frasagde Maurice sig alle sine Retligheder over bemeldte Eiendom og overdrog dem til Wilfred og Franziska. Ved Udstedelsen af dette Document vare alle juridiske Formaliteter iagttagne, forsaavidt de givne Omstændigheder tillode.

Neppe hørte Fru Sarnen dette Brev, for det syntes, som hendes hele Væsen, der siden Franziskas Død havde været dybt nedbøiet, rettede sig op igien. „Jeg vil selv reise til Berlin,“ sagde hun til Dr. Wagner, „jeg vil selv fremstille Wilfreds Sag med al den Kraft og Veltalenhed, hvortil jeg er i Stand; og hvad jeg ikke paa egen Haand kan opfinde, det skal jeg tyvstiale fra alle de Poeter og Talere, som jeg kiender; ja jeg skal ogsaa stiale fra Dem, min værdige Ven! jeg skal see at aflure Dem nogle af de Tanker, hvormed De saa fortvælselig veed at stride for Sandhed og Ret.“

„Nu, kan nogen sætte den Sag igiennem, saa maa det være Dem,“ sagde Wagner, „reis med Gud og tog Wilfred med Dem! Det er en prægtig Dreng, hvo veed, hvad Synet af ham kan virke!“

Fru Sarnen og Wilfred rejste da virkelig til Berlin. Ved sin Ankomst hertil hørte hun imidlertid, at Dommen imod Maurice netop i disse Dage var falden, at han selv truedes med Fængsel, hvis han nogensinde vendte tilbage, og at hans Gods ved Rhinen var konfiskeret.

De fleste andre vilde vel have opgivet Modet ved disse Esterretninger; men Fru Sarnen bred sig kun lidt derom, og da hun vanskeligt lod sig vise tilbage og ikke sparede nogen Noie, saa banede hun sig ogsaa Vej, hvor hun ønskede det. Undertiden traf man vel paa Skuldrene over hendes Iver og Hefstighed, dog hørte

man venlig paa hende, og den gamle Kone med det ædle Ansigt og de hvide Lokker tilligemed den deilige Dreng, der ledsagede hende, vakte stor Opmærksomhed i alle de Kredse, hvorthen de kom.

Tilslidst vidste hun ogsaa at vinde Adgang til Fyrstinden af Liegnitz, der, som bekendt, levede i et morgannatist Egteskab med Kongen. Fyrstinden, der blev meget indtagen af Wilfred, foranstaltede endog, at baade denne og Fru Sarnen indsendt sig hos hende en Aften, da Kongen selv var tilstede. Paa Kongens egen Opfordring fortalte nu Fru Sarnen Historien om Fru v. Mandeslob og om Wilfreds Forældre. Endelig fremviste hun den Afstaelsesakt, som Maurice havde sendt. „Jeg fordrer ingen Naade,” sagde hun tilslidst, „kun Ret og Retfærdighed, Deres Majestæt! Thi der er ingen nu, der har nærmere Adkomst til disse Giendomme, end netop Wilfred, og han er uskyldig og bør ikke lide for en andens Forseelse.”

Det lykkedes hende virkelig ved hendes Iver og Beltalenhed at bevæge Kongens Hjerte. „De skal snart høre min Beslutning,” sagde han venlig, da hun havde endt sin Fortælling, hvorefter han gav hende et Blik med Haanden, at hun skulde gaae.

„De har smeltet Monarkens Jnderste,” sagde Fyrstinden til hende den følgende Dag, og hvad De ikke har virket, det virkede Synet af den deilige Dreng; jeg kan

nu næsten med Visshed forsikre Dem om, at Deres Dnske vil blive opfyldt."

Birkelig udstedte Kongen efter nogle Dages Forløb en Befaling, hvorefter Slottet Mandesløb med tilliggende Gods skulde overdrages til Wilfred Waldstädten, og det med fuld Eiendomsret og med alle de Herligheder, som hans Forfædre havde besiddet.

Saaledes vandt da tilsidst Franziskas Broder det Slot tilbage, der havde tilhørt hans mødrene Slægt; hun derimod, hvis Siæl med saa stor Længsel hang ved de svundne Tider, om hvilke denne Bygning mindede, hun laae nu i Graven og kunde hverken dele hans Niddom, eller vandre med ham igiennem de hvide Sale, hvori hun tidligere saa gierne havde drælet.

Attende Capitel.

Saa snart Arthur var undsluppen af sit Fængsel ilede han tilbage igien til Haag. Imidlertid havde han ingen Lust til at bosætte sig der for bestandig; thi, ligesom de fleste andre, der vare fødte i de sydlige Provindser, betragtede han Opholdet i Holland næsten som et Slags Forviisning. Paa den anden Side maatte han nu, i Følge de Grundsetninger, han under Urolighederne havde lagt for Dagen, og især for at undgaae Dervilles Efterstræbelser, opgive nogensinde at fæste Bolig i Belgien. Efter noiere Overveielse besluttede han derfor igien at optage sin gamle Plan og søge en Ansættelse i sine Forældres Fædreland.

Efter Emilies Raad og med sin Moders Tilladelse reiste han da til Universitetet i Berlin, for der at erbyrve sig den nødvendige Indsigt i den preussiske Lovgivning. Dette faldt ham i Følge de Kundskaber, han allerede besad, temmelig let, og efter kort Tid underkastede han

sig den lovbestemte Prøve, som han ogsaa til Bedkommendes Tilfredshed bestod.

Noget efter foretog Emilie den sidstomtalte Rejse til Tydskland, deels i sine egne Anliggender, deels ogsaa for at anbefale ham paa høiere Steder og virke for hans Fremtids Held.

Arthur blev derefter endnu to Aar i Berlin, hvor han, ligesom tidligere i Haag, arbejdede paa en Sagsførers Contor. Sin Fritid anvendte han efter Emilies Anviisning til sin høiere Uddannelse og besøgte flittig de philosophiske Høresale.

I Berlin modtog han Efterretningen om Franziskas Død, der gik ham saa nær til Hjerter, at det syntes ham, som han nu ikke meer kunde vente nogen Glæde paa denne Jord.

I øvrigt havde han, uagtet alle hans nærmere Beskiendte troede ham forlovet med Emilie, og uagtet hun selv betragtede sig som hans tilkommende Brud, dog længe efter hiint Dødsfald endnu ikke anholdt om hendes Haand.

Men endelig fik han et Brev fra sin Moder, hvori hun erklærede det for sit højeste Ønske paa Jorden, at hiin Forbindelse kom i Stand, hvilket, som hun skrev, var den eneste Siengield, hun kunde skienke denne fortræffelige Pige, der ikke blot i de sidste Aar trolig havde pleiet hende, men der endog havde opoffret en Deel af sin Formue, for derved at have hendes sunkne Credit.

I en anden Skrivelse udbredte hun sig vidtløftig over Emilies store Religiositet, der bragte hende til bestandig at heste sit Blik paa det Høieste i Livet. „Saaledes vil denne siældne Pige,“ skrev Fru Helmuth, „ikke alene blive en fortræffelig Kone for dig paa denne Jord, men, hvad der er det vigtigste, hun vil ogsaa i høi Grad befordre din Udvikling med Hensyn til den evige og himmelske Tilværelse.“

Da dette Brev desuden indeholdt Bink om, at Emilie havde fattet Kiærlighed til ham, og at hun vanskelig kunde blive lykkelig med nogen anden: saa besluttede han endelig, efter en lang indvortes Kamp, at opfylde sin Moders Ønske, for derved, om muligt, at afbetale dennes Gæld til et Bæsen, som han vel ikke egentlig elskede, men for hvis indbildte Dannelse og formeente Udvikling han dog følte den høieste Erbødighed.

Denne hendes formeente Udvikling var det vel og især, der gjorde Udslaget til hendes Fordeel; thi nu, da hans jordiske Lykke syntes uigienkaldelig forspildt, og da Hiertets Fordringer ikke mere kunde tilfredsstilles, maatte Fornuften alene bestemme hans Valg, som da vanskelig, i Følge hans Anskuelse, kunde falde paa nogen anden end paa Emilie.

Saaledes kom endelig Arthurs og Emilies Forlovelse i Stand, og det Ønske, for hvilket hun havde kæmpet i saa mange Aar, syntes nu nær ved at opfyldes.

Men uagtet alle de kære Breve, hun sendte sin Elskede, saa følte han dog ingen ret Glæde over dette Forhold; ja han havde endog Dieblkke, hvori han ved Tanken derom betoges af et Slags Sky, som al hans Beundring og Anerkiendelse af hendes Fortrin ikke kunde tilintetgjøre.

Til andre Tider, naar han tænkte over hendes usædvanlige Egenstaber, følte han sig igien forsonet med sin Fremtid; ja naar han læste de Afhandlinger, hun havde skrevet, eller var Vidne til den Anseelse, hvori hun stod, da følte han endog et Slags Stolthed over at skulle forenes med hende.

Endelig lykkedes det ham at erholde et Embede, hvormed han kunde være tilfreds, men her bevirkede Tilfældet, eller maaſkee snarere den hemmelige Magt, som de kortsynede Menneſker forverle dermed, at han netop blev ansat ved Overappellationsretten i Köln, en Stad, der, som bekiendt, kun ligger halvfjerde Meil borte fra Bonn.

Det blev nu bestemt, at Arthur først alene skulde begive sig til Köln; derefter vilde hans Moder indfinde sig med Emilie, hvorpaa Brylluppet endelig skulde finde Sted.

Arthur ankom til Köln i Foraaret 1833, kort efter indtraf ogsaa de to Damer. Men da Fru Helmut med stor Strengthed holdt over den ydre Form, saa toge de

ikke Vogis i Arthurs Huus; ja efter sin Moders Onske maatte han i denne Tid, før den kirkelige Ceremonie havde funden Sted, ikke engang ret ofte see sin Brud.

To Dage før Vielsen skulde gaae for sig, lod en Fremmed sig melde, der ønskede en Samtale med Arthur. Denne Fremmede var ingen anden end Dr. Wagner.

„Jeg havde gjerne besøgt Dem tidligere,“ sagde Dr. Wagner, „imidlertid holdt adskillige Betænkkeligheder mig tilbage; men da jeg hører, at det nu bliver Alvor, og at De virkelig vil ægte Frøken Precht, saa falde naturligtvis alle sige Betænkkeligheder bort.“

„Det glæder mig, at ogsaa De vil være Vidne til denne Forbindelse,“ sagde Arthur.

„De maa holde mig det til Gode, om jeg, som en ældre Mand, der har meer Erfaring i Livet end De, og der virkelig ønsker Deres Vel, tiltaler Dem paa en Maade, som useilbarlig vil mishage Dem, og som vist ogsaa under andre Omstændigheder maatte kaldes upassende.“

„Hvad er Deres Hensigt?“ spurgte Arthur.

„Min unge Ven! thi saaledes maa jeg endnu kalde Dem, De er jo dog en frisk og sund Natur, og De burde vel ogsaa sørge for at vedligeholde denne Sundhed i Deres Efterslægt; hvorledes kan det da falde Dem ind at ægte denne Frøken Emilie?“

„Hvis det er Deres Hensigt at angribe Emilie,“

svarede Arthur, „saa maa jeg bede Dem erindre, at hvo der nu fornærmer hende, ogsaa fornærmer mig.“

„Og dog maa jeg, som Læge, sige Dem, at hendes Constitution ikke er at stole paa; den tidlige og stærke Brug af Snorliv har skadet hendes Figur, hendes Bryst er trangt, og uagtet hun endnu seer ganske smuk ud, saa er hun dog i Grunden slet bygget, og hendes Lymfesystem duer ikke. Hvis De da gifter Dem med hende, saa vil De rimeligviis see Philosophien bryde frem i opsvulmede Kirtler, i dobbelte Ledemod hos Deres tilkommende Børn. Mener De da, naar de først ere komne saaledes til Verden, at hun kan curere dem med en æsthetisk Afhandling, eller med kritiske Betragtninger over Skønhedens Væsen, eller at hun besidder nogen logisk Formel, hvormed hun igjen kan giøre deres Nygrad lige?“

„I denne Tale gienkiender jeg ret Deres cyniske og materialistiske Tænkemaade,“ svarede Arthur.

„Nu, saa lad os da tale om hendes ulegemlige Natur,“ gienmælede Wagner, „og om det Snorliv, hun ogsaa indvortes bærer, hvorved enhver fri Bevægelse hindres, og hvorved alt, hvad hun siger, faaer Præg af et aandeligt Tryk og fremtræder som Virkning af en logisk Mechanismus.“

„De er endnu ligesaa ubillig imod hende, som De bestandig har været.“

„Vi Mænd ere ofte nødte til at syse med abstracte

Gienstande," vedblev Wagner; „men naar Qvinderne, der skulde vogte paa Livets helligste og dunkleste Kilder og sidde ved Menneskehedens Bugge, naar ikke engang de vilde opfatte Livet i dets Fylde og ose det friskt af de hellige Dybder, hvorfra det udrælder, hvor skal da den faste Grundrold komme fra, hvortil vi under vore usikre Studier kunne støtte os? Naar Qvinderne vorde Logikere og Metaphysikere, da vilde der fødes blotte og bare Abstracta til Verden, Ubrasemennesker og Ordsløvere, Skabninger, der vilde criticere, for de kunne stave, der ere graae af Velde, for de have været unge, og der troe at have giennemskuet Livet og at være færdige dermed, for de endnu have begyndt at leve."

"Jeg beder Dem ret alvorlig om at holde inde med disse Angreb, der vel kunne krænke, men aldeles ikke overbevise mig eller røkke min Beslutning."

"Jeg vilde ønske, jeg i en Hast kunde indpode Dem en ny Bildfarelse," sagde Wagner; „thi kun naar Mennesket fanges i en ny Daarskab, pleier han at opgive den gamle; i øvrigt har jeg nu ingen anden Forretning her, end at overlevere Dem dette Brev fra min afdøde Pleiedatter."

"Er det fra Franziska?" udraabte Arthur.

"Ja, hun gav mig det paa sin Døds seng, men hun skrev det allerede tidligere, og jeg maatte helligt love hende, hvis det blev Alvor med denne Deres For-

bindelse, før Brylluppet at besørge det sikkert afgivet i Deres egen Haand."

Med disse Ord overgav Dr. Wagner en forseglet Skrivelse til Arthur, som denne med bankende Hjerte brød og strax giennemlæste.

"Naar jeg engang er død og borte," saaledes lød Begyndelsen af denne Skrivelse, „giemt i Jorden, udslettet af Mennestenes Tanker, da kan jeg forestille mig en Tid, hvori disse mine Ord skulle falde dig i Hænderne og vække din Grindring; da vil den Døde maaskee fremkalde den Stemning, som den Levende ikke formaaede.

Dog vil jeg ikke forstyrre din Fred, før det er nødvendigt; disse Linier skulle ikke komme i dine Hænder, før intet andet kan redde dig."

Hu tilfød Franziska, at hun bestandig havde elsket ham, og at det netop var denne Kiærlighed der havde udtømt hendes Livskraft. Hun bad ham derpaa inderlig, ja besvor ham ved det Liv, hun havde offret ham, ved den Kiærlighed, han engang havde følt for hende, at han skulde vogte sig for Emilie, at han skulde træde tilbage, om han saa stod for Alteret med hende; „thi hun vil, hun kan aldrig gjøre dig lykkelig," lagde hun til.

Derefter fortalte hun ham ogsaa, hvorledes Emilie ved Eginhards Hielp havde holdt hans Breve tilbage.

"Jeg veed, at jeg havde Uret imod dig," skrev hun tilsidst, „min Onkel sagde det vel, jeg burde ikke saa

hurtig, uden at høre dig, have brudt vor Forbindelse, men jeg har nu ogsaa lidt nok derfor; og hun, der var Marsag til vor Adskillelse, og der ved sine Rænker maaskee hindrede vor Gienforening, hun havde dog endnu større Skyld end jeg."

Med en selsom og blandet Følelse giennemlæste Arthur dette Brev. For første Gang hørte han nu ogsaa af Wagner, hvorledes Franziska i Brüssel havde frelst ham af hans Fiendes Haand; og midt i Smerten over hendes Bortgang var det ham dog en sød Trost, at han havde været saaledes elsket af det Bæsen, som han mindst af alle kunde glemme.

I øvrigt befandt han sig i stor Tvivl og Forvirring med Hensyn til Emilie. Ja der var virkelig et Dieblid, hvori det forekom ham umuligt at ægte hende, og hvori han besluttede at bryde denne Forbindelse.

Men paa den anden Side kunde han dog ikke ret fæste Lid til Franziskas Beskyldninger. Dette Brev er skrevet i Lidenskab, tænkte han, hun er vildledt af sin jordiske Antipathie, sikkert vilde hun domme anderledes nu, og hvorledes end det Hele hænger sammen, saa skylder jeg dog Emilie at høre hendes Forsvar, før jeg tager min Beslutning.

Neppe var Wagner gaaet, saa ilede Arthur hen til Emilie og underrettede hende om Eginhards Beskyldninger, dog sagde han hende ikke, at de vare ham meddeelte af Franziska, og omtalte heller ikke det Brev, han havde modtaget.

Emilie forsvarede sig med stor Fiihbed og Klegt og kastede al Skyld tilbage paa Eginhard selv, der efter hendes Paastand ganske af egen Drift, fordi han elskede Franziska og var skinsyg paa Arthur, havde holdt dennes Breve tilbage.

„Du kan vel begribe, at et slikt Bedrag ikke kunde komme fra mig,“ tilføiede hun, „derimod er det meget naturligt, at Eginhard, der er yderlig opbragt paa mig, og hvis Hjernelyst nu ogsaa blander sig med Sindssvaghed, tillægger mig sin uværdige Opførsel; paa sit Standpunkt kunde han næsten ikke handle anderledes.“

Saaledes lykkedes det Emilie for en Tid at trænge Arthurs Mistanke tilbage, og da hun nu tilsidst, før han gik, med en Følelse, der virkelig var sand, rakte ham Haanden og udbød: „Tab ikke Troen paa mig, Arthur! Forlad mig ikke! Selv Videnskaben vilde ikke mere kunne trøste mig, hvis jeg tabte dig,“ saa bevægede hun ogsaa hans Hjerte, og han lovede baade hende og sig selv aldrig at svigte hendes Tillid.

„Det er nok, at den ene er bleven ulykkelig for min Skyld,“ sagde Arthur ved sig selv paa Hiembeien, „begge skulde ikke blive det; og jeg tvivler ikke paa, at ogsaa du, Franziska, hvis du kan see ned fra din himmelske Bolig, vil billige denne min Opførsel.“

Efter Arthurs Bortgang hensant Emilie i dybe Tanker. „Jeg maatte handle saaledes,“ udbød hun

endelig, „for hans egen Frelsels Skyld, for at befrie ham fra den trylleriske Circe, i hvis Magt han var, og for at lede hans Vand til den høiere Udvikling, som ene jeg kunde skienke ham.“

Allerede tidligere havde Arthur følt stor Lyst til igjen at besøge Bonn, dog var dette i Følge et halvt Løfte, han havde givet sin Moder, endnu ikke skeet. Men den næste Morgen, efterat han havde tilbragt Natten under urolige Drømme, blev hans Længsel saa stor, at han, skiondt hans Bryllup var fastsat til den følgende Dag, ikke længere kunde modstaae.

Imidlertid følte han vel, at denne Reise kunde blive ham farlig, og at han heller ikke, i det han foretog den, bar sig ganske aabenhiertig ad mod Emilie; men da han dog ikke vilde opgive sin Plan, saa handlede han, som man saa ofte ved slige Leiligheder handler, han beroligede sin Siel ved Slingrunde. Jeg vil blot en eneste Gang see hine Steder, tænkte han, jeg vil blot tage Afsked med mine Grindringer, og naar jeg saa tilsidst har Fred i mit Hierte, naar min Længsel endelig er tilfredsstillet, da vil jeg igjen leve for mine Pligter og for Fremtiden.

Han skrev nu et Par Linier til Emilie og til sin Moder, hvori han erklærede dem, at han nødvendig maatte

reise bort paa nogle Timer, imidlertid lovede han sikkert at være hjemme Dagen efter, saa ingen Opsættelse skulde finde Sted for hans Skyld.

Saa snart han havde affendt denne Billet, begav han sig paa Reisen til Bonn, hvorhen han ankom omtrent ved Middagstid. Den hele Eftermiddag sværmede han derpaa rundt i Skoven og opsogte de Steder, hvor han tidligere havde vandret ved Franziskas Side; og det var da, ligesom tusinde Stemmer fra gamle Dage igien begyndte at klinge i hans Bryst, ja ligesom de Alfes, der boe under Træer og Stene og ved de rindende Bæde, hilsede ham paa ny og atter droge ham ind i deres Tryllekreds."

Dagen svandt hen, uden at han mærkede det. Da Aftenen kom, mødte han en gammel Mand, der vidste flere Sagn om de nærliggende Borge. Blandt andet fortalte han og Historien om Herr v. Mandesloh, der ingen No havde i Graven, og der kunde sees i Taarnets Sneglegang ved Midnatstid, hver Gang Fuldmaanen skinnede.

Denne Historie var ikke ganske ny for Arthur, imidlertid havde den aldrig før virket saaledes paa hans Phantasie, som denne Aften.

Da Natten kom, begav Arthur sig ikke til Hvile, men sværmede endnu om paa forskjellige Steder i Skoven. Han gienfandt da ogsaa den affides Plads, hvor Bækken styrte sig susende ned imellem de to Klippestykker, og

hvor han først fra Franziskas Læber havde hørt Tilstaelsen af hendes Kiærlighed. For Resten var han i denne Nat, som han siden bekiendte, i en saa overspændt Tilstand, at han ikke selv ret vidste, hvor hans Fødder førte ham hen. Saameget huskede han imidlertid, at han midt om Natten havde ladet sig sætte over Rhinen, og at han derpaa nærmede sig til Borgen Mandesløb og til det hemmelighedsfulde Taarn, paa hvis Mure nu netop Fuldmaanen kastede sit skielvende Lys, og det syntes ham da, som han saae taagelignende Skikkelser sværme om Taarnet og hørte Gul høit i Luften.

Om Morgenen kort før sin Afreise besøgte han den Kirkegaard, hvor Franziska hvilede. Han lod Graveren nøie betegne sig Stedet, hvor hun laae, og gik derpaa ene derhen.

Til sin Forundring saae han flere store Krands, hvori mangfoldige Blomster vare indflettede, og hvis Sider hang ned om Gravhøien, ligesom Guirlander. Det var midt i det skønneste Foraar før Pindsedagstiden, og Franziskas Hvilested med alle sine Blomster og sine Krands saae ud, som om det var smykket til en stor og usædvanlig Fest.

Arthur satte sig ned ved Siden af Graven og lænede sit Hoved til sin Haand; Taarer trillede ned af hans Dine ved Tanken om den Skat, han havde tabt. Da saae han en Fugl, der quiddrede i et nærstaaende Træ. I Førfølgningen forekom den ham fremmed, men siden

syntes den ham at ligne en af dem, han i tidligere Dage havde seet nærved de to Klippestykker paa den eensomme Plads i Skoven.

Kort efter hørte han ogsaa en qvindelig Røst, der sang en Melodie, hvilken tiltalte ham, ligesom Stemmen af en kjær Ven, fra hvem han længe havde været skilt, og der nu efter en lang Reise var vendt tilbage. De Stropher af Sangen, han kunde opfatte, vare følgende:

Jeg vandreb' ved din Side paa den sommergrønne Bang,
Da lytted' du begierlig til fremmed Fuglesang.

Og Flodbølgen glimted' i Aftensolen rød,
Jeg lytted' kun til Gisgen, den spaaede mig min Død.

Du agted' det kun lidet, da jeg var forrigsfuld,
Maaskee det vil dig angre, naar jeg er lagt i Muld.

Strax efter nærmede en ung Pige sig. Det var hende, der havde sunget den lille Sang, og hun holdt i sin Haand en frisk Krands, der ligeledes syntes bestemt til Franziskas Grav. Hun blev noget forlegen, da hun saa Arthur, imidlertid hilste hun ham venligt og lagde derpaa den ny Krands til de øvrige.

„Du har dog vel kiendt den, hvis Grav du saaledes smykker?“ spurgte Arthur. — „Jeg tiende Fruen Franziska i hendes to sidste Aar og passede hende under hele hendes Sygdom,“ svarede Pigen. — „Bringer du ofte Krands til hendes Grav?“ — „Næsten hver Dag;

„hun, som elskede Foraaret og Blomsterne saa høit, skal heller ikke savne dem paa sin Grav,““ siger min Frue.“
 — „Dg hvem er din Frue?“ — „Det er Fru Sarnen, Frøkenens Pleiemoder.“

Nu udspurgte Arthur den unge Pige om alt, hvad hun vidste angaaende Franziska, og især om hendes sidste Sygdom. Hvert Ord, Pigen gav, trængte sig, som en Braad, ind i hans Bryst og forstærkede hans Smerte, men især blev han dybt bevæget ved de Ord, Franziska paa sit Yderste havde udtalt: „Nei, nei, det maa ikke skee!“ Dg naar han lagde dette sammen med hvad der stod i hendes Brev, da var det, ligesom han selv i nogle Diebliske smittedes af den Rædsel, hvormed Franziska havde betragtet hans ny Forbindelse.

Imidlertid søgte han snart igien at forjage disse Forestillinger; thi saaledes som Sagerne stode, turde han, som han den Gang meente, aldeles ikke tænke paa noget Brud med Emilie.

Nittende Capitel.

Bielsen skulde gaae for sig Klokken tolv. To Timer tidligere sendte Emilie Bud til Arthur og hørte da til sin Forundring, at han først mulig var kommen hjem. Da han imidlertid lovede at indfinde sig i Kirken til den bestemte Tid, saa troede hun, at Embedsforretninger havde holdt ham borte, og agtede ikke videre derpaa.

Efter Frøken Emilies Ønske vare mange Gæster indbudne; især havde hun samlet et stort Antal af sine Bekendte fra Bonn; thi det lod, som hun trængte til at vise den hele Verden, hvorledes det Maal nu var naaet, hvilket hun saa uafsladelig havde kæmpet for. Da hun gientog denne Morgen endnu tiere end sædvanlig det Valgsprog, hun saa ofte førte paa Læberne, at man næsten kunde betragte det som hendes Mundheld: „Man skal aldrig opgive noget.“

Hun brugte ogsaa paa denne Dag meget lang Tid til sin Paaklædning, og hun blev først færdig der-

med, da Vognen allerede holdt for Døren. Hun var iført en hvid kostbar Silkekjole, hvori dog hendes Figur ikke tog sig saa godt ud, som hun havde haabet. Paa Hovedet bar hun en Krands af hvide Myrter og af røde Roser, der maaskee vilde have passet godt til hendes fine Ansigt og smukke Træk, hvis de ikke havde været altfor store; desuden vare det ikke naturlige, men Tviroser, hvilket syntes saameget selsommere, da naturlige Roser dog paa denne Aarstid uden stor Vanskelighed kunde faaes.

Bruden, ledsaget af Fru Helmuth, havde allerede indfunden sig i Kirken, hvor ogsaa Gæsterne vare samlede, og hvor Præsten ventede foran Alteret, kun Brudgommen manglede. Kort efter slog Klokken tolv, og der gik endnu en halv Time, uden at han kom. Brudens Hjerte bankede alt af en hemmelig Angst; ja hun forlangte endog, at man skulde sende Bud og hente ham. Da traadte han endelig ind, ledsaget af en af sine Venner, og Emilie aandede igien frit. Hans Udseende var imidlertid usædvanlig blegt, og hans Ledfager bemærkede, at deres Ankomst var bleven forsinket ved et Ildebesindende, hvoraf Arthur pludselig blev betagen; men Bruden hviskede til Fru Helmuth, at hun aldrig havde seet Arthur saa rask, som i Dag.

Kort efter begyndte Vielsen, og Præsten gientog Bibelens Ord om Egtteskabets Hellighed, om Egte-

fællernes gienfidsige Pligter og nedbad Guds Naade og Velsignelse over Brudeparret.

Derpaa henvendte han sig til Brudgommen med de i hine Egne sædvanlige Ord: „For Gud den Allvidende og i disse Vidners Nærværelse tilspørger jeg dig, om du vil have denne Kvinde til din Hustru og vil elske hende i Sorg og Glæde, ligetil Døden stiller Eder ad?“

Herpaa svarede Arthur med Ja; men dog var hans Høst saa svag, at de fleste af de Omstaaende, som der siden blev bemærket, ikke havde hørt den.

Nu henvendte Præsten sig paa lignende Naade til Frøken Emilie, der udtalte sit Ja med en Stemme, som mange endog fandt altfor lydelig.

Men da Præsten derefter opfordrede Brudeparret til at verle deres Ringe og til at give hinanden deres Hænder til Bekræftelse paa den Pakt, de vilde slutte, da syntes Arthurs Blik at forvildes, og han stirrede stivt foran sig og blev endnu blegere end før. „Denne er det!“ udraabte han endelig, „til denne Haand er jeg bunden for Tid og Ewigheid!“ Og uden at agte paa Emilie, der rakte sin Haand henimod ham, greb han ud i den tomme Luft; men i næste Dieblis sank igien hans Arm, og med et pludseligt Skrig styrtede han til Jorden.

Det er let at indsee, hvilken Forvirring denne Arthurs Opførsel frembragte blandt den omgivende Mængde. Emilie selv skælvede i sit Indersite og tabte et Dieblis

sin Fattning. „Det er et Anfald af Vanvid“ raabte hun endelig, „der snart vil gaae over.“ — „Hvad det saa er,“ svarede Præsten, „saa har det forstyrret den hellige Handling; det givne Jaord maa derfor ansees som ugyldigt, og Vielsen kan denne Gang ikke fortsættes.“ Efter disse Ord lukkede han sin Bog, vendte sig om og gik tilbage til Sacristiet.

Nu traadte Dr. Wagner, der ogsaa var tilstede, frem og erklærede, efterat have følt Arthurs Puls, at denne virkelig var syg og strax maatte bringes hjem.

Efterdi Dr. Wagner var bekendt som en indsigtfuld Læge, saa bleve Emilies Indvendinger ikke hørte, og man bar Arthur hen i en Bogn, hvori nu ogsaa Wagner og Emilie toge Plads, og saaledes blev Brudgommen ført hjem til sin Bolig.

Da man bar ham ud af Kirken, gik der en urolig Bevægelse, ledsaget af en stærk Mumlens, igiennem den forsamlede Mængde, ligesom naar Habet bruser efter et pludseligt Vindstød. — „Saae I det?“ sagde en af de tilstedeværende Borgere til sin Sidemand. — „Hvad skulde jeg see?“ spurgte denne. — „Saae I ikke den Haand, der svævede i Luften?“ — „Ja jeg saa den ogsaa,“ sagde en tredie. — „Jeg ogsaa,“ udraabte en fjerde. — „Saae I da og den Ring, der sad paa hendes Finger?“ — „Hvilken Ring?“ — „Mig syntes tydelig, at jeg saa en Ring, der glimtede i Luften paa Epogelsøts

Finger.“ — „Ik, det er Snak, Nabo! Der var ingen Ring, hun udstrakte kun sin Haand imod Brudgommen, der greb den, og begge Hænder sluttede sig saa fast om hinanden, som om de vilde smelte sammen til eet.“ — „Nei, der tager I feil,“ sagde igien den første, „Haanden svævede frit i Luften, og da han vilde gribe den, var den forsvunden.“

„Der ere dem, der troe,“ hviskede man paa den anden Side af Kirken, „at Bruden ved mange Slags Kunster har skilt Brudgommen fra hans tidligere Forlovede, der var en deilig Pige, og der døde af Sorg over hans Troløshed; det er saaledes intet Under, at Straffen nu rammer de Skyldige.“

Blandt dem, der meente at have seet hiin Vision, befandt sig ogsaa Arthurs Moder, som forfærdedes i den Grad derover, at hun længe blev siddende paa sin Plads, ligesom lynslagen. Endelig reiste hun sig langsomt op, i det hun erklærede, at hun tydelig indsaae, det ikke var Himmels Villie, at denne Forbindelse skulde finde Sted.

Kort efter vandt Arthur igien sin Besindighed tilbage. Da han imidlertid saa Emilie, der i sin Brude- dragt sad ved hans Side, blev han meget urolig og fordrede med Utaalmødighed, at hun skulde gaae, hvilket hun ogsaa, da Wagner forlangte det samme, blev nødt til at giøre.

Uagtet Wagner strengt forbød at spørge den Syge

om, hvad der saaledes havde bevæget hans Siel, saa fandtes der dog flere, der overtraadte dette Forbud. Imidlertid fik de intet Svar, og det varede længe, før han yttrede noget om denne Gienstand; men endelig tilsted han for Wagner selv, at han virkelig havde seet Franziskas Haand, udstrakt i Lusten over Emilies. „Jeg kiendte den vel“, vedblev han, „det var den samme deilige Haand, der svævede over mig i min Sygdom, og der dengang skienkede mig Liv og Sundhed igien; og Fru Sarnen havde Ret, det var den meest veldannede Haand, man kunde see. Men nu er den endnu finere end før, mindre jordisk, næsten luftig og halv giennemsigtig. Ja hvad man ikke skulde ansee for muligt, den er ogsaa endnu deiligere; jeg har aldrig seet noget Skønnere end denne Haand, ingen Maler, ingen Billedbugger paa Jorden har frembragt noget, der ligner den; hvo der saae den, maatte nødvendig henrives deraf, og om han aldrig havde seet meer af hende end denne Haand, saa maatte han dog elske og tilbede hende for bestandig.“

Wagner trak paa Skuldrene ved denne Tale, men svarede intet derpaa og undrede sig heller ikke stort derover. Meget forbauset blev han derimod, da baade Fru Helmuth og flere af de andre alvorlig forfikkede ham om, at de havde seet det samme Syn som Arthur.

„Nu begriber jeg først, hvorledes Troen paa Spøgelser opstaaer,“ sagde han til en af sine Venner; „An-

lægget til Sygdommen ligger i Blodet og Indbildningskraften, og nu staaer Veien aaben for den smittende Materie. Saaledes har Fortællingen om Herr v. Mandeslohs Gienfærd tilligemed Besøget paa Franziskas Grav ophidset Arthurs Phantasie og fremkaldt det Syn, han havde i Kirken; hans Stemning og Udraab virkede igjen paa dem af Forsamlingen, der havde en lignende Disposition, og saaledes bryder Galskaben ud, og midt i en agtværdig Epidorborgerflok opstaaer der i en Haandevending en heel Sværm af Mandeseere.“

„Men er det da saa aldeles vist,“ sagde hans Ven, „at aldrig nogen Død kan vende tilbage, og om saa Graven ingen Tunge har, var det da aldeles umuligt, at den kunde give os et Tegn?“

„Jeg vilde ønske, den kunde,“ svarede Dr. Wagner, med en halvundertrykt Veemod, „men tro De mig, der har staaet ved saa mangt et Dødsleie, vi skulle intet vide om denne Hemmelighed; dunkle Skyer lægge sig om den Døendes Ansyn og bedække det med et syrdobbelt Slør; vi kunne stirre derpaa, saalænge vi ville, intet aabenbarer sig dog, intet antager Skikkelse for vort Die. At der er noget hisset, det troer jeg ligesaa vist, som De; men hvad det er, og hvordan det er, derom vide vi intet og skulle intet vide derom, før det Dieblik kommer, hvori vi selv gjøre det store Spring over Afgrunden!“

„Og dog kan alt slikt betragtes fra to Sider,“ gien sparede hans Ben.

Arthur var imidlertid endnu ikke cureret; tværtimod fælte han en Febergysen, der verlede med Hede, og der i nogen Tid af og til vendte tilbage. Saalænge dette varede, maatte Emilie bestandig holde sig borte fra ham; thi hendes Nærværelse virkede ligesaa skadelig paa ham nu, som i hans tidligere Sygdom. Hans Moder derimod besøgte ham flittig og havde i en af hans roligere Timer en lang og alvorlig Samtale med ham, hvori det kom til en gjensidig Forklaring imellem dem.

Efter denne Samtale blev Fru Helmut lang mere tilbageholdende mod Emilie, end hun før havde været.

Men neppe gien vandt Arthur sin Sundhed, før Emilie selv indfandt sig og fordrede en Erklæring over hans Opførsel, og da hun nu havde hørt Tid til at besinde sig og overtænke sin Stilling, saa traadte hun ham i Møde med det visse Haab at seire over hans uklare Natur, som hun udtrykte sig, og at bevinge den fiendtlige Magt, der vilde adskille ham fra hende.

„Giennem Misforstaaelsen skulde vi netop lære at forstaae hinanden,“ sagde hun; „thi Misforstaaelsen er kun grundet i din egen Tvivl, der nu har vist sig udvortes

i al sin Intethed, og der ved saaledes at træde frem og benegtes, sikkrer dig for at tvivle oftere."

"Sæt Dem der!" sagde Arthur, i det han anviste hende en Plads længere borte og løsviklede sin Haand, som hun havde grebet, "det er ingen sædvanlig Misforstaaelse, der adskiller os, tværtimod..."

"Jeg veed, hvad du vil sige," afbrød hun ham, "men jeg beder dig, du, som ellers forstaaer at hæve dig til Videnskabens høieste Sphærer, hvor kan dog du saaledes paa eengang blive Visionair? Dette Standpunkt ligger jo saa dybt under dig, som den natlige Afgrund i Middelalderens henrundne Seeler ligger under vor klare og udviklede Tid."

"De kaldte mig ogsaa en Visionair, den Gang jeg fortalte om Franziskas Besøg under min forrige Sygdom," svarede Arthur.

"Du, hvis Natur er saa udviklet," vedblev hun, "og der er vant til at leve paa Speculationens Høider, vil du, liig et Barn, lade dig skræmme af et Spøgelse? Du maa jo dog — selv om du ikke vil tilstaae, at det Individuelle kun gielder som et Moment i Substansens Udvikling — betragte Døden som en Negation af den sandfælsige Natur; hvorledes kan da en Afød udstrække sin Haand? En Haand tilhører jo dog kun Legemsverdenen; Aandens jordiske Aabenbaring er jo kun dens

endelige Side, men netop denne benegtes jo og ophæves fuldkommen i Døden."

"Og dog adskiller denne Haand, der ræktes mig over Graven, dette Under, som jeg har seet og oplevet, mig baade fra Dem og fra enhver anden jordisk Kvinde."

"Men jeg beder dig, hvad kan vel alle vore Studier, al vor Cultur hjælpe, naar vi, saasnart noget Usædvanligt indtræffer, ere ligesaa overtroiske, som den uvidende Mængde? Hvis et Under vilde overbevise dig om, at to og to vare fem, maatte du da troe det? Mirakeltiden er jo dog længst forbi, et Under kan jo intet lære os, uden hvad Fornuften allerede billiger. Overlæg dog, hvor aldeles et Spøgelse strider imod enhver Kategorie og mod alle Logikens og Tænkningens Regler!"

"Det, jeg har seet med egne Øine, og hvis Sandhed jeg har følt i min inderste Siæl, skal Deres Logik og Tænkning ikke længere afstride mig", svarede Arthur.

"Men husk dog paa, at Følelsen tilhører en underordnet Sphære," raabte Emilie.

"Dette Syn har ganske forvandlet mig, siger jeg Dem; den anelsesfulde Dunkelhed, der svæver om Graven, synes mig nu langt mere værd end al Deres Visdom. Ja det er faldet mig som Skæl fra Dinene; der er befæstet en uoverstigelig Kluft imellem Dem og mig, og, oprigtig talt, jeg elsker Dem heller ikke, jeg har aldrig elsket Dem, jeg elsker kun hende, der ligger i Graven."

„Hør mig!“ udbrød Emilie, i det hendes Stemme pludselig forandrede og blev meget heftigere end før!
 „De er forpligtet til at høre mig; thi De har bedraget mig, ført mig bag Lyset, ja maaskee tilintetgjort min Eksistens. De siger, at De ikke elsker mig, hvis saa er, hvi har De da dreven denne Sag saavidt? Hvi har De forlangt mig til Ægte? Har De blot ført mig frem for Alteret og stillet mig der til Skue, for at spotte og tilintetgjøre mig for Verden? Skylder De mig ikke Opreisning for Mennekens Dine? Har jeg fortient ved min Opførsel imod Dem selv og mod Deres Moder, ved alle de Offere, jeg har bragt, at De saaledes skulde mishandle mig?“

„Det var Dem, der ved Deres Mærker fremkaldte min Afreise fra Bonn,“ svarede Arthur, „det var Dem, der skulde for mig, at Franziska endnu var mig hengiven, at hun havde besøgt mig og reddet mit Liv med sin Nærværelse; og dog vidste De det vel, thi min Moder har nu selv tilstaaet mig alt. Og naar jeg dernæst betænker alle Deres listige Taler, der bestandig gik ud paa at nedsætte Franziska, at fremstille hende som et underordnet Væsen, der virkede skadelig paa min Udvikling og ikke var mig værdig, saa maa jeg vel erkiende, at det især var Dem, der lagde Grunden til min Skilsmisse fra hende og rimeligviis ogsaa til hendes Død.“

„Jeg har sagt, at hun ikke var Dem værdig og det vil jeg forsvare,“ gienmælede Emilie med Hefstighed;

„ja, sæt endog — hvad jeg aldrig kunde troe, om jeg saa selv med jordiske Dine havde seet det — sæt endog, at De havde Ret, at hun virkelig atter var vendt tilbage til Jorden, hvor vildfarende maatte da ikke hendes Bane være, hvis den saaledes skulde vrie sig ned mod Støvet igien! Hvor lavt maatte hun ikke staae, hvis hun saaledes, forlokket af sin Videnskab, paa ny skulde forme sig som et jordist Individ, eller som en Vision! Ja havde hun ikke netop ved denne sin Nedsigten i den lavere Natur atter bekræftet, at hun var et Væsen, med hvilket De hverken i Tid eller Evighed kunde have noget at bestille?“

„Vær De vis paa, at hun ikke kom uden høiere Tilladelse!“ svarede Arthur. „Er nogen Forbindelse forud bestemt i Evigheden, saa er det Franziskas og min; gaa derfor bort, Emilie, thi alle Deres Kunster ere for svage til at røkke min Overbeviisning.“

Ikke desmindre vedblev Emilie at forsvare sig med den største Haardnackenhed, og det varede meget længe, før hun opgav Tanken om Seier; ja det syntes endog som om hendes Videnskab i denne afgjørende Stund tilsidst giengav hende det naturlige Udtryk. Men alle hendes Grunde, al hendes Betsalenhed, der sielden havde vrist sig i et mere glimrende Lys; ja selv hendes Taarer og de Bønner, hvortil hun endelig nedlod sig, vare dog forgievne; thi Arthur var aldeles fast i den Tro, at han

med de helligste Baand var forenet med den Døde i Graven.

Et Par Dage sildigere havde Emilie endnu en Samtale med ham, hvori hun fornyede Kampen og igjen stræbte at rense sig fra hans Beskyldninger; men ogsaa denne Gang vare hendes Bestræbelser til ingen Nytte, og hun maatte tilsidst gaae bort uden Haab.

Saaledes havde nu hiin dunkle, mystiske Natur, hvorom hun ikke troede, der i vor Tid mere kunde være Tale, trængt sig ind i hendes eget Liv, og selv om den hele Vision, som Wagner meente, kun var frem-
sprungen af Arthurs dybt bevægede Siæl, saa havde den dog ikke desmindre forstyrret alle hendes Planer og hendes hele Fremtid. Hvad hun ikke vilde er-
kende, hvad der ikke skulde være, det var saaledes dog, og det havde nu viist sig som en frygtelig Magt. I
denne dunkle Magt kom endog, for at bruge hendes eget Livudtryk, med fuld Berettigelse; den Haand, der havde
skilt hende fra Arthur, syntes tillige en Hevnens og
Giengjældelsens Haand, der styredes ved en høiere Verdens-
orden; thi hendes Samvittighed sagde hende vel, at Arthur i
Grunden havde Ret i sine Bebrejdelser, at hun virkelig efter
en fiint udspunden Plan, ved mangfoldige Intriguer, og især
ved at anvende paa en endnu vaklende, halvudviklet Natur
den Overvægt, som hendes Skindannelse gav hende, ikke
blot havde adstilt to Mennesker, der i Sandhed vare

skabte for hinanden, men endog styrtet den ene af dem i Graven.

Emilie tabte ved denne voldsomme Katastrophe, og i Bevidstheden om sin Uret, ganske den Holdning og Sikkerhed, som hun før besad; og da nu ogsaa Fru Helmuth erklærede sig imod hende, saa maatte hun endelig denne Gang frasælde sin Grundsætning, intet at opgive; hun opgav nu virkelig den Plan, hun saalænge havde kæmpet for, og reiste endog kort efter bort. Dog fandt Arthur før hendes Afreise ved et Laan, som Wagner skaffede ham, Leilighed til at erstatte hende de Udlæg, hun havde havt for hans Moder.

Derefter hørte vore Venner i lang Tid intet om Emilie; først flere Aar senere erfarede de, at hendes Philosophie, efter Adskillelsen fra Arthur, havde taget en mere subjectiv Retning, og at hun endelig var bleven gift med den samme Herr v. Rehfeld, hvis indre Livnetsløb vi tidligere have meddeelt.

Men Hr. v. Rehfelds sønderrevne Væsen kunde kun lidet bidrage til at give Emilie hendes tabte Egeværk tilbage. Han levede heller ikke ret længe med hende; thi hans Melankolie tog endelig i den Grad Overhaand, at han tilsidst endte sit Liv med et Selvmord.

Af hendes Egtekab med Hr. v. Rehfeld fødtes der en Søn, som imidlertid var meget svag og snart døde.

I den allerseneste Tid lever Emilie i en lille By,

hvorhen hun har trukken sig tilbage med Levningerne af sin Formue — thi en stor Deel deraf gik tabt i hendes Ægteskab — og hvor hun endnu troer at kunne glimre med en forældet Genialitet og med en Landsudvikling, der allerede for Hovedstadens Indbyggere længst har tabt Nyhedens Interesse.

Arthur overbeviste sig endelig om, at han selv ikke var kaldet til at være en original Tænker; han fattede derfor den Beslutning især at leve for sit Kald, og, om muligt, at erhverve sig en stor praktisk Duelighed deri, hvilket ogsaa lykkedes ham. Hans Moder fæstede nu Bolig i hans Huus, derimod giftede han sig aldrig; thi det var hans fuldeste Overbeviisning, at han med et uopløseligt Baand, baade for Tid og Evighed, var bunden til den afdøde Franziska.

Han er nu ogsaa forsonet med Fru Carnen, hvis Hjerte han ved sin inderlige Rørlighed til den Afdøde og ved sin oprigtige Anger ganske har vundet.

Fra Maurice kommer der ofte Breve; han har erhvervet sig en Formue, der langt overgaaer Værdien af den Eiendom, han tabte i Tydskland. Han er gift med en deilig Creolerinde, der efter hans Beretning skal have megen Liighed med Franziska. Af dette Ægteskab synes en kraftig Slægt at ville fremgaae; derimod er

hans ældste Datter Clara meget svag, og efter et af hans senere Breve vil hun neppe leve længe.

Wilfreds rige Natur har under duelige Læreres Veiledning paa det herligste udviklet sig. Han bestyrer allerede selv sit Gods og er tilbedet af sine Undergivne. Mellem ham og Arthur har Mindet om den afdøde Franziska knyttet et Baand, der aldrig kan bryde.

Naar de to Venner ere samlede, og især naar de vandre med hinanden giennem de høie Sale paa Borgen Mandesloh, eller giennem de store Skove i Omegnen, saa forekommer det Arthur tit, som om Franziska var usynlig tilstede mellem dem, og al hans Sorg forsvinder da for Vissheden om en evig Glæde, der venter ham.

Ja da Fru Sarnen engang flagede over, at hendes elskede Franziska ikke kunde dele de jordiske Herligheder, der omgave dem, svarede Arthur hende med efterfølgende Citat af en af Waldstädtens Taler:

„Det er ikke for intet, at de timelige Guder saa tit negtes os; thi vi drømme om jordisk Lykke, men vi skulle opelske den himmelske Fred; vi jage efter Rigdomme, men vi skulle opdage Aandens uendelige Hjælpekilder; vi hige efter ydre Magt, men vi skulle udvikle Villiens mægtige Herredomme, og alt, hvad vi tidligere have søgt udvortes i Forgængelighedens Verden, skal opvære og modnes for Evigheden i vort eget Indre!“

